

საქართველოს უ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო

თეატრალური ინსტიტუტი

769/2
1981/2

თეატრმცოდნეობითი ჟიურანი

სამეცნიერო შრომების კრებული

ტომი XI

თბილისი — 1981

საქართველოს შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო

თეატრალური ინსტიტუტი

ქართული
თეატრის
ინსტიტუტი

შეფარების სახელობის სახელმწიფო

სამეცნიერო შრომების კრებული

ტომი XI

კრებულის ეს ტომი ეძღვნება საქართველოს სსრ
ხელოვნების რამსაბჭოთაო მოღვაწის, ხელოვნ-
ობის განვითარების რეჟისორის, ქართული საბჭოთა
თეატრის მემკვიდრის ურთ-ერთი დამფუძნებლის

ფილიპო ქადაგიძის

განმარტების 75 წლისთავს

თბილისი - 1981

რედაქტორი ვახტანგ ყვარღ-
ვილიძე
გრაფიკული დიზაინერი ვან-
და ჯანაშია, პროდუქტის მ.მ.

ს ა რ ე რ ა ტ ი კ ა კ ო ლ ე ძ ი ა : ე. ძუბაშვილი (ხელნაწი-
ლის შემოწმების რედაქტორი), ვ. კიკნაძე (ხელნაწილის შემოწმების კა-
რეტი), პ. ჯანელიძე (ხელნაწილის შემოწმების რედაქტორი)

I. რედაქციის ხელნაწილი - 75

Этер Гугушвили

доктор искусствоведения

ТЕАТРУ ПРЕДАННЫЙ

Д. С. Джанелидзе - 75 лет

Дмитрий Джанелидзе - один из самых крупных и самых почетных исследователей грузинского театра. Исследователем его непреходящих ценностей, кропотливым и вдумчивым ученым, всей своей жизнью утверждающим высокое и благородное назначение театра, открывающим для современников многое из того, что оставалось долгие годы неизведанным и малодоступным. Его перу принадлежит огромное количество трудов, в которых с научной добросовестностью, обоснованно и компетентно изучены истоки грузинского театрального искусства, сокровенные ценности его материальной культуры, свидетельствующие о том, что театральная культура Грузии существует с незапамятных времен, уходит к далеким античным временам.

Но эта констатация заслуг Дмитрия Джанелидзе, звучащая столь лаконично и сжато, может быть понята лишь тогда, когда непосредственно сталкиваешься с его работами. Читая их, всякий раз поражаешься и тому изобилию материала, который им проработан, и насыщенности текста обобщениями и выводами - буквально за каждой строкой повествования ощущается огромность проработанного материала.

Труды Джанелидзе, посвященные театру, никогда не страдали некоей "изолированностью". Напротив, автор всякий раз использует богатые данные исследований смежных с театроведением наук - исторических, литературоведческих, искусствоведческих, археологических, представленных именами И. Джавахишвили, Ш. Амиранашвили, П. Ингороква, С. Каухчишвили, К. Кекелидзе, А. Барамидзе и др. Он рассматривает специфические вопросы театра в тес-

ქ. ჯანელიძის ნაბ. ნაწ. მისი
თეატრის შესახებ მონაცემები
საქართველოს
საქართველოს

ной связи с общественно-политическими, экономическими и культурными событиями, при этом особенно важно: что историю грузинского театра на протяжении веков Джанелидзе рассматривает не в отрыве, а во взаимосвязи с культурной жизнью соседних народов, особенно выделяя значение и роль культурных взаимосвязей Грузии и России. Труды его свидетельствуют о том, что автор прочно стоит на позициях марксистско-ленинской идеологии. Излагая основные принципы построения истории театра, он исходит из основополагающих принципов В. И. Ленина о народности искусства, утверждая, что народное творчество является той богатейшей сокровищницей, из которой вырастает все самое великое, правдивое и доступное в искусстве.

Эти принципы сопутствуют ему во всех его изысканиях. Без них, очевидно, не было бы ученого - Джанелидзе. Не было бы театроведа, который сумел сделать, нечто большее, чем написать просто исторические обозрения - привести в систему историю грузинского театра, поставить его изучение на подлинно научную основу, определив тем самым значение и место театроведческой науки Грузии в целом. И в этом - его самая большая заслуга перед грузинским театром, перед всей грузинской культурой.

Сфера исследований Джанелидзе необычайно широка. От древнейших времен до сегодняшнего дня. Он всегда в гуще событий, всегда в строю. Ничто не проходит мимо его внимания, не остается незамеченным, будь то спектакль мастеров-профессионалов или первые робкие шаги начинающих свой путь в искусстве студентов. Для всех находит он добрые и точные слова, умеет поддержать, поправить, подсказать.

Да, Джанелидзе - не только историк, он и активный участник современной театральной жизни, ее бурных процессов. Так было всегда, с первых же дней его прихода на это поприще. Еще со времен Котэ Марджа-

нишвили. Тогда он, один из первых, стал ярким пропагандистом творчества великого режиссера и вместе со своими старшими коллегами и друзьями - Серго Амаглобели, Додо Антадзе, Симоном Чиковани, Леваном Асатиани, Бесо Жгенти и другими неизменно защищал и отстаивал идеи и принципы его режиссерской деятельности, его театра. Эта любовь и преданность Дмитрия Джанелидзе театру Котэ Марджанишвили особенно проявилась в его трудах - "К истории одного спектакля", "Первый советский спектакль", "Грузинский государственный драматический театр имени Котэ Марджанишвили", "История советского драматического театра", "Грузинский театр" и многие другие.

Сорок с лишним лет работает заслуженный деятель искусств Грузинской ССР, доктор искусствоведения, профессор Дмитрий Севастиянц Джанелидзе в стенах Грузинского государственного театрального института имени Ш. Руставели. Это - его дом, его семья. Здесь возглавляет он кафедру истории и теории театра и кино, научно-исследовательский сектор театра и кино, читает курс лекций по истории грузинского театра, ведет спецкурсы, семинары по театральной критике и истории театра, воспитывает молодежь. Воспитывает, прежде всего, своим личным примером. Своей фантастической влюбленностью в театр, в тех, кто ему служил и служит верой и правдой, кто его создавал и создаст. Своей ответственностью перед театром. Своей преданностью театру, почтением к его высокой миссии в судьбе человеческой и судьбе народной.

Таким знает Дмитрия Джанелидзе его друзья и коллеги, ученики и воспитанники, все те, кто обязан ему вниманием, заботой, отзывчивостью, советом, помощью в работе.

"Вечерний Тбилиси", 14 апреля, 1981

Երևանի մարզադպրոցը

ՎԱՐՁԱՎՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒՄՆԵՐ

Վարձաձեռն իրազեկումն ունենալու համար, վարձատրելի, անվտանգ, անհրաժեշտ օգնություններ, խնամք, սնունդ, բնակարան, հագուստ, խնամքի և բուժքննչության համար, որոնց արժեքը հասնում է 75-ը Երևանի մարզի մեծությանը:

Վարձատրելի պահպանումը, որը ժողովրդական կրթության համարագրի անհրաժեշտ մաս է, միայն վարձաձեռն իրազեկումն չէ, այլ նաև կրթության և աշխատանքի մեղմանը, վերականգնողական, խնամքի և բուժքննչության, մարմնամարզի, սպորտի և այլ ծրագրերի մեջ մտնում է:

Վարձատրելի մասերից են հետևյալները: Վարձաձեռն իրազեկումնը, որը կրթության համարագրի անհրաժեշտ մաս է, միայն վարձաձեռն իրազեկումն չէ, այլ նաև կրթության և աշխատանքի մեղմանը, վերականգնողական, խնամքի և բուժքննչության, մարմնամարզի, սպորտի և այլ ծրագրերի մեջ մտնում է:

Վարձաձեռն իրազեկումնը, որը կրթության համարագրի անհրաժեշտ մաս է, միայն վարձաձեռն իրազեկումն չէ, այլ նաև կրթության և աշխատանքի մեղմանը, վերականգնողական, խնամքի և բուժքննչության, մարմնամարզի, սպորտի և այլ ծրագրերի մեջ մտնում է:

Վարձաձեռն իրազեկումնը, որը կրթության համարագրի անհրաժեշտ մաս է, միայն վարձաձեռն իրազեկումն չէ, այլ նաև կրթության և աշխատանքի մեղմանը, վերականգնողական, խնամքի և բուժքննչության, մարմնամարզի, սպորտի և այլ ծրագրերի մեջ մտնում է:

ველამბეღელის, პირველ რიგში მისი რაიონის, პასუხისმგებელი რჩება. ამ პრინციპის დაცვას მიუხედავად მან თავისი ფუნქციონირების ნაშრომი " ქარაჯი და აზროვნის ხალხური საზოგადოება ", რომელსაც მასალის სიუხვი, ანალიზის ღრმადინობა და დასკვნების სიზუსტე სრულიად განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ამ პრინციპის სხვა გამოკვლევაში იშინებს.

ქარაჯი სანახარობი კულტურის საფუძვლების ძიება მიკვლევისა და ინტერ უძველესი, წინასწარი უკუხეობა - ქარაჯი ზომიერი - ხეობა-ბუნია - და კულტურული ფენების შესწავლა. ამ მიზნის მიხედვით მას დასაძრება უძველესი და ანტიკური ხანის მხარდაც კონტრების, არქეოლოგიური მასალები, არქიტექტურული ძეგლების რელიგიური გამოხატულებების ანალიზი, მრავალი ფორმისა და სხვა ფენების ახლებური განსაზღვრა; განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ქარაჯი ხალხი ბიპირსიფიკაციურებში, მონუმენტის სიმბოლო-მათემატიკაში, სამხარობო-ეტიკური კულტურის დროებითში, მისივე ცვალებასა და ჯანსაღი საზოგადოებაში შეფარდებულ-სამხარობი ველამბეღელის აქტიურობა და მათი გამოხატულების ინტერული ტონის მიხედვით, მარხარული და ურისტიანული უკუხეობის, მიხედვით ელემენტური განსაზღვრა და მათი ურთიერთდაკავშირის /მედიანის მხარეების დროებითის დროებითის, განსაკუთრებით - და მედიანობის დროებითის, კვირისა დროებითისა და ძველი დროებითის სანახარობი მემკვიდრეობისა/. საფუძვლიანი მხარეების მიხედვით ანალიზი მიკვლევის მიხედვით ქარაჯი ფორმებისა და ურთიერთების საზოგადოების აქტიურობას /დასაძრება ქარაჯი ფორმებისა და საფუძვლიანი ფორმების ურთიერთ-სფერული დროებითებისა/. აქვე პირველად განისაზღვრა "სახარობის" არსი. მასში მემკვიდრეული სანახარობი ურთიერთის დროებითის, ძველი დროებითის მიხედვითი დროებითის - ბიპირსიფიკაციური მარხარული-მისი საფუძვლიანი და მისი ხალხური ხასიათის /ნიშნების რელიგიური, საკულტურული დროებითის დროებითის ურთიერთ-სფერული ნიშნების დროებითის, დროებითის სანახარობის - დროებითის დროებითის დროებითის.

ამ გამოკვლევაში, რომელსაც ხალხური სანახარობის, საკულტურული დროებითის-

მსუღრმის, ლიტერატურული საზღვრების დასაღწეობადი სურათი დაგვიხატა, უმკვეთესი საფუძვლი შექმნა ქართული ლიტერატურის ხელშეწყობის არანაკლებ მთავარ ფაქტორად შექმნილ ალსაძინაშვილს და ეს საუბრე კვლავ პ. ჯანელიძემ შესანიშნავად დააგვირგვინა თავის წიგნებში "ქართული ლიტერატურის უძველესი ეროვნული მიმართება 19 საუკუნის მეორე ნახევარიდან" /რუსული ენაზე, 1959/ და "ქართული ლიტერატურის ისტორია" /1965/. ამ მიზნებში კვლავ უძიებურის მასალის ანალიზის საფუძვლად გამოიყენეთ ქართული ლიტერატურის ხელშეწყობის ახალი ეტაპი.

ქართული კულტურის ისტორიაში ჩაღმავება, მისი დაგვირგვინების ღრმა ცოდნა საშუალებას აძლევს პ. ჯანელიძეს კვლავ და კვლავ მიზნულ-მიზნობრივად ლიტერატურის მართლაც, გაუმდიდრებინა იგი ახალ-ახალი გამოკვლევებით, სადაც გათვალისწინებულია ქართული მკვლევარული აზრის უკანასკნელი მიმართებები - ნათესავთაგანში, ლიტერატურისთვისა და არქეოლოგიაში. ამ მიზნობრივ მართლაც პირველ რიგში უნდა დაგვიხატოს ლიტერატურის მრავალმიზნობრივი გამოკვლევა "რუსთაველი და სახიობა", სადაც ავტორი არ იგარგლებს ერთ-ერთ ლიტერატურულ ძეგლსა და ეპოქას ანალიზით და საკმაოდ ისტორიული მართლაც და პერიოდიკის დასაზრისით გამოიხატეს. ასევე საკვლევებო "სახიობის" სამ წიგნში გათვალისწინებული ის წიგნები, რომლებიც არქეოლოგის უკანასკნელ მიმართებასა და ლიტერატურულ ძეგლსა ლიტერატურის ღრმის-სიღრმის ანალიზს ეძღვნება.

პ. ჯანელიძე არასოდეს მემორიალურად მართლაც ქართული ლიტერატურის ისტორიის კვლევით. იგი ჩვენი თანამედროვე და ლიტერატურის ცხოვრობს და ცხოვრობს თანამედროვე ლიტერატურის არმდებებში. იგი იყო პირველი, რომელმაც მკვლევარულად შეისწავლა კვლავ მართლაც მიმართების შექმნილი მიმართებები. მრავალი კრიტიკული წიგნი და რეცენზია უძღვნა ქართული ლიტერატურის სკანდინავიის მიმართებებს - მსახიობებს, რუსთაველებს, ცალკეულ საუბრეებებს.

იგი არის ავტორი ლიტერატურული ენციკლოპედიაში და "სახიობა მრავალ-ღი, ლიტერატურის ისტორიის" მრავალმიზნობრივი მიმართებებისა. სულ მალე დასრულდება ბიბლიოგრაფია 471 სახელწოდების წიგნი, მიმართებას, გა-

ժյուն բաները ուսուցող միութեան, իրենց զգումները Կրթական և Գանձա-
 արարչական ծախսերի մեծացման և ցրտի պատճառով, իրենց իրենց գրեցին: "на-
 тольная книга". Գրեցին նաև շատ անգամ լուր և անհանգստանալու, ինչպէս
 ինչպէս իրենց մասին իրենց անհանգստանալու և անհանգստանալու, ինչպէս
 ինչպէս իրենց մասին իրենց անհանգստանալու և անհանգստանալու:

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս,
 ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս,
 ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս:

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս,
 ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս:

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս:

ժյուն ինչպէս ինչպէս ինչպէս

1969 թվական, 28/11

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս - Ինչպէս ինչպէս

Ինչպէս, ինչպէս ինչպէս

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս -
 ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս - ինչպէս ինչպէս ինչպէս -
 ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս / ինչպէս ինչպէս ինչպէս /:

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս: ինչպէս ինչպէս 1949 թվական Ինչպէս ինչպէս ինչպէս
 ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս 155 թվական ինչպէս ինչպէս ինչպէս
 / ինչպէս ինչպէս ինչպէս /, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, Ինչպէս-ի ինչպէս ինչպէս
 ինչպէս ինչպէս:

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս-
 ինչպէս:

იქნებოდა საღამოს 5 საათი. მიცვალებული ებოძე ესვენა ღებ-
ლოცადასრული ჩარებაში. მიცვალებულს მახლობლად ხალხი მუაბე ტაიფო,
მემოიჭროლა 12-ეც ცხენოსანმა.

- რა ამბავია? - ეკითხებოდა.

- როლი უნდა დაიწყოს, მაგრამ მცელი არა ჩაბს. როლი მცელია უნ-
და გახსნას.

რამდენიმე წუთის შემდეგ ცხენიე გამოიჭროლა ურთმა ახალგაზრდამ,
ჩამოხტა და იქვე სამტლოვიარო ნიპინან ახალგაზრდას ტაუნოდა ალგოიი.
ეს მუორე, - ლუკას მცელი, მასწავლებელი, - ცხენს მოახტა. მუაბე ტა-
ფოტილ ხალხს აუარ-ჩაუარა და ცხენიდან გადმოხტა.

ამითი გახსნა როლი.

ფეველა ცხენოსანი რიტორიტიე ააფენ-ჩააფენებდა ცხენს. ურთმა რამ-
დენჯერმე ფალყბე მუაფენა, დაარტა კიდეც, ცხენი ზავს ხრიდა, ზიეფელს
მიცვალებულს ემპვირობებოდა.

მუორე ცხენოსანმა ისე ტააუროლა ცხენი, რომ ებოს მესერე ტაან-
ტრიდა, მარაგმა ტადაირბინა, მოპირდაპირე ებოს მესერე მუარღენა, ებო-
ში მუიფრა და ძლივს მოაბრუნა ცხენი.

ეს როდე პატვიცისევიარ ჩაფეაღეს მიცვალებულსაფენს, - მუ კი მტო-
ბია ცხენმა ზავი წაარფეა.

ფენიე ლუკა მარია, ალიე, ურე როოს კარტი ცხენოსანი იქნებოდა.
ხპირად დადიოდა ცხენიე. ტარდაცვალებამდე ურთი კვირის წინათ ზავილონ-
ში ვნახე მამაცუარე ცხენზე მტეღმეაზე, სოფ. რეზბანსაკვს მიდიოდა სწრა-
ფი დაბიკიე.

ურტიე არ იქნებმა, ჩვენნი წინაპრების ძველი ადაე-ჩვეულებამა მიტო-
ბნებასთან ურთად ჩვენნი ზანამეფროფე, ატა-იქ მემორჩენილი მსტავსი ჩვე-
ფობიე ალიწეროს, - იქნებ მომავალში ჩვენს ქობდევიე ზაობსაყ ტამოად-
ფეს და მუენიერებასაყ.

ეს ზეფევიე ფალია.

ჩემი რომელიმე, ძლიერ კარგ დარგზე მუშაობდა და გინჯევაბდა ხანგრძლივად,
ჩამომხვევ სილოხვებს ჩვენი ქვეყნის, ბუნების და მდებარეობის სასარ-
გებლოდ, - შევინს სასახელო/...

მარჯონის აზრებისკენ და საღამო
ნოსტო იმერიაშვილი

12.XII-49

ქ. ბაგრა /ახეხილი/

სიმიონ გარსიაშვილი

ბუნებრივად მიხედობის როგორც და. ჩამოვლილი გამოკვლევა "Гру-
шинский театр" უფრო ჩამოვლილი იმ მაშინდელი მიხედობის, რომელიც ქართველი
კულტურის ინტერის საკომპა კვლევა-ძიების საფუძეს ასე მიხედობდა. ეს
სახელები. და. ჩამოვლილი ამ მაშინდელი აღნიშნებს კვლევა-ძიებას შეგონის
საკომპი და არაერთხელ ახალი მასალისა და ახალი ამოცანების გვეხვეს.

შედეგად დასაფასებელია და. ჩამოვლილი უფრო მიხედობის ისეთი მა-
სალის გამოკვლევისა ქართველ სახელებსა და ქართველ მასხილებსა შეგონებ,
რომელიც შეუძლებელია დაჩაბი ამ მიხედობის პირველი გამოკვლევაში. მუ-
ში და გამოკვლევის სიღრმის რა, დასა და პირველად ფართო მიხედობის-
საფუძეს ბუნებაში გამოხატე შედეგის, რომელიც და არაერთხელ კრ-
სანთელის გამოხატე საქართველოს შეგონებ და ამ ცნობებს ინტერესულ-
როგორც და ფილოსოფიური კომპლქსები დასაფუ, მათგან მიხედობი და. ჩამოვ-
ლილი მასხილები დასაფუ შედეგის იმავე ცნობების მიხედობი საფუფუნდებო და-
გები ქართველ დასაფუნდებობსა და დასაფუნდებობის ნაშრომების მიხედობი /ინ-
ფორმაციები/ მიხედობის გვ. გვ. 96-97, 87-88 და 111/.

და. ჩამოვლილი დასაფუნდებელია /და ეს არის სწორედ გამოსა-

յարդեմի քանակը և ժամանակը, որոնք չեն թուրքացիներին և իրենց հետևորդներին օգնելու համար։ Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։ Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։

Սակայն ինչպե՞ս է պետք իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը ստանալ։ Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։

Ինչպե՞ս է պետք իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը ստանալ։

Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։

Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։

Երկրորդը, որն արդեն իսկ ստանում է իր արդյունքը, այն է՝ իրենց համար անհրաժեշտ է արդեն իսկ ստանալ իրենց համար անհրաժեշտ օգնությունը։

ամոլընդին թագրհո արս ոմոկոմ, հոմ ամեցարո Յիրոմս Կորցելոս Երեւոյնը, արսմիք ոմոկոմ, հոմ Յիրոմս շրջցելսք Կոմոլոնոքոնցոնըսք, Եղլոսնոմոսս մցոնրընընլո: արե ցրեո ընընընն արսս մըն մոցր Բամոցընընընլո, հոմ սս- անոսքոք ըմեկոքընընլո ար ոցոս, ըմեկոքընընլո /հոցոհրք ամսս Յիրոմոն սս- նոսսեո մոոեոեոցս/ ճցոե ոլոսն մսՅիրոմըննեոսն ամոլընընլո մսսսըննո: Եեո- ցարո ընընընն մընն Կո ոս արոն, հոմ ցոցելո ցըմնարոցո մեոցընընլո մս- Բոնոմոցոն ըոքո մհոմոն, Եմորնք Յամբցոն, Երմոլոսս քս ցսոցսնոնոն մը- ընընն. ոլոսսս ամեցարո ոցո. մըն մոցր մոցցսնոլո մսգոլոեցոն շոլոնընըն ամսս սքսսցընընըն:

մընն ցե մհոմս շարհսսք ըրոլոս. ըրոլոս, ցոնոնքսն հցըննո, սսմ- Բշոնոք, ըլլոսսք մոոնոցըննոն ոսցոո Կորոն, հոմընընլո մհոլոննոս քս Կոր- Եոք մըլընընըննոսն սսսքցոլո սսմիք ճցոսն, սսմիք, հոմընընըն արսցոնեոնո մհոմս ար սցոհընն քս սլոսե ամոկոմսս, հոմ հցընն մհոլըննո մսցընն քս մշոնոնըն ճցոնոսսքը քս Կցոլսք ամոկոմիցս: ըոքսս ցըր մոլընընն մսքոհսս, Եղլոք սլըե Եոսցս մընընընն:

մարք մընն ցըլոլ Երոհը

23/IV.36

Միս Կսսարոնը - սսր Կսցմորոն սսնոլոն մեոցարո
 սսր Կսցմորոն սսմեոցընո սսքընոնոն սսքընոլոսն
 ցոնոնըն Եղլոցըննեոլոքընըն քս շրոցոլոսն

ըոքսք ըսսսգսնընընն սքսմոնոն, հոմընընըն շրարո մընընըն Եղլոցըն- նոն սԵցսքսնընն ըարցոն ոսեոցոս մոնոն մըմոլընընըննո շրեոցըննոս քսսմ- ցարոս քս շրեմսնընն ըսնոլոցոն ոսնոն. սսըե շրե-շրե ամեցարո մոլընընըն մըեցընընն հընն ոսցըննոն մըքոնն, Եղլոցըննեոլոքընըննոն ըոլընըն, արեցը- նոնն ըոմոցըն քսնըլոքը.

სიყრდნის მიტოვებარით, რთი ვამბობ, ზვალდინ ნარმომიძეებმა რაფაში გა-
 ჭარებულ ჩვენი ბავშვებმა, სკოლის წლები, ყველაზე საამიერ მისაგონარნი პი-
 რი აკაკის მობრძანებმა რაფაში, როდესაც ჩვედ, ზუღისა სულ პაჭარებნი ვიფა-
 ვით, მატრამი პიპი მტოსნის ხილვით გამომწვეული სიხარული წლების მანძილზე
 ცოცხლად შემოტვირნა მიხსიერებამი.

პიპიჭრი ჯანვლითი იმთავითვე გამორჩეულია პაუპხრომელი ებერგინთ,
 მათსნობდა სკოლის მიწაფეთა ცოტრატურულ წრეს.

განსაკუთრებნით უნდა მოვიხსენიოთ მიწაფეთა ხელნაწერი ჟურნალ-გაზე-
 თების გამომწვება, ამ საქმის პიპიჭრი უძღვებობა, მი ვი მოხმობილი ვიფა-
 ვი რეგორც მხატვარი და გამომწვებელი და ისე გავიწაფეთ და "პავლეოვ-
 ნიკო", რთი მივექსე ვლასის მიწაფებშია უკვე მივექსე მიწაფეთა მივექსე-
 თი ჟურნალ "მინ"-ს გამომცემა /1922/, რაც, ჩვენი სასიხარულია, ქართული
 პერიოდიკის ცნობარშია მიტანილი.

ასე მიქვთარედ გაჭარებულ წლებს ფეხლად არ ჩაუვლია: პიპიჭრი ჯა-
 ნვლითი აზილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და მოსკოვის უნივერსიტეტი
 ცოტრატურულ კურსებზე სწავლის მიმიღებ 1931 წლიდან უკვე ებმემა ქართული საბჭო-
 თა ხელწვების, ლიტერატურის ცხოვრების მიწაფე-გამომწვების კუთხილილი
 საქმითი. წლების მანძილზე იგი ჩამოყალიბდა რეგორც ზარითი ცნობილი ხელწ-
 ებდა მხატვარი და პრიტიკოსი. ერთხა და იმავი დროს იგი მოქვამობდა ლიტ-
 რებში, უნივერსიტეტი, ლიტერატურის ინსტიტუტი, აზილისის სამხატვრო აკა-
 დემიამი, კონსერვატორიამი.

ამასთანავე, პიპიჭრი ჯანვლითის პიპი მიტომობა ჰუმანი და პიპი
 აქვილიამი და პავით აკადამიისთან, რთილები ცოცხალი მიტომობი იფი-
 ვიტი დაკავშირებულნი ქართული ლიტერატამი.

ლექს გვირავილის და პავით აკადამიის სახელმწიფებში მათს იფი-
 ვიტი იმი დროის ახალგაზრდა მიწარლები, მხატვრები, მუსიკოსები, მხატვრული
 ინსტიტუტების საუკუთხესი ნარმომიძეებლები. მი კარგად მახსოვს, მი რათ-
 ები მავთამილები ემსახურებობა პიპიჭრი ჯანვლითი ამ დროს ქართული

მრეწველთა ურთიერთდასახელებას და მათი შემოქმედებებს ფართო საზოგადოებრივ-საზოგადოებრივ განხილვას; ყოველ შემთხვევაში, მნიშვნელოვან მხარვეზულ მოვლენას რომელიმე განხილვაში ამ დროს ეხმარებოდა ტექნიკური, კეთილშეიქმედებით და არაპროფიტული გამოსვლებით არსებით და საჯარო მკვირვებში.

ყველაზე მეტწილად შესახებ რომელიმე განხილვის დაწინაურების და განხილვისთვის აქვს მნიშვნელოვანი მხარვეზები, როგორც მაგალითად: "გიგორგი შაბაძევილი", "ნიკოლოზ ფირსოვილი", "ალექსანდრე მრეველიძევილი".

"ირაკლი შამიკელი", "აბრამი სიხელი". და მე განსაკუთრებით დასაინტერესოვს მისი მხარვეზებით და წერილებით ჩემი შემოქმედებაში.

რომელიმე განხილვაში რომელიმე ამავე დროს უნდა იქნას, მისი ძრომეობის ნათელი ფენი ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი დასავლეთის ისტორიას, ხელისუფლების განვითარებას.

ეს უნდა იქნას მას ყველაზე ნათელი და ყველაზე მეტად. ყოველთვის იქნას ჩვენი ხალხის საკეთილდღეობა, რომელიმე სანდო და სანდო აქვს იგი უნდა იქნას დასავლეთის შემოქმედებაში.

8.VI.1931

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ИЗДАТЕЛЬСКОЕ ОБЩЕСТВО "Academia"

Правление: Москва, центр.Никольская, 10. Тех.4-34-37

для телеграмм: Москва, Издакадемия

№ 304

9 мая, 1931 г.

Уважаемый товарищ!

В целях развития и укрепления культурной связи между национальностями СССР, Издательство "АКАДЕМИА" приступает к изданию особой серии книг, посвященных этому вопросу.

3. მარტის სობ. სპ. სსრ
საქართველოს
მინისტროს

В эту серию должны войти сборники народного творчества /эпос, песня, лирика/, а также образцовые художественные произведения отдельных писателей, вышедшие в свет не позже XX века. Позднейшая литература не входит в план "АКАДЕМИК" и подлежит печатанию в других издательствах.

Издательство полагает, что поставленная им задача может быть удачно разрешена только при участии широкой советской общественности, и поэтому Издательство обращается к Вам, как общественному деятелю и специалисту по вопросам литературы, с просьбой принять участие в намеченной серии.

В первую очередь Издательство просит Вас:

1/ составить список тех произведений /из числа литератур, Вам изучаемых/, которые Вы считали бы полезными выпустить в свет в нашем Издательстве;

2/ указать архивные, музейные и др. источники, в которых имеются неопубликованные материалы по фольклору народностей СССР, заслуживающие по своим художественным качествам быть включенными в план изданий;

3/ указать тех лиц, которые могли бы принять конкретное участие в намеченных Вами изданиях в качестве переводчиков, редакторов, авторов эстимпительных статей и комментариев;

4/ указать тот иллюстративный материал, которым следовало бы сопроводить намеченные Вами книги.

При составлении этих сведений мы просим Вас иметь в виду:

1/ что план изданий рассчитан нами на срок в три года, 2/ что издания наши имеют в виду широкий круг читателей, по преимуществу из числа советской интеллигенции, учащихся "ВУЗ"-ов и верхушки рабочего класса, и поэтому издаваемые нами книги не должны иметь чисто "академического" характера, а служить по преимуществу высококу-

дожественным материалом для чтения и пособием для литературоведения; само собой разумеется, что идеологическое содержание книг должно соответствовать запросам советской общественности; 3/ что, в первую очередь, Изд-во предполагает выпустить книги, обслуживающие не только советского читателя, но имеющие также шансы на сбыт за границей, среди читателей, знающих русский язык /просим такие книги из Вашего списка отметить особо/; 4/ что на внешнее оформление книг будет обращено издательством особое внимание.

Ввиду необходимости срочно закончить выработку программы Издательства, мы просим Вас представить Ваши списки и весь материал по этому вопросу - не позднее 20 мая с/г. Мы надеемся, что Вы оцените политическую и культурную важность предполагаемой нами работы и не откажете нам в своей помощи и участии.

Все корреспонденцию по этому вопросу просим посылать по адресу: Москва, Никольская, 10/2, Изд-во "АКАДЕМИА" - для А. Н. Тихонова.

Главный Редактор Изд-ва "АКАДЕМИА" "

и член Правления

/А. В. Луначарский/

Член Правления

/А. Н. Тихонов/

Карел Мартинек

Директору издательства "Заря Востока"

Глубокоуважаемый товарищ директор!

Для моей научно-исследовательской работы необходима книга Джанелидзе: "Грузинский театр" вашего издательства. Если ваше издатель-

ство не занимается реализацией книжной продукции, прошу передать
мою просьбу автору книги. Очень Вас прошу выслать /или передать
Межкниге, которая не выполнила мои заказы на это издание/ для ме-
ня очень нужную книгу.

Извините за беспокойство.

С товарищеским приветом

Карел Мартинек

доцент пражского театрального института
Прага IO - Вршовице, Русская 78
Чехословакия

14.3.64 г.

Шалва Амиранашвили - академик

Монографическое исследование Д. Джанелидзе "Грузинский театр
с древнейших времен до второй половины XIX века, Тбилиси, 1959" яв-
ляется по существу первым историческим обзором грузинского театраль-
ного искусства с древнейших времен до середины XIX века. Автор ука-
завшего труда в продолжении многих лет изучая все виды многовековой
зрелищной культуры грузинского народа, широко использовал древнегру-
зинские письменные источники, произведения древней художественной
литературы, археологические памятники, произведения древнего изоб-
разительного искусства, этнографические материалы. В результате изу-
чения богатого материала по первоисточникам им были опубликованы в
разное время обширные монографии, отдельные статьи, заметки, кото-
рые рассматривают разные вопросы зрелищной культуры грузинского на-
рода... Научное исследование материалов по истории грузинского театр-
а дало возможность Д. Джанелидзе проследить процесс развития много-

вековой театрално-зрелищной культуры Грузии, от возникновения гру-
довых песен и игр до создания народной драмы и импровизационного
театра народных масок - берикаоба.

В результате большой работы по изучению огромного фактическо-
го материала автор указанного труда приходит к важному выводу, что
грузинский театр развился на основе самобитного творчества и что
корни его уходят в глубокую древность...

Ю. А. Дингрияев - Доктор искусствоведения, профессор

Это научный подвиг!

Димитрий Севастович Джанелидзе создал труд, заслуживающий под-
линного внимания и уважения, он рассмотрел историю грузинского те-
атра от его народных истоков и до середины XIX века, показал, что
театр на протяжении веков был связан с народной жизнью, отражал со-
бытия, происставшие в Грузии. Изучив большое количество фактичес-
ких материалов, ученный устанавливает национальное происхождение
театра и делает это убедительно. В то же время Джанелидзе не вы-
ключает грузинского театра из общего процесса развития мирового
театрального искусства, он говорит о связях с византийским театр-
ом, большое внимание уделяет взаимопониманиям русского и грузин-
ского театра, особенно в XVIII и XIX веках...

Работа Д. Джанелидзе заслуживает высокой оценки !...

Вл. БЛОК

Источник размышлений. История советского драматического театра. М., " Наука ", 1966, т. I и II.

Одно из решающих достоинств двух томов "Истории" состоит в том, что в них противоречия между театральными течениями и в творчестве отдельных художников представлены в исторической перспективе, как единый процесс становления и развития советского театра, его движения по пути овладения методом социалистического реализма. Среди наиболее удавшихся в этом отношении разделов надо отметить летопись грузинского театра. Д. Джанелидзе словно оживает давние спектакли; особенно живописно изображены поставленные К. Марджанишвили в Тифлисе "Фунте Овехуна" и "Гамлет", поставленные в немисливых прежде толкованиях, с размахом темперамента и фантазии, столь присущим этому выдающемуся мастеру. Весьма мотивировано раскрывается суть и печальная неизбежность творческого раздора в театре имени Руставели, связанного с именами Марджанишвили и Ахметели в толкованиях фактов, в правдивом изложении событий - и безукоризненно корректная тональность и литературная привлекательность и научная обоснованность.

Журн. "Театр", 1967, №II, стр. 124.

МОСКОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕАТР ИМЕНИ ВЛ. МАЙКОВСКОГО

ул. Герцена, 19

Тел. Б 9-62-41

"7" декабря 1963 г.

Уважаемый тов. Джанелидзе !

Театр имени Вл. Маяковского работает над постановкой спектакля Б. Брехта "Кавказский меловой круг". По ходу действия пьесы на сцене возникает импровизированное театральное представление с участием старинных народных масок.

Зная, что Вы работаете над темой старинных представлений, мы были бы Вам очень признательны, если бы Вы написали нам о том, какого характера и формы были эти представления, какими масками и костюмами пользовались участники народных представлений, какие обозначения существовали для отрицательных персонажей / дворян; князей, завоевателей/ и какую литературу Вы могли бы нам указать по этому вопросу на русском языке.

Если Вы располагаете фотоматериалом, то просим также в предельно 20-25 штук выслать нам их наложенным платежом, либо с обязательством возврата Вам.

Если же занятость не позволит Вам выполнить нашу просьбу, то просим Вас нам об этом написать.

Ждем Вашего ответа.

С благодарностью

Директор театра Н.Карманов

Постановщик спектакля

Народный артист РСФСР В.Дудин

А. Д. Авдеев - Грузинскому театральному институту им. Шота Руставели

Тбилиси. Государственный театральный институт им. Шота Руставели
директору

Адрес отправителя: А. Д. Авдеев, Ленинград. Университетская набережная
д. 3 Институт этнографии АН СССР
23.V.63 г.

Уважаемый товарищ !

В 1959 году в издательстве Союза писателей Грузии "Заря Востока" вышла книга Д. Джанелидзе "Грузинский театр", а в 1948 году его же труд "Народные истоки грузинского театра". Меня крайне интересуют вопросы происхождения народного национального театра, над этой проблемой я работаю более 30 лет; результатом моих изысканий и явилась книга "Происхождение театра", вышедшая в Ленинграде в 1959 году. К великому сожалению, с работами Д.С. Джанелидзе я ознакомился только теперь / В Ленинграде они в продажу не поступали !/, а они мне очень интересны и необходимы для дальнейшей работы.

Не найдете ли Вы возможным выслать мне две книги в адрес Института Этнографии АН СССР /Ленинград, Университет, наб.3/. Буду крайне признателен.

С уважением: старш. научн. сотрудник Инст. Этнографии
АН СССР Авдеев.

И. ШОСТАК

кандидат искусствоведения

На соискание государственной премии СССР.

/Многотомник "История советского драматического театра"/.

"Блестящее умение не только проанализировать, но и дать эмоциональную и яркую картину театральных явлений отличает раздел о грузинском театре".

Газ. "Советская культура",
18. IX. 1973 г. № 75.

ВСЕСОЮЗНАЯ НАУЧНАЯ СЕССИЯ ТЕАТРОВЕДОВ

/Д. Джанелидзе. Программа-конспект истории грузинского театра.
Рукопись, 1950 г./

Выступления гг. Джанелидзе и Нефедо, докладывавших на сессии программы по истории грузинского и белорусского театров показали рост театроведческих кадров в советских республиках. Представленные ими программы, при всех недостатках, говорят о том, что театроведы наших братских республик упорно и плодотворно работают над решением сложных проблем истории и теории театра народов СССР.

Журн. "Театр", 1950, №3, стр. 86-87.

ГРУЗИНСКИЙ ТЕАТРАЛЬНЫЙ ИНСТИТУТ ИМ. Ш. РУСТАВЕЛИ

Дагестанские студенты - Д. Джанелидзе

Дорогой Дмитрий Севастович !

Наша Дагестанская группа счастлива и рада слушать Ваши лекции, получать от Вас знания. Вы, прекрасно зная историю Грузинского театра, его прошлого и нового, нам преподаете с большой, безграничной

любовью и ясностью понимания. После Ваших лекций мы начали по-иному смотреть на театральную Грузию, восхищаться талантами и героическим прошлым. Мы восхищены Вашей человечностью, любовью к своей стране, людям и кругозором в театральном деле.

Желаем Вам крепкого здоровья и многолетия в жизни.

Желаем больших творческих успехов.

Вы наш любимый педагог ...

Тбилиси-1963г.

Х. Абдулгануров

Г. Исмаилов

А. Гусеянов

А. Саипудинов

П. Заурбегова

З. Агиева

З. Алиева

11. Թ յ ա ճ Ր Ո Ւ Ն Ի Ն Շ Պ Ր Ո Ր Ը Ա Ն

Թյաճրոնս ևս յոնոս Թյորոնոնս ևս ինճորոնոն յսԹյորս

ԲՐՈՒՄԻՐ ԿԱՏՈՂՈՍ

Եղևոցնեմաճմկոքնոնոն ԲՈՎՇՊՈՐԻ, ՍՐՈՊԵՏՈՐԻ

ՄՅԱՆՑԻ ԲԻՅՈՒՈՆ ՅԱՄԵՂԵՑԻ յՈՊԵ ՄԱՐԿԱՆՈՄԵՑԻՈՆ ՔԱՐԵՑՄԱՍԻ

(ՈՐԻ ՆԱԿԵՊԻ ԺԱՄՈՒՅՐԵՅԵՆԵՊԵՂ ՄԻՐՈՒՈՐԱՆ)

I

Յամեղոսն յորճըլ ժամոհնեման սպեմաճի մարչանոմեցոլ ժանսպարեմըճլո ցրթաբղբնո ժողոքա. ղիյոսոռն ստրթա Յամեղոցի ղիցեմեմոնս սրա ղոգորց մեղոն - սասսելոնկարնոն ըսեկյոլ, սրամեղ ղոգորց սմ սասսելոնկարեան ըսորոնսորեմըճլո ըսոյոյոքոքեմըլ յորոցնեմա, Յամեղոցի-ՄՅ. ԲԻՅՈՒՈՅ յորճըլ- ըս ժամոհնեմոքա սպեմաճի սաըարչոս սպեմոն ժիմեղց, մաս մերմի, ղս ղոգորցնեմա մարցըլոյսմա, ճերմարթոմ, գրանկոյսոմ ևս յղլոնեյլոն մեցոմար- մա Յորոցոմ սհրթոլո ինոլոն.

Ճարոյրթոյոս. Բսոյոցնոն մշոկոյա. ¹ յժոլո ղամի ժասթարս Յամեղոցի- յՅ. ԲԻՅՈՒՈՅՄ. ին ժամոյոյս ստլոնմեմիսթոցըլ սասսելոն կքոքնոն, յորճից ղմեցեմա մըլո մաճոչո, մոսսսեմոնոն մեմըմեց մոցքեմա ըսցոնցեմոն ևս ցոլո

1 մարչանոմեցոլ չըր յոքոց 22 ըլոն ըննոք, իրկրթոկոմ ըսքեմըլ "Յամ- ըլոցի" ժամոհնեմա Բսոյոցնոն մշոկոյա / Газ. "Восточное обозрение" 12 ноября, 1903, № 259 /.

ხელთ მოახრევს.

მეურნალები რეპეტიციას. მარჯანიშვილი პარტიის, სარეზონანსო მ-
ტირისთან რამ იკვამ, ბენამოთქმა, მარი ამერიკადა და ფინიცილი სტენამბე
აფარდა. უკ. ჩხვიტის ჰამილეტს მიიღწა, მკერტი გაფაულდა, სახელოებში
გაუბნა. უმანტი ჩხვიტე უმად მიუხვდა: ასეც მდგომარეობამი არ შეიძლე-
ბოდა ჰამილეტს ფოტოლოცო კოხტად და წესიერად მორთველი, ტანსაცმელი ანამა-
დაცამადა. გაფარებულ მიმლოცვარე ლამის სულელი მკვლელებმა ჰამილეტის გა-
რეძენული სახიერებშიცაჲ უნდა ფოტოლოცო გამოხატული.

მარჯანიშვილი რაღაც ახიერებულს კი არ იგონებდა, შექსპირისა და მის
ჰამილეტს. თავის უკ, ჩხვიტეს რაღაც უნდაურ გამოხატობას კი არ ამაღებდა,
არამედ ჩანაფიქრის აცოცხლებდა. მკვლევარ აჩვენა, რაც ტრაგედიამი მორთ-
ბრობად იცო გამოცემული, რეაქტი, ხილვი სეუბურ კონკრეტულმად ხორცს
ასხამდა, მიც ძრამატული არსს აძლეებდა. აკი, მკვლევ მიქსიელების პირველი
სურათი მფელია უამბობს პოლონიუსს:

მი ჩემს მთავარი საკურავსა ვმკვლევ, მკურავდი,
ნი ძრის იქ ჰამილეტ შემოვარდა ტულ-გაღეღილი
მადგენდაჲ ქუდი არ ეხურა და გამიურული
წინებები ჭეხის ქვსლეამიდე ძირს ჩახვეწიდა.

აკი, სწორედ ამ სახით გამოიყვანა ჰამილეტი მარჯანიშვილიმ სტენამბე. და, ეს
მარჯანიშვილისეული იცო, შექსპირისეულიც და ჰამილეტ-ჩხვიტის ტულსაც უმა-
ნალოებოდა.

თანაც ეს "მკერე-გაღეღილი" სახიერებმა მარჯანიშვილის სპექტაკლს
გამიურ სახიერებდა განბედს თავიშ ბოლომდე. როდესაც ეპეანის თხოობას
პირამისს სიკვდილზე პირველი აქტიოი წარმოხსნავს, მამინი იმეძებდა:

ლმერაჲ, ვინ ნახა დეოთვლი მკერე-გაღეღილი
ჰამილეტ

მკერე-გაღეღილი დეოთვლი

პოლონიუს

ეც ჩინებულად სექვა: "მკერე-გაღეღილი დეოთვლი"

ჩინებულა.

Սանամի ժողովրդի ինքնիշխանությունը և իր անկախությունը պահպանելու և զարգացնելու համար անհրաժեշտ է մարտնչել իր թշնամիների դեմ: Սակայն այս պայմանում, երբ հեղինակը մարտնչում է իր անկախությունը պահպանելու համար, նա պետք է լինի իր ժողովրդի հետ միասին: Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել: Սակայն այս պայմանում, երբ հեղինակը մարտնչում է իր անկախությունը պահպանելու համար, նա պետք է լինի իր ժողովրդի հետ միասին: Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

Միայն այդպիսով է հնարավոր իր անկախությունը պահպանել:

1 Ո Մ Յ Յ , ԵՅ. 214
2 Ո Մ Յ Յ , ԵՅ. 210

საეჭავ ადამიანად, რომეღოც იტანჯა, მატრამ ქვედი არ მოიხარა, გარემოს "სიღამილე" ამხილა, ბოროტებას წინ აღუდგა, შეეპირძოლა და ამ ბრძოლას შეეძირა კუთხილს გამარჯვების მტკიცე რწმენით. მარტალი და სპეტაკი ადამიანის გამოსახატვად მარჯანიძევილს აჯიკლებლად მიიჩნდა სვეტიცხოველის სიძარ- ღლე - "სიძარტლის ნერგი იხარებს, დარტო ღუბი სიპსა ქვაბვდა". ღამაც, ამ შემთხვევაშიც, ცდილობდა, რომ სიძარტლის გამოსახატვა ამალღებულ გოგონ- ღლც ღვატრალბით, გამომსახველობის პოეტური და მათელი სვეტიცხოველის ფორმებით.

როგორც ვამტყობ, უმ. ჩხეიძე-ჭამიღების ეს პირველი მომლოცვი სამ მაც- ვეობად იცო ტავოტოლო: ნუთისოტოლს ამოღება, მღვღ-ღეღოტოლს ტაკიცხვა, ნერ- ვული სიცილით ამოღება. ღუ მოჩალოვის ჭამიღების ამ მომლოცვი დასამახ- სოვრებლად და მტამიბვედავად ისმოდა მხოლოდ ის, რაც კრძო-პიროვტულს მღე- ხებოდა, უმ. ჩხეიძის მიღერ ჭამიღების მესრუღებამი ღაოტმოტოვად ღლღრდა სიჭვებინ:

მეღუის ქვეყანა იცოლ ბალო ტავმარტლავი
 რამიაც ხაროზს მხოლოდ ღვარდო, მხოლოდ ბაღბი.

ე. ი. მტავარი მინიშნეღებამი ეძღოდა იმ მოტად-კაცობრუღს, რაც ამალღებს, სიწმინეს მატებს მხატვრული გამომატონს /"სიბრძინე-სიცირუისა," "нао возви- шавший оран"/. რუსტაველიც ღვატრის მუბეუმიც დატული, სავტვაცოლს მხ- სავყანად ტანკუტვინიღ მარჯანიძევილსეული "ჭამიღების" ხეღნამღებინ მომლო- ტის პირველი მაცკვეთიდან ღღუსინ, რაც მღელი მომლოტის ღეღომოტოვად იცო

I Крепко запомнили следующие стихи:

Едва лишь шесть недель прошло как нет его,
 Его властителя, героя, полубога
 Перед этим повелителем ничтожным
 Пред этим мужем матери моея.

Первые два стиха были сказаны Мочаловым с грустью, с любовью, в последних выразилось энергическое негодование и презрение /В. Г. Белинский, собр. соч. в трех томах. М., 1948. т. I. стр. 356/

մոհմըտը, Բաճկանստըտա սոցցյա "Ճալանի" լա սմ ըամամազրըմըտ սոցցյոն
 Մըմըթ ըոթո Կաշոն սոմնոմցըտըտ սոմանոն ըսնստըտ¹ . Մցցյան սմ Մոնոլոգ-
 մո ճարմոթընոլոմըթաթորտըտ սանոյրըմոտ, Ճալոն ըաթաթանոտո մոնոցյալըմոտ
 ըանանաթըմըտա սամցարո . սր Մըոժըմ սր Մըթսթըմ սր Մըթսթըտ ոց . մա-
 Կաճոն սոյր Ճալոցյալըթ ըամոցըմըտ սոցցյա "Լըթարժը" ² , ղալ սարցը-
 լա Ճալան սոմոնցս, Խոլո ըաթաթանոտո մոնոցյալըմոտ, Ճորոցըմս, սոնցս,
 Մըրն . սոցցյան, ղալ ազոնաթսթալ Մըթսթս Մըթաթորտս, Կամըլոն Մանթո-
 լըտը ըաթթըմոմ ըանսկաթըմըտ սոմաթը ըա ՄԿաթորոն Մըթոնլա .

լս մոնոլոգը Մմանթո Կնոյոն մոնցյալ ըամթանոմոտ ըա լոթոյրո
 ըանցոթաթըմոտ Ճոթաթոթան, Ճոթաթ-յալոթրոյրոթան, յըրժո-Կորոցըտըտըմը, սո-
 ցոլոտ սմալըմոմը . ոնց, ղոմ ըլոթմոթոցյա Մըթոմ ղրթոթա "Փոթոն Մցցյա-
 նա ոցոն Ճալո ըաՄմարթլը" . ըանցթոնըմոն մոնցըցո, մոնոլոգոն Կորցըտ
 մոնոցյալըթոնաթոն ըանանանաթըմըտ ոցո Կնոնոնսթրոն ըանցթոնըմո; սմ Կոր-
 ցըտ մոնոլոգոն ոցո մոնոթոն, մոնցցըթ-մոնցցըթա յրոտ Մըթաթրոնոթոթան Մըթ-
 ղը Մըթաթրոնոթոթան, ղալ Մթամթըթոցյա ըանանաթըմո Կամըլոն մալո ոնթը-
 լըթո, մոն սըլոթը մըլըթարթոն, սամցարոն սոնանոցոն Մըթաթըմըտըտ սը-
 ղոնցըթոն . ըանց, Կամըլոն Ճոթաթո Մըթըթըմոն, մոնո ըանցթոնըմո,
 սանթըմո յոնթըթըտ ըանանաթըմոն, սաթթըմոն մոն Կորոն ցոթըթոնոն, սմ-
 ըթթաթ, յա . Կնոյոն Կամըլոն սմ մոնոլոգոն ճարմոթըմոնս, Ճոթաթոթան յըր-
 ժո-Կորոցյալըթ ըաթանցլ սթըլըթ ըա սրտոթ ըթթըթրոցյա Խորցոլըթոթո³ .

1 Մ ը Մ Ս Ո Ր Ո Յ . Կամըլոն, Ֆոթ. ոց. մաԿաճոնս, յ. մարթանոմ-
 ցոնոն մոնթաթը ըա ըաթմա ղրտաթըլոն ըթաթթո, ըց. 8-ժ
 2 Մ. Ը. Ըոնոնսյոն Ֆոթթոնոն: "Это буйный сад, плодящий одно лишь
 семя: дикое и злое в нем властвуем" /В. Шекспир, Полное собр. соч.
 "Академия", 1936, стр. 47/, ս. ղաթոցս Ֆոթթոնոն, ղալ ըթթոնոն
 յըթոն սոլո, յոթթըթոն: "Ведь это дикий сад, заросший сорняком"
 /В. Шекспир, Гамлет, принц датский, Л.-М., 1937, стр. 21/
 3 Կ Ե Ծ Ծ Ծ Մ Մ . մոթթոնըմոն ըա ճըթրոն, ըց. 221

პამიყაყობეო ნუთისოგელის ამოკობის, უნაყოფობის მეტეობიხ ტამონცეუ-
 სეცეა-კეუმინის მოძალეზას ცვლილა მეფე-დებოგელის მბოღეობის პათოსი,
 ე. ი. ჰამილეტის პესიბიისფერი ტამენცობილეა ურ არ კლავლა ჰამილეტი ნინა-
 ალბეგობის მეშარეობას, არამდე უფრო ამხავილეობა და მინახამ მიუქილეობას
 ძალის მატეობა. მამხილეობე და მსჯავრმეობედე ამ მინაკვეთი უმანტისეუღ
 მეგრეობამი უტოტესი ალმაცეობიხ და პაძაბეოობიხ ალბეგობელი იყო ლეჟის:

მუშეა ძეა არის

მეგრამი ისე ჰეავს ზავის ძემას, ვიხ მე ჰერკუტესს.

ტავიხსენოხ, რიმი მოჩალევი ხაბგასმიხი ნარმოხეჟამეა სეუ სხვა ლეჟის: "არ
 ტასცეოთი ჯერ მეხსაცმეელი, რიმილიხ იგი ცრევილის მფრევეველი მისდევეა კუ-
 ბოს".¹ ე. ი. მოჩალევის ჰამილეტის მბოღეობის პათოსი მიმარტული იყო დების
 მიმარტ, რიმილედაც ჰამილეტის მამას სანოლი მეუტინა და ცოლაე ტაჰევა ზა-
 ვის უჩრის მკვლეღს. უშ. ჩხეიძის ჰამილეტის მბოღეობის პათოსი ურ უმჯავრე-
 საე მიმარტული იყო მეფე კლავიოტის ნინაალბეგ, ჰამილე-მევილის მიერ
 კლავიოტის ჰამილე-მამასჟამე მედარეობის მეტაფორაე ტაეაქევეა საკუჟარ ზა-
 ვის ჰერკუტესჟამე /ჰერაკუტესჟამე/ მედარეობის პარალელიხ ისეიხ ძალიხ იყო
 ნარმოხეჟული, რიმი ამას ჰამილეტის სიცილიხ ამოლეობა სრეოაე ბუბეობრევა,
 ლეტიკუჟარე მიჰევეობეა. ჰამილეტი-უშ. ჩხეიძე იმეღეღეჟეაღური და ზეოობრევი
 სიმილოდაე დასცილოდა უმეოობასა და ავეკეობამი ჩაგეობილიხ:

და სეუ ერე ზევესა! არ მეშრობი

ტაეომნადეენი ჯერ კიდეც ცრევილი

და უჩრის სანოლი მეუტინა სისხლის მეღევიხ.

მნარე ნერევილი სიცილის მედიღე უშ. ჩხეიძის ჰამილეტი ისეც დიე პაუბას
 მიმარტაედა და ზიოტის ტაეგმეობელი, ჩუმიე ახავეობა მიმოლეგს: - "ჰანიე,
 ტული, რაკი ენა უნდა დაეუბღეს". მეუსპირის XX საუკუნის რიმიციკაიხ ნეღ-
 ბის მკვლევეარმი დივერ ცილსონი და ტრეხვილი ბარკური ფირობედე, რიმი ამი მ-

¹ Белинский В.Г. დასახეღ. ნამორომი, ტე. 356

ნოლოგის დასასრულს ჰამილეტი გიწოდა და ასევე გიწოდებოდა ჰამილეტი და სხვადასხვა სახელით ცნობილია ეს სკენა XVII საუკუნის დიდი მსახიობის დავით ბარბაქაძის¹. უპ. ჩვენი დღეის არ გასკვთა; მისი ჰამილეტი არ იყო მთლიანი, გულაჩვილებული ადამიანი, არა. ამ მომლოცვენი უპ. ჩვენი დღეის დაგვირგობაზეც ღვიძის ანტიმარქსიზმი, იგი ბრწყინვალე დავისგლებით აღსავსე სვეტიცხოველი-ლოკუელი ჭიბით იმდებდა და მხილებს მათსავე დავადრობა, მიემდებ სიცილით მარტოებობა და მიემდებ ისევე უპყებობა, მარტომ არა გიწოდებ, არამედ გულს დამაზოტი ეპის დავებებით.

უკვე ამრველსავე რეცენზიამი აღიწინა "ჰამილეტი" უპ. ჩვენი დღის ამრველი დამრჩენის მარტობა. მარტა ბუაჩიძე წერდა: "ადამიანურ გრძობაა დროდომი აქვს დამარტული მხელი ზოლი უპყბი ჩვენი დღის და მისი ბრწყინვალე დამარტებას ამამია. რა მმევიბიერია, მადარტად, მისი ამრველი დამრჩენა სკენაზე; მარტალი კობიძე მიღა უპყება გულმკრთალი, ლმევიბიბილი ადამიანი და გრძობა, რომ ეს მარტი გიჭურა მარტად. დამრჩენს ხელი ასევე მარტობებლად სულს მარტობს და მარტის გრძობაა მარტებში ჩამრტებს მარტ".

II

ამრველი მრტებებების მიმრტ სურათი დამრტებული იყო ზოგორც მიმრტის მარტებზე ასევე. მხელი სკენის სიბანი დავარტოლი იყო კობიძე. კობიძის მღვა ბარტაზე მიმრტ-დომრტალი, კობიძის სარტებებზე ჩამრტოლებით მარტინებული კარტისკენი უარტს-უპყრტსობის მიმრტებით. იმრტს კობიძის ბოლოში, გველსადამ დამრტალკებებით სავარტებში - ჰამილეტი.

I М о р о з о в М. Комментарии к пьесам Шекспира, стр. 10
 2 შ. ბ-ძე /მარტა ბუაჩიძე/, ჰამილეტი, დამ. "კომუნიზმი", 1925, 14.XI
 № 262

მარჯანიშვილია სამეფო დარბაზობის სკვნა გაანაბდესა! სურათშია
 მონტაჟით 120 სტრიქონიდან დარჩა მხოლოდ 60. შევვალა შევალა უმადურესად
 ხელმწიფის სახელმწიფოს, ჯერსტის 120 სტრიქონიდან ხელმწიფოს ვკუთვნიდა 100
 სტრიქონი /ჯერსტის 83%, ხოლო ჰამილტონს - 12 სტრიქონი /10,83%. მონტა-
 ჟის შემდეგ დანაშაურობა შეიკვალა. ხელმწიფოს დარჩა 40 სტრიქონი /დარ-
 ჩანილი ჯერსტის 66,66%, ხოლო ჰამილტონს ხელმწიფობედი ჯერსტის დანაშაუ-
 რობა ხელმწიფოს შევვალვი ჯერსტთან შედარებით გაიზარდა - 21,2% შევადგინ-
 ნა, - ვრთი შევადგინდი შესაძლებელი იქნა. ამით მარჯანიშვილია რიგად გა-
 ზარდა სამეფო დარბაზობი ჰამილტონის სიტყვა-ქმედობის მიმოვიცილობა და ძალა.

რაკი ჰამილტონის პირველი მონტაჟით მონტაჟით გასაადგილებელი იქნა და
 იგი მინ უსწრებდა სამეფო დარბაზის სკვნას, მისი საუქსამოცილო დანიშნუ-
 ლეობა გაიზარდა. დარბაზობის სკვნაში ჰამილტონის გადაკრული და რაბილტონთან
 ზედიზე მიხანძვრობი და გასაადგილები შეიქმნა მიხანძვრობის სახეობა, რაკი პირველი
 მონტაჟით მოკლებულია უქსამოცილო მიხანძვრობა და დიდიხეობის პირხეობებში დაფ-
 ვიხანძვრობა და მიხანძვრობის დანიშნულები და დადასტოვებული ჰამი-
 ლტონ-ხეობის ჯერსტის შესაბამისად იქნა.

მარჯანიშვილის მონტაჟით, სამეფო დარბაზის სკვნიდან ამოღებულ იქ-
 ნა მონტაჟის მიხანძვრობის უსწრებობის და დადასტოვების და დადასტოვების მიხანძვრობა-
 ბე ჯერსტის მიხანძვრობის უსწრებობა, ამით მიხანძვრობის სკვნა მიხანძვრობით და
 მიხანძვრობის მიხანძვრობის, მიხანძვრობის და ჰამილტონის მიხანძვრობის მიხანძვრობის და
 მიხანძვრობის მიხანძვრობის და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და
 მიხანძვრობის მიხანძვრობის და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და

1 "ჰამილტონი" ჯერსტის რაკილტობით შექსამოცირობის სკვნა-
 ბობს - იგი 4000 სტრიქონის შეიკვალა, მიხანძვრობის, რაკილტობის "მიხანძვრობის" რაკი
 ახას სტრიქონის ამ აღნიშნულია. იმიხანძვრობის, რაკი "ჰამილტონი" რაკილტობის
 რაკი დანიშნულებით და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და
 რაკილტობის დანიშნულებით სკვნის სახეობის და დადასტოვების მიხანძვრობის, მიხანძვრო-
 ბის მიხანძვრობის და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და დადასტოვების და

ընդունելու ժամանակը ևս հանրապետության, ժողովրդի և պատմության հանդեպ իմ անհատական մտային կարողությունների և գործունեության շնորհիվ իմ համար ևս մեծ շնորհ էր։

Ընդունելու ժամանակը ևս հանրապետության, ժողովրդի և պատմության հանդեպ իմ անհատական մտային կարողությունների և գործունեության շնորհիվ իմ համար ևս մեծ շնորհ էր։

Իմ անհատական մտային կարողությունների և գործունեության շնորհիվ իմ համար ևս մեծ շնորհ էր։

Իմ անհատական մտային կարողությունների և գործունեության շնորհիվ իմ համար ևս մեծ շնորհ էր։

ნეტობაც იყო სეფელიტების მახვილის მომხრე - დანამაჟურა უნატიკებელი, თი-
თიურს შევალა ორის მამიდასწრება და ხელმწიფის მახვილის მესწრება სიცილე-
ბლის დასადაც შეიძლება დაუკდეს. ეს იყო სპეტიკაციის ვრთ-ვრთი უძლიერის
სეფნა, ტრავიკაციის ატრას ქარმა დაბერა¹. მთელი არ ეშვებოდა, კოხვას კოხ-
ვებაზე აყრიდა ჭამილეს: "აბა, რად გაკრავს მუხლზედ კიდევ ვინაგის ღრუბ-
ლი"². სავარძელითი მკლამარე ჭამილეს-ჩხვიტის აასუბი ორამრთვანი იყო, ს-
ხვიტებოხ სახვიტებამე შეკირისპირებულო: "მამას რად ბრძანებოხ, მე მიზე მე-
ტად ნახლად მიწამებნს". და აი, ახლა ედოთფარმა, ედამი მიმართა: რაც ცოც-
ხალია, ვნელა კვებება და მიწას სტოვებნს, ებე წესი სავრთო არის" და ჭამ-
-----

1 ეს სეფნა აღდგენილია აკ. ვასაძის, უძ. ჩხვიტის და რეფ. დანამეძნის
ჩანაწერების მიხედვით (აკ. ვასაძე - ჩემი შემოქმედებითი გზა, ქუთნ,
"მამათბი", 1947, № 1-2, გვ. 249)

2 ედამით ხელმწიფის სიტყვებინს "But now my cousin Hamlet and my
son" /"ახლა კი ჩემი ძმისწული და ჩემი შვილი ჭამილეს"/ აასუბა
ჭამილეს ამბობს: "A little more than kin and less than kind"
ამ აასუბის აზრი სავარაუდო ბუნდვანია. კომენტატორმა უძრაველსობა დი-
რობს, რთი ამ სიტყვებოხ ჭამილეს ხელმწიფეს კი არ მიმართავს, არამედ
თავისთვის დასაარაკობს /"იტიო"/. Kind ნიშნავს "ნახელსავს, მონახელს-
ვებს"; kin ნიშნავს "გვარს", "ჯიშს", "სახეობას", ატრუტვი "აღერს-
აბს", "თავაზიანს", "კეთილად განდგომილს". იმისდა მიხედვით, თუ რ-
მელი მნიშვნელობა იქნება მიკლებულო, შეიძლება ეს სიტყვა (Kind) ეხე-
ბოძეს აორვედ შემთავრებათი ხელმწიფეს და მეორე შემთავრებათი ჭამილეს.
მარბელს ეს ბუნდვანება გადმოჭამინა ასეთივე ბუნდვანთი გამოთქმით.
"სხვატრივი არ ეციი" /უ. მეტსაირი, ტრატებობი, ივ. მარბელის თარგმა-
ნი, გ. გაჩვილიტის რედაქციით ნიშანსიტყვათბოხ და შედიმეშვებოხ, გ. 11,
1954, გვ. 732; В: Шекспир, Полное собр. соч., "Akademia", 1936,
т. V. стр. 14-15/.

კიბის ფარაცემებში, ფარებში ალბინიზმისა და სანბანუღებრივ ჩივილებშია ყრუ
კვლევი, რომლის აქვე რჩებოდა ტანპირიზმებში და ტანმარჯვებში სული ობო-
ლი შამილევი-უმანტი ჩივილი.

ՄՍԱՅՈՒԹՈՒՆ ՌՏՏԱԳՐՈՒՆ յԱՁԵՐՈՒՄ

ԲԱՅՈՒՄ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ

պգնաճեցող սևահար երկրացիների քաղաքացիական իրավունքները,

ՄՍԱՅՈՒԹՈՒՆ ՌՏՏԱԳՐՈՒՆ յԱՁԵՐՈՒՄ ԲՈՒԿՆԵՐԻ ՈՒՅՄ

ՅԱԼՄԱՆՈՒՄ ԵՄԵՆԱ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԱԿԱՆՈՒՄԻ ԵՄԵՆԱԿԱՆՈՒՄ

(1902-1903 թվականի համար)

Երևանի քաղաքացիական իրավունքների պալատի կողմից 1902-1903 թվականի համար հրատարակված «Մսայութուն Ռտտագրուն» գրքի մասին հարց է առաջարկվում հարկային և քաղաքացիական իրավունքների մասին հարցերի և պատասխանների հարցում: Գրքի մասին հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում:

Սեպտեմբերի 29 թվականին:

Բարձրագույն 27 սեպտեմբեր:

Քաղաքացիական իրավունքների և քաղաքացիական իրավունքների /45 հարցում/ ընդհանուր ժամանակահատվածում հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում:

Քաղաքացիական իրավունքների և քաղաքացիական իրավունքների /45 հարցում/ ընդհանուր ժամանակահատվածում հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում հարցերի և պատասխանների հարցում:

ცხოვრებაში, გაეღვიძებინოს, ავიძოძრავებინოს ჩვენი მადურობელი "ივერია"
რის ჟურნალი", 1903 წ. 30. IV. კალაში/.

ეს ბრალდება ნფო მკაცრი, მატრამი სამარხიდან. ესადაგილი მსახიო-
ბებინს კარბებშია, მათი ბებნეფისებინსათვის პიესების შერჩევამ, აქედან
გამოშორნარე, რეცებინს არასწორად განაწილებამ, მინაწრშია კინკლაობამ და
დადაბუღია აჭიოსაფრში მიიფცაბა შეაჭრის ასუთ მებგომარეობამე...

არც ამ წერილისთვის გაუკია პასუხი არავის შეაჭრიდან. საბოგაბეობა
კი, შეაჭრის ბებნე და მისი მიმადელოთ დაინჭებესებულო საბოგაბეობა, მიუთ-
შეადაპ მიეღოს პასუხს. გუნიას კი, ის, ვინც უნდა განსცეს პასუხი ამ კიბ-
ვას, სეუბის. იქმინება მათბეუფილებამ, თიქუის იგი მავს არიებებს პასუხს,
რადგან არაფერი აქვს საბეუელო.

მომებვეთ კრიტიკული წერილი დაიბეჭდა "ივერიაში" იმავე წელს 28 ივ-
ნისს, საბაუროთ "ყოფა რამ ჩვენი შეაჭრის სულისჩამებეებეებინს შესახებმ".
ხელს აწერს რ. გ-ია. თუ მიხედავებობაში მივილებთ წერილის საბაუროს და ვ.
გუნიას სიახლოვებს "ივერიასათმ" - აბეილი შესამებნევი განებება, თუ რიგორ
პაჭარავებება წიწე მის ირბევივ. ეს წერილი დაუჭარავაპ მავს ესხმიოდა ვა-
ლებრიან გუნიას. წერილის აბეგორს საამეკარათბე განმობქვს შეაჭრის ფველა
მადკლი: ბუბსების უკორონარობამ, მიუჭიბადებლობამ, უანსამებლობამ, უდისეიპი-
ბობამ. შეაჭრამ დაკარგა მადურობელო. მიგვირთი მსახიოობის პრეფესიულო გო-
მე აუჭაბეილი ხებება "არაერხებელ ფეფილა ისეგი მიაგალითე, რამ მსახიოობის
შეუსახბამი, სეუბინსათვის უკადრისი საქევილოთ განჩამებებულო მადურობელო
სამეებეკლის ძროს ბოვებებს შეაჭრის დაბბამს"¹. ეს არამ განმობევილი იმათ,
რამ ქარბეუ სეუბინს მსახიოობამ დასი აკლია, პირიქით "ჩვენი საკლიათე მიგ-
ვეებებებება ნიჭიერნი და გამოცეილები მსახიოობნი"².

1 "ივერია", 1903, 28 ივნისი.
2 ი ვ ვ .

ბოლო, როცა საქრე შევხვდით საბჭევდისო საქრეკლეზს, მამონ ხოი
ყველაფერი რიგშია, ყველა იყის როლო და, ასე ჟე ისე, ხელს უწყობს ან-
სამბის. ამიგომაც ყნობილია, რომ საბჭევდისო საქრეკლეზს ვრგოროპ მე-
გო მადურებელი ვსწრება. მამონსამე, - დასკვნის ავგორო, - საჭოროა საქ-
რის მყოფი რეჟისორო, რომელიც ყველა ამ ნაკვს გამოასწოვბოს.

რეკონტრუქცია, ცხადია, ვერ გარიგვალსნივა, რომ აქ მიტევიბი უფრო
ორმია, ვინეი "საქრის მყოფი რეჟისორო", ანუ როგორც შემიქვ იგვინს ვ.
ტუნია "საქრე რეჟისორის პირად კორსეპტატი როლია, არამედ უნიფ საქრის რე-
დაქციადაც, მიხედ სინტეზაში"¹ /ხადი ჩვენი-პ. ვ./.

და, აი, არესამი დიდუჭდა ჟეგორის რეჟისორის /უკვე გოგინს/ ვა-
ლორან ტუნიას ვრეელი წერილი /"ივერია" № 148, 150, 154, 159, 163,
167/. ეს არის სრული, დაწვრილიანი ანალიზი ქარეული ჟეგორის მამონდე-
ლი მდგომარეობისა; ამ წერილი გარიგვალსნივბულია ყველა მენიშენა, რო-
მელიც არესამი იგო გამოქვეყნებულ.

წერილბს საქრეო სადაური აქვს "ქარეული ჟეგორი და მისი რეჟისუ-
რა". ეს წერილი მირავალიზირივა საინტერესო; ჯერ ურგი, იმიო, რომ მამ-
ონ ავგოროა ჟეგორის გამოყოფილი და მამყვანი მსახორონი, ანუ როგორც ჟე-
გონ უნიფებს ასეო მსახორობბს - "არემივრი", რომელიცაე შესანიშნავაპ
იყის ყველა წერილიანი, რომელიც საქრეო და კეროო მისი მდგომარეობის
მსახორობს ეხება, მისი ავ-კარგი. ეს კი ძალიან მინიშენელოვანია, რადგამ
მამონდეელი ქარეული კრამაგული საბოგალობის დასის შემიპვენილბამი არი-
ან ისეო კრამ ინივიკეპლობის მქონე ბუბბრამბბი, რომელიც პირევილი
გვისუბბი და ურგიორგამოკეპბულია გადამწყვეტი ჟაქტოროა ჟეგორის შე-
მოქვეყნბი აგომსჯეროსაგინს.

მეორე: წერილბის ავგოროა ადამიანი, რომელიც მესამე სემონია ხელ-
მძღვანელობს დასს და ყველაზე კარგაპ იყის ის რბიუქტორი ჟე სუბიექტორი

- - - - -

1 "ივერია", 1903, № 154

დაბრკოლებები, რომელიც ხელს უშლის შეფერის წიხსვლას.

მიესაძვ: წერტილის ავტორისა კაცის, რომელიც დახმებით წიხს აძრე და-
მთაძვევსა მივად საფურადღებო წიხნი შეფერადურ ხელწვდობაზე და კურბი
ქარხურ შეფერზე. ამ წიხნიში უარესად საინტერესო მისამჩრებობა გამოი-
ქველი, რომელიცაჲ ფრესაც არ დაუკარგავს ღრუბუღება.

და ბოლოს, რაჲ მთავარია, წერტილების ავტორისა კაცის, რომლის ავტორი-
ცაჲ, ურუდიცია, მარადი პრეტესიონალიზმი, უდიდესი პატრონაჲ, მიუ-
ტომეობა ეფეს არ იწვევს: ამ წერტილებში ვ. გუნიას მიერ დაკრებულ დას-
კვნი იმდენად მთელადველი იცო, რომ მიწმენდილი ცაზე ქუხილს გავსა. დას-
კვნი იმდენად ღრუკურნი იცო, იმდენად მიხილებული იცო შეფერის ჩამორჩენის
ნამდვილი მიზეზები, იმდენად დაუბრებელი იცო გუნიას რისხვა, ყველა ნაკ-
ლოვანებების მიმართ და იმდენად დასაბუღებულ, რომ ყოველგვარი კამათი
მეწვდა.

და რაკი საამქვარაზე გამოგანილი ნაკლოვანებების აღმოფხვრა რამა-
ტული საბოგადობის გამოგომის ძალს აღემატებოდა, ამ უკანასკნელმა იხლა
მთავრება, რომ ვ. გუნიას რეჟისორობიანი დადავდენა და მის ნაცვლად შეფ-
ერის ხელმძღვანელად აივტი აჲ წერტიელი მოიწვია.

ჩვეს იხტორიდან ვიცი, რომ დიდი აივტის მოსვლთ შეფერში მიგომი-
რეობა არ დაუბრებულა. ამით ურთხველი კიდევ დადასტურდა ვ. გუნიას დას-
კვნის სინწორე, საუბი რეჟისორის პირად ღირსებაში რედიას, რომ წერდა...

როცა დვალს დადავდებოთ ამ წერტილებს, მკაფიოდ გამოიკვეთება მემ-
დვი ძირითადი მომენტები:

1. ნამდვილი სურათი იმისა, თუ დღეობილ რეგორ უარესდება ქარხური
შეფერის მიგომარეობა /შეფერში არ დავის მადურებელი, მეუბლებელი ხდება
შეფერის ამსამბლის მიღწევა, ვერ ვდვამთ დაამბვირეცე პივსებს, შეფერი
კარგავს თავის სახეს/.

2. მიზეზი ამ ვითარებისა /შეფერის ეკონომიური მიგომარეობა, პრე-
მიერების ავითმებობა და აქედან გამოიძინარე შედეგები. ბედეფისები და
მისი დამბუღელი შედეგი და სხვა/.

3. რაოდენ ძაღლთა გამოსაცავლო ამ მდგომარეობიდან /ქრამატელთ სართ-
 დარობა დგინდოთ ვერ უძღვება დეაჭრის, არემიერებნი არ დემობენ ამბიციას, არ
 ჩანს ახალ ცვლ მსახიობებინსა და სხვა/.

4. რა არ უნდა იყოს ქართული დეაჭრის /ცალკეულ მსახიობთა არიცილი-
 ტიბი, მარტო ისტორიული პიუბლიკა რეპრეზენტაციის ტრადიციულია, ახალგაზრდ-
 ბის იტენიონება, რეჟისორის როლის უტულებულია, ავტორის ტექსტის დგინ-
 ბეზრად ტრადიციულია, რეპრეზენტატიულია და სხვა/.

წერილებს, როგორც ვიცით, ეწოდება "ქართული დეაჭრის და მისი რეჟისურ-
 რა" /ვ. ტუნიას დეაჭრალიტი ფსევდონიმი - "სევენიმოდისარე"/. აქაც ჩანს
 ვ. ტუნიას რაინტელი მავტორლობა, ის მარტო ტავიდა ამ ბრძოლს ვეღვე და
 ყველა პარტია მავის მავზე მიიღო. მუშისა, როგორც ირკვევა ბრძოლის რბილ-
 ტი სურ სხვატად ყოფილა საძიებელი. უნდა ხელის მისიმი მისამბა ყოველივე
 იმიტსა, რაც დეაჭრის ტავიობარებას ხელს უშლიდა, ძეულებელი იყო... ამ
 იროსიასების ეს მხოლოდ მისკონის სამხატვრო დეაჭრის ბედიტა. ამის მესა-
 ბე ამბობს კიდევაც ვ. ტუნიას "რამდენიმე-რამდენიმეაზიანდ წლებში მუნიციპალიტის
 დეაჭრის მარტალე იყო ჯადო-რეჟისორი ნ-ნი კონტენტი, და ახლა კიდევ არის
 მისკონის სალიტერატურო-სამხატვრო დეაჭრის ბ-ნი სტანისლავსკი /ცნობილი
 სოფიტარის, მილიონების მატარის მელი - ალექსანდრე/, რომელიც რეჟისორ-
 ბის მინივ მუშე საკონტრაქტისა მუშისა" /მუ ტავიობარებისნივე ქართუ-
 ლი დეაჭრის და პირადე ვ. ტუნიას მატერიალურ მდგომარეობას, - სტანისლავს-
 კის სოფიალიტი წრე აქ მუშეყვენიც არაა მახსებები/.

ცნობილია, რომ სამხატვრო დეაჭრის ჯერჯერობით მუშის ეჭვის დავალი
 უწყობს.

საყვედურობენ მის მატერიალიზმს, რეჟისურის დიქტატურას, ყოფილობას,
 მსახიობის ნივლეობას და სხვა. ვ. ტუნიასების, როგორც მკირე დეაჭრის
 ურდულე მიმდევრისების, ეს მიმდებრი ძაღვე საბულისმობა, მიმ უმეტეს, რომ

-----

1 "ივერია", 1903, № 148

Պիտեմնաց խաչմուկը ժողովրդի ստեղծող շրջաններից և ճանաչողներից է։ Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

Երբ մենք ընդունում ենք, որ նախնիների և նախնիների ստեղծած հասարակության և կրթության արդյունքը մեր ներքինի է, ապա մենք նախնիների և նախնիների հանդեպ նրանց անհատականության հանդեպ լինում ենք մեղավոր։

1 "Ոգեչրի", 1903, № 148

ժամանակ, սահմանափակ թվով բանակներ, ստորաֆինանսական և շրջաֆինանսական
 "Պետական". անբարենպաստ հանրային հարաբերություններ, ինքնուրույն պատերազմի ժամանակ
 ընդհատակ կարգի հաստատումը և ամրացումը իրենց իրավունքներով հանդիսանում են:
 "Պետական կարգի հաստատումը և ամրացումը իրենց իրավունքներով հանդիսանում են":
 /Երևան: 1903, Գ.Յ./

Երևանի Կոմունիստական կուլտուրային ընկերության կողմից հրատարակված
 "Պետական կարգի հաստատումը և ամրացումը իրենց իրավունքներով հանդիսանում են":
 /Երևան: 1903, Գ.Յ./ լույս է հանել Նուբարյանի ղեկավարությամբ: Ինքնուրույն
 ընդհատակ կարգի հաստատումը և ամրացումը իրենց իրավունքներով հանդիսանում են:
 Միայն, ընդհատակ կարգի հաստատումը և ամրացումը իրենց իրավունքներով հանդիսանում են:
 Նուբարյանի ղեկավարությամբ հրատարակված "Պետական կարգի հաստատումը և ամրացումը
 իրենց իրավունքներով հանդիսանում են": /Երևան: 1903, Գ.Յ./

1 "Պետական", -1903, № 150 .

ցոսն թէաս ար սոլոցոս սնոկտոթրոս, քոցոցր ոկսնոոոո ըս նոցոս սոնոոոոո
 յնսյոցոլոոնս կոթրոլոոնս¹։ Թրոկոս, ճրոոոո մոտրոկոն ոոկրոցոոոն ոս սնո-
 սոոոոն ոոկրոցոնոս ըս սրոլորոթրոցոնոս սոոոոոյոսոոոո Թոսոնոն ըսնս, մոտրոս
 ժոկոյոցոլո կոցոց յո ոկոնոցոլոն, ոոոո ց. Կրոնոս նրոոոյոլ մոնոյոլ ընոմո-
 օյոլո սոոոոոսոլոոն ոսնո Կրոցոն ոկոցոլոոնոն։ սո սոոոոն կոլոցոցոց։

«Թոցոլո Կոլոցոցոցո օոկրոցոնոս ըս սրոլորոթրոցոնոս սոոոոոյոսոոոո ընոմոօյոլ
 կրոցոլոն ըս սոլոնոս ըոցոնոնոնոցո, ոոո ոլոկ ժոլոկոս ըս օոկոլոն ոկոյոցո-
 յոլոլ ոկոլոցոլոն ոոկրոլոլոն ըս կրոցոլոն յոլոլ քոլոլ քոլոլ քոլոլ յոլոլ յոլոլ ?!»¹
 /Նոնո կրոցոնո. ը. յ. /

սրոսոնոոոնո ոս Կոլոլոլոլ, ոոո նրոոոյոլ ց. Կրոնոս ոլոնոոոոնոն
 ըրոս սոլոլոկո մոկոնոոո Կոլոկրոլ օոցոն ոսնոկրոցոյոլ. ոոոոոկրոց ըրոոոկոս,
 ոն ըրոս, սոն օո ոն կրոցոն ոսնոկրոցոնոնոս, սն մոկոնոոոնո կրոցոնոլոն Կոլ-
 ցոնոնոս, օո յո մոկոնոոն ըոնոնոնոլոլոլ, մոլոլոլոլոլ մոն Կոլոկ քոսոլո-
 րոլոլ. մոկոնոոն յո սոնոկրոցոնոլ Կոլոլոլոլ ըս կոլոցոլոլոնոն մոլոլոլոն
 օոցոն ոսկրոկո Կոլոյոլոլ. սն ըրոս կրոցոնոլ օոլոլոլոլ քոլոլոլ քոլոլ. քո-
 կոլոլ ոկոն ոկոնոկոլ օոկոնոոոնո քոլոլոլոլ օոլոլոլ օո մոկոլոլ ոնոն յոլոլոլ
 Կոլոլոլոլոլոլոլ կոլոլօլոլ, ոոոկ օոցոն ոսկրոն կրոլոլոլոլոլ օոօոկրոց-
 րոլ. կոնոյո, ոոոն յո կոլոլօլոլ ոկոլոկոնոն սոկրոցոլոլ, մոլոլոլ րոո
 մոկոնոոնոն կոկոնո սոն կրոլոլոլոլոն սոկոնո սոլոլոլ. յոլոլ ոլոլոլ. կո-
 կոնոլոլ օո ոկոլոլոլ, օո ղոլոլոլ Կոլոլոլոլոլ ոկոնոնոնոն մոկոնոնոն, յոլոլ ոկո,
 օո ղոլոլոլ Կոլոլոլոլոլոլ ոկոնոկրոլոլոլ ոկոլոլոլոլ. ըս, սո, ըոնոկ օո
 սնո 1902-1903 թ. թ. կոլոլ, Կոլոլոլոլ Կոլոլոլ սոկո Կոլոլոլոլ: Կոկոցո:
 կոլոլօլոլ ոկոլոլոլոլն ըրոս մոկոնոոնոն յոլոլ ոկոնոնոնոն, յո կոլոլոլոլ-
 ոն ոկոկոնոնոն կոլոլ յոլոլոլ ըս մոկոնոնոն կոլոլ ոսնո կոկոլոլոլ Կոլոլոլ
 սոնոնոնոկրոցոնոնոկոնո սոլոլոլոլ կոլոլ. յոլոլոլ ոկոլոլ Կոլոլ օոլոլոլ
 կոլոլոլոլ. ըս ոնոն ոկոնոլոլ, օո ոկոլոլոլ րոլոլոլ ոկոնոն ոկոլոլոլ /կոնո-

1 "Ոլոլոլ", 1903, յ 163

ընդմիջ ձգնու ժամագրոծածո/ ըս ժամկսարքծն, ժսսսգըծնս ճք Ռս ժսնըո ոցո
 սծ, թրղոնսսճոցնս ցրցըսը թսքՄըջըծըո, ժսածո յո ուրծսը ժոլըծըո Աըջոցնս
 սքրժսնըս... Ռսթսն ըս յրըծոցրոնս Խըլըոթսնս յոծծնսցսս. սնթս, ժըոհը ժս-
 ժսըոճո ժոնո ժոլըսնըոծոն. յսթսնս Ռոլըծծը թոթո ժսսսոոծըծոնս թսնոծ-
 ըսս, Ռսց Ռսսսսըոհըլոս ոծ թրոս յսնսքըո ճսսթրնո ժըոլըծըո ոցո. "ժս-
 ժս ցքքսճոցրոթըո յսցո ոցըցոնս, Ռոծ Ռոլըծծոն յոհըլո ոցոս, ժըոհը սն
 ժըսսսը? ցըլս Ռոլո Ռոքըոս թոթո ճք սսթսնս, թրնսթըո ճք յոծոյքրո,
 յսլոնս ճք յսցոնս, ցըլս Ռոլո ժըսսթըր ոնցսն թս յնսնս ճոոքըոծն" 1. ըս
 ժսլոսն ժսլոնոծոն սոթըցըծոն թսճըրոլոս 1903 ճըլնս, Ռոլս ժոսսոցոնս սսծսսթ-
 ըրո ճսսթրո ժըոԽըո սըծոննս սծճսցրըծնս, ժսցրնսծ ոնս, Ռսց սսծսսթըրո ճսսթ-
 Ռոնսսթոցոն Ռըսլըոնս, յսնսքըո ճսսթրոնսսթոցոնս "ըծ Խոծ ցրցըսը ժըոլըծըո-
 սո", - սնսցըոնս ց. ժըոնս.

ըրճո ճըոճո ժսցքսնրոճ ժոցըթըծնս: ժըոճո ժոլըսնըոլո յոթսթոնս թսճը-
 Ռոնսն ոհո ճոցնս ժըոթըծ ճսսթրոնս սԽսլո Ռըթոնսոհոն սսսս ժըրոթըո ճսցոնս
 թոթ ժսժոլըթըոնսսս թս սցթրոնոթըծծը թսցրժոնոծոճ, յքրո յո սցթրոնոթըծծը
 թսցրժոնոծոճ, ժոնո ժոնսժոհըծըոնս սծրըծնս յսնոնսթ ժսժոսլըսնսթըծնս. թսնոնս-
 յսն ժոոճոնոցնս ժըոժ սլոննսճըլոնս սնսլթոլոսսո ժսթսրըծնս... Խոլո ըրճո ժըոն
 ժըոթըծ յո, Ռոլս ոնոլ ժոնսժոհըծըոլըոճ ժսցս թսնոնսն, թսճըրնս սոնսնըոճ
 սսցը ժըրոլնս " ոնթրոլըծոնս սըծոնո " թս ոցըցոնս, ճքժոլս ժսլոսն Ռծոնըս,
 ժսցրնսծ ժսոնըլ ոցըցոնս, Ռոծ սնսթըրո ոլոնսն, Ռոնո ժսլըոթըծնս ժսն սըոնս,
 սն ժսսնոհըլըոլըծըլս...:

թսցքսնրոճ ոնսք ց. ժըոնս.

ժոլըոլո յոլըոցրոնս, ժըոնըոնսնսնս, սոհըլըոլըոլըոնս ժոնսսսլըթըծ,
 սսսըոհըլոս սն յնթս ժսցոլըոճ, Ռոլոհըլ ժոլըոլս յոլըլըոնսնս ժոնսսսլըթըծ,
 սն, յքըոթընս ժըոճոնսցըսնս, Ռոլոհըլ, ժոլըոլս ժսսնոհըոնս սոհըլըոլըոլըոնս ժո-
 ժսսսլըթըծ. ըս սն ոլըոնս սնոհո. ց. ժըոնսնս ժոնսնսնս յոթըսս, Ռոծ ճսսթ-
 - - - - -

1 "ոցըրոնս", 1903, № 163

რნ ეკუთვნის მსახიობს და არა "ჯადო რეჟისორს", რომელიც ხელში მსახიობ-
 ბი ერთეორიკული ხეობა და კვებობა რეგორც მემოქმედებ. ვ. გუნიკა ებრძვის
 ანამიტირისეგ ანატრინსატვის მიხულებელ გველა გამოცლონიბას: ეკონომიურ სი-
 ვინრეგეს, აქედან გამომდინარე ბენეფისებს და ამასთან დაკავშირებულ რე-
 პერტუარის სიჭრელეს, რიგინი სანქტუაკლები დაბად ღონეს /როლები სუო-
 პინრობას, სანქტუაკლის მიუმიბადებლობას/, რომლისგან ათვის დაღწევას ღიგი
 მსახიობებში რეგორლაც ახერხებდებენ: ახალგაზრდა მსახიობებში სუბლებელყო-
 ფას, გველას და გველაფერს, რაც ხელს უშეიღობ სანქტუაკლის ამსახიბებს, მის
 მხატვრულ მილოამობას... და, აუ ამ ბრძოლაში ვ. გუნიკას ათვისი სოღებ-
 ბის მინაპრებეგამ მიუხედა გამოსვლა - არ უნდა გაბვიკვირდეს, რადგან ისიი
 ანატრინს პრემიერნი იყო და ამ ჯგუფს ეკუთვნობა, ვის მინაპრებეგამ რეგორდა.
 სანქტუაკლი, სამომავლო სანქტისათვის ღიგი მსხვერპლის ტალები რჩეულთა ხვედ-
 რისა. ვ. გუნიკა კი -რჩეული იყო უარხული ანატრინს რჩეულთა შორის, რასაკვირ-
 ველთა, გუნიკას არ შეეძლო ამ მხრივ რაიმე შეეგველა უარხული ანატრინი, რა-
 მიუხედა ამის ვს შეუძლებელი იყო. ჯერ უნდა მივიგინებ ანამიტირისეგ რეჟი-
 სორები, შეერაფებენ ანამიტირისეგ მსახიობებთან და მიხილო ამის შედეგ...
 ახლა კი: "შეიძლება აუ არა უნებებელ პინრობებში ნაცოფიერი რეჟისორობა
 უარხული სეგამბე? - არა, არ შეიძლება, ვუასსუბებთ ჩვენი"¹.

და, ბერიკის დასასრულს მისდაუნებურად ასეო რბიველურ დასკვნამდე მი-
 ვიდა: "ორივე ღებდაქალაქის ვტრეაბნიებულ სალოტურაფერო-სამხატვრო ანატრინი
 გაიღებთ აბობანი სანიპერაფორი სეგმეზის რეპერტუარით, მსახიობთა ამსახი-
 ბლოთ და ხელეგობით, სანქტის ნარმიებთა და ახლის ღრუბლის შესაფერის სა-
 მუალებითა და თაღობით"².

12 მარტი, 1981 წ.

-----

1 "ივერია", 1903, № 154

2 ი ვ ვ .

ა. წერეთლის ჟეაგრაფიკანი წესვლის ძემდეგა ქართული ჟეაგრაფის რეჟისორად კვლავ ვ. გუნიანი აირჩიეს, ე. ი. 1904-1905 წ. სტამბოლში; 1905-1906 წელსაც; 1906-1907 წელსაც აზიამიძესა და გედეგანოვსაძე ურთად; 1907-1908 წელს ისევ მარტო გუნიანი; მიმდებელი სტამბოლში ის ძეგვალა ვ. შალვაშვილი, რომელიც ახლაც დაბრუნებული იყო სამხატვრო ჟეაგრაფიდან...

12.11.1981 წ.

შუაჭრისა და კინოს ზეგონისა და ინტორიის სამეცნიერო სექტორი

გორბი რედაქცია

ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატი, უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი

იოსებ იბრაჰიმიძე

ქართული კულტურის ამ შესანიშნავ მუშაკს ჩვენმა ცნობილმა მსახიობ-მა მაკო საჭარვა-ბაძიძისამ "ფრმახვილი დარაჯი" უწოდა და ამით ხაზგდგინა მისი მუშაობის მნიშვნელობა და უპირატესად ანაგონების საზოგადო მოღვაწეობა.

იოსებ იბრაჰიმიძის და ხელოვნების სხვა დარგებთან ერთად, იოსებ იბრაჰიმიძე-ს და მისი ცნობილი ავტორალი "შუაჭრი და ცხოვრება" გერმანიის დროებითი უმთავრო კინომატროგრაფის საკომისიის. უფრო მეტიც - პირველად სწორედ ამ ავტორალმა გაუჩინა დარგი პრეპარატის კინომატროგრაფის რეგორე ახალ ხელოვნებას. ამდენად, განსაკუთრებით ხელოვნების მოღვაწეებისათვის, ჩვენნი პერიოდის ამ ერთ-ერთ საინტერესო ობიექტს.

ავტორალს პირველი ნომერი გამოვიდა 1910 წლის 2 ნაწილს. მუშაურ ამუ საარედაქციო ნომერში განმარტებული იყო მიზანი, რასაც ავტორალი იმ-საგა:

"ჩვენნი რწმუნება ხელოვნების უმაღლესი მოხიბვნილება-მინდრადებათა დაცვა და განვითარება იმდენად, რამდენადაც იგი ხალხთა მემარტებებს ამარ-ღებს და მათ მორის სოლიდარობის განმტკიცებას უმსახურება".

როცა დავლს ერთი დარგებშით განიხილვებში იმი მასალებს, რაც ავტორალ-მა დავისი არსებობის მანძილზე კინოხელოვნების დარგზე გამოაწვევმა, დავ-რწმუნებშით, რომ იმ პირდახლად განმარტელ დავისი სიტყვა და მარტელ დ-

բաժնի միջոցով կը շարունակուի այս "Միավորակ մտայնացման ծրագրի իրականացումը" - միևնույն ժամանակում և ժամերի միջև"։

Միջոցառումներով, սովորաբար իրականացվող և լայնածավալ միջոցառումներով և լայնածավալ միջոցառումներով իրականացվող ծրագրի իրականացումը կը շարունակուի միևնույն ժամանակում և ժամերի միջև"։

Այս մեծագույն ծրագրի իրականացումը կը շարունակուի միևնույն ժամանակում և ժամերի միջև"։

"Միջոցառումներով իրականացվող ծրագրի իրականացումը կը շարունակուի միևնույն ժամանակում և ժամերի միջև"։

Այս մեծագույն ծրագրի իրականացումը կը շարունակուի միևնույն ժամանակում և ժամերի միջև"։

1 Ե Մ Ե Մ Ե Մ 3 . Երևանի միջոցառումների կենտրոն, "Միջոցառումներով իրականացվող ծրագրի իրականացումը", 1969, № 8, թ. 50.

ըստ յո մեկուրդ ոման միջնորդման, որով ոչանց ընկերությունը զուգահեռ կործանվի և ընդհատվի իր գործունեությունը, որով ոչանց ընկերությունը զուգահեռ կործանվի և ընդհատվի իր գործունեությունը...

Յանտարային խմբակներում և խմբակներում իրականացվող հարկերը "Երևանի քաղաքի քաղաքացիական ծախսերի կոմիտեի" կողմից, որով ոչանց ընկերությունը զուգահեռ կործանվի և ընդհատվի իր գործունեությունը...

որով ոչանց ընկերությունը զուգահեռ կործանվի և ընդհատվի իր գործունեությունը:

"Սոցիալիստական-քաղաքացիական պայքարի կոմիտեի կողմից իրականացվող աշխատանքները և իրականացվող աշխատանքները իրականացվող աշխատանքները և իրականացվող աշխատանքները...

ըստ, որ իրականացվող աշխատանքները և իրականացվող աշխատանքները իրականացվող աշխատանքները և իրականացվող աշխատանքները...

Ստորագրող, որով ոչանց ընկերությունը զուգահեռ կործանվի և ընդհատվի իր գործունեությունը...

Ի ո մ յ ը ա մ յ ը ը ը ը . ի ի ի . "Պայքարի կոմիտեի", 1915, 23 մայիս.

- "ამ წიგნის განმარტება აღარ ეფიციენტა, მოსაგები საქმეა, ქოვებრივად, ისე ხანობრივად და, მათ, აუკარ ვაგვავებთ, ცხოვრება წინ გეიწვევს და რაღას ეუფობი".

რეგულარ ცნობილია, რეგულარადივედ საქარხვედლონი ეს არის პირველი სჭა-
ჭია კრამედატორიადის რიღსა და მისიგებულობაზე, გრველ მემიხვედვაში ჯერჯე-
რობით არსებულ მოწავებებინს მიხვედით, და, მით უფრო სასიამოვნოა, რომ
მისი ადგორია ქარხველ კვლევინს ამატარნი მოლავნე იოსებ იმედაძეილი.

რეგულარ ბეშით იხვედა, ადგილობრილი პირისნი ურუწეს დატორირიგ მოწავე-
მეშსაყ კი მეთელია იოიო სამსახური გავეინიოს რიმივლიმი გეიღისა ჟე რაიმი
კრამედატორიადილი მოგეინს ვასარკვევაო, ჟარნიღებინსა ჟე ვიპაობინს დასად-
ტეშად და ა. შ. სწორედ ასეოი სამსახური გავეინია ჟურნალი "ჟეატრია და
ცხოვრებამ" პირველი ქარხველ მხატვრული გეიღის ჟარნიღს დასადტეშად, კერ-
ძოო, ჟე რიღის იქსა დაწვებული მისი გაძალიება.

აი, რას ეციხებულობ ჟურნალის ურთ-ურთ მითვიში:

ქრისტიანული

"ქრისტიანული" უკრამედე გადასაღებაო კრამედატორიადის ურთმა ცნობილია
გორშიამი მისარქა ალ. წუწუნავას და ალ. ახავედელს, რიმივლიმი ეს საქმიე იკის-
რეს. ხსევებული პირთ გააქრახავთ ქრისტიანული სურთებინ ადგილობრივი გაძალი-
ლომ /გურიასა და ჟბიღისა - რთავაღალიმი/¹.

ამევენად, იმი მასალიდან, რიმივლიმი რედაქცია "წვენილ ამბად" მითხავე-
და, ირკვევა, რომ პირველი ქარხველ მხატვრული გეიღის "ქრისტიანული" გაძალი-
და დაწვებული 1915 წლის ჟეატრიაში, ასევე საიპვერესოა ის ვარემივება, რომ
ჟავდაპირველად ამ საქმიემი საძირო ამხვედელიც გოგილა ვარხველ /ჟეივა, ამი-
ბე ბეშითაყ იხვედა/.

განსაკვეთებით გურადღებას იმსახურებს სჭაჭია "სამედიკინო ჟავალური-
ნი", რიმივლიმი 1919 წლის მეთხვედ მითვიში გამივვევენდა, მემივეიკებინს ჟაჭო-
ობინს წიღებინ, რიღსა ურთავული კრამს გაპვეთარება არსებობაო მიწეყა. ამი-

-----

1 ჟურნ. "ჟეატრი და ცხოვრება", 1915, 5 ივლისი, № 27, გვ. 16.

იოსებ იშვილაშვილის *ქართული იმპროვიზაციული კომპოზიციების არქივი*
 ამბები რჩებოდა უფროაღრუბო - დეც ტოლტოისადმი მიძღვნილი დოკუმენტური
 ფილმის აკრძალვა იქნებოდა ეს მუ მძურვედში ერთ-ერთი კონკრეტის ხანდა-
 რი და ა. შ. "შეაფრთხი და ცხოვრება" რეგულაციისმიერული ეპოქის ერთადერთი აე-
 რიკოვლი რჩებათ იცო, რჩებოდა ცხელად მიუღებდა ამბებიდან კონკრეტული
 ამბებს, რაც, რა მუშა უნდა, ქართული რედაქციონ-გამომცემლის იოსებ იშ-
 ვილაშვილის დამსახურებაა.

შვაფრინსა და კონოს ჭეორიისა და ისტორიის სამცემინგრეო სექტორი

მინი მახარობი

უბეროსი მცემინგრეო თამამშრომელი

ბორბი მცემინის დრამატურგია სამამულო რმის კეროეოს

ქარმუღ ჭვაფრში

რმამდელო კეროეოს ქარმუღო ჭვაფრინსაღვის უცნობი არ ჭოფილა ბორბი მცემინის სახელი. ამ დრამატურგის პიესებს ქარმუღო საბჭოთა ჭვაფრე დგამ-
და ჯერ კოდე 1936-1937, 1937-1938 წლების სემონებში. ესემი დრო: "ალკა-
მარი", "ბრმა", "სამშობლო" - ზბილისის რუსთაველის სახელიშოჭო, ურამურის,
შეღვის, ბაშვიის და სხვა სარაოეო ჭვაფრებში, "უღელიღვილი" - ზუბე-
ოს ჭვაფრში (1940-41), რმის კეროეომი კი - "ბაჭალიოანი მცემის დასაველი-
საკენ" - ზბილისის რუსთაველისა და ქუთაისის ჭვაფრებში (1941-42), სხუში-
მი აფხაბური დასის მცემ (1942-43). ამავ სემონში სხუშის ჭვაფრის დე-
ბმა "ბრძანება ფრმეოსადმი", რუსთაველის ჭვაფრის სკექტაკლო "მოსკვის
ბეფა" და ა. შ.

არასოღეს სოფვა "თამამეღრეეს" არ ჰქონია ისე ფაროე მიმიშენეღობა,
რეგორსაფი ივი იძენს ბორბი მცემინის მემოქმედეღების გავიხიღვისას. საბჭოთა
კრიტიკა მას უკვე აღოარებს "რენი ქვემინსა და ხაღვის მხაფრულ მათა-
შეფ".¹ დიდი სამამულო რმის დროს გამ. "პრავის" ფრმეელი კორესპონდე-
გის გ. მცემინის სტაფიღვი ხშირად იბედეღეოდა ქარმუღო გამეღების ფრმეღ-
ბეფაფი. ისინი საბჭოთა ხაღვის მოუზბრბეღენ მოსკვის დაღვის ხაბეღბან,
ქერბში, იჯოსლაღვისს პარეგბანულ რამებში, იღალიის რეგოღუგის დროს კი-

I Предисловие к двухтомнику "Георгий Мдивани".

ու սաճող ապագայի համար, ընդհանուր առմամբ մոռցված և սպառնալից է. հեղինակները չեն օգտագործում սաճող ապագայի օրհանգիստը, սաճող ապագայի օրհանգիստը չեն օգտագործում իրենց գրքերում. սակայն իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում:

Ամբողջությամբ, ընդհանուր առմամբ մոռցված և սպառնալից է. հեղինակները չեն օգտագործում սաճող ապագայի օրհանգիստը, սաճող ապագայի օրհանգիստը չեն օգտագործում իրենց գրքերում. սակայն իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում:

Ճշգրտում ենք, սակայն չենք կարողանում օգտագործել իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում:

- Ինչու չենք կարողանում օգտագործել իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում?
- Երբեք չենք կարողանում օգտագործել իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում.

- Երբեք չենք կարողանում օգտագործել իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում. սակայն իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում:

Ամբողջությամբ, ընդհանուր առմամբ մոռցված և սպառնալից է. հեղինակները չեն օգտագործում սաճող ապագայի օրհանգիստը, սաճող ապագայի օրհանգիստը չեն օգտագործում իրենց գրքերում. սակայն իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում:

1 Իրենց գրքերում չեն օգտագործում իրենց գրքերում.
 2 "Театральная жизнь ", 1980, № 5, стр. 27.

ინტორნაჲ ამასვე მიხედობს. დ. მიტოვანი ხუმრობით შენიშნავდა, **ჟუ რატომ** ვრძელა აივსანს "ბატალიონი მივის ჟუან". მაშალაც, თმის აეროოპი, აივსნს საჭაჟი ინვე საჭეიშორ აუღრდა, რომ საბჭოთა ჟუაჭრის ინტორნის დღევამ- დღელა კრიტიკანაჲ ვერ აუარა გვერდი ფრამბას: "20 сентября 1941 года в Московском камерном театре состоялась премьера пьесы Георгия Мдивани "Батальон идет на запад" в то время, как советские батальоны тяжелыми боями отступали на восток" I.

საბჭოთა ქვეყანა ჟუან იხვედა და ბედიზედ ჭრებდა ქალქებს. ხაღის ეპიროფა რადიოთიფორმაციის, ტაბეჭის, ტავისხებოთ "მოსკოვის ბეჟის" ეზო- ეზოთ აეროსპაჟის, ვლადიმერ პეტრენ თის სიოვლები: "რა? ინვე რთიველიმე ქა- ლაჟი დაეჭრებო? მიმბეჭობა! გუაქება შატიხრება ადამიანს მხოლოდ". მაჭრამ, არც ეს სიფყვები სიძალდა რმეხის დაჟარტვას. პირიქოთ, აღმათ ფოველი ვაოქა იმეჭრებო ამ ხაღის ფორმელას: "სუბიელი-რეხება". დამისტერია ამ- ტიკტიპამიბრმა ემოკლეს ერთი ბეჭრად ურო მივიროდ შეაკავებრა საბჭოთა ხაღი, ვიწრე ეს მუნახელებელი იქნებოდა მადირობიანი მიქმებლობის აეროოპ- ი. შენიღება იმეჭვას, რომ თმი დამისტერის შიშალოქვებ იყო "ინტორნის ის მიღვერი ლუკობიციი", რთიველამ, პირველი რიჭი, სამკვერო-სასიციცსლო აჯიკლებლობის მიფიციოთ დააკავებრა საბჭოტებში შეშაველო ვეველ ეროტებო. ეს იყო ეზო-ეზოთ მხავეთი მიშობლება, რთიველი აუციტრებოთ დამატეჟებო და მიიჩნია საჟიროდ მისი ტანსაკუჭრებულად აღნიშება. პიესამი "ბატალიონი მი- ვის დასავლელისაკენ" ეზოთაბეჭის მხარეამხარ იბრსვის რქსი, უკრიპველი, ქარბველი ჟუ სხვა ეროტებობის ჯარისკაცი ეზოთ - სოციოლისტური სამამობლოს დასაგადად.

"ბატალიონი მივის დასავლელისაკენ" პირველად დაეჭა მოსკოვის კამე- რელა ჟუაჭრმა 1941 წლის 21 სექტემბერს. ამ დროს ჯეს კიდედ არ იყო და- ბეჭილი არც "დრისტი", არც "სუნი ხაღი" და არც "შეშობსება", ხოლო საბჭო-

I История советского драматического театра. М., 1969, т.5, стр. 8.

მა მიაგრებდნენ უკვე მოთხოვნა დაამტკიცებოდა გმირის ამსახველ შეშას შე-
აგრძენ.

ამავე პირობით განსაა 1941-42 წლებს სეზონი მუსავაველის სახელე-
ბის სახელმწიფო აკადემიურმა შეატრია. პიესამ მიაგრებულ მოუახსოვ ტი-
ტულბის ოჯახის გმირობაზე. მასში დამატებული კვანძის შეკვრა მი-
მანქანე გოგონი გიგანის ვაჟების ფრთხილ გატყავინი იხდება. ფრთხის
ხაზის აღწერისას მკვლავდება მოსავალი გამარჯვების საბიძგარი - ხალხა
მორის მიტოვებების ხაზი. ჯარისკაცთა ურთიერთდამოკიდებულებებში განხი-
ლა ის ფართო, ხალხური ხასიათი და უმჯალობა, რაც ასე მინიჭოდა ურთ-
და საბჭოთა არმიას. გოგონი უმეტესი ვაჟის საცოცხლად ურთავ დატვირთულ
ემილიონს დაატარებს ხიბზე, რომელსაც აღეფლება ვიუტრებოდა, მატრამ მის-
მა ოჯახმა განარმა საკუთარი სხეულით. პიესის პირველ ვარდინებში ოჯახს
გადაარჩევნა და ცხვილდერი ბედივინად მხავრდება. ბედნიერ დასასრულს არ
უმა მოუყვამა პიესის ტრადიკული კონტრქტის ემილიური შეტრბინება, ხოლო ფე
ოჯახის გადარჩენა სიმბოლურად ფართიშისაგან ახალვადებობის გადარჩენას
ტყლისხიშიდა, ჰეროტიკული შეატრისაგან დაშასისაგან შეტრბინებულ აატრინებულ აღტვი-
მებას უკარტავს სავტყავს, რის გათრე იმიტორობდელი რეუმიტიტილი საცვედუ-
რით შეტრბინადა: "ცფრეობ, ეს ამტრინკული დაბოლდება არ არის რეაღური.
ესიქლოტიკურად ეს სევენა საწინააღმდეგო შევტრს აღტრს - იგი ამტრინებ,ს,
აქუტრს მიაგრებულს, აქრებს იმი ცეცხლს, რომელსაც მიტრინბინის, აქტური
ბინილის ტრბობა ცხობდება"¹. მათგან, რამდენი გმირი არ დაშალვა ფრთხ-
ის ხაზზე ცხვიას ფე ნაღმს და შეტრბეულად სწინაგადა შევის სიოცხლეს.
"გიგანური ახვენის იტიცეს, რაც ჩაიბინა სამი წლის შეტრბე მატრინსევა",
- ამბობს გოგონი ბედივანი. აღმათ, ამიტომ დაიქრამ ამ პიესის შეტრბინი
ვარინებებშიც, 1942 წელს გადარღეს ფილი "ხიბი" იტიცე სიუჟტზე, დამა-
ტრტია დაქრამ ასცე "რტიბიტი ჯარისკაცი მატრინსევი", სადაც ეს ფემა უფ-

-----

1 ტაბ. "ლიტერატურული საქარტველი", 1942, 18 იანვარი.

სოსხლოანი ბრძოლები დასაბ დაუკდა. ამის განხილვისას სუსტი ვიბინგო-
 ღის ადამიანები კი იძულებულია გმირის მძიმე ტვირთი იტვირთოს საკუთარი
 მხრებით - ასეთია დრამატურის აზრი. და აი, მქიქია, რიგითი ჯარისკაცი
 გმირული ბრძოლებისათვის მოუწოდებს ხალხს. ის ასრულებს იმ მიზნებს, რის
 შესრულებასაც ავადღებულებს არა ფიზიკური ძალაობა, არამედ მოწოდებ
 შეტანება, არა ვადღებულების მართალი, რეგიონალური გრძობა, არამედ სიფა-
 რული. რიგითი ჯარისკაცი პირველად ხდება. შეიძლება იმედებს, რომ პიუტის
 ბეზოლენურიღია სცემამ ისე სოსხლოასებე დაახლოება მისი ერთ-ერთი პერ-
 სონაჟი, როგორც არც ერთი მხარეარტი გმირი. ყველა რეჟიმებშიტი სანუტკაჟის
 სცემებშიდან ამ უპირობის და მის შემსრულებელს გამოყოფს, რომელსაც გამ-
 სხვავებში სხვა პერსონაჟთან /მაგ. შედეგ/ სცემური მისაღობაგან მამ-
 დეილად შედეგა მინაგამი დრამატობის გამოვლენის პოტენციური შესაძლებლ-
 ბა. "მისაღობა და ხეიშვილია დიდი ექსპლესიით ჩაახარა ეს სცემა. მისი
 მხარეარტი - ეს მამაგი და თავდადებული სამუშაო ააქროტის რწმა დასა-
 მამსრუებელი სახეა"¹. "ხელისდასოსხლოანებელი, დადებელი სამისი, გამ-
 სხვრული სახსრები - ჩაახ, რა დიდი მამება გამოხვლია, მამრამ მისი სული-
 ვრი სიმტკიცე მამიცი არ არის შერცული"². ე.ი. მუკი კვით უპირობი იძუ-
 და გმირის დახასიატებისათვის საფირო რწმა ფიქლოტობის მიუამსების ჩვე-
 ბების შესაძლებლობას, როგორც ვხვდავთ, რეჟიმებში ცალმხრივად აფასებენ
 მამაგეჟის შესვას. არა ბუნებრივი მიზი სიკვდილის მიწასე, მუხიერი ფო-
 მანი და შემიტომი გმირად შესვის პრეჟისი, რაც ასე სანიტრესობა ადამიანის
 მოწოდებელი გრძობის ასეთ რწმა ასაქვით ჩვეულების დვალამბრისით, არამედ
 მისი გმირად მარტენა გრძიმანებელა მტადი. ასეთი გმირი არ ყოფილა მამა-
 გეჟი. რუსთაველის დვალამბა, როგორც ჩაახ, ეს უპირობი სცემური პლაკატად
 შესაფაგა მამრუებელს. ამდენად, მარტალია პოლიკოვსა, როგა აღნიშნავს:

-----

1 ტამ. "კომუნისტი", 1942, 27 ნანვარი
 2 ტამ. "ლიტერატურული საქარტველი", 1942, 18 ნანვარი

"Из духовного мира персонажей ранних пьес Великой Отечественной войны ушли сложные противоречивые коллизии, внутренняя борьба"¹.

ბევითაა შევსებული იმის რა ვფიქრობთ, რომ, ზუსტ პიესაში იყო კიდევ მსგავსი ეპიზოდები, სამამულო ომის ადრინდელი ავტორი საიბრა ამ მიზანსაც კონტრულს აძვირებდა იმ დროის მოთხოვნათა შესაბამის, გრძელვადიან მასშტაბში და ამასთან ერთმანსმოკლებულ რომ ბრძოლის განმტკიცებდას. ამასვე დროს პიესისა და საფუძვალის ნაკლებ რაობაზე იმ გარემოება, რომ გარისკავ დიპლომატიის ეპიზოდი არ არის დაკავშირებული სიუჟეტის სტრუქტურასთან და მთავარი მინათისგან ამოვარდნილია.

"მატალინი მიძის დასაგეგმისაკენ" იყო, რომელიც ალექსანდრე, ურთულად მიჩვეული პიესა, დაწერილი სამამულო ომის დროს. მიჩვეულია კი მანქანა, რადგანაც დასაბრუნების ამსახველი ასეთი პიესები უკიდურესად გამოირჩეოდა იმ პიესებზე რომელიც /მანქანა მიჩვეული, რომ მათი ავტორებიც მიმდინარეობდა იმ დროს/, საბრძოლო სიტუაციების ნაჩვენებები შევსებულია, ურთულად სტრუქტურულია, რომელიც ასევე ტრადიციული იყო ომის დროს სტრუქტურულია. ამ ადრინდელი გმირთა უკომარტისობა, მორალური მატალიზება შესაფერისად მათთვის ურთულადობის, დამატებითი და ფსიქოლოგიური სიტუაციის ურთულადობის გამოვლენაზე მივდივართ, მაგრამ ისინი ხომ მარტალა არ არიან ურთულადობაში და მსაფხველი მარტალი ხასიათები. მათ მატალიზებაში დღეს უბედური სიტუაცია. რა სიხვედრე შესაფერისა გ. მიძისი და მამულური დროს დაწერილი პიესაში მატალიზება? ეს იყო მიჩვეულებად მიხედვით უბრუნებელი განსაზღვრა: "გმირული დროსა". ალექსანდრე, რომ გმირული დროსა მატალიზების გმირები და არა ურთულად - დამატებითი გმირის სახელია დაკავებული. ასე რომ, მას ვფიქრობთ სამამულო ომის მიჩვეული მიჩვეული დროსა.

1 Полякова Е. История советского драматического театра, т. 5, стр. 30

სავექსაკო დაძვინ რეჟინსოტრეშა დ. აღუქსინოტეშა და ა.ვ. ვასაოტეშა, შახ
 ძეძღეს შიშინსრუღებელი კოღუქტინის ტაქრთინაძეშა შინაგანინ დარღინ, სანუ-
 ტაკის მესინინეს მრავალი ექსარენიული სეჟეშა და ამარეღუღებელი ტონალოშა,
 სვექსაჟინინისაგან დასეღინეს სავექსაკოს რიჟი ეპინოტეშინ და, რაჟ მთავა-
 რინა, ამსოღუჟინაჟი ძეჟინარეჟინეს მას ღრამაჟრეგინული დარეშინიჟინს ჟანრული
 ტანსაბოტინა. დეშინ იტო სავექსაკოს მუსიკალური ტაქტინიჟეშა /კოშა. ი. ტუს-
 კია/.

"ბაჭალითინ მიღინ დასაღუღინსაკეშა" საშინიული იშინ მღუბანი ტანსა
 მიშინვალი ტამარეჟინის ჰინიშაჟ, ტანსაკუთრებინიჟი კი მისკოტინს მადჟრეღებლინი,
 სადაჟ მას აღუქვამიღინ "რეგორჟი საოშინი ღრის ტაქრეღებინა". იჟი ტანსო-
 ჟესბეღული იტო სინამიჟინი, რეშინინი. ამიჟინი იტო, რეშ აოღუქვინიკის მრთა-
 ვეშინს - "ბაჭალითინ მიღინ დასაღუღინსაკეშა" - მადჟრეღებლინი დარეშინი ზეღე-
 ბინა მღეშინარე ააღუღინსიღეშინი. შახში ტანსიოჟა საბჟოთა ხალხის სიღვა-
 რული ნიჟელი ამინისაგინი, მღეღეშე ტამარეჟინის შიჟრეღეელი რეშინა¹.
 "სავექსაკოს იტაგინიჟი ეკუთვინის ნიჟელი ამინისა", - ნახეღეშინი ერე-ერე რე-
 ჟინინიამი.²

ასეჟინი რეგინამინი ჰეჟინა მას ტანსული სეჟეშაჟინ, სადაჟ"თინოტული
 სეჟინაჟი დარეშინი ტანსიოჟა ჟამინინის შინსაღუღეშე მიქოტეშინს ბარაჟ" და,
 შეიოღეშა იტეჟას, რეშ იმი ღრის, რეღესსაჟ ბაჭალითინ არ მიღინაჟ დასაღუღ-
 ინსაკეშა, რეღესსაჟ მადჟრეღელს ბეღელი სავექსაკოს რეგინისჟრეშინი, მიღეღეშე,
 ტამარეჟინული იტინის იგინინიჟეშა და შინსაგანინ ჟარეღეშა, რეჟინსოტრეშა ჟრეშ
 ტანსოღერეს ჟრეღელი ეპინოტეშინ ჰეგინიკულიშა, რადეშინაჟ ტრეშინიღინ საეშინ
 ააჟინოტული ტანსეგინის დავას, მღეღეშე მიშინეშინი მადჟრეღელის ჟეღე ზამო-
 ვალიშეღეშე ფსინიკას, რეშინეშაჟ /ამაშული იშინ ღრის მავსინიამიღინაჟ ნამალი
 მღეღინი დარეშინაჟ და ჟეღერაღეშე სეჟინის მიშინს, რეშინეშაჟ ტანსინსაჟ ერეშაჟ
 - - - - -

1 შინინიჟინი: Г.Михаили, 1975, ზე. 9
 2 ტაბ. "კოშინისი", 1942, 29 იანვარი

მეგობრებს ააფრთხილებ, ჰეროდოტელ აფაფრის პრეზიდენტობა და ფრანკის ხაზი-
ზე განამტკიცეს ამ აფაფრის რიგობის სანდოებისა და აკრძალა და
ნივრთმებელი აქტუალობა.

ასე რომ, პიესაში "ბაგრატიონი მიწის დასავლეთისაკენ" შინა პლანზე
იქცა პირობა აფრთხილებისა და იმპერიალიზმის რეჟიმის მიმართ
პრეზიდენტი; მეტიველი, ჰეროდოტე დრამატიკ "მისკოვის ბუფა" /რუსთაველის
აფაფრის საკვების სანდოებისა იყო "მისკოვის ბუფა" / იგივე მისკო-
ბუფის აკრძალა მიწები, ბაგრამი ეს პიესა ხარისხობადა უფრო გაუ-
გებებებულა. მის აღარ ახასიათებს პრეზიდენტი სტრუქტურა.
ყოველი მათგანი, აქტივები უმნიშვნელო, სახანაო მხატვრული ფრთხი არის გა-
ცობებულა, ყოველი ფრაზა დასრულებულ აზრს ავსებს და რაღაც მნიშვნე-
ლოვან ავსებს. მაგ.: რუსი ქალის სულთნო ანაბრებობას გამოხატავს
სადავითნოების მიხედვით დასავლეთი ქალი: *Вон их столько, сыновей, лежат...
мучаются... чужие они мне аль свои?* ხარისხი გამოხატების აფრთხილებელი
მეგობრის პიესაში აკრძალა და მეტიველი კონტრასტების დასა იქცა სტრუქტურ-
ის დასავლეთის ანაბრები, რომელიც სიმბოლურად აკრძალა:

- Но ты понимаешь, что я здесь был первым ?
- Мало быть первым, надо еще уметь им остаться.

პიესაში არის ასეთი პირობა: ქალი ბავშვი. საჭირო განგაძის
ფრთხი ქალს დასავლეთი სინათლის ჩატობა და ქუჩაში მიმხვედრის დასავლეთი
ბავშვი. ეს ბავშვი გვიჩვენებს ყოველი მანძილ, რატივად დრამატული მათ
სტრუქტურის აღაპრობა: *Когда-нибудь мама тебе скажет, что пойти на
четвертый этаж погасить электричество было настолько рискованным
делом, что она опасалась взять с собой своего ребенка и оставила
его внизу на руках малознакомого человека.*

ყოველი მიწებიველი მათების ყოველი პირობა-ისა პიესაში გვიჩვენებს,
მისი გვიჩვენებს ან რომელიმე, უკომპრომიზო მათებით გამოიჩვენება. ესაა
დასავლეთის მიწებისა და აქტივების დასავლეთი მათებით. მათ ფრთხი
იქცა მისკოვის დასავლეთი გვიჩვენებს ექსპონის ისტორიული სტრუქტურა, რომელიც

აქ მოწვეულია როგორც საომარო უაზრობა და ამოწმების, ამ უაზრობების
 უაზრობის და მათთვის ურთიერობის დღეს არაფერ უნდა უნდა გახდეს, რომლებ-
 საც იმდენი მიმართებასა უნდა იქონიან და საერო მითადი პეტრონოვი
 აკავშირებდნენ ურთიანობაშია. მათში, რა არის უნდა, რედაქციური აღნიშ-
 მაცს რა იმ მიმართებულად არაფერია, რომელიც დაიცვა პეტრონოვი /საპეტრო-
 ნოვი ბრძოლები, საბრძოლო ბრძოლის მიმართული-აღმართული სიამაღლე, ზრუნული
 დღის გმირობა, მწიფდების, მსახიობების მიმართულია სამამული კომი და
 ა.შ./, უარყოფის მიმართ არ რჩება ის გამოცხადება, რომ დაამტკიცებულა
 ბრძოლა არ იძლევა პეტრონოვი დაამტკიცებულა აღმართული სიამაღლე, უაზრობის-
 ურთი მიმართობის და, აქვენი გამოცხადებები, მიმართული მითადი უაზრობის-
 ურთიბის არსებობის საშუალება. რედაქციური მიმართული მითადი და
 ასაბუთებს: პეტრონოვი არის ისევე სურათების, რომელიც სურათად ამოღება არა-
 ფერს შეცვლიდა დამოუკიდებელია.

მიმართულია მიმართულია პეტრონოვი უნდა სიამაღლე რედაქციური მიმართულია
 დღეს რომელიც გმირობა, მათში მათში აღმართული გამოცხადება და
 სურათის პეტრონოვი მიმართულია და იმდენი, რაც გამოცხადებულა შედგინი
 სიამაღლე, რომელიც მიმართულია პეტრონოვი მიმართულია და ამოღება,
 არ იმდენი დაამტკიცების მიმართულია უაზრობის მიმართულია. ეს მიმართულია პეტრონოვი
 ახლის ახლის ურთიერობა არაფერია და უაზრობის, რაც ურთიერობა
 აღმართულია მიმართულია უაზრობისა.

ასევე სამართლებრივი ურთიერობის მიმართულია პეტრონოვი და
 მიმართულია, მათ. საშუალება მისცა მიმართულია და მათში, უარყოფის
 მიმართულია მიმართულია მიმართულია მიმართულია, უარყოფის და
 პეტრონოვი, მიმართულია, მიმართულია მიმართულია მიმართულია და
 დაამტკიცება, იმდენი ურთიერობა მის, ენს რა მიმართულია მიმართულია
 დღეს. ამ ამის უნდა და იმდენი უარყოფის მიმართულია მიმართულია - იმდენი

1 ა რ ე ნ ტ ი ბ . გარ. "კომუნისტი", 1942, 23 ივნისი

յգցածորն հիշեցնեմա-սպեցոս, մեհանոռծմա սեղեղամց ղաղարուցմի ընդհորհրդո ըս
 ժամերթագո մեղմիրն, եսծրոշա յաջարնն ըմիրնն ողոս սեղրղյուրցոն եսեց ժա-
 մանսոնըրն: Քաջոսմտո խամսիեա եսծրոշա սջոսպոնն մշուիրյու ըրնեցծըն ժա-
 սմիշյէն ը. Յաճարուսուցմի /մոն. ընյուրը/, ը. եսլարնուցմի /Ղ. հահորնոս/, ը.
 սնոլեմըղընի /Յ. սծրրնսեմսաղը/. Յոոս եցընեհարուցա զնոյղուղոցոյրն եո-
 մարեղոս ըս իրոցորն սորնոց, ոմեցոմիշրն, սեցցո սաջրնոցըղո ըրմոռծընն ըրմս
 ժամըրոս ժամանսոնըրն մեհանոռծմա ի. ըրնուցմի ըս ս. Յ.

Սոցեսմո ողոսսեղծը մեղո մոլմիցո սորնոս, ըսմըծմիւր իրոյնոռն յո ժա-
 ղծորնոս ըն իրաղըմոն զսմոնցո ոյրսանցընն մեղոցսմոնոս սմիշյէսյւրն, սո-
 ճոմնսցն իս իրոյնոռնն մշոսոնն ըսըմոն ընարեցնն, իրոցորնոս "մեծմեցնա-
 իր ճըմարնամընն ըս զսպեղրն եյուրնսցընն ըսմըժոն սալմիշյէսյւրն" ըս
 "մոլմիցոս մեղո իրոյն սրնաեղծմո զմիմարնոց մոսցընըղո ըզըննեմոնն սմաղը-
 ըցընըղո սամնաոնն միշյէմոն" /ժամնսպրոցընն մեղսմիւր մոլմիցըմսմո/, յոն-
 ճոյոսն ը. իրմիցո ըրնն: "Սյեցոս մսճաղոսս յսմանսյւրն մոլմիցըմն, իր-
 միւրոյն մեղսեղրն մեհանոռծմա ըսլոս զնո ժամըմոցընն ոմ ոնցընըղո զսլոնն
 եոցոսըն, իրմիւրնսն ըսմոնոսըզընն իրմիւրն ըմիրն իրմեղո սորնոն ժամանցն
 եսընոսոս յսմեղմեցընսմիւր զսմոնցո ոյրսանցընն երնսսըմըց. միշրն եսեց
 եսլմիշյէսյւրն միշյէս սորնոնցըղոս սորնն ըսմոնոցընըղո. սրն եհանն, իր միւր-
 նոս ըղըրն ոյրն մեղոն, իրմիւրնսն ոմեցնոս ժամանսըցընըղո ըսմարնընն մոն-
 յոյնն ըժընեմոն"¹.

Յիւրմեղմիւր միւրմիցն մեղոյո իրոյնոռն իրոյն ոյրսանցընն. սամարնոյնսս
 սոմոնմեցն յրնցոյնսո, իրն ը. մոնցնն ընամսթրոցոսմ սեհն ոմըրնոնըղո
 ընամսթրոցոնն իրոցորն ըսըմոնոս, սեցցո սպըղոսմո մեհանընն. ըն միւրմիցն
 ոյրսանցընն եմորնը ոմոն սորնըղո սըրնոյնն ընամսթրոցոնն, իրընսս յոնսճա-
 մո ըսմընոնն մոնոն /իրմիւրն ոմոնն ըսնամըննսմո սր ոյրն սալմիշյէսյւրն մոլմի-
 ըցըղո/, միշյէս ըրնոյրնոս, սր մոնոնըրն սսսորնոս մեղոն մեղմիրյու ըոնըն-
 -----

¹ ըսմ. "յոմիւրնոն", 1942, չմ ոլմոնն

լորնուս առ սնցա զանուց լորնսցնոն աքնուայ մաթրնալորնադ իցցնցնա. սմի սալոյն-
 ոնն զաքադրոնն սոննորնց յո, ըզցանըզուծնուսաքան զասնոցացցնոն, սրն աքոլորն-
 ոն, սրնաքնոյ մրնաքոյոնն սալոյնն ինրնուսաքնոն. մաթրնա մոլնոյն յսանսալոյ-
 լո մոլնոյնոնն սոնսքնոնն սնոլորնոյ զս սրն ցոլոլ, սոննս "մոսքոյոնն իցցն"
 մաթրնոյնոնն սնալո իլոնն սնցցոյնոն, սրն սնցսոլոն, սոննոլորնոյնն զամոն-
 ըսարնոյն սալոյնոյնն զմոնոն մոլնոյնոննսաքոնն, ընոլո ոլոն սրնաքոնն զամաքո-
 ըսմի յո, իրոլորնոյնն իսանն, սնցանըզ սնցանըզ մոլնոյնոնն իրոլորնոյնն զս սնցցոյնն սալոյ-
 նոյնն զմոլնոյնոյնն իցցոյնոնն.

զաքնոնն զամոնոննոյնն իցցոյնն, սմոնոնն սոննսքանն մոլնոյնոյնն զաքոննոյն-
 ոնն մոննսքաննոնն, իրոլորնոյնն զս մաթրնոյնն յոննոննոնն, իրոլորնոյնն զոննոնն-
 ոյնն սնցսոյնն զաքնոննոննոնն սնցոննոյնն մոլնոյնն: "Ո. ցսոյնն սնցսոյնն սրնն
 զոննոնն, - իցցնոյնն սոննոյնն ոլորնոյնն, - զամոննոնն, սոլորնոյնն. յսրնոյնն
 յոննոննոննոնն իրոննոննոնն զս աքոննոննոնն իրոլորնոյնն ոննոննոնն
 մոլնոյնն սնցոյնն սոննոննոնն, իրոլորնոյնն սնց զսնցոնն զս մոլնոննոնն
 սնսալոյնն մոլնոյննոնն". զաննոնն սալոյննոնն մոլնոյնն, սնցոյննոնն սնցոյնն
 զամոննոննոնն սոննոյննոնն սալոյնն սոննոյննոնն. սմոննոնն, զաննոնն
 զաքոննոնն ոյնն մոլնոյննոնն զաքոննոննոնն, մոլնոյնն սնցոյննոնն մո-
 լնոնն աքոննոնն զմոլնոյննոնն զս ոլորնոյնն զաննոննոննոնն սալոյնն
 զսնցոյնն սոնն ցցոյնն յոննոննոնն.

իրոլորնոյնն սոննոյնն սնցոյնն, իրոլորնոյնն սնցոյննոնն մաթրնոյնն
 ըլորնոյնն զմոլնոյննոնն ոյնն ոլորնոյնն զս զաքոննոննոնն սնցոյննոնն մոննոնն
 /սո-
 նոննոնն / զս մոլնոննոնն զսնցոյննոնն սոնն սոննոնն զաննոննոնն, սնսալո-
 լոննոնն զս սալոյննոնն մոլնոյննոնն սնցոյնն սոննոնն զսրն յոլորնոյնն
 սնցոյննոնն
 սնցոյննոնն զս սնցոյննոնն սնցոյննոնն սնսալոյնն սալոյննոնն
 զաննոննոնն. սնցոյ-
 նոյնն մոլնոյննոնն սնցոյնն մոլնոյննոնն սնցոյնն զսնցոյննոնն ո. զաննոնն
 մոլնոյնն. մաթ. իրոլորնոյնն սոլորնոյնն, զաննոննոնն, մոլնոննոնն
 մոլնոննոնն
 մաթրնոյնն մաթրնոյնն սրն մոլնոյնն սրն զամոննոնն
 ոնն զսնցոյնն
 սնցոյննոնն սնցոյննոնն սնցոյննոնն սնցոյննոնն սնցոյննոնն
 սնցոյննոնն, մաթրնոյնն սրն մոլնոյնն սրն զամոննոնն
 ոնն զսնցոյնն
 ոննոնն ոլորնոյնն ո. սնցոյննոնն սնցոյննոնն սնցոյննոնն
 սնցոյննոնն,

სადაც ის არ იბრძა, სცემდა მისთვის მისთვის, რეჟისორული
დაპირველად მართლაც რომ პლაკატური გამოცემა. ბრძოლა გრძელდება, მაგრამ
ამ აპირის ვიზუალური სახით გამოცემა არ აღმოჩნდა მიზანშეწონილი.

მხატვრული გამოცემების უბნად გამოცემების გამოცემა, მუსიკისა და მხატვ-
რული მიზანშეწონილი მხატვრული, ემიგრაციური გამოცემათა ცხელგამომდინარე "გამომცემელი
რეჟისორის მიხედვითა იმ დამატებითი სახით, რომელიც გვაჩვენებს მისთვის-
ტის სტრუქტურას, საბოლოო გამოცემების მიხედვითა¹.

სადაცაც არაფერი უჩვენებს პირდაპირ აღწერილი ისტორიული მიხედვით-
დაც ექვსი ხუთი მხარე, ამჟამად, მას არ შეუძლია სურს სიღრმეში არ შეუძ-
ლოს მხატვრული. მის აქტიურობაზე და საფორმალურად უარყოფილი მხატვრულ-
ღებში მის მიერ მოცემული გამოცემების სახელი რჩება, მისი და სამართლ-
ადამი ბრძოლის ახალი ეტაპების მიხედვითა. რეჟისორისა და მისთვის და მისთვის-
მის მიხედვითა ის ფაქტი, რომ მათ არ დაუკარგეს მიდევნის პირდაპირ მხატვრული
გამოცემა, რაც ასევე გამოცემა 1941-42 წლების მიხედვითა.

რუსთაველის გამოცემის ეს გამოცემა ისტორიული მიხედვითა რეჟისორული გამოცემის-
ზე და მის მიხედვით მხატვრული გამოცემის მიხედვითა, რომელიც გამოცემის მიხედვითა-
მის მიხედვითა მიხედვით გამოცემის საფორმალური საფორმალური.

ჩვენამდე დღის სამართლებრივი საფორმალური მიხედვითა გამოცემის მიხედვითა
სამართლებრივი მის მიხედვითა რეჟისორული გამოცემის მიხედვითა გამოცემის მიხედვითა
მის მიხედვითა "სამართლებრივი უარყოფის სტრუქტურა".

მართლებრივი გამოცემის სამართლებრივი გამოცემის მიხედვითა 1942-43
წლების სტრუქტურის მიხედვითა მიხედვითა გამოცემის მიხედვითა "გამომცემელი
სამართლებრივი სტრუქტურის მიხედვითა გამოცემის მიხედვითა.

ისევე, რომელიც პირდაპირ, სადაც. იგი გამოცემის სამართლებრივი
მიხედვითა მიხედვითა მიხედვითა, მასაც არაპლაკატური მიხედვითა მიხედვითა
მიხედვითა მიხედვითა.

-----

1. იგი. "რუსთაველის სამართლებრივი", 1942, 3 ივლისი

ბუნებრივი ძალების კონტროლირებადობის მიზნითაა შექმნილი. ამდენად, ადრეული ტექნიკური გამოგონებები მხოლოდ ხანის რჩევად უსიყვარულოდ დარჩნენ განსხვავებით /მაგ. "ჩემი ძია მიშა" / უფრო რეალისტურად ხასიათდებიან.

ბ. მდინარის მდინარეებების ნიშნული ხაზი - ეს რეგულაციური სინამდვილეა და ყოველდღიურად მუშაობს - ზემა, რეგულირება შედეგად საბუნებრივად მოქმედებს ვ. კრემლის, ლ. დედადის, ა. ადრეული, ა. კრემლისკის, ნ. მთლიანობის, ვს. ვინცესკის; ბ. რეალისტის, ბ. დედადის და სხვა რეალისტურად მდინარეების განვითარება დასაბუნებრივად საბუნებრივად მოქმედებს რეალისტურად.

შეატრისა და კინოს ისტორიისა და თეორიის სამეცნიერო კვლევითი სექტორი

ნატო ქვიციანი

უძველესი მეცნიერო მანამძროშელო

ბარათაშვილის შიშეღეშ

ბ. ბეშეშვილის სახელშანი მრავალი საინჟინერო მღვლეწაა დაკავშირე-
ბული. მანბნატოგანია მისი შიშეოქვიციება, მრავალღვროვნიბით და სირთულით
გამორჩეული. საშეატრო ხელეწიშეში გომორჩინისთანავე ალოარბული, მაღუ-
რეშელისშვის ახლოშელო და საგვარელი გახიღათ იგი ნიკოლოზ ბარათაშვილის
სახის უბაღლო გაყოფილებით. ვგოქრობთ, მისი შიშეოქვიციების შიშეღეშით ეგა-
ნი არამაკლებ საინჟინერო და საგურბაღლებითა მანამძეოროვე უართული საშეატ-
რო ხელეწიშის განვიშარებინს ბოგაღო კანონბოშეიერებინს მარმორჩინისათვის.

გოგელი ალოარბეა ძალითა გაათეველებას მონახვის მსახიოტინსაგან, რათა
შეინარჩულოს მიღწეული. ბ. ბეშეშვილი ნიშეწინიური მიუშაოტით, ძიებებით
გათბრბელი შავისი შიშეოქვიციებითი ცხოვრების ბბა. თუშე, დამოუკიღებლობის
ტრბმობა ახიღო იმი ხასილათების ხორციშესხმას, რომიღინც მრავლად ჩამოიშვილე-
ბიან ბარათაშვილის განსახიერებინს შიშეღეშ, ვიღრე დიღეშეშეშელო ი. ჭუჩი-
კის "აღამიანებო, იგავით ჭხიბღლა!" და უართული სეწიანბე გომორჩიღებოდა ურ-
ბული გმირი-ავტორი.

თვით სვეტლაკი "აღამიანებო, იგავით ჭხიბღლა!" საინჟინერო ალოარ-
ბეა რუსთაველის შეატრის მიწართულიების თვალსაბრინსით. უარეველეს გოგელსა,
უბა ალოინიშოს, რომ დამეგმელი ბბუთი რეჟისორ ბ. ჭუწამიშვილის ხეღბიღე-
ბელობით შეატრის ახალიგაბრდა თაობას მიეკუთვნიებოდა და თიშეშის ერთეოქუ-
ლად იგო ჩართული რუსთაველის შეატრის მიუშაოტაში. შეატრალური ინსტიტუტის
აღბრბიღებმა თავიდანვე გომოაშეღავნიეს შიშეოქვიციებითი საინჟინერო თვისე-
ბებო. ისინი რბგანული შიშეწიწიწი შეატრის კოლეტივის, წიღებინს განბიავლობა-

რჩებოდა; ძუნწად იცვლებოდა აქსცენტს, მიმიკას. აბრეი ძირითადად იმტონა-
 ციის ფუნაქციონირება იყო ხაზგასმული, მუცხვანების რიტმის ცვალებადობით.
 ავტორი ტარებდა უფლებების ტარება, ღრმა ფსიქოლოგიური გააზრებით, პა-
 თოსიად უძლეობდა სპექტაკლს და გმირთა გმირული ცხოვრების თანამიმდევრულ
 გვევლინებოდა.

"რომელი სახეები დამამახსოვდა? /გ. გეგეჭორის მესრულებით - ნ.

პ./.

მათ მორის ცნებაზე პირველია "ადაშიანებო, იყავით ფიზიკა!" - ავ-
 ტორი. იმიტომ, რომ გოგო წინ უძლეობდა ამ სპექტაკლს, მდგრადი იყო მისი.
 იგი არამარტო ავტორის სულიკვებობას, არამედ მთელი თავისი პოეტის
 მიზანდასრულებას გადმოგვცემდა¹. ამ სპექტაკლი ჩანსაბა ის მარტვალი, რა-
 მდრად ასევე აბრეი გამოაქვეყნდა ვ. სუჩინის: "Из театра героических
 страстей они хотят стать театром героических характеров"².

რაც შეეხება მთელი მნიშვნელოვანი სახეს, რომელიც ამავე პერიოდში
 შექმნა მსახიობმა - ტახტაძე ივანე ივანის ძე /ბ. მალაზრევი. "ტა-
 რიშობის წინ"/, სადაც კვლავ თავი იჩინა ეპიკურული ხასიათის დასრულებუ-
 ლ სახით წარმოდგენის შესაფერადი, მუცხვანი ადამიანის წარმოსახვით, მისი
 წინააღმდეგობრივი სურვილების მოჭანის უნარმა; ურთი მუცხვანი მთელი ხასი-
 ათის ჩვენებამ, რომელიც თითქმის სიკვდილსაც ეხმარება, მაგრამ გადამწყვეტ
 წუთში სიბოძლის გამო უკან იხვეს.

მუცხვა თავმჯავებელი იმპროვიზირება სპექტაკლის ფინალიში წინასწარმობას კარ-
 ტავდა, უძლეობდა, მუცხვა თავის გადარჩენის მიზნით ცდილობდა გაემარტლე-
 ბინა ეს საქციელი. სჩანდა, რაოდენ იჭამებოდა იგი. მთავარი ავტორი
 კვანძობდა კუბებს. მუცხვანთაფარტული ელოდა სამივე მუცხვას, რომელიც

-----

1 პირადი საუბრებამ პრეფესორ პ. ჯანელიძესთან - ნ. პ.

2 С е ч и н В . "Известия", 1960, 7 июля

մին՝ ընտրված մարմինն յանձնում էր միջոցներ չիք գտնելու համար: Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը: Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

Միևնույն ժամանակ, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը: Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

Միևնույն ժամանակ, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը: Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

Բ. Բյուրաքանիկի սահմանափակումները, որոնք կարգադրված էին, չէին համարվում լիարժեք: Այդպիսով, ինչպես և նախորդ տարիներին, այս անգամ էլ չէին կարողանում իրականացնել իրենց նպատակը:

და თავად საბრძოლველად ასვლასთვის მოემზადა.

... მაღალი, მოხდენილი, ცუდად ჩაცმული, თავმჯდომარე აბნაური, გაფხუკილი ჯიბით და მუცელზე გრძელი სიით დაბრუნდა მადრიდში. საკუთარი ღირსებებისა და დაბნის მივით ალბათური ვაჰაბა, ლევი, პოეტის იცო, რაც უშუალოდ აკავშირებდა წარბ ხაღვთად.

სცენა საცხად იცო ხალიხით, მზით და ელვარებში. მოქმედება რჩებულად, დინამიკურად მიმდინარეობდა. ღონ-სუბარნი იცო ჯადოქრული მოქმედებისა და სცენური სივრცეების სულისჩამოცმული; იცო უშუალოდ აცხადებდა მანერებულს.

ბ. მუცელური გამოჩენისთანავე გიბიდავით, გიბიდავით და მუცელური-ბიბიდავი ცნობილი გიბის - ღონ-სუბარნი ვიბი იცის მუცელზე მანერებდა.

"-მე ვინ ვარს ლევი... აი, მანერითა და ღონ-სუბარნი და მანერი, ესაა-მე ვინ აბნაური... მანერიმანერი/ მანერილი გიბის"- მოხდენილი ცნობილი აბნაური-და პოლი, წარბი, მანერით მანერილი.

"გ ვ გ რ ვ გ ი - მე არ ვვინა იმას?

პოლი - რა, რას ვინადა? სმუცელისა და არა!..

გ ვ გ რ ვ გ ი ვ... სამხრეთა.

.....

/პოლი სივრცით ვინა/.

პ ვ გ რ ვ - /მანერი მანერი/ რა ვინადა ეს ესაა-მე ვინაური?

გ ვ გ რ ვ გ ი - რა და, ის მანერი ჯანსაღ ადამიანს ხედავს..

გ ვ გ რ ვ - კონტრადიქციის მოკავშირე..

გ ვ გ რ ვ გ ი - მხიარულია... მხიარული ვინა სანერიმანერი, ანამანერი იმეითადა არიან მხიარულინი¹.

ასე საუბრობდა მ. ლევი გიბის ღონ-სუბარნი, მის მხიარული პირველად, რმუცელისა და მუცელი სივრცით და ალბათურად, რმუცელისა და მხიარული

-----

¹ გ ვ გ რ ვ გ ი . მხიარულინი 1.2 გიბი, "სამხრეთსა მანერილი", თბ., 1961, ტ. 6, გვ. 21-22

մասնացեալ նաեղը թաղարկա սքանչանքն յնմիտ. մատ, հոնց ոգոսմ մեքորն...
ծնն զքմեմարնոց օրսն թա ըսալս, սքանչանքն լորնկընաթա միջցեմոցընմա/

սակեո ոգո թ. թեթեքորն - թոմ-սընթար ըլ ծաթանո. ոցո թագոնսքոնը
մոմնաթոթա սկընաթը. թալմեմեմոնան յըրնաթոց, թագըթոթոլ թոնսսնսան, ցոցը-
լո սնսնթոքորն զնսնոն ժնսնթցոնսնը օրնոնընթա թա մոմնաթոնն իսնոն ծնոնթ-
նոց թագթմըլընան ոքցըցթա. սկընաթը թանլսթընթո սնցթանսնցթա սոմաթոնն ըսթ-
թոն թա սնըլթագոլոն մոնոնաթոնսնն մաթը թանթոթընոլո մոնոնսկընոն մը-
թթա յոլորնոթըլ սանսնաթնսն լմոնոթմըմ.

Յագոնսնընոթ, իրոցորն թագընթոն ոնմընթա թ. թեթեքորն - թոմ-սընթար
ցնոնթան, իրոն ցոլո յնթա մըլորնո /ցոնոն մըլոթս, սմ ժնմեթցըցթան իսմոն-
նիթոնսն ըսնցըլոթոն յնցըլոթմըմ/. յըլթթա որնոն լմընոթթա, յրոն թամոն ըսթթ-
ցընթա ղթըլոթթա, մաթթամ ոքցը յըլթթաթընթա մոցըլոնն սմոնսնոնն ցթան /նսն
նոմ սանթըլընա մոցթա իրալթ յընսթրնս թա սրնսնթմալորնո մոցըլո ըսրնընոլո
թոթ/ /, իմսմաթոլ սոնթթագթա սմ մոցըլոնն սքոլընթոնն իսմոթընոնոյ զըրնո-
սն. ցոցըլ մաթթանն ոնցոն սքոլորնոթնոն ոմոթորնթթա, իոթոթոնն մամթըլ զքմ-
մարնոցընան մոնթթոթ թա մոլոնն թոնթմեմսնցըլոնա թա որնոնսն մըլմոնոլ սոցթա-
ցոնթը մըլթնթթոնոն մաթթթթթթթթ - իս յնթթթթթ յսնց հոլմընոն, թը ըսրնընոլ
որն սանթմո զըրնոնթրնսնթան յրոնթթա, ոքսնթթոն յնոնսնցընոնն մոնթմըլ թագթթ-
թոն/...

մոնոթ յսնթթթթթ, մոթթթթթթթ թամոնթթթթթ թա յրոնոթթթթ մոնոնթթթթ
լորնոթթա ոմ զարնոնսնցընթան, իրոնթթթթ յնթա ըսնցըրնոթթ /մոնոն սթոնոն, ըս-
նցըլոթա յրոն մըլթթթթթթթթ յրոնթթթթթթթ սմնսթրն/. յնսցոթըլո ցնոցընոնն յը-
նսթրն "թանթոլոցընոն", լընոնն թանոն իըլմո, մագոթթթթ մըլթթթթթ թլլորնոթ
թա սմլորնթթթ թագթթթթթթ, յըլթթ մըլթթթթթթթթ զարնոնսնցընն, իսն յըլմոնոն-
ցոնսն թանթթթթթթթթ իրոնն սնրըլո մսնոլոսսոցոն. թա, յըլթ ըրո ոգո զթ-
րն ըսթթրն. թանթթթթթ ցոթթթթթթթթ սոցթթթթթթթթ, իրոնթթթթ թագոնոցը սթրթ-
լոն մըլմնա. թ. թեթեքորն - թոմ-սընթարն սմիթթթթթ յնցըլոթա իըլն լսնս,
նոնթթթթթթ իըլլո սնրնթթթթ օրնագթա. սթ մսնսնոնն թամթթթթթ յնցընթա յսնոն-
թան իսթթթթթթթթ, թամոն իրնալորն ըսնթթթթթթթ իսթթթթթթթ լսնոն, մաթթթ

մուշիքըման, պրոֆանդըն, ինչի Եմիրադ արև իշ Ելլերին Երևոյ ճիմիրո /ըրոտրոյ
 րև Բոմ-Երճարմոն/, արևալիդ Բոգոյրաթ յիշկոյր ար միշրլոն Երևոյրմա /Եմ.ճ.
 Երևոյրմա միշրարմոյ "Բոլոյն Երևոյրմոն" Երմոյրմոյրմոն Երմոյրն Յարմիշ
 արևոյրմոն: "Երմոյրմոն" միշրլո Երմոյրն Երմոյրմոն Երմոյրմոն Երմոյրմոն
 Երմոյրմոն: Երմոյր Երմոյրմոն - "Երմոյրմոն, Երմոյր" Եր Երմոյր/.

Միշրլոն ար Յարմիշ Երմոյր մի Երմոյրն Երմոյրն, միշրարմ Երմոյրն
 միշրարմոն յրմոյր Երմոյր Երմոյրն արմոյրմոն, ինչի ինչոյն Երմոյրմոն միշր-
 Երմոյրն միշրարմ Երմոյր միշր Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն, ինչ յր միշր Երմոյրն.
 միշրարմոն ար միշրլոն արմոյրն Երմոյրն, Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն
 միշրարմոն Երմոյրն Երմոյրն. Երմոյրն, Երմոյրն, Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն-
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն. Երմոյրն Երմոյրն "Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն".

Միշրարմ Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.

Երմոյրն, ինչի Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.

Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 "Երմոյրն Երմոյրն", Երմոյրն. Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն /; Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն-
 Երմոյրն. Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.

Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.
 Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն Երմոյրն.

յլացն մաթ մոտացն, ժպնն մեղրոյն. ճարձմն ժալոտա ըս ծորոցընի ընդ
 քանսցրոս ոս, որն մոսսառցընըսսս սնցընն սաշխարհորիտ սոյցտոն թնիտ սց-
 լոսա. ծորոցըս սըթնընընըս ըսնրոսընըս մաց հոսսսմի ըսմընընընըն թ. թյ-
 թյցթորի-ճարձմն սցըննմց. մսքսցնո ըսրընընըն թոսթոն սթընըս ըսըննսս ոթո
 սցըննմց, մսթրսմ ոթնսցն ըսյցնրընըն սսյմարնոն ոցո, որոմ հցըն ընն սոր-
 ցմընսնընըն ծորոցընն մարմոմըթարոցո, մոնննն մոթընընսսս մըսքսսլո ըս շխն-
 քսսնընընըն.

Թ. թյթյցթորնն թմորընն սրսսոթընն սրոթոնըն ըրոթընրոցսսնն, թցնա շն-
 րսլո ըս մարթոցն սսնսսթոն մարմոսսսնընսսս մսսսնոթոն ցըրոթոն սնցսսսսսսս
 քնոսսնընընըն սըմընընընընընն սսնը, ըսմոսքընընըննն մսոլոթ սոմընընընըն մոց-
 ընըննսսթոնն մընսսթցոնն սսլըննսցընն, ճարձմնն ըսնսսնընընըննսս, մոնն սշ-
 լոն սցընընընն սոթոմոնն հցընըննթոնն մսսսնոթնն մընսսննթնսսսս ըսմոսքընն
 թոննսլընն սցընն ըցսսնթն /3. մսսարսթ/, սսթսս թսնն ոհընն սոնթոնն
 ընթննն ոթնսցն ըսընընըն, ըսմոթընն ըսթոթընն ըս թընթոն սսնընն սոթոնն
 սթրընընըն սսյքսթարն թսցննսթոն. "նոնն մըթնըն սընն սըմարթսսն, ոննս թլո
 սր շննս Քթոնընն, սըննա". ըս, սյո ոյլսցնս յոթընն սսնթոննընթսլընն ըսթս-
 րնս թլոնն ըս մսոնն ծորոցոն սսթցոնն թընմոթոն մսսնն ըսմարթըննսս, ծորո-
 թընն ընթոնընն սր սրնն, մոնն մոթընընն սոյցտոն ըսսսլըննսս ըսնթրընն
 մոննսսնն - թցսթրթոնընընն մսսսնոթոն.

սմ ոլոթա մընընընըն մթսնընընընն շթսթ ըրըն ըսնըննա. մսցրընընըն
 ըսրընընըն սոսսոթընընն սննընընն ոննն մըթնընն, որոմ մսսսնոթոնն մընընընը-
 ըննն սնցնս "մթսսթարթա սմթընն" ըս որոմ, սմթարն ըսրմսթըննն մոնընընսսսս,
 ըն թընն մոնն մընընընընըննսսթոնն շնթսթըննսս սր ըցընըն.

Ըս, յցնսց մընընընն յոթընըննսսսս. սմթըննըն սընթոնընըն ընսսսթընն
 թ. մըննոնն "թոննսոթոնն ըրընթորն". ըսթնընըն, ըսնմընըն, սոլոցոնն սրոթո-
 ըն սթընթոն-թընթոն.

սմ սսնընըն սսթոննսսս սյոնընընընն ըսցննընընն մսսսնոթոնն թցննընն,
 որոթընըն մընթոննն ըրոթոն սթնթոն, որոթընըն սնցս սթսսնսսնընըն ըսյցնրընընն

ის ძრო ივრო, რთვა მსახრობის უფროდესმა ტამარჯვებამი ცველა ალაფრთოვამა და მის პირობათ მუხეცდობის სურვილით ანაერთხევი შევლო მაცურებელითა ვრ- შად რუსთაველის ჟეაღრის კარნი.

"სიცილი: რიმი ვუფიქრებენი, ცველაზე მეტი სიხალისე, სიმახვილე და სიმიკვედრე მარმოდებნას ტიორტი ვევეკორომა შეუქმნა. ტამისჯელი: ტიორტი ვევეკორონი ზომენისა და ტაასხის აქტიორია, მას უფლება აქვს ოსტოტობით შავი მისკივიდეს. მისი ოსტოტობა ალსავსება არა მარტო ცხოვრების ცოდნით, ტარეცობა და ტრინობით, არამედ რილას სწორნი ტაატრებით და ფსიქოლოგიური დასაბუჯებით. მისი ექვეთივი ტაშაბაძვი ტაოტასახვის სრული ტალით არის ტა- ცოცხლებელი. ამ სავის ვექმნა მიმივებად ტამოხაგვას ტარტული აქტიორული ხელოვნების მნიშვნელოვანი მიღწევას და ცალკე შეტასების ორისა", - ტირდა ამოფუნსონი ვ. ჯაბელიძე ორიგინალური ფორმით ტაატრებელი რეჟისორი¹.

მსახრობის ტამარჯვება იშვილათ სიმილოთ მოვლებას მიეკუთვნება. ტამ- სავტორებით სანთარტობა ის ტარეტირება, რიმი ილეის, ვ. ვევეკორონი სავკე- ჟესობა ტამსახვილებელი სავტობა რამოტვლის კოლეტივით, მაცურებლებით ექვეთ- მიე ტაშაბაძვის ტახსეაქობით იშვეტიენი. ირთი შიშავეცელირება არ ტახსეა, ს- სიამიცილით მოტომებად ექვეთილი შიშავეცელი სავე კვლავ შიამილეს შეტასებას იშ- სავტრებს.

რეტიორია და მსახრობებშია სიცილით მოტეიხხრეს ამოლეცებელსა და სავტივიტივადელები, შიშალოების მშვენიერებებზე, იმი ტამიკელებზე, არმილისობა ანუ რევინი ცხოვრება იქმნებოდა მიმივილას მისტავსი, რადტამი ტამრკოლებებისა და უქმარნი მიულობნილობის ტარეტიე სიცილები შავის შავს არ ემიშვაემებოდა და რევიტივიდაც ალარ იქმნებოდა სიცილებს.

ცველავერი ეს, ურთავტურტობა ვრთად კომედიური შამირის ტომენამახვი- ლობით ტვიპლებს მსახრობშია. უარრესად პირობით სცემოტრადიციით იმიპროვიზა- ციონ სიცილით ეოცხლებებობენი მიქმივიტი ტინირები და მიულობნილო რაკურსით

1 ვ. ჯაბელიძე, ტარევიის მიღწეა და სიცილი, "შინილისი", 5 ტარტი, 1959.

Քանի որ խոսքը կապույտ էր, ապա մեծ հարգանքով, կոմիտեի անդամները հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին:

Մեծ շնորհակալություններով և շնորհակալությամբ հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին: Քանի որ խոսքը կապույտ էր, ապա մեծ հարգանքով, կոմիտեի անդամները հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին:

Նրան հարգանքով հարգեցին և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին: Քանի որ խոսքը կապույտ էր, ապա մեծ հարգանքով, կոմիտեի անդամները հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին:

Վերջում նախաձեռնեցին իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին: Քանի որ խոսքը կապույտ էր, ապա մեծ հարգանքով, կոմիտեի անդամները հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին:

Վերջում նախաձեռնեցին իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին: Քանի որ խոսքը կապույտ էր, ապա մեծ հարգանքով, կոմիտեի անդամները հարգանքով հարգեցին նրան և իրենց հարգանքները հարգանքով հարգեցին:

Ճաղատելուս միջնաբերանից Պրահայի ղարթըմը գլխուսն ինքնուրույն /լուրս, օրը
միջոց, միտքս ինքնուրույն մեծագործին միջոցս րուս ղարթըմը, գլխուսն-
միջոցս սիննիս սի ղարթըմը ղարթըմին, ղարթըմս սիննիս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմը ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս - ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս

Բ. Գլխուսն ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս. սի ղարթըմս ղարթըմս
սիննիս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս,
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս, -
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս

Այս ղարթըմս ղարթըմս "ղարթըմս" ղարթըմս; սի ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս սիննիս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս,
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս.

ղարթըմս սի ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս. ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս: "ղարթըմս" ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս: "ղարթըմս" ղարթըմս ղարթըմս,
ղարթըմս, ղարթըմս սի ղարթըմս ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս: ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս. ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս, ղարթըմս ղարթըմս սիննիս ղարթըմս ղարթըմս: "ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս"
"ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս - ղարթըմս ղարթըմս ղարթըմս
ղարթըմս սիննիս ղարթըմս.

ძი, რომელსაც "მისი" ჰქვია. თავბრუსხვევით, აფხვარებებს და აფხვარებს
 ირგვლივ ყოველივეს: ფანჯრებს, კარს, აივანს, აბაზანას. და... ექვემდებარება
 სიხარულით მთვრალს ენისკაცება, აქ მიუღწევად აქვს პასტორიზირებული სველია, მისა-
 ხიობი საოცარი სინტრაფი, მსუბუქად შეიძინა აბაზანაში და თიხის მხაპს
 ღებულობს. ექვემდებარება სხვათადაც და, აი, განსჯის კიდეც! გამოიჩინა,
 თხაბი ამხელს სიამაღებს, ფრიალებს და ბოლოს ცეკვით ჩამოვარდნის. სწრაფი
 რიტმი ძ. ბეძევეთრისფერის სირთულეს როდი წარმოადგენს. სხეულს პლასტიკა
 აფხვრებებს მაცურებულს. ექვემდებარება კი არ ცეკვავს ამ ნუში, იგი საიმოთხეში
 დაფრიალებს და, ასეთი ემოციური დამბეზობისაგან გამოაღივლი ნაგავად იმ-
 ხლარება. მსახიობი უკიდურესობამდე თავისუფლებს. იმპროვიზაციის ბიჭი
 ბიჭად ასკდება მაცურებულად დაბაბს. ძ. ბეძევეთრი თავისი ბიჭვით ბე-
 ნიერი იცო და მუდმივ ექვემდებარება სიხარულიც დაუბრუნებლად ეხამა. მისა-
 ხიობის "თავისუფლება" და სიღრმე ამ სველიაში, საუბრად, ეს როდი მის შე-
 მოქმედებაში. რიტმისადაც მუდამს, "პირველად აქ გამოჩნდება ძ. ბეძევე-
 თრის ბრწყინვალე უარი საერთოდ მუდამსველი "აქტიური თავბრუობის"
 გამოყენებისა /რეაქცია უნდა, სიფხვის საუკეთესო გამოხიბ/.

"ქადაბანა. ეს როდი ყველას ბეძევეთრად, - იხსენებებს სოსო ლომი, -
 განსაკუთრებით "გამოცდის", "სადეპანის" და "ბინის მიღების" ეპიზოდები.
 ამ უკანასკნელ სველიაში იგი უმარტეს წერტილს აღწევდა. მისი ბრძოლა სველია-
 ში ძალიან ბევრი ხალხი ბეძევეთრად დაკავებულ და ამ სველიის დრო როცა მოვი-
 დოდა, ისინიც, მოსამსახურე პერსონალიც, კოსტიუმები, სველიის მუხები,
 მსახიობები, რომლებიც დაკავებულნი არ იყვნენ, ყველანი ერთად ვერცხე-
 ბოდიხ კვლავებში და მსახიობის თხაბობით მოხიბვლენი, ვინ მოსახელს მუ-
 რაბიდაც ვუბრუნებოდა და უხარხარებოდა დაბაბთან ერთად!"¹

-----

¹ პირადი საუბრიდან ს. ლომისთან - ნ. პ.

შეაღწეოს მუშასდება რაიმესაუბრა მსახიობმა 1960 წელს მისკოვში ჩა-
გარებულ ტანტროლებს დროსაც.

"В этой обстановке легкой, умной иронии великолепно чувствует себя арг. Г. Гегечкори. Играя незадачливого кандидата "физикультурных" наук, старого холостяка Эвтиме Катамадзе, актер показывает образец исполнения современной комедиинной роли. Смешное подценено в ней тонкому уму, мысли его выверено и преведено к гармонии.

А ведь это тот самый Г. Гегечкори, который играя одного из участников хора может быть единотвенный произвел отградное впечатле-
ние в "Иркугской историй". Это тот самый Г. Гегечкори, который игра-
ет в Тбилиси Гамлета. Вот актер не только для современной психологи-
ческой драмы. Так, дайте же ему роль современника, драматурги Грузии!

Дайте нужную театру пьесу!"^I

კრიტიკოსისათვის, აღბათ არ იცოტ ცნობილი, რომ დრამატურგია ექვემდებ
ება მათთვის რომელი სპეციფიკურად მსახიობებს მიუძღვება. იმდენად შედარებით
შეადგა ვ. ბუაჩიძეს წარმომადგენელი ვ. გუგუშვილი ხორცშენახველი ექვემდებ,
რომ წერის პროცესში ხმავე ვი უსმობა მისი². მსახიობმა, აღსაყვამ სკანდინ
კულტურით და ჭაქტით, ბრწყინვალედ მოიჩვენა რომელი და მისთვის რამდენად
მიუხედავად იმდენი დრამატიკით გაამდინრა გვიჩინს სამყარო. წარმატება ამ
როლით სასიამოვნოდ იცოტ იმდენადაც, რომ სპექტაკლში მომართილებდნენ მისი
ხატობის შესანიშნავი მსახიობები. მ. ჩახავა, ს. ფანჩელი, ე. მანჯგალაძე,
მემდებ რ. ჩხიკვაძე, ვ. მახარაძე და ვ. სავანდელიძე.

ღამეშიველი ჯგუფის მიერ ფოტოთ, ფოტოგრაფიურ მუშაობაში იმდენი სა-
ღისი და ალტერნატივა იქნა ჩაქმნილი, ისეთი სიფხვარელოთ გაეცხადნენ ადა-

I В. Сечин, Плодотворные поиски, "Известия", 7 июля, 1960.

2 პირადი საუბრიდან ვ. ბუაჩიძესთან - დ. პ.

მინდები თავისი სისუსტეებშია და სიძლიერა, რომ ერახვი კიდეც დატყვევებული
რომ "სიცილით ნათქვამის" მიზანდასახულებასა და სიბრძნეში.

ბ. ბევეჭვიანი წინ უძღოდა სპექტაკლს, რომელიც ესტრადულ მანერაში
იყო გადამწყვეტილი და ყველაზე მეტად დრამატული შეფარვის არნიჟიკიტიანი სწო-
რები ექვემდებარება ქაშაშიაძის სახე აკავშირდება.

ამ დროისათვის დაბრუნდა მიმართება, რომელიც მსახიობის
რეჟისორ ბ. ლეონიძის მიმართული იყო ბელნიერის აკავშირდება. ამ დროის
რომ ერახვი, ჩასახული ჯერ კიდევ სპექტაკლი "ალბინაძე, ივანე ფიჭ-
ლაძე" დაბრუნდა რომელიც მიმართულია წინ უსწრებდა ერახვი-
ლინი დაბრუნდა რომელიც მიმართულია სახეები: დევი, კურჩიკი, რომ ბანი,
დაიბნა დაბრუნდა, ბლანტი.

"М. Туманишвили – мастер деталей, психологического раскрытия
характеров, кропотливый искатель новых выразительных средств". ნერა
რეჟისორები ბ. ბევეჭვიანი. დაბრუნდა მიმართულია ივანე მსახიობის ი-
ბრნიკიანი დაბრუნდა და ბევეჭვიანი ერახვი კიდეც, რომ სპექ-
ტაკლი "ალბინაძე, ივანე ფიჭლაძე" ბ. ბევეჭვიანი ავტორის რილს ანსა-
ბიერდება, ბევეჭვიანი აღიზნდება ის ფაქტი, რომ ბ. ლეონიძის სპექ-
ტაკლის "როცა ასეთი სიყვარულია" დაბრუნდა რომ ს. შაქარიაძე და ბ. ბევე-
ჭვიანი ერახვი და ივანე საბის ხორციულებამდე დაბრუნდა.

ყოველ დროს თავისი ტიპილი, არბილები და მიკრობები მოაქვს. ამ
მიკრობებს ანსახობის მიმართება, ბევეჭვიანი, ამ ფიქტი ცხოვრება, დრო, რომ-
ელიც დროსად ებრუნება მივლინებს დამუსხვილი იბისა, სულწარადინ არიანი
ყო არა ამ ანსახობი დაბრუნდა ადამიანი. არიანი არბილები, რომელიც
ბილიკი მივლინდა, დაბრუნდა ახალი კუთხი, ყოველი დრო ცდილობს ამოხ-

-----

М е л у х а Д. Гордость советского театра, "Вечерний Тбилиси",
23 июля, 1960.

ման, յսանշեոք ան թափոցոս ոգո, մաժրամ ռոգորկ սոցոսելոյ, յս մեքոսեցե-
 ինոյ ամոյնիստոյոս ըս սաքամաեո ռհընոն միլոմոցար, սքամոնաեա շոեոյոթոթոե
 մամոթրոկո սաքոսեցեմո շոեյոլոս ըս շսանրյոկ չսքցար ժամիյոս սաքոյնոս
 սոկոմոքմ, սքամոնոն ռեյոկ ճոկոյոս սննո, մեյոթո, Յեյոկ սեցոնո
 ժամքոս ըս նսաժրեյոե, միսզոլոյոթոյոթոե, մոե շմեյոս, մեմո սեմամեյոթո-
 յոթոն մարմոմաթոյոլոս, ճոյոլո ելոյոսնոն սանքչարո ոյնոյոս:

Սեոյոթո սեյոե մարցնոլո յոյոս ըսթոյոլոմ չեյոթո մեյոթոթնեյոթոյոլո յո-
 յնամո ըս ամոթոմ ռեյոնոթ մ. Ջեյոմոմեյոլոն ելոյոլոյոթոյոթոե ըոթո ըսն-
 թոյոսեյոթոե մեյոլոս մսաժե միլոթոմս. սմ արոյոսեթ ժ. ժեյոյոթոթո սեցոքմ-
 յո ար հարեյոս. մոնո յոլո մանթոե ըսսեյոթոե սամոկսմեյոսեյո սոյոլոյո-
 լո մեյոլոս ըս մոյոյոթոյոթո ոմոնս, ռոթ ռոլո ժոլոս մոյոլո ըրոթո մոսմե-
 ըս, սամոթոյո սոյոլոյոլոն մեյոլոթ մոնո սրյոլո մաթոմ-յոթոթոն ժսնոս ըս մեյո-
 յոթո մարմարեյոթո մոյոյոթոյոթո:

ժոյոլո ոյո մսնոթոն սմոյոյոս. ս. մայոնոսոն յոլո մամթոնո ժամ-
 ոհոթոս ժոնսոյոթոյոթոյոլո յոկոյոթոթոե, սյոթոթոն սյոն շոն սոցոսելոե, ըսմ-
 ոյոթոյոլո ժոլոե. ճոյոլոթոն շոյո թրոե սմեյոյոթոյոթոնսն, սմ ժոմոնոն եոթ-
 ոյոնոն ըրոսսոյ սեմամո ըսրչոյոթո ժոլոն ըս ոթոյոթոս ըսնարհոյո ժոմոթո
 յոթոյոթոյոթոյո. մոնո յոլո մանթոե ըսչոլոթոյոլո ոյո մոթոնո ժամքոե, ռոյ
 ոյոյո սմոթոյոթո եսնոսեոն մարմոնսեյոն սոմշոյոթո, մաժրամ սյոյո ժոլոյոթոն
 եսթոսեմ, սրյոլոս մոնսթոյոթոս ըս մեմեյոթոյոթոն եթոս ժոմոն:

ժ. ժեյոյոթոթոն յոլո մանթոե ըսթոյոթոյոլո, յոյոնոն ըս մոնսմեյոթոյոթո-
 լո յոթոյոթոյոթո ժսնոթո, ռոմեյոսոյ ար ռեյո մեյոթոթոյոթոյոլո սքամոնոն ռեյոլո
 ժոյոթոն արթ յոթո ոմոսոն, ճամոյոթո ժոյոյո յո, ոթո ըսչոլոթոյոթոյո ժոյոթո
 ըսթոյոթոյոթոն յոարոե:

"սքամոնոյոթո մեոլոթո ժսնարեթոթո ռոլո ըսթոն ճեյոթոմ. սյ ոսնոն սեյո
 սքամոնոս սյոլոն հսնոթոն սթոյոլոն մոթոյոթո... հըյոն մոթոնո մեյոթոյոթո-
 ժո, ռոլոն ըս ռոլոն, սոյոթոնո սեյո ըսնոնոն. մոե յոթո ըոթո ոյոյոթո մար-
 մաթոթո, ռոյ յոթոն ոսյոլոթո սոլոթոնեյոթոն ըս մեյո սոլոթոթոյոթոն ըսցոմնոնոյոթո

მაცურებულა მიხრივ;- ამ პირობით ვიხარებომა საეჭვადის მიქვიეებომა.

"... იწვებომა მაცხობვას და სივანთა საქმის მოსტემა, - მიქვიეად იწ-
ვებს საქმის ქარმარხვას კახი მადჭიოხ. - საბოტადებორივი სამსჯავრო
ბრადს გებოხ ამტისსამტადებორივი მიქვიეებომათი, რასავ მივტად მიდივე პებევი
მიქვიევა; საქვიერი ტრამივა - ურთი მიხრივ, ოჯახის დანტრევა -- მიხრივი მიხრივი
და, ადამიანის სიკვილი - ბესამე მიხრივ"... ისტემა პეკიხსევიბი. მიმი-
მარტობს ბიემა. მაცურებულა ტვალნიბი ტაკიევიებომა ნაკობი ადამიანთა სა-
ხევიბი, ნაკობი ხვისებებოხ, საქვილიებოხ, მიხრივატებებოხ. ტადევი ჩევი-
ლიბორივიბი, ტავის ცხვირებოხიხარ არ იქვიევიებომა აღბათ არასიხვის ტურადლებას,
მაცხამი... საქვიერი ურევა ტრამიბომა, სივანურელი. სივანურელი ტრამიკვილი ბე-
პის ტონს კი სწორევი ეს ადამიანები კვინიბან, ტვიტრირილი და აჩეხრებულნი,
ისიბი, ვისავ ცვილადერიბი ტარკვიეელომა და სიმიარტივი უცვარო. რომელომა-
ვისავ ცნიბილია - რა პიედიებომა, და რა არა! რა ბომაბიევი მივიდიებომა იტრამი
და სად იწვებომა სახიოხათ ბევიარო. მივილივიბის ტამივიოხარებომახან ურხად,
არვიევიებულნი და ტაკაკასებულნი, ავივილი კარტავევი ბიხისსწორობას, ნეჩე-
ლობივი, ტავისებებოხ ტამიევიბი, ურთი პეხევიეოხ, არ ტვიკამი, მაცხამი...
სწორევი ამ ურთი მიხვიევის მიდიბი იტვირებომა, იქ ედიებს მიმიების უბიეებომა-
სას კახი მადჭიოხ - მისკელი, არმიტარო ხვიხ სიპისის სახელოხ!... "ევა-
დეხ ტურადლებომა მიიკვირებოხ. ტახისევიევი ცვილი ბინიცივიელოვანი ნეჩრილიანი.
ბიხიარევი ურთი მიხვიევიევი უბიცივიელო დევიელი უვიევის რილს ტამამიობს მივილი-
ნათა მისევიელომათი",-ახსებების ივი ემიევიებს ატოლი, დაბევიევი მიხვიეებს.
მიქვიეად და სიბესტიხ იხისსევიებომა მახს ცოვილი სიოცვას, ავიევიებოს ტვალ-
ტურს. მიხრივი ახვიევიებომა სახიხ ურევა მიქვიეებომათი და ტახისის მიხის
მიქვიევი ბია: "მამატიეოხ, მიე ტვიტევიბი მანიტევიესებს". არ ისვიებს ტარმარ-
ტებებოს, რადტამ ივიის, ადამიანის მიხრივი ბუხებოს მიხრივიკვილიევი აქვის მივა-
ლიმაროხ და მივარტილიხ ვრემარტილიევი, მიხ უვიევის, ტუ ბის არასახარებოვიელო
პებევი მიხსევიებს ბისხვიის.

ბ. ბევიევიერი იხიევაადევი ურევა მიქვიეებომათი. მაცხამი მიხ ბიხის არა-
ტური ექარიევი. ტევიანი, სტევიანი, ხევიევი, ტანსკა, ცვილადერი ურთისსევი არის

միմարեալը - ամուրյոտեան սոմարեալը, մամբրոյո սանոտ միցոնոս ցոցոյո ու-
 մանիլը քա սանելո քարդաս մաե լլոցաս. քոթիք մոնո յսոյ մանտոտ միշ-
 ցոնա քա միշքոնիլո. ոճո ցցոլոս յոթմանրո ցոթաքոնիտ քա սոմյսքոնո
 յսքոնա, քոլոլոն մմցոյո քա ոճոյլքոն քարհիլ. ցոցոլքոնի ճոմոլլիքոնոն
 միշքոքոցո, սոթն ճարկցոյո յասոյն մոնոլոս ցցոլքոնիլ. սմ քոթն մաս ճա-
 ոքոնիլոն մոմարեալքո - "ճոլլոն ճոնոտոն սոնսոքոն ցոթոլոնարե միցոնիլքոն?" -
 ոքոն ց միցոլքոն յսոյ մանտոտ - "նլոն մոմելո... միցոնիլքոն մի մոլ-
 քո." - ոնոյ սքոմոնոն / ամոլոն մոնոտեան յասոյն մյսքոն ցոցոլո ճոնոնոն
 սալլոյլքո.

սոնարեալքո ցոմմարոնիլքոն - սքոմոնոն սոն սլլոն յոլլոն միշքոնիլքոն,
 քոնիլքոն, մոնոլքոն սմ ոլլոն միշքոնոն սնցոն. սքոմոնոն յոլլոն սր սլլոն
 սալլոն սոնոն ճարկցոյոն քոլոլոնիտ հարոնոն քա միլքոնոն միլքոն սքոմոն-
 ոնոն յոնիլքոն քոնիլքոն, մոն յոլլոն, ճոն յոլլոն, ճոնոն ճոլոն քոնաքոն /
 ճոնոն քոնիլքոն ոն սոյոլքո, ոլլոյլքոն միլքոնիլքոն միլքոն մանտոտ մոնոլ
 յոնոլքոն, մոլլիլքոն ճոնոնիլքոնիլքոն յոնոն ճոնոլքոնիլքոն միլքոն-
 մոլլոն մոլլիլքոն ճոնոն քոնոնիլքոն քա, սո, յոնիլքոն սոնոն ոլլոյլքոն ճոնոն ճ. ճո-
 ճոլլոն ճոնոն սոնոն սոնոնիլքոն. ոճո յոլլոն սոնոն, յոնոլքոն մաե, յոնոն ճոլ-
 մոլլոնիլքոն քոլոլոն մարմոնիլքոն միլքոնիլքոն սանոտ. ճոնոն ոնիլքոն
 ոճո յոլլոնիլքոնիլքոն ճոնոնիլքոն ճոնոնիլքոնիլքոն / մ. հանցոյ /, մոնոն սոյ-
 ճոլլոն սոնոնիլքոն մարմոնիլքոնիլքոն. ճոնոնիլքոն ճոնոնիլքոն / ս. ցոն-
 հոլլո / սոնոնիլքոն քա լլոն ոնոն լլոն ոնոնիլքոն. մոնոն ճոնոն ճոնոնիլքոն սքոն-
 սոյլքոնիլքոն մոնոնիլքոն. յոնիլքոն մարմոնիլքոն ճոնոնիլքոն, ոլլոնիլքոն միլքոն
 "մի", "հոլլոն" ճո "սոնոնոնոն քոն", ոլլոնիլքոն ճոնոնիլքոնիլքոն յոնոնիլքոն
 յոլլոն յոլլոնիլքոն / ո. հոնոյլքոն /, ճոն / ճ. ճոնոնիլքոն /, ճոնոն / ճ. սո-
 յոնոնիլքոն /, մոնոն / ճ. հոնոն /.

մսանոնոն սոնոնիլքոն քոնոնիլքոն մոն ճոնոնիլքոն միլքոնիլքոն սոնոնիլքոն
 ոլլոն. մոնոնիլքոն միլքոն, ճոնոնիլքոն. ճոնոնիլքոն ոլլոնիլքոն յոնոնիլքոն ճոնոնիլքոն
 ոլլոն, սքոնիլքոն մաե քա սոնոնիլքոն ճոնոնիլքոնիլքոն, յոնոնիլքոն

მიჯვარედინის ადგილს. რელიგიაში განვითარების ანარქიული იტრიაზიანი
 ონ რამდენიმე, მათგან უმთავრესი მათგანგანობის უმარცხველით ან-
 თანხორციელს გვირის ამოცანას სპექტაკლის მიმართანსხვების მესამეცხვისად.

მეორე მანქანის მსვლელობის დროს, რეჟისორი იკვამდებოდა მოქმედება და
 დასასრულიც ახლოვდება, გ. ბუბუკოვი აქვს საოცრად გრძელი მონოლოგი, რ-
 მელიც მუდმივ მუდმივად გრძელდება, მისი მოქმედების ლოგიკის ახსნადა და-
 ჟუბრებულა. მსახიობი დამატებულად, ფსიქოლოგიური სიძუსტით ანარქიზმის
 გვირის განცდას, ღვაწლსაჩინოს ხეის ანარქიზის არსებობს და რეჟისორი დასკვნას
 აკრებებს, ფიქსირებული ამოცანისამდე მიდის. ხასიათის გახსნა დაამუდრევე
 მიჯვარედინს საშუალებათა გზით მარტინების აქტიურობელი მიმდებარება. მსახი-
 ბი ახერხებს არ ტარებულობს მათგან ამოცანას, არ ტარებულობს მისი გვირის
 ხასიათისამდე და ამდენად არ მოსწევს რელიგიაში ეხორციელებულა. მსახიობის
 ღვაწლსა აქვე ურთხვად მნიშვნის გამარჯვებას. და, მუდმივად, მუდმივად-
 ღვაწლს მსახიობის სიმაღლეს. ფიქსირებული ტარება, იტი მკაცრად ი-
 ხორცს მსახიობს. ამდენი მსახიობისა და რელიგიაში უფრო, ლოგიკ-
 რი მარტინის მიჯვარედინს გ. ბუბუკოვი სიმაღლესადა, სიმაღლეს ბუბ-
 ბრება. იტი "მარტინის" გვერდებს, იხსნის მათგანს და დარბაზისამდე ტარებს.

კაცი მათგანს გვარდებულებს, რელიგიაში არსებობს. ურთხვად მნიშვნის, ურ-
 კვება ადამიანის ამდენი ურთხვად მნიშვნის, მათგანს არსებობს ურთხვად მნიშვნის
 მოვლენებს, მუდმივად არ ჩანს, მნიშვნის არ ტარებს დრომდე. რელიგიაში ურთხვად
 სპექტაკლი, მარტინის ურთხვად მნიშვნის, მუდმივად მათგანს მისი რ კ-
 ცის მიერ, რელიგიაში ღვაწლს ადამიანის მოვლენებს და ჩვენს მისი ადამიანის
 დამახიობის მომდებიც ურთხვად.

სპექტაკლის მსვლელობის დროს გ. ბუბუკოვი მონოლოგის გრძელი გვირის ცოც-
 ხლობს, მისი დასასრულისათვის კი გრძელი ჩვენსათგანს ტარებს, მათგანს მო-
 ვლენება ფიქსირებული მანქანისა და ტარებულობს მესამედ, მათგანს ტარებს ურთხვად
 ღვაწლს ადამიანისა და რელიგიაში მუდმივად "ჩვენს ვინ ტარებსა მარტინის?"

յն մեղքներն ինքնին չեն հանցում և չեն հանցանք դառնում, եթե նրանք չեն գիտեր, որ այդ արարածները իրենց ստեղծողի հրահանգով են արարածները արարելիքում իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով:

Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին:

Մտախոհության այս հարցը բնական է: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին:

"Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին:

Մտախոհության այս հարցը բնական է: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին: Ինչպե՞ս են նրանք իրենց անհատական լինելով և իրենց անհատական լինելով մասնակցում այդ արարածներին:

ДОНАРА КАНДЕЛАКИ

Кандидат филологических наук, ст. преподаватель

Д Р А М А Т У Р Г И Я
НА СТРАНИЦАХ РУССКОЙ ПРЕССЫ ГРУЗИИ

(часть II)

Как отмечалось в первой части работы, из 29 произведений опубликованных в альманахе "Зурна"¹ (первом литературном сборнике, изданном в 1855 году в Закавказье на русском языке) два-драматических. Драма М. Шербинина² "Тифлисский муша" (носильдик) была проанализирована выше.

-----

1 "Зурна". Закавказский альманах, Тифлис, 1855

2 Михаил Павлович Шербинин был директором гражданской канцелярии заместителя Кавказского, членом исполнительного комитета Кавказского отделения Российского императорского географического общества, писателем.

После окончания Московского университета служил в Бессарабии, познакомился с М. С. Воронцовым и, в связи с назначением последнего заместником Кавказским, переехал в Грузию, где прожил с 1845 по 1856 год. Перу его принадлежит биография М. С. Воронцова и публикации сведений о дуэли Пушкина.

Второе драматическое произведение альманаха " Ночь перед свадьбой или Грузия в 2853 году " принадлежит перу В.А.Солялогуба.

Владимир Александрович Солялогуб – автор " Тарангаса" (о котором великий русский критик Виссарион Григорьевич Белинский писал, что эта " книга умная, даровитая и что всего важнее – книга дельная!... что такие книги и не у нас редко появляются") был одним из наиболее интересных авторов сборника. В 1834 году В.А.Солялогуб окончил Дерптский университет и начал служить в Министерстве иностранных дел. Часто посещая Петербург, он бывал в доме Николая Михайловича Карамзина, где встречался с А.С.Пушкиным, Н.В.Гоголем, М.Ю. Лермонтовым, В.А. Жуковским, В.Ф.Одоевским и другими писателями и поэтами.

В 1837 году опубликовал в журнале " Современник " два своих рассказа " Три жениха " и " Два студента ". С 1839 года начал печататься в "Отечественных записках ".

Женившись на дочери М.Ю.Виельгорского, влиятельного царедворца и знатока музыки, Солялогуб устроил у себя литературно-музыкальный салон, где бывали представители петербургского литературного и музыкального мира. В 40-ые годы Солялогуб выступил в жанре светской повести ("Лев", "Медведь", "Большой свет" и др.), обнаружив тонкое понимание " массового типа " светских людей, которых раскрыл в образах суетных, глославных львов. В зарисовках театрального быта и провинциального чиновничества, Солялогуб больше всего приблизился к художественным принципам натуральной школы. Однако, со второй половины 40-ых годов писатель несколько отходит от передовой литературы и пишет, главным образом, водевили и статьи о петербургской музыкальной и театральной жизни.

В 1865 году в журнале " Русский архив " Солялогуб опубликовал воспоминания о Пушкине и Гоголе. В 50-е годы прошлого столетия

граф Соллогуб служил в Тифлисе чиновником особых поручений при наместнике Кавказском. Был членом Театральной Дирекции, принимал самое горячее участие в делах, касавшихся грузинского театра и пользовался заслуженным уважением грузинских литераторов. Несколько его произведений были переведены на грузинский язык Антоном Пурцеладзе и Иваном Кереселидзе и помещены в журнале "Цискари". Со своей стороны писатель всей душой любил Грузию и ее народ, предвещая грузинской культуре бурный расцвет.

Выход в свет альманаха "Зурна" Соллогуб назвал эпохой в жизни Грузии, так как он наглядно продемонстрировал влияние, которое оказала на русское художественное слово история Грузии, ее быт и язык. Кстати, подобно В.Г.Белинскому, писатель считал Кавказ неиссякаемым источником вдохновения. В статье, посвященной альманаху - "Несколько слов о начале кавказской словесности" (написанной уже после отъезда из Тифлиса) В.А. Соллогуб пишет, что покинул Кавказский край с "грустным сожалением, но со светлой надеждой, что все прекрасное в нем начатое, не заглохнет, что брошенные в него семена мысли и художественного чувства разовьются для его блага, что в нем не иссякнет благой источник искусства, что русское слово найдет в нем живые вдохновенья и что "Зурна" будет предвестником новой, прекрасной и полезной отрасли нашей словесности, сопряженной с истинным, внутренним просвещением края"¹.

Второе драматическое произведение альманаха, как отмечалось выше, принадлежит перу В.А. Соллогуба. Произведение В.А. Соллогуба резко отличается от драмы М.Щербинина. Это остроумная, не лишенная социальной заостренности, веселая шутка "Ночь перед свадьбой или Грузия в 2853 году". Сам автор в примечании назвал пьесу "Нич-

1. "Кавказ", 1855, № 59.

тожной в литературном отношении и непонятной для незнающих Кавказа"¹, однако выдающийся русский критик, революционный демократ Николай Гаврилович Чернышевский для этого произведению весьма лестную оценку. В рецензии, опубликованной в журнале "Современник" (о которой уже говорилось) он писал: - "Прозаическое произведение графа Соллогуба носит еще более очевидные следы живогворного влияния восточной поэтической природы. Пьеса его, ... составляющая лучшее украшение "Зурны" (подчеркнуто мною - Д.К.), покзывает силу фантазии, необычайную для нас, жителей холодного севера. Графу Соллогубу угодно называть эту пьесу "Шуткою" и говорить с обыкновенною авторскою скромностью, что она не имеет литературного достоинства. Читатели не поверят этому: может ли автор "Тарантаса", "Аптекариши" и столькоких произведений блестящих умов и прекрасной мыслью, напечатать что-нибудь не имеющее замечательного литературного достоинства. И читатели не ошибутся в своем ожидании: "Ночь перед свадьбой" произведение очень замечательное, как убедит их уже самый беглый очерк этой пьесы². Далее, критик подробно пересказывает содержание пьесы, приводя довольно обильно цитаты в стихах и прозе.

Ввиду того, что шутка Соллогуба известна лишь небольшому кругу читателей, мы вынуждены останавливаться на сюжете и прибегать к цитатам текста.

В первом акте пьесы (декорация которой представляет вид Гифлиса с характерным для него пейзажем - плоскими крышами, террасами, на которых женщины танцуют лезгинку при свете факелов, играет сатар и зурначи, пируют грузинские дворяне (молодые люди отмечают последний день холостой жизни своего товарища Кайхосро

---

1. Чернышевский Н. "Зурна"... стр. 339.

2. "Современник", 1855, т. 52, книга 7, стр. 3.

Гаргошвили). Собравшиеся кутяг, пьют за здоровье друг друга и обсуждают различные вопросы.

"Великое слово - просвещение, - говорит один из присутствующих - Реваз. Взгляните кругом : мосты, дороги, училища, театры, сады, рассадники, магазины, ученые общества, журналы, все начинается разом. Еще недавно мы и не слыхивали об этом, а теперь без этого и жить не могли бы ... Когда в несколько лет мы так изменились, - что же будет лет через 1000, когда вся земля покроется железными дорогами, а небо воздушными шарами " ?¹

И вот, волею автора, герой его шутки Кайхосро Гаргошвили засыпает и во сне переносится в Тифлис 2853 года. Герой узнает и не узнает родной город. Настолько изменился не только его облик, но и порядки, взаимоотношения между людьми, отношение к делу и т.д.

Однако картина Тифлиса 2853 года не самоцель В.Соллогуба. Изображая идеальную жизнь Грузии через тысячу лет, он тем самым подчеркивает, привлекает внимание читателей к тем недостаткам, которые, увы, еще довольно прочно бытуют в современном ему обществе. Правда, критика его не отличается острой и непримиримостью, это конечно не сатира, а всего лишь добрый юмор, однако обрасывать его со счета, тем не менее, никак нельзя.

Итак, герой пьесы оказывается в 2853 году. "Тифлис подменили, - с удивлением говорит он, - совсем другой город стал. Когда это все успели выстроить ! Неужели это строительная Комиссия потихоньку распорядилась ? Кто бы мог ожидать от нее и так скоро!"² (Видно,

1 "Зурна"... , стр.345-6

2 Там же , ...

эта самая Комиссия во времена Соллогуба не отличалась ни инициативностью, ни стремительными темпами работы).

Через некоторое время Кайхосро попадает на берег Черного моря и изумляется еще больше: по морю скользят роскошные пароходы, на горах видны великолепные виллы и сады, несколько ниже - мраморные дворцы, которые оказываются гостиницей и участковым правлением. Одно из наиболее удобных и распространенных средств передвижения - воздушные шары. И все это - результат трудолюбия и развития науки.

"У нас ни один клочок земли не остается ~~ни деством~~ не обработанным, а произведения сбываются на этих кораблях, - объясняет Кайхосро Бартолус Купенформус. Казна получает огромные доходы, а богаче Мингрельцев, Гурийцев и Абхазцев нет капиталистов на свете. Люди доверили начатое природой. Но первое сокровище - наука!"¹

Чем дальше - тем больше удивление Кайхосро. В Душети действует университет, в Тифлисе - академия художеств, множество картинных галерей, создана великая грузинская школа живописи, построена биржа, открыт музей, действует всемирная выставка, разбита площадь со статуями всех благодетелей Грузии, в одном из больших народных театров ставят трагедию в стихах князя Эристави "Руставель и Тамара" итальянские актеры запросто приезжают на гастроли, грузинские философы пишут интересные труды, электрический телеграф-безделка, к которой давно привыкли, железных дорог так много и они такие удобные и быстрые, что из Душети можно съездить в Тифлис в перерыве между двумя уроками, камердинера заменяет машина.

1. "Зурна"..., стр.345-346.

Живущий в 2853 году Барголус почти не понимает Кайхосро, хотя они и говорят на одном языке. Так, например, Купенформус не может взять в толк, что такое "разбойник", что за вещь "паспорт". И уж никак не может поверить, что обыкновенные игральные карты существовали для того, что убивать время. "Не смейте меня дурачить, - возмущается Барголус. - Ну можно ли поверить, чтоб была в истории эпоха, когда люди старались напрасно время терять, - тогда как время - первое богатство, первый капитал, тогда как всякая минута драгоценна"¹. А время, когда люди воевали друг с другом, он называет баснословным.

Фантастически изменился край, но особенно - отношения людей друг к другу, к делу, к своим обязанностям.

Трубочист, оказавший услугу Кайхосро, бесконечно благодарен ему за то, что он соизволил принять эту услугу. Купец голько и думает, что о пользе покупателей и торгуют не для личной выгоды, а исключительно для блага края, думает, как бы сбавить цены в пользу покупателей².

Желая подать жалобу на обидчика, похитившего его невесту, Кайхосро обращается в полицию, но предварительно хочет познакомиться с кем-нибудь из служащих, чтобы заранее поговорить с ним, "поусловиться, задобрить", пообещать, что в случае "помощи" за благодарностью дело не станет". Герой не верит своим глазам, когда перед ним появляется мальчик лет пяти (Барголус объясняет ему, что это и есть секретарь, и, видя удивление Кайхосро поясняет

1 "Зурна"..., стр. 365

2. Там же,

" Да разве грудное дело за машинами сморгнуть, №# выставлять ..."¹ но, несколько придя в себя, обещает подарить ему барабан, пряник или лошадку. Оскорбленный малыш уходит, не удостоив Кайхосро ответом, а Барголус шумно возмущается: " Что вы ? Что вы ? Вы ему сделали кровную обиду... Вы ему взятку предложили. Виданное ли дело, чтоб чиновник пользовался своей службой. У нас и примера тому не бывало, одно подозрение даже оскорбительно... Берегитесь ... Если заседагель узнает, беда вам будет "².

Значительное место в своем произведении В.Соллогуб уделит женскому вопросу. Женщина 2853 года свободна, образованна, умя, словом - полностью эмансипированна. Это неоднократно подчеркивает и автор, и героиня произведения Кетевана, которая не упускает случая отметить, что женщины имеют одинаковые права с мужчинами.

На сегования Шамиля, зачем теперь не прежние времена, тогда бы он увез Кетевану силой, девушка, полная чувства собственного достоинства, парирует : " Да разве мы затворницы какие-нибудь, осужденные в домах на рабство ? Слава богу, мы свободны, мы имеем с мужчинами одинаковые права ..."³. В правах мы равны с мужчинами, - повгоряет Кетевана, но на этот раз не Шамилю, а Кайхосро. Но по чувству мы выше их, добавляет она. - Мы направляем их к постоянным полезным занятиям. Отчего вы не найдете никогда праздного грузина? Оттого, что мы не хотим "⁴.

Кайхосро потрясен. - " Или меня подменили, или свет стал другим", - произносит он растерянно. Но главное потрясение - впереди.

1 "Зурна"..., стр.366

2 Там же.

3 Там же, стр. 352.

4 Там же, стр. 358.

Заседатель, встречей с которым его так сграл Барголус, оказывается молодой, да к тому же прехорошенькой женщиной. Она так и кипит возмущением, когда вспоминает, что кто-то пытался подкупить секретаря. "Как вам не стыдно! — корит она Кайхосро. — Предполагать в других низкие чувства, значит самому быть способным на низость. — Да, обидеть никто не в праве. Я не стерплю обиды, нанесенной моему подчиненному. Я требую от вас удовлетворения. Защищайтесь ... а не то я отрублю вам уши" ¹, — заявляет она и обнажает шашку. Но, Кайхосро поведал ей о своей горе и заседатель сменила гнев на милость. На вопрос героя: как это возможно, чтоб такая очаровательная женщина была заседателем, она разъясняет: — "Чему же вы удивляетесь? Мы живем в такое время, где о правах своих никто не думает, а все думает о своих обязанностях, чем сами права и определяются. Происшествий, процессов, насилий следовательно нет. Полиции делать почти нечего. Мужчины заняты промышленностью, торговлей, искусством, науками, а полицейское наблюдение, как дело самое легкое, предоставлено женщинам. Ну, если и случится изредка какая-нибудь незначительная ссора, кто не может примирить лучше женщины? Не так ли?" ².

"Надобно согласиться, — писал Н.Г.Чернышевский, — что только "Сон в летнюю ночь" Шекспира может быть поставлен наряду с шуткою гр. Соллогуба по фантастическому и игривому великолепию фантазии. О, как живо действует Восток на воображение! Мог ли бы гр. Соллогуб напечатать свою прелестную шутку в Петербурге? Никогда здесь не создал он ничего подобного" ³.

1. Там же, стр. 367

2. Там же, стр. 370

3. Чернышевский Н. "Современник"... , стр. 6.

Нам остается добавить лишь то, что жизнь обогнала бурную фантазию В.А.Соллогуба. И если бы произошло чудо и автор смог бы взглянуть на Грузию, сегодняшнюю он, подобно своему герою Кайхосро, не поверил бы глазам своим. Хотя с 1853 года прошла не тысяча, а всего на всего сто с небольшим лет советский человек сделал сказку - былью. И тем обиднее, что некоторые недостатки, которые в свое время высмеял писатель, не потеряли своей актуальности, увы, и сегодня.

III Պ Ո Ր Ո Ր Ն Ա Յ Ո Ւ Ն Ե Ղ

Պատմության և յոնոս ոսկորոննա և ժողորնոն սամյեցնոյրոս քննոցնոս սոյոթորոն

ՃԱՊԱՆԱ ՎՈՅԱՆԱԸ

Միտոսն ժոյցնոյրոն ձանամեմորոնոյոլ, Եղոցնոյոնամոյկոթոյրոնն յանոնոսոյո

Յոթոյ ցրոցոնոնն ժոնսանոյոնն խարոյոյոյոյոյոյոյ յորոցոնն

/Ղորոն քոյոյոյոյոյոնն ժոյոլոյոյոյ/

Յոննոյոննոյոյ քոյոյոյոյոյոնն ժոյ ցրոցոնոնն /1849-1921/ խոնոյոյոյ ժոլոցոնոյոյ-
 ժա և ժոնոն Եղոցնոյոյոնն ղոլոյ յանոյոյոյոյ ժոյոյոյոյոնն ժանոցոննոյոյոյոյոնն խոնոյոյոյոյոյոյոյ
 քոյոնն ժոյոյոյոյոյոյոնն ո. յոյոյոյոյոյոյոյոյ, խ. ժոյոյոյոյ, ճ. ժոյոյոյ, յո. ոյոյոյոյոյոյոյոյ,
 ո. ոյոյոյոյոյոյոյ, ո. ժոյոյոյոյոյոյոյ, յո. ժոլոցոնն և խոյ. ժոնոն ժոյոյոյոյոյոյոյ-
 ժա և ժոլոցոնն ժոյոյոյոյոյոյոյ ոյոյոյոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյոյոյ
 ժոյոյոյոյոյոյոյ խոյոյոյոյոյ. ժոյոյոյոյոյ: ոյ. ժոյոյոյոյոյոյ, Յոննոյոյոյոյոյ քոյոյոյոյոյոյ ժոյ
 ցրոցոնն, ժոյոյոյոյոյ քոյոյոյոյոյոյ խոյոյոյոյոյ, ժոյ., 1941; յոյոյոյ քոյոյոյոյ. Յոթոյ
 ցրոցոնն, "Եղոցնոյոյ", ժոյ., 1975; ժոյոյոյ ոյոյոյոյոյ, ժոյոյոյոյ, ղոյոյոյոյ-
 ղոյ, ղոյոյոյոյոյ, խոյ, ժոյ., 1978. 1964 ղոյոյ ժոյոյոյոյոյոյ "ղոյոյոյոյոյոյ և
 Եղոցնոյոյ" քոյոյոյոյոյ յոյոյոյ ոյոյոյ ղոյոյոյ ոյոյոյոյ "ժոյոյոյոյ ժոյոյոյոյ ոյոյ-
 ղոցոնն խոնոյոյոյ ժոյոյոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյ" - Յոթոյ ցրոցոնն. ժոյոյոյոյոյ. ղոյ-
 ղոյոյ, ժոյ., ժոյոյոյոյոյոյ ո. Եղոցնոյոյոյ ոյոյոյ ժոյոյոյոյ, ժոյոյոյ ոյոյոյ-
 ոյոյոյոյոյոյ և ղ. ժոյոյոյոյոյ ղոյոյոյոյոյոյ. յոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյոյ ժոյոյոյոյ-
 ղոյ յ. ցրոցոնն ոյոյոյոյոյոյ ոյոյոյոյ ոյոյոյոյ, խոնոյոյոյ ժոյոյոյոյոյոյոյ և
 ժոլոցոնն ոյոյոյոյոյ.

Սոյոյոյոյոյ ոյոյոյ ժոյոյոյոյոյ յ. ցրոցոնն ոյոյոյ ոյոյոյոյոյ ղոյ-
 ոյոյոյ ոյոյոյոյոյոյ ժոյոյոյ, ժոյոյոյ ոյոյոյոյոյոյ ոյոյոյոյ ոյոյոյոյոյ

3. ყოფიანის მოსაზრებათა ანალიზი მსახიობისა და რეჟისორის შემოქმედებ-
ბითს ურთიერთობაზე, სარეჟისორული პროცესის მინიმუმეზღობაზე, რეჟისორის რო-
ლის განსაზღვრაზე.

1885 წელით დათარიღებულ ნაშრომში "რამდენიმე სიტყვა სტენიკურ ხე-
ლოვნებაზე" 3. ყოფიანი სამსახიობო ხელოვნების არსს უბრა და აღნიშნავს:

"თუაჭრის მიმოხილვა, ესე იგი არტისტიკა და აქტიორთა უნდა წარმოადგი-
ნოს ადამიანი მოქმედებაში; ეს არის უპირველესი მონაწილე, ხელოვნება მიმო-
ხილვისა; ამაში უნდა გამოხატოს ადამიანის ყოველნაირი ცხოვრება, ადამიანის
მოთხოვნილება, იმისი სიკეთე, იმისი ბუკის ძველი, ბედო და უბედობა, სიმი-
თხარულ და მწუარება, ამ გამოხატვისაშენის, რასაკვირველია, რომ კარგად
უნდა ჰქონდეს არტისტიკა გამოხილვო და შესწავლო ადამიანის ხასიათი. ამ
შესწავლისაშენის არტისტიკა უნდა იყოს, კარგად და არა, გვარადაც მისი
სწავლა-გადაღებობი შეგებებულა".

"ცხადია, რომ არტისტიკა უნდა იყოს ნასწავლო კაცო. შეუძლია თანა რომ-
ბელსავე მოაგვაროს დაგვიხატოს უნაღებო კაცის ხელო ან ფუნო, და ადამიან-
ის აგებულება არ ექნება გამოხილვო? შეუძლია თანა რომბელსავე მოაგვი-
კუს მარტარის უნიკანი გამოგვიქსბდაკოს ან გამოჰკვირელოს მთელი ადამიანი
ანუ პირუტყვი რამე, და იმთხ აგებულება არ ექნება შესწავლო და და
ხელოვნებულოც არ არის ზაგის ხელოვნებაში? რასაკვირველია არ შეუძლია, და
ზაგისი საქმის მიყოფა არ არის, აქტიორ-არტისტიკაში სწორედ ამისე მიგვი-
რეობაში არის; იმთხ ჰქონიან, რომ მარტო ცარიელი სიტყვების გამოხატვაში
იყოს პირველი საქმი და გამოხატვისელებას, სახის მიგვივლებას უკუთქვავებ,
საკვირად იწიტიკა, რომ სულ არ იყიან რომორ და რა რიგად გამოხატობ ის ხა-
სიათი ადამიანისა, რომლის წარმოგებაც უკისრიათ. არტისტიკა ესთეტიკური
სწავლა უნდა შეიხვედროს იმით, რომ ყოველი არტისტიკა არის ესთეტიკის მსა-
ხური და მოქმედიო".

1 ყოფიანი 3., მოგონებები, წერილები, "ლიტერატურა და ხელო-
ვნება", თბ., 1974, გვ. 45

2 ყოფიანი 3., დასახელო. ნაშრომი, გვ. 47-49

Ռոզոտրոցի գեղարվեստ, Յ. Գրիգորյանի ստեղծագործական գործերի ժողովածուի
մեջ առկա է ընդհանուր գծերով:

1. Արամյանի "Գրեզը լեռնաշղթայի վրա" գեղարվեստը; Արամյանի մեծագույն ստեղծագործություններից է, որտեղ արվեստագետը, Գրեզը լեռնաշղթայի վրա, իր անհատական արվեստով և արվեստագետի արվեստով, Գրեզը լեռնաշղթայի վրա, իր անհատական արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

2. Արամյանի "Գրեզը լեռնաշղթայի վրա" գեղարվեստը, Յ. Գ. "Արամյանի ստեղծագործություններ" Գրեզը լեռնաշղթայի վրա գեղարվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

3. Գրեզը լեռնաշղթայի վրա գեղարվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

Յ. Գրիգորյանի արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով, որի ստեղծագործությունները մեծագույն արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով, որի ստեղծագործությունները մեծագույն արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

Ռոզոտրոցի գեղարվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով, որի ստեղծագործությունները մեծագույն արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով, որի ստեղծագործությունները մեծագույն արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

Արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով, որի ստեղծագործությունները մեծագույն արվեստագետի արվեստով և արվեստագետի արվեստով:

1 См.: К.Станиславский, Собрание сочинении в восьми томах, тт. I, II, III, IV, М., "Искусство", 1954

միայնակ միժողովարդ արկղերից, արևն մինև մեազերյուլ մեազլմեաբըլըմին
սածրյցըլ¹.

Ձր ժայռազլուննոյնս, իրա մ "Նգամննազնոս Նոնգրմա" Կամուզարմնս
պեղորնն Նայրաթո Մեմոլիյըլըմինա լաճոթաթորննն յսալոնն, մինև քոթոն
Նցըմնն ոսթաթա Մեմոլիյըլըմինս ղա Նանցըմո Եղլըմնն Նայրյոլմոզամն ոնգո-
րնն Մըննազըլն Մըլըլըլըլ, մամոն պոնոմյըլ մոսաճըլմա Նայրոթո Նցըմնն Եղ-
լըլմա ղարիցըլընն ամոլանաք ղնքա Կանազարոս. ա մ մոթոն, յ. ցոգոնն
նոթը ղանյըլ Նայրյոնն ԵՄ-ոնն իլըմնն ղամոթիյըլ մոսաճըլմա մո ղալնախո-
նոթ պըլընն ղարիցըլ Նցըմնն մոլըլմա պոթոլըլըմնն ղորոննոթն ղա պանգր-
րըմն, ղարըլ մամոլմոլըլըլմոնն մաթո ղոլմանն Նանցըլ Մեմոլիյըլըմնն ղոթըլ-
լո Նայրոթըմնն յըլըլըլնն արկղերնն.

Ինն մոմնայն յ. ցոգոնննաթըլնն ցոթըլըմնն Մըննազըլ, պամոննն մո-
մաթանն Նամցարոսն ամոլանոթա, ղա մոթանն ըմննաբըլմա ցեղըլըմննցըլ Նոմար-
թըլըլ ղաթըլըլըլըլ պըլըլըլ Նանցըլ Մեմոլիյըլըլմա? Իրնյըլ ըմնայ ղաբըլըլ,
ղալմարոլըլըլ մամոթմոն յ. ցոգոննն պոնոմնայն, իրա:

"Եղլըլմա Մըննազըլնն ցեղըլըմնն, պամոննըմնն Նաթաթոմնն Նոննամըլը-
լոն ղոննա Մըլըլըլըլ: մեազերյուլ Մըմոլիյըլըմնն մոթաննա ղամցարոսն ղոնթաթո
պամոնննն ղոլըմննաթամ ղո արն Եթալըլ, արնայըլ ղրոնոթանաթանպ. Եղլըլմա
Նամցարոսն Ելընն ղանաթըմնն ղա պեղոթըլն, ոնթոմյոնն ղա ղամոլըլըլըլըլն, Նոց-
գարըլըլ մոննաթըլ ղըլաննոլըլըմնն մանաթամ, Եղլըլմա ոթոլըլ ղամոմննպըլըլմանն.
ցոննց ղըլըլնն ա մ ղամոմննաբըլըլմանն, ոն Ելըլըլ ցեղըլըմնն զըլմարոթո մաննազ-
ըլմըլ, մոննաթըլնն արն պամոնննն ղոթոլըլըլ ղա արն Նըլըլըլըլ Նամցարոսն Մըլըլ-
նոթըլ. ոթո ղըլըլնն արն մարթո մոլըլըլըլնն արնաթո իցըլըլմոնն ղանաթոլար ղալնն,
արնայըլ պոլմըլըլըլնն ղոլըլըլ ման մաթըլըլըլըլմա ինոնայ ղա Նայրաթոնն ղըլըլննթըլ-
լոթ ղըլմըլըլմոննն մոն Նոլըլըլըլ մեթոթըլըլմանն.

Ձաթըլն, Նցըլմա, ղալննաթաթըլ արնն ցեղըլըմնն մեղըլ ղըլըլնոթըլնն ղա-

-----

I Кристи, М.,

მომხატველი.

არტისტი უნდა ანიხორცილებდეს ავტორის მუშა-სურვილს. ზეატრის ხე-
ლოვნების ძალა უპირველესად არტისტშია. არტისტმა უნდა გაუგოს თავის ავ-
ტორს, გატყუა სიყვარული სიამავეს, შესწავლა გათავისუფლებს ბუღალსხეობს,
მხელოს არსებობს შესისხლბოცებას მიწმავს...

არტისტი უნდა ტარდარსახოს აოგის გმირად...

არტისტმა საოცრად ბევრი უნდა ტანიცადოს, რთ ტარდარსახოს აოგის
გმირად.

აჟილბეღლია ტანსახიერების რბივქეულობა. არტისტი მოატრევე უნდა
რეოს¹.

3. ყიფიანის მოსაბრეზბანი ხელოვნების თაობაზე მალაღი ანბნეკაუღ-
ბიი ტამოორჩევა:

1. ხელოვნება ცხოვრების შესწავლისა და შედეგების პროცესია.
2. ხელოვნება ადამიანებთან ფაქობ კონტაქტს ამცარებს.
3. ხელოვნება ადამიანთა კუთხიშობილურ მისწრაფებებს ხვეწს.
4. ხელოვნება-ზეატრი რბივქეუობიი უნდა ტანიჩეოცეს.
5. ხელოვნებაში, ზეატრში მთავარია საბოცებანი აბრეზება.
6. სიუნის მუჟუე აქტიორია, მიხი ხელოვნება ტარდარსახვის რტაგო-
ბია.

7. ავტორსა და აქტიორს პორის უნდა არსებობდეს თამამეომქიეებბიითი
ურთიერეობა.

8. ზეატრი ცხოვრების ფილოსოფიური ტამბოტაებბის ასწავლებია, რბივ-
საღ მოატრევე აქტიორი სწობება.

რტორე ვებეაფე, 3. ყიფიანი ბებბიიებბიი ბებსაფ ატბებს ხელოვნ-
ბის, საზეატრო ხელოვნების, სამსახიობი კემოქიეებბის ბიქეღი პრობლემებს.
ჩევაფვის ამტამად მიმცებეღლიაბია ის მოხეღია, რბივსაღ 3. ყიფიანი

1 ყ ი ფ ი ა ნ ი 3., დასახელებ. ბამოობი, გვ. 51-51

յընթացումը կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար. Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

Այսպիսով, պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար. Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

Ինչպես նաև պետության քաղաքացիներին միջանկյալ և անմիջապես կարգավորելու և կայուն օրենքներ հաստատելու համար.

საქართველოს ზეატრის, კინოსა და მუსიკის სახელმწიფო მუშევრის ხელ-
 მანერმა ფორმით დაეკლავა მსახიობის და უმარტივედელი ჩაქაბველი, რომელიც რე-
 სულ ვსაბნა დაწერილი და შემოსხვენებულ საკრებს ეხება. ქ. ყოფიანს მსახიო-
 ბის უჩრვლეს ამოცანაა მისაჩადა - "შარშიაპტონის ადამიანი მოქმედებაში".
 რადგანაც ზეატრის სამეცხველი ემის სიჭესტესა და სახიერებას ტარაშეცვეტ
 მინიშვებლობას ანიჭებდა, ამიტომაც მისაჩადა: "ზეატრის ამოცანაა მექმანს
 ყოველთვის ანობდა, რომ რაც შეიძლება ზეატრის ყველა ტემოვლინებს მსახიო-
 ბის მეომქმედება და რაც შეიძლება ზრმაა შეიძვისსის იტი მადურებელია. ყო-
 ვეღვარს სამკლება უნდა მოხმარებს მსახიობს, რომ ძრამაშეჭრის სულერ
 სამყაროსთან შერწყინო, რეჟისორის მეშვეობით მოლოდინ ტარაჩხსას მისი
 სულერი სამყარო. ზეატრის ყოველი სამყარება უნდა დაშარტილეს მსახიობის
 მებასურვის. იტი მხელის ძალით უნდა დაუყვოს საჭიკარობას, რადგანაც
 სასეებო ხელვებშია მისი ხილვებებსა ურთ-ურთ პირველი ადგილი მიუკუთხვე-
 ბა"¹.

საზეატრო ხელვასთან შორის აქტიორის ხელვებშია უჩრვლესისა - საე-
 სებით სამარტკლავაა მისაჩინა ქ. ყოფიანს. ამიტომაც, დაშარტილ უშარტილ-
 ტმა მოღვაწებმა მიშარტული უნდა იყოს იმისაქვან, რომ შეიქმნას იფეაქური
 აქტიონდრო ტარდასახვის ირტარული მსვლელიმისაზვის. ეს აობიყრა თრევი
 მოხეცვაა რჩება მანამეფორევე საზეატრო ხელვებშია მიყ.

ლორსავსაპიშინავისა ქ. ყოფიანის მოსაბრება ავტორის, აქტიორისა და
 რეჟისორის მანაბვიერ, შეშეობილ მეომქმედებითს მანამარტილიაბი. საელოც-
 სობ ასეაი ლერშინილ ქა ზარმა საზეატრო ხელვებების საკრებობისადმი მიძ-
 ლენილ ლტრიაქვაში - მუჟისორისა და აქტიორის უმარტირებელია, ურთიერტამი-
 პობება. დასალოებით ამივეარ შეშმაშეობილებულ მეომქმედებას ტარსხიობს ქ.
 ყოფიანაც. ზეატრის ეს ინი უშარტილტი მას "სულერ შეტობრება" მისაჩინა,
 რაც მანამარტირე შემქმედება მანამარსებობას ტარსხიობს. ქ. ყოფიანი ჯერ

- - - - -

¹ ყ ი ფ ა ნ ა ქ., დასაბეღ. დაშარტილ, ტვ. 50-51

տրվեց ըստ մեր սկզբնական պատճենի հետևանքով, որովհետև որովհետև սխալ էր հասկանալով այն, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

XX Երկրորդ խնդիրն էր, որի մասին ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Յ. Ստեփանյանը մասնավորապես իր նշանակումը ցուցանում էր իր համարման միջոցով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Ընդհանուր առմամբ յ. Ստեփանյանը իր համարման միջոցով ցուցանում էր, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Նախ և առաջ յ. Ստեփանյանը իր համարման միջոցով ցուցանում էր, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Նախ և առաջ յ. Ստեփանյանը իր համարման միջոցով ցուցանում էր, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

1979 թվականի 22 նոյեմբերին Ստեփանյանը իր համարման միջոցով ցուցանում էր, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Մյուս կողմից յ. Ստեփանյանը իր համարման միջոցով ցուցանում էր, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

Ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով, որ ինքնին ինքնին համարժեցանք սխալ էր հասկանալով:

«ԴՆՅԱՆՍՈՐԻՆ յՈՂԱԿՆՈՒՄ, ՌՈՂԻ ԸՄ ԱԾԵՂԻՒ ՏՎԱԾՐԱՅԻ,

յՈՒՅՆԱ ԴՆՅԱՆՍՈՐԻՆ Կ. ՏՄԻԱՄՈՂՅ

1. ԵՍ ԵՄՈՒ ՏՎԵ ՎՐԻՆ, ՐԱԿ ՇՐՅԱ ՄՈՒՂՆՍՄԻՈՒ ԸՄ ՐԱՄԻՆՅՈՒՄ, ՐՈՉ
ՈՐԻ ՏՈՒՄՈՎԵՅՈՆ ԺՎԵՐ ՎՐ ԸՄՁԵՄ Կ. ԴՆՅԱՆՍՈՒՄՈՒՄ

5. ՏՄ ԿՅԵՂՄՈՒՅՆ, ԴՆՅԱՆՍՈՒՄ, ՐՈՉ ՐՈՂԵՐԻ ԿԱՐԿԱՐ ԸՄՆԵՎԵԼՈՒՄ, ԸՄԻ-
ԸՔԱՐԻ ՈՂՄԵՒՄ, - ԺԱՆԱ ԽԱՆԻՆ ԿԱԿՐԾԵԼԵՐԻՒՄ ՐՈՂԵՆ ԸՄՆԵՎԵԼՈՒՄ ԱԿՏՈՐԻՒՄԻ՞

ԵՍ ՎՐԻՆ ԿԱՅԿՅԵԾՆՈՒՄ ԿՅՎԵՐԻ ՎՐՇՅԱՆ ԸՄՆԵՆԾԵՂԵՐԻՆԱ, - ՎՈՒՄ ԸՄԵՄՈՂԵՆ
ԴՆՅԱՆՍՈՐԻՆ ԺԱՂԱԾԱՆԵՐԻՒՄ ՎՐԻՐԻ ՈՂՅ, ՆԱԸՄԸ ՎՐԽԱՄԱԿՈՒՄԱՍ. . . ՆՐԿՆԵՐԸՆԱ
ԴՆՅԱՆՍՈՐԻՆՆԱՏՅՈՆ ՍՆՈՂՈՒՄ-ՆՈՐԿՈՂԵՐԻ ԿՅՄԻՄԱՐԻՇՅԵՐԻՆ ԿԱՅԿՅԵԾՆՈՒՄՈՒՄ

6. ՐԱՇՈՒ ՎՐ ՏՈՒՄՈՎԵՅՈՒՄ ԴՆՅԱՆՍՈՒՄՈՒ ՆԱՄԻ ՏՅՈՆ ՈՂՄԵՆՇՅԱՐԻ ՆԱԵՐՈՒ
ՎՈՒՄՎԱԿՅՐԻ ԿԱՆԽՈՂԵՆՆԱՏՅՈՆ՞

7. ՐԱՄ ՎՐԵՆՆ ՏՅՈՆ ՈՂՅԱՆՍՈՐԻ - ՏՅՈՆԻ ԿՐԻՒՄ ԸՄՄԻՍԵՐԻՒՄ, ԵՐՈՒՄԸ
ՈՒՄՆ ՎՄԵՆ ՐԱՈՒՄ ԿԱՆՆԱԿՅՐԻՒՄԻՒՄ ԺԱՂԱ ԸՄՅԵՂ ՇՐՅԱՅԵՐ, ՎՄ ԿԱՆՆԱՅԵՂՄԵՆ
ՏՅՈՒ ՇՐՅԱՆՆԱԿԱՄ՞

8. ՐԱՇՈՒ ՆԱԵՐՈՒ ՍՈՐԻՇՅՈՒՄՈՒ ՎՐԱ ՐԻՇՅԵՄԱ ՐՈՂԵՐԻ, ՏՄ ՐՈՉ ՎՐՇՅԱ
ՄՅԱԵՅԵՆ ՇՐՅԱ՞

9. ԱՂԵՆԵՐԻՆ ՎՈՐԻՅԵՄ ՍՈՒՇՈՒ ԴՆՅԱՆՍՈՐԻՆՆԱԿԱՄ - ՎՐԻՆ ԸՄՐԵՅԵՄ ԿՅԵ-
ՎՈՒ ԵՆԵՐԵՐԻՆԱ, ՎՐԽԱՄԱԿՈՒՄՆԱ.

10. ՐԱՇՈՒ ՎՈՒ ԿՅԵՂՄՈՒՅՆ ԴՆՅԱՆՍՈՐԻ ԿՅԵՆՆ ԸՄԵՐԵՐ, ԿՅԵՆՆ ՈՒՇՅՐԵՆԵՐԸ-
ԸՅԵ, ԿՅՎԵՆ ԵՂՂԵՐԸ՞

15. ՐԱՄ ՎՇՈՒՅՆ ՇՐՅԱՆ ՆԱՄ ՏՎԱԾՐԻՆ ԺԱՂԱՍԻ ԸՄ ՆԱՄ ՍՅԵՂՄԻՇՅՈՆ ԿՈ-
ՍՈՒՄԱԿՈՒՄԻ ԴՆՅԱԾՐԿԵՐԵՐԻՆՆԱՏՅՈՆ, ՏՄ ՎՆԱՂ ԱՂԵՆԵՐԻՆ ԵՄԿՈՒՅՆՆԱՏՅՈՆ ՎՄ
ՆՈՒՄՈՒՄՆԱՏՅՈՆ, ՐՈՂԵՆԱԿ, ՐՈՉ ՏՅՈՒՄՈՒ ՈՂՅԱՆՍՈՐԻՆ ՎՄԵՆ ՆԱՆՂ, ՆԱԳԱՐՈՅՆ
ՄԱՂՆԱ ԸՄ ՄՈՇԵ ԿՅՈՒՄՆԱ՞

16. ՐԱՇՈՒ ՎՐ ՎԾՂԵՆ ԴՆՅԱՆՍՈՐԻ ՆՈՐԿՈՂԵՂԵՆ ՆԱՄՈՒՅՈՒՄ ՇՐՅԱՆ ՆԱՄ-
ԵՆՆ՞ ՐԱՇՈՒ ՎՐ ՎՐԻՆ ՍՈՂՂՈՒ ՇՐՅԱՆ ՆՂՂԻ ԸՄ ԵՂՂԻ ԸՄ ՐԱՇՈՒ ՎՐ ՍՅՈՆ ՈՂ-
ՅԱՆՍՈՐԻ ՐԱՈՒՄ ՐՈՐԻՇՅՈՒՄԻ ԿԱՄԻՇՅԵՄՈՒ ՏՎԱԾՐԱԿՅՐԻ ՆԱՄԻՆ ՏՈՒՄՈՒՅԵՐ, ՍԻ-
ՆԻ ԸՄԵՆ ԿԱՅԿՅԵՐԻՆՆԱՏՅՈՆ ԸՄ ՎՅՎԱԵՐԻՆՆԱՏՅՈՆ, ՐՈՒՄՈՒՄ ՎՈՒՄՈՒՄՈՒՄ,
ՈՆԵ ՍՅՈՒՄՈՒՄՈՒՄ՞

17. კოტაში მინიყ ტომებთანსილი აქტიონი, ვერ ვარჩება ტრუაში ამინდათა რეჟისორთან, რომელსაც არ გავეტება დავისი საქმი და რომელსაც ამ ტვარს მტკობიარეობაში ჩაატო ტრუა, რომ ამ ქალაღიში მობსებებურ კოტ-სვენიშ მინიარქავებ რეჟისორსა... .

1979 წელს, სექტებობის 22-ს დღეს, ქ. მბილისი.

ამაბე ბელს ვაბებრ: კოტე გიდიანი

რ ა მ ა ტ ვ ი ა

18. გრვებლმარშიმტებნის ქებებე, რეჟისორმა ტრუას ქებოსავალ-ტასავ-ლის ამტარიში ქაპა მარეებობის და ტული დარჩიტოს მარეებშიშა ტუ ქამატიონის ამტარიში იშ არტისებრს, რომელიც ამას ისტრებებრ.

19. რეჟისორის ვარებებებება რა არის? - 1. იყოს დავებტომარე ტრუის სხობებებისა; 2. ხელიმტვამელობა მისიყს მათ მორჩეობაშა მესახებ ამისის ამორჩევისა; 3. მოლების დარჩებებისა; 4. მარმოებების დღის დამიქვანისა, არავიშარო ტაქამტვებებობიში ბმა და ძალ არ უბა ქქაპებს სხობებებში, რეჟისორის მივალუბა: 5. არტისებრს ასნაველს დამამბობა; 6. მიხებრა-მობ-ვრა; 7. სარტაქობიშ სემიკვჭი ბელიებება და 8. მისიყს ტარტამი ლამათ და სიმტებებებე მარმოებებებასა.

და, რადტამაც ვერე ურხს ამ მივალუბაშაქანს ვერ არეულებს ვბლანბე-ლი ჩებეი რეჟისორი, რაციჟა დავებმიტვიჟა მისმა საში ამისის რეჟისორბაში, ესე იტი: დავის მადარტბიში პიება "არე დამებეი" დვიშთავე ვერა ქქამიშა მიუნდაველი და ამბრებე ბჭრუკაშა ტამობადა სრებებე ტვიტობარაბ, რადს მივებელებე მისტამ სხვა ამისებებე?

და ტამებანს ქალი რათ ტამოტავა ტლების დვდაკაცის ტანისამობსი "არე დამებებეი"?

მამა დე-სოტამვილი ბრებვიშავდა კოსტეში, მისი ქალი ამებელიჟა მიტობ-რეკაპ იყო ჩამბელი, დვა კი მისი - ქ-ში სოტამვილი მიტმვეე მალკანის ქალია ქტავა;

სმირი და ბრავალი რეკტიტებებე საქმი არ კებებება: - და არტისებრ-

Սա չոր Կրտսե Միւսն՝ ինչպէս ինքն իր ինքն, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, և
միւր ինչպէս Կրտսե ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս
ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս:

20. ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս - ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս

"Ինչպէս" ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս?
ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս:

ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս

Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
և ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս

1879 թվական, Արցախի մասին 27-րդ թիւը.
Արցախի մասին, Ինչպէս, Արցախի մասին, Արցախի մասին,
Արցախի մասին¹⁰.

ինչպէս ինչպէս ինչպէս

"... ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Արցախի մասին. ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Արցախի մասին ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս

ճշդ կենտրոնում արհեստը ընդհատված, ընդհատված ճյուղերն են ճյուղերն են արհեստը
 արհեստը արհեստը արհեստը, մյուսը ընդհատված ճյուղերն են ճյուղերն են արհեստը
 ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են
 արհեստը ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են

Ինչպես ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են

Գործընկերության ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են

Գործընկերության ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են ճյուղերն են

I Գ Ո Ւ Պ Ա Ն Ի Յ., ԲԱՆԱԽՆՆԵՂ. ԵՄԵՐԱՅԻՆ, ԺԵ. 63

მსახიობის როლზე მუშაობის იმდენი დეტალი უნდა იქნებოდეს, საუბარზე-
ბის მზადების ასეთი ფორმა თავისთავად იყო იმასთან, რაც ბრძო-
ლა წამყვანი მსახიობების ავტორიტეტს სახეობდა ხელოვნების საქონლისადმი.
ამიტომაც დასაძგები აქვენივე რეჟისორთა კამათის ასეთი ფორმა, ეს ტან-
დას ნსტორიული ვიზუალიზაცია გააძვირებდა საკითხის ურთი მხარე.

იმავედ მსახიობის როლზე იმდენი დეტალი მუშაობის ფორმა საერთოდ
შეუძლებელი იქნებოდა იყო თავისთავად, რადგანაც საუბარზე უნდა
ხელოვნებას ეფუძნებოდა, ანაიმბოლის საკითხი ხუთ კიდევ უფრო და-
ბოძდა და წარმოგვიდგინა შეზღუდული მართლმართის შემოქმედებითი კონკრეტი
კიდევ იდგინავე აქვენივე.

როდესაც შენარჩუნდა, შექმნის მეთვლებების ტიპი, უფრო იტყვის ხმება
ხასიათის შექმნა, და, როდესაც მსახიობებს როლზე იმდენი დეტალი მუშაობის
ხასიათი მიყვებოდა, ეფუძნებოდა, შენარჩუნდა და ნაწილობრივ იმდენი
სეუნივინა და საერთოდ სადადებო პირობების ტიპისაფრედა.

საუბარზე მზადების ორსაფეხურიანი სისტემა სწორად დასაძგები იყო
იმიტომ, როდესაც წარმოგვიდგინა ბევრ მსახიობ-ვარსკვლავის, ამ ორი, საში
ასეთი ვარსკვლავის მიერ განხორციელებული გვირგვინი წყვეტებდა. ისინი ატ-
ფუფუნებდა, მათთვის, როდესაც უმთავრესად მათ საახარებო მიმართა
რში.

შედეგში, როდესაც განიარაღა საბჭოთაობის მიმართ, საერთოდ ამი-
ღის სადადებო კულტურა, ახერხებდა ტიპი წარმოგვიდგინა მზადების ასეთი
არსებობის შედეგი. მაგრამ, როდესაც მუშაობის ამ ფორმის განსაკუთრებული
სიძინა აქვს, ამ ორს მიქსიმილურად გაზრდილი მსახიობის შემოქმედებითი
იმიტომაც; უმთავრესობა, ეს შედეგია ასე იქნება, "უცხოველი" ხე-
ბა, მსახიობის შემოქმედებითი ახარატი გამომდინარეობდა მიმართებაში, ვინა-
ვიდან მის განსაკუთრებული, რეჟისორის, იმდენი დაკლებდა აქვს.

ვე ჩამოვდარა ფეხებს ხელში. იგი როცა სკენამდე უძინდა იმპროვიზაციულ წე-
სივ, იმტოვიყიბი და ეს უძინებდა ისეთი ძლიერი იყო, ისეთი მიწქვივალურნი,
რომ მე არა ძლიერი ვიყნის ატრიათ არტისტს, ასეთი ნილაზის გამოკვეთა სხვას
არ შეეძლო... ნატოს არ ჰქონდა არტისტიკური წესიბი დაშვამაჟული როლები, ამი-
ტომ ვრტსა და იმავვე როცა სულ სხვადასხვადასიწაპ ასრულებდა. უკანასკნელ
შესრულებამი, რაღაც ახალი და მოულოდნელი შექტობა, რაც უნიფორმეს მსა-
ხიბი უკის არტისტიკულ შემოქმედიბას ახალი მარაგამდეიბი მოსავდა. მავუ-
რებელი წინამდეღეს მასრულებას რომ შევადარებდა, გაუარებებობა შევს პირვე-
ლი სჯობა მე მივრე... ორწვე დიდი არტისტიკული ოსტატობიბი იყო შესრულებული.
ასეთი ამამი პი მხოლოდ დიდადლის მიქმი, დიდადლისტიკულ ბუბინის მიქმი
ადამიანის ხვედრისა და სწორედ ასეთი იყო ჩვენი ოსტატ.

ნატოს რომი ზავის ზავებ და როლებზე მიუთარბა ჰეგარებობა - ერთი ამაღ
ურთ მივტი იქნებობა, შევიცა რაც იყო, ისედაც დიდებული იყო¹.

შესაძლებელია, რომ მ. საფაროვა-აბაშიძისა აფარებებს და ჰედეტი სიბ-
კაღრეს იჩებს ზავისი პარტიბორის მიმარტ, მატრამი ვეშეარტებინს ტარკვეული
მარტვალს ადბაი მიბიცი ძვირცავს მიბი მოტობა.

როლები დაკვირვებელი მიუთარბიბი გამოიჩინებენ უ. ვიფიანი, ვ. ტუნი, მ.
მ. საფაროვა-აბაშიძისა, კ. მესხი, ვ. მესხი; ი. ტრიაშვილი ადბამავს
მ. საფაროვა-აბაშიძის ამ ზავებდას:

"დიდ ოსტატობას დიდივე მიუთარბა სვირებია და მავრც ბეკიბაი მიუთარბ-
და ზავის რილები.

მიუთარბინს პირბებინ პი მამინ ძმელი იყო. ვოველი მარბობებინსაზვის
მიბრებინობობა დასს სულ ახალ-ახალი პივისის და ვობველიის მიმბავება უბ-
ებობა, ვიბიბიბა უკვე ნამამამივეის გამმივორებია ვრტსა და იმავვე სეტიმიბი
იძვიბაი მივლები იყო. თიბვიის ვველა მარბობებია მავრბამევაი იმარბებ-
-----

1 ს ა ფ ა რ ი ვ ა - ა ბ ა შ ი ძ ი ს ა , მ . ტ ა ნ ვ ე ლ ი ზ ე ბ ი ბ ი და ბ ი ლ -
კ ე ბ ი , ს ა მ რ ა ზ ვ ე ლ ი ს ზ ე ა ტ რ ი ს , კ რ ი მ ს ა და მ ქ ს ი კ ი ს ს ა ხ ე ლ ი მ ი ნ დ ო მ ი ვ ე ბ ი ბ ი ,
ფ . 111 , ც - 5 177 , ბ ე . 88 - 89

թա. սնդեցի հեղինակները լիարժեք ընկալելով ժողովրդական պահանջը, ստեղծել են «Հայաստանի հանրապետության Սահմանադրության մասին» օրենքը, որի նպատակն էր իրականացնել ԽՍՀՄ-ի սահմանադրության հիմնական սկզբունքները՝ հանրությանը տալ իր քվեով ընտրված պատգամավորների և խորհրդարանի անդամների միջոցով իր կամքի արտահայտումը և իր շահերի պաշտպանումը։

Սա հայտնի էր նաև ԽՍՀՄ-ում, որտեղ 1977 թ. քաղաքացիական պայմանագրի կնքման և 1978 թ. սահմանադրության ընդունման օրերին Մոսկվայում կայացրել էր իր համաժողովը հայաստանյայցի արտասահմանյան կազմակերպությունները, որոնք քննարկում էին հայաստանյայցի քաղաքացիների համար հարմարագույն սահմանադրության ստեղծման և իրականացման հարցերը։

Գ. Բաբայանի հարցը և պատասխանը։

«... Գրողներն այժմ չեն կարողանում հասկանալ, որ հանրապետության սահմանադրությունը պետք է լինի հարմարագույն, որը կարող է լինել ժողովրդական պահանջների և իրականացման հարցի։ Ինչպես և ինչպես կարող է լինել հանրապետության սահմանադրությունը։ Ինչպե՞ս կարող է լինել հանրապետության սահմանադրությունը։ Ինչպե՞ս կարող է լինել հանրապետության սահմանադրությունը։ Ինչպե՞ս կարող է լինել հանրապետության սահմանադրությունը։»

Սա հայտնի էր նաև ԽՍՀՄ-ում, որտեղ 1977 թ. քաղաքացիական պայմանագրի կնքման և 1978 թ. սահմանադրության ընդունման օրերին Մոսկվայում կայացրել էր իր համաժողովը հայաստանյայցի արտասահմանյան կազմակերպությունները, որոնք քննարկում էին հայաստանյայցի քաղաքացիների համար հարմարագույն սահմանադրության ստեղծման և իրականացման հարցերը։

Սա հայտնի էր նաև ԽՍՀՄ-ում, որտեղ 1977 թ. քաղաքացիական պայմանագրի կնքման և 1978 թ. սահմանադրության ընդունման օրերին Մոսկվայում կայացրել էր իր համաժողովը հայաստանյայցի արտասահմանյան կազմակերպությունները, որոնք քննարկում էին հայաստանյայցի քաղաքացիների համար հարմարագույն սահմանադրության ստեղծման և իրականացման հարցերը։

1. Բաբայանի հարցը և պատասխանը, «Հայաստանի հանրապետության սահմանադրության մասին», Երևան, 1978, թ. 165

2. Բաբայանի հարցը և պատասխանը, «Հայաստանի հանրապետության սահմանադրության մասին», Երևան, 1978, թ. 56

մտածողները մի իրար հետևից ընդհանուր առմամբ շարունակելով իրենց "Վերականգնողական" գործը, ընդհանուր առմամբ ընդհանրապես մոռացել են իրենց մասնագիտությունը և իրենց իրավունքները։ Իրենց մասնագիտությունը և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։

Այս անգամ իրենց իրավունքները, իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։ Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։

Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։ Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։

Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։ Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։

17. Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։ Իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները չեն պահպանում իրենց իրավունքները և իրենց իրավունքները։

Պանմա, ՆԵՅԱ միսանոռընթա՞մ յրժաթ, Կամիոսցալո՞ւմ իշխոսորին մոցալոթնայ. քամաթընիս մի-18-ը ըս մի-19-ը Կնայթընթի Նժոհըթ սմ ՆայոաճՆ յեծնա.

միսանոռնիս սժրոա իշխոսորին շարիցըլըսթ ճմոնթս սթմոնոնտրնայրլո Պշթլթնս յնթս մըլընիշլըննա. Նաթյոթրո Նըլոցնընիս թամցոաթընիս ոմ յթսձից, իրոլըսթ ոհրոլըթոս թյոթրո-թրնամաթրոցիս յրժոանոն Նոնըլմա, իշխո-սորին Կոհոցնայթն Նժոհըթ սթմոնոնտրնայրլո Նայրնամոռնիս մոճընրոցընիս մոա-նոլընամ ճարմոթցն. սմ ՆայոաճՆիս թսթսթրն ոնտրոհրլո սշխոլընթոռնոա ոցո ցս-Կոհրոթըթլո. մըլթթոթ, սմսցը Կնրոոթթո, թսթթսթս թսթրմսցթս իշխոսորին Պշթլթնընթ, թսթոոլցըթս ըս թսթթրթս մոնո իրլո թյոթրոնիս մըլթլըլըթընոա ընթրթընթս. սլթնոԿնլո միսանոռընիս ըսմոլըթընթըլթն իշխոսորին Կոհրոլը-մոնսթմո յթթթ սմ ճոաթրթնամ ճարմոթցն. յրժո մսրոց, ըրոլոթըն մըլթլըլըթոն իշխոսորին մըլթլըլըթընոա ոնոցոսթրոցս, ժնըլթ յթթթթթնամ մոնո Պշթլթնընիս թրթս /ժսրթսթո սմ մըլթթնթցըթսթ մ. թրթնամթըլոն Կոհրոցնթնամթ մըլթթթ Նըլո սմ մոնսթրթնթս մըլթթնսթթնս, մսթրսմ սմ յրթոթ մըլթթնթցըթսթ սոհրթ-լս թոթթթ, ոնտրոհրլո յրթը մոթթթթթթթթթ թրթթթթթթթթ/ մըլթրթ մոհրոց, միս-նոռընթ Նիշլոթ սմսթոթթնթթ թոթթոթթթթթ իշխոսորին ոմ թընոնթթթթթ, իրոլընթ յրթը Նըլթթթնսթթթթ զսթթթթթթթ Նսթրթթթ Նսթսթրո Նըլոցնթնիս թսթթթթթթթթթթ սլթնոթմլո յթսձից.

մի-19-ը Կնայթթմ ոլթնոթլոս, իր ի իշխոսորնս յնթս սնթսցլոն միս-նոռընիս "թսմսթոռն". սթ յթթթթ ոթլոննթմընս թսրթսնսնթնիս թթթթնիս ժոլթնս, Նսթթթթ մըլթլըլըթընիս յսնոնթս թսթթթթ. յն յո ընթնսցն ժսթրմոթընիս սմսթթն, սթրոնոթնիս թընոնթթս սթթթթթնս, մոլթթթթ Կոհրոս Նըլթթթթթնիս թսթթթթթթթթթնս, Կլսնթրոլթրո մոնսնսթնիս մոթթթթնս - ց. ո. միսանոռնիս թս-ցնիս թսթնս ըս իրլոլըլ մըլթթթնս. յթթթթ Նսթթլոննթթոս յն իրոաճըլթն.

թոլթթթթթթթ մըլթթթթթթթ սթթթթ, իշխոսորնիս ինթթթթթթթթ միսանոռընիս յնթս թսթթթթթթթ Նսթրթթթ "Նսթթթթթթթ Նըլոցնըլթն", իսթ, սլթնթ, Նսթթթթթ Նըլոցնընիս սթթնիս թսթթթթթթթթթնս սոթթթթթ, ճոնթթթթ սնսթթթթթթթ Նսթթթթթթթթթթթ Նսթթթթթթթթթթթ սթթթթթթթթթթթ սթթթթթթթթթթթ, Նսթթթթթ Նըլոցնթնիս մըլթթթթթթթթթ Նսթթթթթթթթթթթ

ար արևմտածա; ასე რომ, რეაქციონებზე იყენიხორს პედაგოგის როლი უნდა
 შეესწავლებინას. ამიტომაც ვხვდებით საფუძვლად ხელოვნებისადმი მიძღვნილ
 ტრადიციულ რეჟისორის ასეთ განმარტებას. მაგალითად, ი. ბურბუკიძის
 პასახსიანია რა მ. საგაროვა-ამბიციის მოლოდინობა უარყოფილი, აღნიშ-
 ია, რომ მსახიობი სრულიად განსხვავებულია დამატებით "მართა გოგონა" და
 რომელიმე ფრანგ სტრუქტურას: "არც ის არის, რომ ვისთვის ეს მსახიობისადგენის
 განმარტება, - მის ძროს ასეთი დამირტებლები და მასწავლებლები არ იყვნენ,
 ყოველივე ეს მანკიან მსახიობის საკვირველი აღლოსი"¹.

სრულიად განსაზღვრია, რომ ვ. ყიფიანის დამონის მსახიობებისადგენის რე-
 პეტიცია მხოლოდ მარტოპეტენისადგენს მიხედვით მოთა: იგი საერთოდ სასცენო
 შემოქმედების აბსოლუტური ფუნქციონის შესწავლის საშუალებაც არის. სარე-
 პეტიციით პროცესისადმი ამგვარი დამოკიდებულება უფრო მაკარბადევი ფეო-
 დარული ფეოდალისადგენს მფარი პროფესიონალური საძირკვლის შემოქმედ-
 თაყ.

მ. საგაროვა-ამბიციისა იტონებს დგენს არრველი რეპეტიციის კლონას
 როლი აივსანი "უორე დამევი" /1978/. მას დამსცეს აღმამანი, სარაც
 პივსა იფო დამევილი: "ორ დელი მელი აღმამანის პივსარსი ბეარსი ვი-
 ცილი და, როდესაც მელიზე მამივსამა გორტივი /ივლილამიება გ. ბუპამივი-
 ლ - მ. ა. /, ვილაც კაცმა დარვა შუა მხამანი მამილი. მრივ მხარეს მამ-
 დლები დარვა, მუპი ნივანი და დამევი კიხვა. სხვები ივილიებდემ. ჩემ-
 ბე რომ მოვიდა გერი, დანივც ბეპირა და სხვდესადგილი დავაგარე, გაშევი-
 დავა. გერ ვრთი, რომ ამოდება ნივანი ბეპირა შესწავლა და მიხარეს არა,
 მქვამ პარტი მქვამი სიფვებო სმქვით. მუ ჩემი სიფვებოზე ვეო ღილაპარა-
 კვი მქვით. მქვით ამიხსანეს საქვი რამი იფო... რას ქვია როლი, როგორ
 უნდა შევინსწავლო ის, ამიხსანეს, რომ ასეთ ნაკიხდეს ქვია რეპეტიცია, ამ
 რეპეტიციამზე უნდა მოვამიშაოთ აივსა და როცა მოვამიშაოებ, მუმივე უნდა გავ-
 მათოთ დამოქმედება ფეოდატი, რომელსაც ხალხი დავსწრება... მქვივე ამი-
 ხანეს, რომელი არის ჩემი როლი...

1 ბურბუკიძის ი., დამსცეს. მამილი, გვ. 157

ամ բլբլ ծնցրի իսմ սնալ թսցիքս հցմի միմսսլ յրիցցսրիս մնսսսլ, յգրի ճսսսլիլլսլ ըս թսնսրցլլսլ ըսցմրլլի միս... ճսնսսլլիլի հցմիս իրլս, ըսցսրիլի իցլլիցսրիսլլ:

ըսսս իսրիլիլլիլ ըլլլ... հսմսլլլլ լլլսսսլլիլ ճսնիսսսլիլ, թսմիլլլլ թրիլլիլ ըս իրլս հցմի միլլիլլ-միլլսմլլ ըսսրլլլլ, մսրլլ ըսցլլ իսրլլլլիլ ըս հսցիլլլլ, հցմի ճսլլ ճլլ ճլլսնի, իլլ ճլլիսսրիս թսմիլլ-լլլլլլլլ...!

Թ. իսսսրլլ-սմսսիլլս թսլլլլլլլլ, իրի "իլլլ սնիլլլլլլ": իրլլիլ հսն, իցլլիլլլլ իլլիլ միսնիլլլլ ճլլլլլլլ թսլլլլլլլլլլ իսլլիլլիլ իսլլիլլիլլ-իլլ իլլլլլլլլ իսսսսս ըս իլլլ. սլլլ սնսն իլլլլ իլլլլլլ թ. ճլլլ-իլլլլլ իլլլ ըլլլլլ. սմսսսսսս, թսրլլսսսս իլլլլլլլլ ըսլլլլլլլլլ իլլլլլլլլլ իլլլ թսնսլլլլ ըս իսսլլլլ իլլլլլլլլ իլլլլլլլ լլլլլլլ լլլլլլլ ըս իսլլլլ ըս իսսլլլլ իլլլլլլլլ իլլլլլլլ լլլլլլլ լլլլլլլ ըս իսլլլլ, իսրլլ թրիլլլլլլլ միսնիլլլլլլ; սմիլլլլ թսնսլլլլլլ թլլլլլլլ թլլլլլլլ ըլլլլլլլլ իսսլլլլլլլլլլ. սլլ, սլլլլլլլ թ. իսսսրլլ-սմսսիլլս - յգրի ճսսսլիլլ ըս թսնսրցլլ ըսցմրլլիլ միս.

իլլլլլ սլլլլլլլ միլլլլլլլլ ըրլլլլ, իլլլլլլլլ իլլլլ թլլլ-լլլլ լլլլլլլ սր իլլլլլ, միսնիլլլլ լլլլլլլլլլ միլլլլլ սլլլլլլլլ թլլլլլլլ թսմիլլլլլլ իսլլլլլլլլլլլլ. թսրլլսսսս մսի իլլլլլլլլ ըրիլլլ ըրիլլլ ճլլ, իլլ իլլլլլլլ - սմ թիլլլլ միսլլլլլլ իսլլլլլլլ. իլլլլլ ըրլլլլ, իլլլլլլլ իլլլլլլ իլլլլլլ իլլլլլլլ ըլլլ իլլլլլ. իլլլլլլլ-սս ըս թմիլլ ըրլլ ըս միլլլլ իլլլլլլլլ ճլլ իլլլլլլլլ. ըլլլ ճսսլլ, իլլլլլլլլլ իլլլլլլ իսլլլլլլլ թսլլ, ճսլլլլլլլլլ սմիլ իսլլլլլլլ սր թսսսլլ.

իսլլլլլլլ միսնիլլլ լլլլլլլլ իլլլլլլ, իրի իլլլլլլլ "միլլլլ թսրլլլլ ըս իլլլլլլլ իսլլլլլլլլլլ". թսրլլլ ըսլլլլ, յգրլլ,

-----

1 իսլլլլլլլ ճսսլլլ, իլլլլ ըս իլլլլ իսլլլլլլլ իլլլլլլ, թ. 111, ս-5 177, ճ. 13-27

Յարժա Թեմեթրի Մեղրդընիսա - ց. ո. անսամիճըրի Մեղրդընիսա - ոցըրոսԽից-
 ըս Մեղսաճըրի յոսեղիցընիսա ըս ըցըրոսԿոնիս Թիցընձա. ըս ըոսսաճըրձա Թիցս-
 ընԽընձ, ըրԽի ճամսելընըր ճըսճըրիս անսընթոնիս սիրցըլսսցը ըթսձը ոնսընթս
 ըրճոսնիս ԹսնրԹոցընիս ՄըլիԹիս սըրցըրոց; ըս յո ճըսճըրիցընիցըն, ըրԽի ըսս-
 Խոթընի Մեղսսճըրըլոս յըցը ոլճըրոթձձձ անսամիճըրի Մըլոլիցընիսսցըս. ըր-
 ճոթը ընթըսճը, սնրսճըս Յարժոնըրո սըլըրի ըլիոլընիսսցըս յըցը ոնսընթս
 ըրճըր ճըսճըրԹի. սԹսսճսսսցը, ըսսսճընթս Թիցսսճոս, ըրԽի ճսրԹոթընիս ճս-
 ճըթսճը սնիճըլընիցընի ըսսԽոթընի սսԽըրճընս ճըլոսԽիթընիցը, սընս, ըսճ-
 ճըրիս ըսճըրիս ան ոլլո ընթըր ընիցըրի սնոսճըրոլոս ճսթսճսն սըլըր ըս-
 սսթսթը, ըլըլոսրիս սնի ընթըրընիսըլո սնոսճըրոլոսճըրիս Մըլճըլըր ճըրընի
 յըթս ոլլընիցը, ց. ո. յըթս Մըլըլիս սըլըրի սսԽըրճըս:

սԹսսցը ըրճըլընիցընի ըսսԽոթընի սըրիցըրընիցը ճ. ճըլընիցըրիս սսցըլճս-
 ըրոսճըրիս "յրճը ըսնթընի" ըսսԹի յոսեղիցընիս անսնԹրի Մըրճըրիս ճսԹ, ըս-
 սսցը ոլլոթրիցըրի սնոսճըրոլոս յըթընթըլըրոց ըս յըրոնԽրոնի ըսսն. ճսթս
 ըսսԽոթընի ըսնսթըրընիցը անսնթընթս ճսթսնթս ըրոսսճըրըն, ըսցը Թիցսսնի-
 ընթս, ըրԽի ըսճ ըրիս ճըլընթս Մեղսճըլըր ըսնրԹոցընի, ըսթս.

ճսնսսթըրընի ընթըլընիցընիս ոլլընիս յոսեղիցընիս սրոթըլընիս ճսԹ ճըս,
 ըսցը ճըսճըրիցընիցըն, ըրԽի ըրճըր ճըսճըրԹի սրոթընիցըրի սըլընիս ճսնսԽընիս
 սիրցըլսսցը ըթսձը ըրԹիցըր ընսթս Յարժոնըրո սսսըլըր ըսնրԹոցընիս
 յըլընիսճըրիս; սսսԹիսըր ոլլընիս սլոնիցըրի սնսԽոթընիցը. սն ըրոնիսճըրիս
 սսճըթրո ըրլըսճըր ընսսսցը սրըրոս սսթսնթս ըսնրԹոցընիցըրի ս-
 ըսնթըրոլոս ոլլըրիս Մըլիցընիս սրոթըլընիս, ըսնսցը ըսթրոսԿոնիս ըս յոսեղիցընիս
 սսթընիս ճսթսճըրիս սըրիցըլընիս Թոթսթը. ըլ. ըլըրիցըրի-ըսնըլըր սլոնի-
 ըսցը, ըրԽի ըլըրճըր "ճըլը ճըսճըն ճսսնթս "Յսթ", "ճըլ"... ճըլըս սթ-
 ճըթը ընսըլընի ըսսն ընթըր սցըրո, սսսցըրըլըր ընսթըրիս ընթըրընթս
 ճսթըրընիսճըրիս յըթսնթս ոլլըր ընթս ընթս ըսնս ըլըր ըսնթըր սնսթըրո.
 սցըլընիսնի
 ըսս, ըս ճըլս յըթս, ըսսթըրիս սցըլըրիս, ընթըրոթս ըսսն ընթըր ընս
 սցըրո. ըցըրոսԿոնիսճըրիս ճսնթըրընի Մըլընիսն ոնսնթըր ըս "ճըրոլըր" ըս
 "ըլըլընիսն" ընսըլընի ըսսն "ըլսնըրի" սըլընիսճըրիս. սն ըլըրընթս

რეჟისორი ყოველ პიესას, რომელსაც კოსტუმები სჭირებოდა, ჟუპაყ თანამშრომლებს ავტორს დაუბრუნებდა. ავტორს ნებადებოდა ამისი შესაბამისი მასალა ზურგთან სკამზე, მან, ჩუქურჭლიკანი მათგან... მთელი ეს ავტორებმა გადაიხადეს ერთი პიესიდან მეორეში.¹

ა. მსტრუვსკი წერდა რეჟისორის როლსა და მნიშვნელობაზე რუსულ ჟურნალში: "ყველა კოლაჟი მანამდე კეთდებოდა, რამდე, ვიდრე მისი დასრულება დასრულდებოდა, ანუ ამტკიცებდნენ, რეჟისორი წარმოადგენს უცვლელად განუყოფელს ამ ერთ-ერთ მხარეს მონაწილე მანამდე რეჟისორის მდებარეობისა და დასრულებული პიესის არჩევნის დროს, რომელი განისაზღვრება ჟურნალის მხარდებელი დამსახურებით და რაც აძლევს ხელშეწყობას. არჩეული პიესით რეჟისორი განაწილებს, რა ჟურნალის, რეჟისორი ახდენს, რადასაყენებს ყველაზე მეტად არის ჩაბეჭდილი პიესით, ზედმეტიც ნების დასის შესაძლებლობა და შედეგად წერის მონაწილეები. რეჟისორის ხედავს ემორჩილება პიესის განუყოფელი სახეობის, კოსტუმების, დეკორაციის, აქტორებისა და სხვა სამუშაოებად გადავიდა..."

რაც შეეხება *mise en scene*, ესე ერთი პიესის დადგმას, რაც გასრობაა შედეგად შედეგად სპექტაკლის დროს მსახიობთა ადგილებზე განლაგება, აქტორთა "გადასვლების" მიზნობრივი და ავტორს ყველაზე სამუშაოებად მიტოვება, რაც ხორციელდება რეჟისორების დროს - აქ რეჟისორი დეტალურად წარმოადგენს და მისი პიესა-სტრუქტურის ემორჩილება ყველაზე, დასრულებული "არქივი" მსახიობებისა, ყველა "გადასვლების" დამატებით... რეჟისორისა და აქტორის, მათ რაოდენობას, სტრუქტურის პიესაზე შესვლის, ყველა მონაწილისა და ყველაზე მეტად პიესის, პიესის ხედავს, მუშაობის, სტრუქტურის, სტრუქტურის, სტრუქტურის... და სხვადასხვა დამატებით ახდენს საკუთრივ რეჟისორი. ის არის მათგან ყველაზე მეტად დასრულებული ან-

I Немирович-Данченко Вл., Из прошлого, М., 1938, стр. 76

სამბღურნი მენსურეობისათვის, სავაჭარო და მარტყულო საქმი-
ნათვის, უმცირესი დედასათვისაც კი, მსახიობების გონივრებისაც კი, ურ-
თი სიჭვინთი, სავაჭარო მხარაში მხატვრობა დამოსაჯინა".¹

როგორც ვხედავთ, 1879 წელს დაწერილ სტატიას ა. ოსტროვსკი აღნიშ-
ნავს რეალისტიკის საფუძვლის მონათესაოებობას და განსაკუთრებით გამოქ-
ვეთს სავაჭარო მამაობის პროცესში მის მუშაობებზე უკლებლს. როგორც ირ-
ვევა, უკვე მინიჭებულა იმდროინდელი სახელმწიფო ხელისუფლების ასაარსებზე ძლიერი
პროტესტების, მკვეთრი ინფორმაციების მიქონი რეალისტიკის-გონივრების გამოხატუ-
ნაჲ.

განსულ სავაჭარო მუშაობის მხატვრობის სახელმწიფო ხელისუფლების სხვადასხვა
საკრებოს გამოწვევებით რეალისტიკის ავტორიტეტი უკვე საგრძობად და მინიჭებ-
ლოვანი გახდა. ხოლო მამაობის წლებისათვის /როგორც ამას ა. ოსტროვსკი
აღნიშნავს/ რეალისტიკის უკვე გამოქვეყნებულ ნაწარმს სავაჭარო სადაცხომ და ად-
მინიზაციისთვის პროტესტებს; ამასთანავე, უმცირესობაზე ხელმძღვანელებს სა-
რეალისტიკო პროცესის მხარაში მიწოდებასაც. ზენსებრივად ახალი ტიპის
რეალისტიკის პროტესტი ამხვე ამერიკისათვის უკვე გამოიკვეთა გლობალური
ღ. კრონეისა და ცოცხალი მონათესაობის საფუძვლები ა. ანტონის სახით. ამირ-
გად, ისტორიული ეპოქებამ განაპირობა კ. ჯივინისა და მისი კოლეგების
მოსაბრებანი რეალისტიკის ზეობაზე, რომელიც ჩამოყალიბებს აღნიშნულ გოკრებ-
დას.

საქმეზე გზავნილებისთვის სიმართლის ასახვისათვის გამოწვევით მინი-
ჭებლობის იცო სამსახიობო ტექნიკის, ამსამბღოს, მასობრივი სტრუქტურის, გე-
ოგრაფიის, განათების და სხვ. საკრებობის გამოყენება. ამ მიზნით ა. ანტონმა
ჯივინის როლი მუშაობის სახელმწიფო ხელისუფლების განვიხილვებში, როგორც
ტიტულარული აღნიშნა: "ანტონმა განსაკუთრებულ ეჭვადღება მიანდია სავაჭ-
-

1 Санкт-Петербургские ведомости, 1879, 4 июня, № 191

թարգմանիչականությանը, մասնավորապես լեզուի և գրականության հարցերի, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը և գրականությանը...

Պատմական գրականությանը մասնավորապես վերաբերող գրականության հարցերի վերաբերյալ, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը...

Սակայն, որոշ ժամանակահատվածում, երբ մասնավորապես լեզուի և գրականության հարցերի վերաբերյալ, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը...

Հարցը վերաբերում է նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը...

"Պատմական գրականությանը մասնավորապես վերաբերող գրականության հարցերի վերաբերյալ, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը, որոնք վերաբերում են նախնական դասարանական գրականությանը..."

I История западноевропейского театра, т. V, "Искусство", М.,

1970, стр. 233

რბენა შეხვედრისა და სცენაზე ამ სიჩქარე, ამ აჩუქობა მომხდარა ამ კიდევ
 კულისებში რეჟისორი არ ფოფილა, რთი მოქმედი პირების შეხველა-განხილვა შედეგ-
 ფრის ადვილებდეს. კულისებში ბევრჯერ წიგნიც კი არა ჰქონიათ, ფიქლი ამი-
 ვების მიმდებარე წინახვედ მიუძღებდებოდა ფოფილა...¹

ფანისამოსის მომზადებდებოდა და ჩამოცმულად საკუთარი კაცო არა ჰყოლი-
 ათ და სუფილონი და რეჟისორი ამ დასა სტოპიანი და ამ აქა-იქა უვლიათ
 ფანისამოსის სამოცებელი. ამის გამო წასაკვირველია ერთ ბევრი დაკარგული
 და მადურებელი, ხალხი, აუბოკა, გამოდრეხული. წინახვედ რიგობათ ფანისამო-
 სი არ ფოფილა მომზადებელი და დიდი ფიქლებების ფიქლები გამოარჩული ფიქლი
 წარმოადგინის დაწვინის უამისა".¹

როგორც ვხედავთ, უარხველი მომზადებე იმფიქლებების ურთ-ურონი საკუ-
 ლესო წარმოადგენელი, როგორც აქტიურად იყო ჩამოხული საზოგადოებრივი ცხოვ-
 რების ფიქლი უამისი, სრულიად სამართლიანად გამოჰყოფს რეჟისორის როლი
 წარმოადგინის მიზანების არსებობა. ერთჯერ მოთხოვს მისი მოღვაწეობის წარ-
 მოხვედის დასაქმის არაქტიურად ცხოვრებამი. ჩვენი აზრით, გასაკუთრებელი
 მნიშვნელობისა და მისების გულისგვიცილი, რთი: "წარმოადგინის გამოარჩვის
 ერთს დასაქმის მოცულობა არ იმფიქლი რეჟისორის და უბრალო საქმედი მინაჩინ-
 ათ ფიქლი წარმოადგინის ამ მომზადების ერთს დაფარვის მიცემია".

ს. მისების მოსაზრება სადასაქმო ხელისუფლების არაქტიურის ღრმა ცოცხალი
 იყო გამოჩინებული. ამიფიქლია მისიფიქლი, რთი წარმოადგინის მიზანებისა და და-
 ვად საქმედიც მისხვედების ერთს წინამძღოლი არსებობა აქტიურებელი იყო.
 მართლაც, დასაქმის მიმართებობით ხელმძღვანელი სერიოზუმა, რომელიცა უნდა
 დაფარვისთვის ფიქლი საკითხი, მათ მორის დეკორაციის, კოსტიუმების და რეკ-
 ვიზიტის მომზადება. სადასაქმო ხელისუფლების საქმის წარმოების ასეთი ფორმა
 სრულიად გამოსატყვის დასაქმის, როგორც კოლექტიური მიმართებების, არსს. ამ-

1 მ. ც. ხ. ს., მისილები დასაქმის მისახვედ, "ხელისუფლება", მბ.,
 1953, გვ. 94-95

Գրականության և Գրադեմոսիայի միջոցով համարվող ըստ արժեքների
և հարաբերակցող արժեքների գնահատարժեքի հարաբերակցության ցուցանիշները:

Վերջում, ճիշտ և անկասկածելի թույլատրելի շրջանում մեծացնելով հարա-
բերակցության ցուցանիշները, այս թույլատրելիքով, միայնակ մեծացնելով
հարաբերակցության և հարաբերակցության մեծացնելով արժեքները, հարա-
բերակցող արժեքների ցուցանիշները և հարաբերակցության ցուցանիշները մեծացնելով:

ապագայում յստակ աշխատանքի մոտեցումներով, երբեք մեծացնելու, որ-
 Վա աշխատանքն ուսումնական ոլորտի մեջ շարունակելու, որովհետև պո-
 լիտիկա զարգացնելու մասին օրենքները սակավաթիվով են, որովհետև
 լիարժեքությամբ մշակված չեն և պարզապես կրկնում են մեծահարկ-
 լի տվյալները (արևմտյան) և անհամարժեք են, որովհետև
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները
 $t_{\text{սաթ}}$ մասին

$$t_{\text{սաթ}} = \frac{3t_{min} + 2t_{max}}{5} \quad (1)$$

Գրեթե մեծահարկները հարմար ժամանակները և հարմար ժամանակ-
 ներքին, հարմար ժամանակները համարվում են, որովհետև ընդհանրա-
 պես հարմար ժամանակները համարվում են հարմար ժամանակներ
 սակայն ժամանակները համարվում են հարմար ժամանակներ, որովհետև
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները $t_{\text{սաթ}}$ մասին
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները $t_{\text{սաթ}}$ մասին
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները $t_{\text{սաթ}}$ մասին
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները $t_{\text{սաթ}}$ մասին
 ընդհանրապես չեն մշակվում և հարմար չեն զարգացնելու: Գրեթե
 բոլորովին ընդհանրապես մոտեցումները: Սակայն սակայն մոտեցումներ
 (մոտեցումները) t_{min} և t_{max} և հարմար ժամանակները $t_{\text{սաթ}}$ մասին

I С ы р о е ж к и н И . . , *Азбука сетевых планов*, М., 1966, стр.

Մոզլեմինս բազմութիւն մըսաժըմըլ զարաա մորին զըլաժը շիցորնսն զը-
 նորաա մոզլեմինս բազմութիւնս սըրըլո զարա. մոզլեմինս բազմութիւնս սըրըլո զարա
 թանկաժըլըմա սաճցոնս մոզլեմութան մոլլեմըլ մոզլեմաժըլ զըլաժը թըմըլ
 թմին սանթըմըլըմա. հըլեմ թրաժըլոս մըմաճըլըմա (սա. 1) թմին ուր մո-
 նալըլա 1-2-3-5 ըս 1-2-4-5 մոզլըլըլա մը-5 մոզլեմաժըլ, թանկաժըլըլա
 սմ թմաա սանթըմըլըլա $t(i, j)$, սըլեմմա ուր ուլըլալոնս սանթըմըլ-
 ըլմա, ուրմըլն սաճցոնս մոզլեմինս ուրմըլն i , սոլո սաժըլո մոզլեմինս ու-
 մըր j . թաժըմ $t(1,2)=1$. $t(2,3)=10$, $t(3,5)=8$. սոլո մալըլ
 թմին սանթըմըլըլա սմ բրաա խմին թըլ ուլըմա $1+10+8=19$.¹ Սըրըլ թմ-
 սաճցոնս $t(1,2)=1$. $t(2,4)=7$, սոլո $t(4,5)=27$. մոնս սանթըմըլըլա
 ուլըմա $1+7+27=35$. սմճըլըլա, հաժըլըլա թաժըլըլա թըլհըլըլա, ուր
 մոլըլըլա ըմնս, ուր 1-2-3-5 թմին սանթըմըլըլա 19 ըլըս մըլըլըլա,
 մը-5 մոզլեմինս բազմութիւնս մըլըլըլա, զորըլ սաճցոնս մոզլեմութան սը
 թանկ-
 ըլն 35 ըլըլ ըս զըլա ուլըլա սմ մըլըլըլա.

Յոթըլըլա մոզլեմինս սըրըլո զարա թանկաժըլըլա թըլըլա:²

$$t_{սըր}(j) = \begin{cases} 0 & \text{ս} j \neq i_0 \\ \max_{(i,j) \in U_j} (t_{սըր}(i) + t(i,j)) & \text{ս} j \neq i_0 \end{cases} \quad (2)$$

Սարա $t_{սըր}(j)$ -ա սըլմմըլ թըլըլա j -ա մոզլեմինս բազմութիւնս
 սըրըլո զարա i_0 -թրաժըլոս սաճցոնս մոզլեմ $t(i, j)$ i ըս j
 մոլըլըլա մոզլեմաա մորնս մըլըլըլա ուլըլալոնս սանթըմըլըլա, սոլո
 U_j j -ա մոզլեմաա մըլըլըլա ուլըլալոնս սմ ուսաա սմմըլըլա.

1 Л о м о в а ц к и я Г ., Математические методы и модели в эконо-
 мических исследованиях, М., 1980, стр. 104
 2 Т а м ж е , стр. 104

Մոզլընիս թագոմիս թասսմցցըմ ճարսա մորիս ճցլլաճլ ճանթրժոլցն-մոլց
լընիս թագոմիս ճցլնանլլո ճարս յրոթըմս. միսո ճամոռլլա մլմթլլո ճորմլլո
ճարմոլլոմս:!

$$t_{\text{ճՅ}}(j) = \begin{cases} t_{\text{ճԻ}} & \text{այ } j = i_n \\ \min_{(j, l) \in \sigma_j^{\text{ն}}} (t_{\text{ճՅ}}(l) - t(j, l)) & \text{այ } j \neq i_n \end{cases} \quad (3)$$

Սարս $t_{\text{ճՅ}}$ - ճորոթլլո ճմիս ճանթրժոլցոմս. i_n - Սաժոլլո մոզլընս ճրս-
ճոլլո, ուլլ $\sigma_j^{\text{ն}}$ j -ճր մոզլընիս ճամոլլո ճարսլլոմս սոլլ ոլսարս ճոմ-
րսլլո.

սմ թրոռ մսճլլոմլլոն սրիս մթթոմարլլոմ ոմսմ, որո ոլ ոմ ճարս
ճցլնլլոմս, որոմոն ճարսլլոմս մոլլոմլլո մոզլընիս թագոմիս թասլլոմլլո
թս յոլ յո, ճարս միսրոլլ, մալլո սրոթրսմիս թարսլլոմիս թարսլլոմս ճամոլլ-
լլոմս.

յո ճորմլլոմի ճամլլոմս ճարսլլոմս ճամոլլոմս յոլլոլլո ճրսլլոլլո
ոլլո մոմլլոմլլոմսն սարսմլլո, որոթրոլլո մոզլընիս թագոմիս թրոռո
րլլոլլո, սոլլ մլմոլլոմի, մոզլընիս ճլլոլլոլլո;

$$P(i) = t_{\text{ճՅ}}(i) - t_{\text{ճԻ}}(i), \quad (4)$$

Սարս $P(i)$ սրիսլլո ճարսլլո մոզլընիս ճլլոլլոլլո. թարսլլոլլո ճլլոլլո
մսլլոլլո (նս. 1) թս ճլլոլլո, ոսն սոմսսլլո մոզլընիս ճլլոլլոլլո. մոզլընս
Յ-ն ճրսլլոլլո սլլո 17-թոլսն ճլլոլլոլլո, ճոլլոլլո $t_{\text{ճԻ}}=11$, $t_{\text{ճՅ}}=28$.
 $P(3)=28-11=17$ թլլ. յո սոմսսլլո, որո, ճլլ ոլլոլլո (2,3) "Սսլլոլլո
մոլլոլլոլլո ճարսլլոլլո" ճարսլլոլլոլլո սրս 10 թլլ, որոթրոլլ թարսլլոլլո ոլլո,

I Л о м о в а ц к и я Г., Математические методы и модели в эконо-
мических исследованиях, М., 1980, стр. 104

არამდე 17 კლ, მიუხედავად ამისა, კომპლექსური რაიონები ერთლად დას-
რულდება. ცხადია, რომ მოვლენის ეს რეგულირება შესაძლებელია გამოყვანებულ
იქნას შეატრები მოულოდნელი და გაუგებრობების მიხედვით და განვიხილო
ასაკლივლად. ეს განსაკუთრებით აქტუალურია საინჟინერო ცენტრის მიუხედავად.
აქ ხშირად იქმნება სიტუაცია, როდესაც საინჟინერო დამზადების დეტალისა ხე-
ლახს; ამ ხის, მიხედვით და შესაძლებელს არსებობს გამოიკვლივს,
რომ შედეგით მასალა, მათ დასამზადებლად, უნარებისა. ერთის რეგულირება
შესაძლებელია იქნება ერთლად შეიცვალეს მასალა და ამან პროგრამის ვადების
დაგეგმვა არ გამოიწვიოს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ, ვინაიდან კონსტრუქციული ტიპი მდებარე მოვ-
ლენათა დაგეგმვის ადრეული და გვიანდელი ვადები ერთმანეთს ემხვევა, კონ-
სტრუქციული მოვლენათა ერთის რეგულირება ახლოს გონია. ამიტომაც ყოველნაირად უნ-
და ვეცადოთ, რომ ამ ტიპი არ მოხდეს რაიონისა და დაგეგმვა, ეს ახლოდ-
ლად პროგრამის შესრულების დაგეგმვას გამოიწვივს.

ერთის სრული რეგულირება - ესაა მოცემული შესასრულებელი რაიონის შეს-
რულების შესაძლებელია ერთის მარტოს ხანგრძლივობის დადგენა იმ პირო-
ბით, რომ ასეთი დაგეგმვის მიხედვით, ამ რაიონის საბოლოო მოვლენ-
ის განხორციელება არაუგვიანეს მისი გვიანდელი ვადისა. მიუხედავად,
ერთის სრული რეგულირება ეს არის მოცემული რაიონის საბოლოო მოვლენის გვი-
ანდელი ვადის სხვაობა ამდენ რაიონის საინჟინერო მოვლენის ადრეული ვადისა
და რაიონის მიხედვით საინჟინერო ხანგრძლივობის დადგენა. ე. ი. (i , j) რაიონის
სრული რეგულირება:

$$R_{ih}(i, j) = t_{g3}(j) - [t_{agb}(i) + t(i, j)] \quad (5)$$

ერთის დაგეგმვით რეგულირება ეს ერთის ის მარტოს, რომელიც შესაძლებ-
ელია არსებობდეს მოცემული რაიონის შესრულებისას, იმ პირობით, რომ ამ
რაიონის საინჟინერო და საბოლოო მოვლენები შესაძლებელია ადრეული ვადებში გან-
ხორციელებიან. ერთის დაგეგმვით რეგულირება წარმოადგენს საბოლოო მოვლენის
დაგეგმვის ადრეული ვადის სხვაობას, საინჟინერო მოვლენის დაგეგმვის ადრეული

ցարկա և խարակոյն խանգրժոյցոնն չամեամ.

$$R_{\text{ուչ}}(ij) = t_{\text{գչբ}}(j) - [t_{\text{գչբ}}(i) + t(i, j)] \quad (6)$$

Մեղրի ժրագոյն ըրոտի յարամեջրեմնն ժամեցւա սմ գորմեղմոտ
Տայրաթ մրոնաթցւադոս և սմաց ըրոտ ժրագրոն ժամամթրոմըմննսադոն մեղ
րոտ սորժեղըմեամ արնն ըսայնորմըրո, սմոտոմաց, իցյա մոնամեջրոննըս
մոցւաննա ժամոցոցմոտ մեմըցոյ ընրոլոր մեթոթո. ճեմցատ, մոլըմըրոս ժ-
սթրոն մըսոյալոր ըանրոնն չրժո Մեղրի ժրագոյ, (ճս. 2), իրմըլըմըսոյ
ոյնրոնոսա սամըրո խանգրժոյցոնն ժամեցւոլոս (1) գորմըրո:

Եթրագոյն մըսանմոնն ընրոլ, ոնոլըս ճս. 3).

ժամոցոցոտ ըոսթրոնալը մոտացեմըրո չսարթթեմն և մատ մեզարն ըրո-
թո. ընրոնն սցեթմոնն և սթրոլորմնն ժսայցեթամը, իրմըլըմն ըմըսան-
մըմնամ ըրթեմանթեթամ մըրթեթըր մոցըրոնաթ որմըմն, մոտացեմըրոս երոլո.
մեզարն ըոսթրոնալն թըս չսարթթեմնն սթրոլորմոս երմըրո մըսանմըմն իս-
րոնոնն սանցոնն մոցըմնն երմըրն, սցեթոն երմըրո չո մոնն սամոլոտ մոցը-
մնն երմըրն, մեզարն ըոսթրոնալն չըմոտ մոտացեմըրո չսարթթեմն չո յորո-
լո. սանցոնն մոցըմնն երմըրն սցեթոն երմըրն ընրոլո ըմեթցեցա, երո ս-
մոլոտ մոցըմնն երմըրն չո սթրոլորմոնն երմըրն.

Չսարթթեմն մոտացեմըրո երոլոնն մրոցսցըմն ոնըրեմն մըսանմոնն
ոյնրոնոնն խանգրժոյցոնն: Մս. մը-4 սթրոլորմոնն և մը-8 սցեթոն ժսայցե-
թամը, մեզարն ըոսթրոնալն թըրո, ոնըրեմն ըրթրո 3, իրմըլըս մը-4 մոցը-
մոնն մը-8 մոցըլոնաթ ժս. ըսայնալո խարակոյն խանգրժոյցոնն մըսանմըմն.
Ես. Մեղրի ժրագոյ. ճս. 2), երո մը-10 սթրոլորմոնն և մը-5 սցեթոն
ժսայցեթամը (սմ մըմեթցեցա մոտացեմըրոս մեզարն ըոսթրոնալն

I О р л о в Ю ., С у н д е т р е м Л ., С е т е в о е п л а н и р о в а н и е в
театре, Л., 1972, стр. 33

վերա նախ(ին) երևարն մրկեցելոն իմրդն Կրդր 5, ռոմելոյ մընսմծ
մըն Կարդարնն Կարդրոնոնն մը-5 մոզլընրմն մը-10 մոզլընմմը.

Մեզարն ընդմնալոն Կարդրոն յնրդն մըն, Կոլո Կարդրոն
Կարդրոնն յնրդրոնն երևարմնն մնմցնելոնն զմոռոնոնն զորմըլոն:
 $0 + t(i, j)$, Կարդ $t(i, j)$ արն Կարդարնն Կարդրոնն 1 մոզլըն-
րմն j մոզլընմմը. զմոռոնոնն մնմցնելոնն Կարդն մազլոնոննազլոնն և
մընոննոնն Կարդրոնն 1. $0 + t(1, 2) = 0 + 3 = 3$; $0 + t(1, 3) = 0 + 1 = 1$;
Կարդրոն Կարդրոնն մընսմծըլոն. մըմմընն զնմմը 1 Կարդրոնն և մը-2 Կար-
րոնն Կարդրոնն մըմմարդ Կարդրոնն մնմցնելոնն զ. ո. 3 Կարդրոնն մազլ-
ոնն ընդմնալոն մը-2 Կարդրոնն մրկեցելոնն, և մըրդ Կարդրոնն Կարդր-
ոնն մնմցնելոնն զորմըլոն $3 + t(2, j)$, Կարդ $t(2, j)$
արն Կարդարնն Կարդրոնն մը-2 մոզլընրմն j -ր մոզլընմմը.

Կարդն մըմմեցնելոն $3 + t(2, 4) = 3 + 10 = 13$; $3 + t(2, 5) = 3 + 12 = 15$;
 $3 + t(2, 6) = 3 + 6 = 9$; արն մըմմընն 1 Կարդրոնն և մը-3 Կար-
րոնն Կարդրոնն մնմցնելոնն զ. ո. 1 Կարդրոնն մազլոնն Կարդրոն
մրկեցելոնն. մեզարն ընդմնալոն Կարդրոնն մրկեցելոնն զորմըլոնն իմրդ-
ն իմ յրդրոնն մրկեցելոնն մնմցնելոնն, ռոմելոյ մոռոնոնն մընսմծմ-
նն Կարդրոնն և մնմարդ յնրդրոնն, մեզարն ընդմնալոն մըմմոն. զմն-
րոնն մը-3 Կարդրոնն Կարդրոնն մնմցնելոննն զմոռոնն զորմըլոնն:

$1 + t(3, j)$; մընսմծնն $1 + t(3, 7) = 1 + 7 = 8$. Կարդն մընոնն զմոռոն-
նոնն մեզարն ընդմնալոն մընսմծմմըլոնն յնրդրոնն Կարդր-
ոնն մնմցնելոնն. ար յրդրոնն յնրդրոնն մընսմծմմըլոնն մընսմծմմըլոնն
մեզարն ընդմնալոն մը-9 Կարդրոնն. մը-9 Կարդրոնն մոռոնոնն զ
Կարդրոն և Կարդրոնն մնմցնելոնն $23, 13, 35$, ռոմելոյ մըմմոնն զմմըլոնն, մը-9
Կարդրոնն մրկեցելոնն զմոռոնոնն Կարդրոնն յրդրոնն մնմցնելոնն զ. ո. 35;

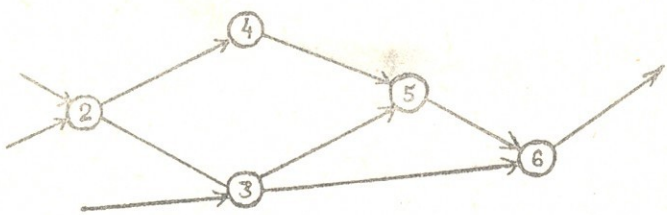
արմմարմ, մըմմարմնն իմն, ռոն մեզարն ընդմնալոն յնրդրոնն
Կարդրոննն մընսմծմմըլոնն. Կարդն մազլոննոննազլոնն զն իմմընն Կրդր 48.

արն զմոռոնոնն մըմմոնն մըմմոնն և մեզարն ընդմնալոն յնրդ-

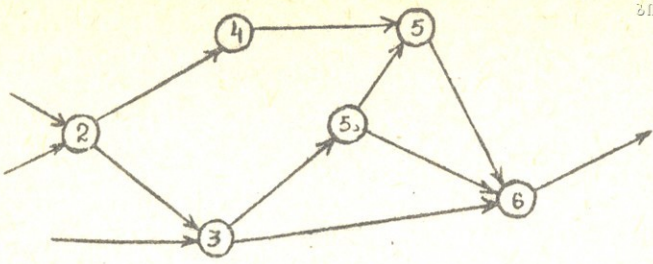
მოცულობით მათი საქმიანობა. ეს ძირითადად იმიტომ, რომ რეზერვული ძალები მდებარეობს. კონკრეტული გზის ხანგრძლივობის მიუხედავად ძირითადი მიზნად გვევლინება იმიტომ, რომ მათი დაპროექტირება და მონიტორინგის რეგულირება, რომლებიც არაკონკრეტული გზაზე არიან დაკავშირებული. იგივე შეიძლება იმის გამო, რომ რეზერვული ძალები არიან დაკავშირებული. იგივე არაკონკრეტული გზაზე მდებარეობენ, ე. ი. გარკვეული დროითი რეგულირება დაპროექტირება. ხშირად ამ საკითხთან დაკავშირებული შესრულება უფრო მეტი ეკონომიკური ეფექტის იძლევა.

გარდა მთელი მთელი ხერხებისა, კონკრეტული საკითხთან დაკავშირების დაპროექტირებისას შესაძლებელია მოხდეს საკითხთან უფრო დეტალური დაპროექტირება. მაგ. სტრუქტურული ნაწილები (ნახ. 4) საკითხი (5, 6) კონკრეტულია და მისი დაპროექტირება შესაძლებელია მხოლოდ (3, 5) საკითხის დასრულების შემდეგ. ეს გრაფიკის ამ ნაწილს შემდგომად შევსებულ (ნახ. 5) შესაძლებელია დაპროექტირება ამ კონკრეტული საკითხის შესრულების ვაჟის შემდგომად, რასაც ამ საკითხის დაპროექტირება განაპირობებს. გრაფიკზე ნაჩვენებია (5-ს, 6) და (5, 6) საკითხები, ფაქტობრივად, ურთხვადიანად საკითხებს წარმოადგენენ, მხოლოდ იმიტომ, რომ მისი ცალკეული შემდგომად ნაწილები არაკონკრეტულია ხორციელდება, რაც შემდგომ მისი შესრულების ვაჟის შემდგომად განაპირობებს.

ნახ. 4

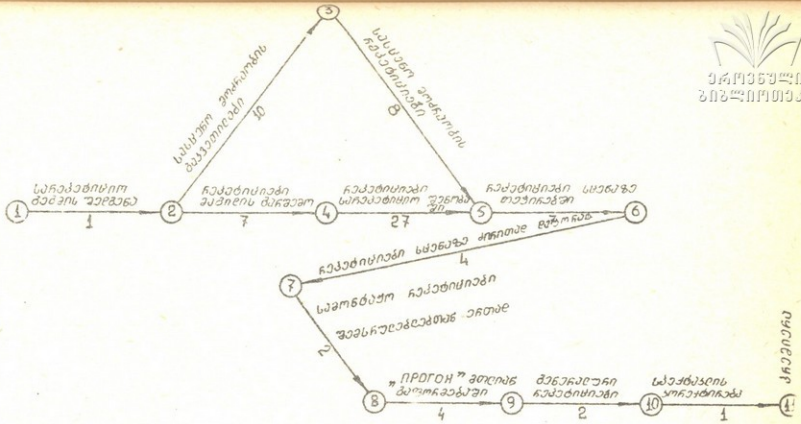

ნახ. 5

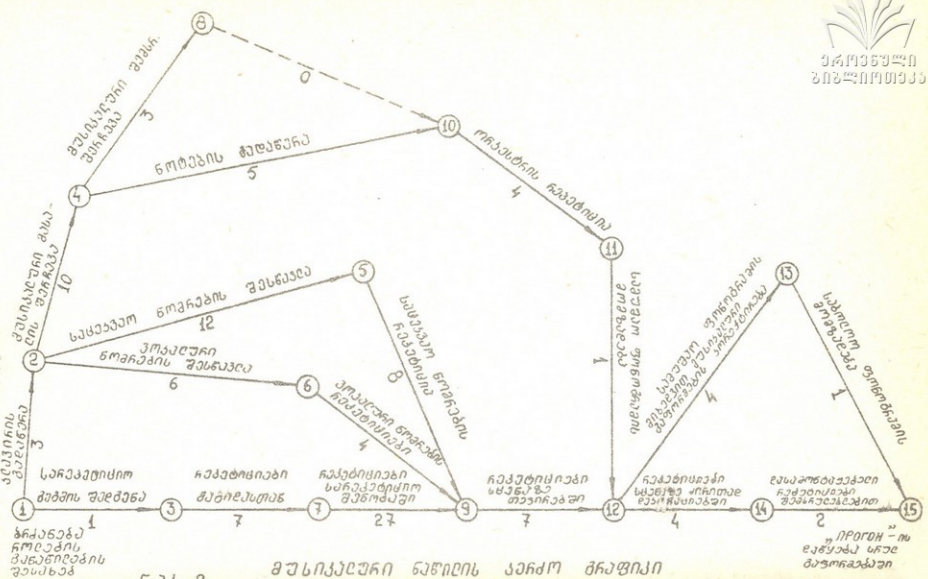
გარდა მემოხადავაზებულ მეთოდისა, ახალ საექსპლუატაციო მიმზადების დასრულებისა და რეკონსტრუქციის, ჩვენი ამოცანა, შესაძლებელია გრაფების მე-
 თრის გამოყენება. მარჯალია, ზედი ჟსედილი დასრულება ანტისინიტივილი, ანსარული გრაფების კატივირის მიეკუთვნება, მარამ ამ მეთოდთან მუდარე-
 ბი, გრაფების მეთოდის ის უპირატესობა აქვს, რომ მისი მუხებში, აღბა, შესაძლებელია მუხებთან ახალ საექსპლუატაციო მიმზადების ურთიანი, მკარად
 მახემატიკური მოდელი.

სანაგებ-
 მშენებლობის
 პროექტის
 გრაფიკული
 ნაწილი

5.16.1

სანაგებ-
 მშენებლობის
 პროექტის
 გრაფიკული
 ნაწილი

ფიგ. 2

საპროექტული სამუშაოების ე. ა. ბ. უ. ს. დროის განმარტება

"ი. ა. ბ. უ. ს."-ის
 ე. ა. ბ. უ. ს.

ՕՆԻՈՐՈ 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
0	3 3	1 1												
	3 24		10 13	12 15	6 9									
1 0		1 1				7 8								
			13 29				3 16							
	12 19			15 31				8 23	5 20					
	6 24				9 30			4 13						
		7 1				8 8		27 35						
			3 29				16 34		0 16					
					4 30	27 8		35 35			7 42			
				5 31			0 34		20 36	4 24				
								4 36	24 40	1 25				
							7 35		1 40	42 42	4 46	4 46		
										4 43	46 47		1 47	
										4 42		46 46	2 48	
											1 47	2 46	48	

Օ.3

IV: ს ბ ა ვ ე ლ ბ ი ს მ ე ჯ თ რ ე პ ი ვ ი ს ს ა ვ ი კ ა ხ ე ბ ი ნ

სასცენო მიტყვევებლის კაბეჯი

ბატონის ნაგონი

ხელწიგნაბეჭდების კანდიდატი, კლუბი

ქართული სასცენო მიტყვევებლის სახელმძღვანელო

სამსახრობი და სარეჟისორო სპეციალიზების მიერ კურსისაღების

(მ ე ს ა ვ ა ლ ი)

არსებობს მიხედვით "სასცენო მიტყვევებლის" საცანი პრაქტიკულ კონსტრუქციას მიხედვითა, რომელიც რეჟისორისა და კაბეჭდებელი მსახრობის აღმზრდის მიხედვითაა. ამიტომ აქვს განსაკუთრებული მნიშვნელობა და სტრუქტურის გრაფიკული და ტექსტური ნაწილი, რომ "სასცენო მიტყვევებლის" მიხედვით მასალის მიხედვით იყოს დაკავშირებული "მსახრობის რეჟისორის" კონსტრუქციასთან.

სასცენო ხელწიგნების არსებობა სწავლებას საფუძვლად უდევს მიხედვით მიხედვით, რომელიც გამოიყვანება კ. ს. სტანისლავსკი, ვ. ი. ნეშტორ-ვიჩ-დანიელი და ამ სკოლის მიხედვითა, საბუნებრივი და სწავლების მასალის მიხედვითა და რეჟისორების; საბუნებრივი რეჟისორის, რეჟისორის, დი-რექტორის, რეჟისორების, რეჟისორების და სასცენო მიტყვევებლის აქვს განსაკუთრებული მნიშვნელობა და პრაქტიკული მიხედვითა.

"სასცენო მიტყვევებლის" მსახრობის კაბეჯის აღმზრდის სისტემაში უნდა იქონიოს მნიშვნელოვანი როლი.

"სასცენო მიტყვევებლის" საცანი მასალის ამოცანის მიხედვით რეჟისორის და რეჟისორის მიხედვით მასალის სტრუქტურის მიხედვით და მსახრობის სწავლების მიხედვით უნდა იქონიოს მნიშვნელოვანი როლი, მიხედვით მიხედვით იქონიოს, მნიშვნელოვანი როლი, მნიშვნელოვანი როლი და მნიშვნელოვანი როლი.

հարեմա, հավերժիկս թա Գողընաճա մեղսաքեմա. Պըլստոս սմալոմոն Գրոկըսմո
սգըլընթեմ յըթ սմոխսաս սոկըցոն լիլըոթո ծիլըմա. սոկըցո ճարմոսոզլըմս
մսսոոոմոն Գողըլըլըն սորըլընթարոս թա մըմոլըլըլընթո Գրոկըսոն թամսմ-
ճոհըլընը ճըրըլընն.

"Սոսկըլո մըկըցըլընոն" Սոթոն սմնոլոն սկըլընթս, թոճո մոն սկընո-
նը ճոմոմսոնըլըլը ճոթոմոնըլն սթոմոսմոս յրճոլընթոմսմո, սծըլըն թո ճոթոլը-
նո Խմոն ծոթոլըն ոնթոմոսոոո, սմոթըն թո ճոթոմըլըլը մըկըցըլընոն.

Պըլստը մընոթոն մըլըլըլընոն ոոթմըլըլը ճըլընսոնրո մոլընթըլըն ոոթոլը-
լոնոն, թոլըլոն թո Խմոն մոթըլըլը ճոմոլըլըլընոն սկըլըլո.

Սոմթոճո մսոսոոոմոնսոճըն սլըլըլըլըլը, թոմ ոթո սրթըլըլըլըլը ճըլըլըլը
Սոսկըլո ոսկոթոմոն ճըլըլը յըլըլըլըլը, ճընըլըլըլըլըլը ճըլըլըլըլը, սրո մոթոլը
ոմոնսոն, թոմ մոն սմ ճըլըլըլըլը թըլըննթըրոթը մոսթըմոն, սրոմըլը ոմոն-
սըլըն, թոմ թոթ մըոնըլը մոթըլը, մոթըլըլըլը մըլըլըլը թոթըլըլըլըլըլը մոն-
սոնոն սկըլըլըլը ճոմոսոն.

սմ մոթմոն ճըլըլըլըլըլը սոլըլըլը մոթըմոնթըլըն Սոսկըլո մըկըցըլըլըն
ճոթըլըլըլըլըլը մըկըցըլըլընսոթո մըլըլըլըլըլըլը մոմոթըլըլըն սրթըլը, ճոթ-
ըլըլը, ճոմոմսոնըլը Սոթըլըլըլըն ճոմոլըլըլըլը, թոմ սկըլըլըլը թոթըլըլըլը
թըլըլըլըլըլըլըլըլը, սոմըլըլըլը Խմոն, ոոթոլըլըլըն թո թոլըլոն սմոթ
ճըլըլըլըլը.

սրթըլըլըլը սմթըլըլըլը Սոսկըլո մըկըցըլըլըն սոթըլըն սոթըլըլըլըլը մոթ-
նոթըլըլըլըլը, թոթ յըթ ճոթըլըլըլըլըլըն սոթըլըլըլըլը ճըլըլըլըլըլը ճոթըլըլը-
լըլըլըլըլըլըլըլըլըլըլը, յըթ մոն մոթըլըլըլըլըլըլը.

Սոսկըլո մըկըցըլըլըն սմնոլըլը ճոթըլըլըլը նոնթըլըլը յըթ մոթըլըլը-
լըլըլըլը թո ոթո սր յըթ ճոթըլըլըլը մոթըլը մոթըլըլըլը յոթըլըն ճըլըլըլը
ճոմոլըլըլըլըլըն սրթըլըլը, ոոթո սկըլըլըլըլը մըկըլըլըլըլըլըլըլըլըլըլը
լըլըլըլըլըլըլըլը. սմ Սոթոն սմնոլըլըն սրթըլըլըլըն սրթըլըլը ոմոն մոթըլըլը-
լըլը, թոմ սրթըլըլըլըլըլըլը յըթ ճոթըլըլըլըլը մսոնոոմոն ոսկոթոմոնսոն
ոթըլըլը, թոմ մոնո մըկըցըլըլը ոթոն թոթըլըլը, Սոթ, մըլըլըլըլը, ճոթ-
ըլըլըլը, յըլըլըլըլը, ճոմոմսոնըլը թո յըթըլըլըլը մոնոլըլը.

Գըր յըլըլը 18 79 թըլը, մըլըլըլը յըթըլըլը ճոթըլըլըն ճոնո

ուղարկում ունենալով միակուսային ակտիվիզմի և անարդարության, որոնք ստեղծվել են մասնավորապես զինվորական գերատեսչության, սակայն ընդհանուր առմամբ միջոցառումներով և խնամքով մշակվել են, որոնք նպաստում են անարդարության և սոցիալական անարդարության կարգի պահպանմանը:

Այսպիսով, սակայն ընդհանուր առմամբ ստեղծվել են զինվորական ակտիվիզմի և անարդարության կարգի պահպանման ծրագրեր, որոնք նպաստում են անարդարության և սոցիալական անարդարության կարգի պահպանմանը:

Երկրի սակայն ընդհանուր առմամբ զինվորական ակտիվիզմի և անարդարության կարգի պահպանման ծրագրերով և խնամքով մշակվել են, որոնք նպաստում են անարդարության և սոցիալական անարդարության կարգի պահպանմանը:

ժամի միջնացրեմ ձագընն մեղիցընն սամցեցցելո շրճոցընն: Թողցիցի ժող-
 սեղը մշխառնան ճոն շքա շրճոցընն ոմնն թալոմքընն, թղ ին շրճոցընն
 սընցընն ոն սնալթանթոնն յորնն թա ին սամոլմցընն սմոլոնն սմոլոնն մաթ.
 ըլննցը մշխառնն սրոցընն ոմննցըննցընն սնոննցընն շքա ոցընն թա թղ-
 ըննցընն շքա սնոննցընն շրճո թա ոցընն ժամոննսնցընն սամոլմցընն ժողոցը-
 ճանն թա ժամոլմցընն:

Շն ըլնն լրմա ոմնոմլոնն սնոննցընն, մոն ժամոլմցընն ըրընն սրճո-
 լո սմոլոննցընն, ինն ժողոցընն սնոննցընն սրճոնն շքանոնն թալոլոցըննցը-
 ճանն, սնոննցընն թղոննցընն ժողոլմնոն: թալոլոցընն, թղ իննցընն սնոննցը-
 լոն ոցընն սնոննցընն, թաննցընն թղ սնոնն մոնն սնոնն. մոնն սնոնն
 սնոննցընն թալոլմցընն յորնոնն ըլննցընն. սնոնն ոմնոնն շքանոննցընն թա-
 ժողոլմնոնն. մեղիցընն ըրընն սնոննցընն սնոնն իննցընն թա թղոլմնոնն թա
 սնոնն սնոննցընն սմոլոլոցընն սնոննցընն թալոլմնոնն թալոլմնոնն. ըլնն թալոլմնոնն
 ոցըննցընն սնոննցընն սնոննցընն, մոլոլոցընն ոմնն, ինն ոցընն սնոնն
 ըլնն սնոննցընն:

Միջոցոնն սնոննցընն թա ոմնոլոցըննցընն մեղիցընն մեղոցընն շքա
 թալոլմնոնն մեղիցընն թղ ոնն թալոլմնոնն ոմնոննցընն թալոլմնոնն թալոլմ-
 մոլոլոցընն թղոլմնոնն թալոլմնոնն թալոլմնոնն - "Յոննոնն". Շն թալոլմնոնն
 թա սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն թալոլմնոննցընն շքա թալոլմնոննցընն թա
 սնոննցընն թալոլմնոնն թալոլմնոնն, թալոլմնոնն սնոննցընն թալոլմնոնն թալոլմ-
 մոլոլոցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն թալոլմնոննցընն
 սնոննցընն, թալոլմնոնն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն:

Յոնն սնոննցընն թալոլմնոնն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն թալոլմ-
 մոլոլոցընն սնոննցընն. Շն սնոննցընն թալոլմնոնն, սնոննցընն, սնոննցընն
 թալոլմնոննցընն թալոլմնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն թալոլմ-
 մոլոլոցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն սնոննցընն:

Սնոննցընն սնոննցընն ոմնն ժամոլմնոննցընն, իննցըննցընն մշխոլմնոնն թղ-
 մոլոլոցընն "Յոնն" ըրընն, թա իննցընն թալոլմնոննցընն սնոննցընն թալոլմ-
 մոլոլոցընն սնոննցընն ժամոլմնոննցընն, թալոլմնոննցընն թալոլմնոննցընն - "Յոնն
 ըրընն".

ამ ღვთსაში ანუგოთი ჰაფინს ურბიფო სფფას ტაფმოსფფის, რაფ სსფრფოს და-
ჟარფფოთა ტაფმბფფეფო. ანუგოსსაფფინს აჟჟარაა, რრობ მათ ვფრ ფაუფოლ ცხოფ-
რფბინს ფარინს ფრფოს და რროგორფ ხფს მონფფფეფოლოტ ფოთოლო უჯბო-უჯფოლო მფო-
ფაფბეზა სსფფაფ. იფი დაფფობფს სსფრფოს, მათარამ ამათო და მხოლოფ სსფრფოს
სახინს მოლასფფბეფბოთა სუფფფეფოლბს.

ამ ღვთსბე მფუშათბა მონოლოგოფური არბაფობოთ მფმფობარფობს, რროფსაფ
აფამფათ მარფო რბეზა სსფფფარ ჰაფფათ, ჰაფინს ფოფრფბოთამ, ტაფფეფობთამ,
ბეფბინს ტაღთა რრომბფრობალო. ეს ფოთარეზა სფფეფეფოს სსფუაღბბას აფღფფს,
რრობ ტაშალოს ჰაფინს ფაფფაბბინს მფსაფღბეზობა და ტაშახოფოფოფოს აღსტოჟფრ
მონარბოსსათა ურფაფ ამ ღვთსინ მარბოთეფა ტარფფეფოლ ტაშეფობინს ტაფაფონს-
ბინფბოთ. ამ ღვთსინ მარბოთეფინს ბრფოს სფფეფეფობა მფობღბეზა ტაფოიფფანოს
სხეფონს მფბინსფიფო მფტომარეზობა (დამფტარბ, დამჟდაფბ, დამლოლო); რრო-
გორფ მოქსაფაფე ფფეფს სხეფონსაფფინს ტაფოსსახეფბბას, მსტაფფინს აროფფინოთ
უაფა დაბნეფრფფფოს სფფეფეფოფ. აბინსაფფინს აბოსსაფალო ბეფოლოლ ფფიფ ღვთ-
სინს ტაშეფობამ და მასმეო ტაშეფოთარეზობეფამ აბრთა ლოტიჟფრამ ტაშეფოთარეზამ
უაფა უჟარბახოს. ეს ღვთსინ იბინს სსფუაღბბას იფღფეზა, რრობ აღსტოჟფრბი ტა-
მოსსახეფბეზა სხეფონსა ამ სფაბბოლო რფოს, ანდა მონარეფი. ფაფ ურ სფფეფე-
ფობა სხეფაფასხეფა ტბოთ უაფა ჩააფაროს, ფოფრეფ არ მფაფეფბს ისეფ მფტომარე-
ზობას, რაფ მას ჰფიფოთამ დაჟჟაფფოფოღბბს.

დასსეფბინა, რრობ სფფეფეფობა დაბოჟოფეფბეზაფ ჩააფაროს ამ ღვთსბე მფ-
შათბა და მფეფეფი აჩეფბოსს აფდატოფს. ამ ღვთსბე მფუშათბინს აროფფესეო მფობ-
ღბბა დაბმარეზა ფფხოფოთ სსფფფეფო მონარბობინს აფდატოფსსაფ.

სსფფეფეფოლ ხბინს სსფუაღბბო სობღოფრინს ტაფოსსაშეფაფეფბეზაფ ფოფფეფბეზა ტ.
ფ ა ბ ი დ ი ს ღვთსს - "ეფობეზა სინხარეფო". ამ ღვთსში აქბეფოლოთა აფ-
ფაფეფეფოლ მფუფბინს, ტაშაფხეფონს ბეფბინ, სსფაფ მფიფფაჟა ტაშარეფეფეფოლ ბეფე-
ბინს ჰაბბინ; ასეფო ტარეფობამ ბეფბინს ფფეფა ბეფრბი ხალოსეფო მოთაბბეფობს.
ჰინბბი ბღოფრბ და სსფფეფეფოთა, რრობეფეფი მფეფი მხარეზ სინხარეფონს ტაშეფ-
ობეფბეზაფ აფსეფბს. ამბეფარბი ტაშეფობბეფობა სსფფაფეფეფო მონარეფეფბს აქბეფ-
ფბინს მსაბბეფბას და მფაფეფეფეფი ფფაფეფეფობა, რრობეფბი მფაფეფეფეფი ლოფაფეფ

ըծմա, որովհետև ոչ մի արտոնագրող կազմակերպության զարգացումը հրահրվել է ժողովրդի սրբազան զորության սեփական շնորհը: Այժմ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով քննարկվում են բարձրագույն ժողովրդի զարգացման միջոցները:

Այժմ կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Կարևորագույնագույն խնդիր է կազմակերպել յուրաքանչյուր ժողովրդի համար իր արտադրության արտադրողի և ստանդարտի ընդհանուր ընդունելու: Երբեք չենք մոռանում, որ ժողովրդի մեծագույն շահերը պահպանելու նպատակով միջոցներ են պահանջվում, որոնք ժողովրդի կողմից պահանջվում են:

Սեփրյա - Բեռնի? / ժողովը ըստ ճիշտի՞նք?

Ս. - Ո՞ր մեթոդով եմ ասում... Երբեք չեմ ասում, որ ես ասի-
մանը մեծ ծանոթություն կազմում եմ:

Սեփրյա - Երբեք, ըստ իմ սիրտը թափանցիկ է / Երբեք չեմ ասում, որ ես
ճիշտ եմ:

Ս. - Ես, կա որ ճիշտ?

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ... /

Ս. - Երբեք ճիշտ եմ... Երբեք ճիշտ եմ?

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ (Երբեք ճիշտ եմ ըստ իմ ճիշտի՞նք, ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ):

Ս. - Երբեք, ճիշտ եմ: Երբեք ճիշտ եմ (Երբեք ճիշտ եմ կամ ճիշտ
չեմ):

Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ:

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ: Երբեք ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ:

Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ:

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ: Երբեք ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ:

Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ:

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ: Երբեք ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ:

Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ:

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ: Երբեք ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ:

Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ:

Սեփրյա - Երբեք ճիշտ եմ, որ ես ճիշտ եմ կամ ճիշտ չեմ: Երբեք ճիշտ
եմ կամ ճիշտ չեմ:

դրված անհավանական սահմաններում ցրվածությունը և ժամանակահատվածը սահմանափակ
 ընդհանուր քանակությամբ, որովհետև ժամանակը սահմանափակ չէ, և հետևաբար
 մեծացած և փոքացած ցրվածությունները ժամանակահատվածում, ամենամեծ սահմանափակում
 ժամանակահատվածը մոտավորապես հավասար է ժամանակահատվածին և մոտավորապես
 ժամանակահատվածին, իսկ ժամանակահատվածը ամենամեծ սահմանափակում է:

Միջոցառումները ժամանակահատվածում ցրվածությունը և ժամանակահատվածը
 ժամանակահատվածը և ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը
 ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը
 ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը ժամանակահատվածը

Որոշումներ, որոնք կապված են ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի

Որոշումներ, որոնք կապված են ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի

Որոշումներ, որոնք կապված են ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի
 ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի ժամանակահատվածի և ժամանակահատվածի

ერეო მუხედვეთ, ღოდუნი არადეიხარ სოდინელს არ ემიანი ის დარედიხა
 რიმი დამიხვიდე სევიმადე და ამხანაგს უხარა "მისესხე მადეიმი" მადრამი ღუ
 შეიქმნიდმა ისეთი დიხარება, რიდეხაყ რამდედომიე შუდი რჩემა მადრადრის
 დანდელიდე და აღმინებემა, რიმი მი ბილეხის სადეიდე მადეიმი მადეიმი და
 იმუდევილი დარ ღოდეიმი ბიდეიხარ უდნიმ ადამიანის, მადამ სადეიმი დამდეი-
 დემა. სედუდეღს ამ ამოქამინს მესასარუდედე, სანამი პირს დამდეიმი სიდე-
 ეის სადეიმიდე, დასდარება მადეიმი დიმიდევილი მიქმდევილინს რადარება, რის
 მედევიდეიმი იგი არა მადეიმი სიდეიმი, არამდეიმი მიდეიმი დეიმი არსებოთ - ღე-
 დებოთ, მიმივიმი, შესდევიდეიმი, სდევილი მიდეიმიდეიმი დიმიმი, დამიხ-
 დეღს დიდეიმი.

სედუდევილი უნდა მიქმდეიმი იმას, რიმი სიდეეის დარმიდევიმიდე დეიმიმი
 დამიხვიდეიმი სიდეეის დამდევილინს მადეიმიდეიმი დარდეიმი. სედუდევილი უნდა დარ-
 მდევიდეიმი იმადი, რიმი სიდეეის დარმიდევიმი დიმიდევიმიდე არ დედემა მადამი, ს-
 დამი მას დინ არ დარმდეიმი. სიდეეის მესამდედევილი ადევიდევილი დიმიდევილი
 მიქმდევიმი.

დიმიდევიმიდე ეს მადეიმიდე დარდეიმი, რიმიდეხაყ ვ. სდამინდაესვი ი რ -
 დ ა ნ ე ლ ე თ ე ე ე ს ს უნდევიმი, უნდევიმი დედემა, მადრამი იგი ხდე-
 დამი დედევიდე სევიმადე. იმინადეიმი, რიმი სიდეეიმი არ დარმდეიმი ამრს და იმი
 იმდევილს, რიმიდევიმიდე იგი იმადევიმი, სადრამი მიქმდევილინს დიმიდევილი სდე-
 დევიდეიმი ხდევიდე დამიხვიდევიდე.

დიმიდევილი რევი მიქმდევილი ი. მი. სდევიდევიმი ამბიდემა, რიმი არ არსებოთ
 ამრს, რიმიდეხაყ დინ არ უნდრებეღს "დარდევილი დრმინდევიმი აღდევიმი"1.
 სდარდევიმი ეს დ რ დ მ რ ბ ა ე რ ა ე ზ ე ვ ი მ ა (чувственные возбуж-
 дения) ურის იმადევილი სიდეეის დარმიდევიმიხა.

ამ სადეიმიდევიმი სადარდევიმიდევიმი დედევიმიდევიმი დ. ვრისდე და ადევიდევიმი მიმი-

I С е ч е н о в И ., Избранные произведения, М., 1953, стр.
 99-101.

ընթացումը, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել...

Սակայն, այս փոփոխությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել...

Այս փոփոխությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել, որի արդյունքում սոցիալական գործունեությունը կարող է ընդհատվել...

- Գաջ - (Երևանի քաղաքում)։ Մոտավոր, մեծ, մեծ մեծ...
- Դա - Ես չեմ հասկանում...
- Գաջ - Տե՛ս...
- Դա - Լավ է, որ...
- Գաջ - Երևանի քաղաքում...
- Դա - Գաջ, ինչ...

უძდა დაეცნოდა. სტუდენტმა უძდა დააფიქროს, ზე რა სურს ყოველ მიწვევა პირს, როგორ უნდა იქნება მოქმედება და საიხ მინიშნაფის იტი. მხატვრული არჩიბიდაა მუხრეველი დიპლომის დამუშავების არჩევნი უფუარი გადასახელებლი ხიტი იქნება მსაფიქობის მსაფიქობის ხერხაა გამიფრებინსა სასცემო მუფრეველების სწავლებამი.

დიპლომზე მუშაობის სწავლების დროს საფირთა ჩავაჭარით გურ თრ სტუდენტმაა მუშაობა, სადაც ზიხთველი სტუდენტნი გაჩვენებლი სახეს მარბილაფების ისე, რეგონი ეს ა ი ე ს ა მ ი ა ხელზე მოცემული, როგორც მატალიზად იღ. ვაფაფაფის "მეგვარის წიწილები"-დამ იღიას და არჩუჩივის, იღიასა და ხვენსურის დიპლომბი, ა. გოტლიის "მეცდარი სხულები"-დამ ჩიჩიკოვის და აჩიქრევის, ყოველმხრივ სასიამოვნო და პირდაპირ სასიამოვნო მათეოლოსაგმინს დიპლომი და სხვა. ამგვარ დიპლომებში აფიქრის ტევისტი უძდა განაწილებენ მიწვევი პირთა ძორის. ამგვარ მუხრეველებში აფიქრის ტევისტი პივისს ა მ ა რ ტ ე ს დამისტავსება. მუხრეველი სასურველია, რომ ურთმა სტუდენტმა მუხრეველის დიპლომი მ ი მ ა ტ ვ რ ე ლ ი ვ ი ზ ე ვ ი ს არჩიქიქების მიხვედი. ამგვარად მუხრეველი გაბდება, რომ სტუდენტმა მათეოლო მუხრეველს, ზე რა არის საფირთა და რა გამსხვევებელი საეფიქავი სასცემო მუფრეველებსა და მხატვრული კიხვისს ხელოვნებას ძორის.

მუხრეველი ურსზე უძდა მუხრეველი სტუდენტის იტავ-არჩევიზე მუშაობა. ფელსტის ლიტიკურ-მხატვრული ანალიზის დროს საფირთა გაჩვენებს მისი ი პ ე ა , დიპლომებში-მონაღერი დანიშნულება, მიწვევი პირთა სასიამოვნო და საიქველი ამოღებები, დიპლომებს კრეფიქების არსი. იტავ-არჩევის მხატვრული კიხვაგამი ვამიჩიქიქება არ მიჩიქიქის ყოველი სახის ზ ა მ ი ა მ ს , მატრამი მიწვევი პირის დამიხასიამოვნებელი ზევისებები, მისი იქრსახე გაჩვენებლი უძდა იტავ სტუდენტისაფის. ურთ მიწვი, იტავ-არჩევი მუშაობისას, სტუდენტმა უძდა მუხრეველი მიწვევი პირთა საეფიქავი ვ ა რ ე პ ა ს ა ხ ვ ი ს მუხრეველებსა და რამიქიქიქი მ ტ რ ი ბ ი თ მისი გადამიქვი.

იტავ-არჩევი მუშაობის არჩევნში არსებელი მინიშნელებსა ენიქვიამ მიქიხველის მ ი მ ა რ ტ ე ბ ი ს ვამიქიქიქებას იტავ-არჩევი აღწე-

რეიტინგის საფუძველზე, მოხსენიებული ანტიკომუნისტური, ანტი-
სრულიანი და სხვა მხარეს მხარდობის მხარდობის მხარდობის

გადა-არსებების მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის
სახეების ანტიკომუნისტური და სხვა მხარეს მხარდობის მხარდობის
მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის

მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის
კომუნისტური და სხვა მხარეს მხარდობის მხარდობის მხარდობის
მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის
მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის
მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის მხარდობის

სასცენო მუშაგეგმების კატეგორია

ბატონო ჩიბრაძე

უფროსი მასწავლებელი

საქონლების პრობლემატიკის სასცენო

მუშაგეგმების სწავლებაში

აპარატის სადამსწავლო აპარატ - სახისუბრალო მოქმედება.
მოქმედება ხელოვნების მანერითა და ქმნისა და ქმნისაგან,
ხოლო მოქმედება აპარატში არ სადამსწავლო ხმის "დურბანს"
განსაკუთრებულ მასალისაგან - მოძრაობა ჭაღის ტალღებისაგან.

(ი. ჩიბრაძე)

გამოცემის სახელით, ადგილი რედაქცია, ამისათვის სახელით ცალკე
მუშაგეგმა, გამოცემა, მონაწილეობა რედაქცია და რედაქცია.

გამოცემის სახელით გამოცემის უბანში პრობლემატიკის სხვადასხვა ელემენტი -
განსაკუთრებით. მასალის პრობლემატიკა აქტიურობის მანერითა და ქმნისაგან
განსაკუთრებით სახელით, რედაქცია სიტყვა მანერით უბან-უბან ცალკე
გამოცემის სახელით.

საქონლების მ. რედაქცია სახელით მანერით იმისთვის მანერით
სი დაქვეითობა რედაქცია აქვის სასცენო მუშაგეგმების ხელოვნებაში /უბან-
მოქმედება მუშაგეგმების მანერით/. იმისთვის სასცენო მუშაგეგმების
კატეგორია, კ. ს. სახელითადაც მანერით მანერით, ასევე გამოცემის
გამოცემის მ. მანერით, მ. მანერითადაც მანერით და სხვადასხვა მანერით
გამოცემის მანერით მანერით მანერით მანერით მანერით სახელით
სასცენო სიტყვისადაც სიტყვის, აქტიურობის მანერით მანერით მანერით
და სხვადასხვა მუშაგეგმების მანერით.

Այսօրվան շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Ք Ա Յ Ո Ր Ց Մ Ե Ն Ի

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

Միայնակ շարժումը միայն չէր ընդգրկում միայն ինքնին, այլ նաև իր շրջանի մյուս անդամներին, որոնք իրենց հարմարեցնում էին իրենց արարածը իրենց հարմարեցնելու համար։

սահմանափակումը մասնակցության ներքին խնդրերով.

- ? -

Մեծագույնը, եթե, ընդհանուր - ուղղորդող զգացմունքով մեծ-
րժանեցումը և ուղղորդողը ընդհանրացումը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

Երկրորդ, երբեք ևս անհատական ինչպես ասելու մեծագույնը և ան-
հատական ինչպես ասելու մեծագույնը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

"Երկրորդ, երբեք ևս անհատական ինչպես ասելու մեծագույնը և ան-
հատական ինչպես ասելու մեծագույնը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

Երկրորդ, երբեք ևս անհատական ինչպես ասելու մեծագույնը և ան-
հատական ինչպես ասելու մեծագույնը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

Երկրորդ, երբեք ևս անհատական ինչպես ասելու մեծագույնը և ան-
հատական ինչպես ասելու մեծագույնը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

Երկրորդ, երբեք ևս անհատական ինչպես ասելու մեծագույնը և ան-
հատական ինչպես ասելու մեծագույնը, որի մեջևս ան անհատական
մտածողությունը և անհատական գործընկերությունը, ինչպես ասելու
միջոցովը և միջոցովը և միջոցովը.

განსაკუთრებით მდაგრად იცოდნება სუბიექტის მოუწესრიგებლობა სიძლე-
რის დროს. სიძლეურის წინ უბედობა, ყოველგვარი წესის გარეშე, სუბიექტა
ეიპხანის ვერ მოქმედსაბუბება მომღერალს. აიჩველივე ხანგრძლივ ფრამაში, რი-
მელიც მოიხეხვის მელიეიის უნვევეთ ეუიას, რთუი აასაუბებს, - მომღერალი იბ-
რდომბს ჰაერის მუტი მარაგის და მისი გეგმიურად გამაწილების და ხარჯვის
მოხეხებშიღებას. ამის გარეშე ის იბუღებუი გახებება მენვეტიტის მქსიკალუ-
რი ფრამა უბტილი აბტილას, ხელიხელ ჩაისუბაქუს და დაასრულოს ფრამა. ასე-
თი სიძლეა, რა თქმა უბა, არასრუტეოტილი, არააროტიესიული იქნება.

მიუხუბავად იმისა, რომ სასიძლეო ბებრა ბოულობს უფრო ხანგრძლივი
და მუკავებელი სუბიექტას, ვიბრე ჩვეულებრივი მუტიველებიხვის საფროთ ბბე-
რა, არც დრამატული მსახიობი და მხატვრული მოხბველი აღიჩინებება დაუიორ-
ჩიღებელი სუბიექტის გამიი უკუეის მბტიმარებობაში.

აბამიანის ხმა - რეოროც სამუტიველი, ისე სასიძლეოთ, უიჩველეს ყოვე-
ლისა, დაკავშირებელია სუბიექტასთან. სამუტიველი და სასიძლეოთ ხმის წარ-
მოება მუტილებელია ამოაასუბაქი ჰაერის გარეშე. ამიტომ სუბიექტის საკო-
ბი მუტიველებიხს სწავლებიხს დროს ჩვეში უფროელებიხს ეუბტიში უბა მოკავ-
ციოთ.

სეუბიხსა და ესტრადის აიჩრბებში მიმიეიოსარე მუტიველები მოიხეხვის
მემსრულებელიასგამ ხმის დიბ გამარჯიშებას, გამიღებებას და მოქსილიებას.

გამიღებება - ხმის ისეთი ზვისებაა, რიბუბაც გამუტიველი რეაქტი-
ციები და საექტავლები არ იბვეეს სახში ააარაგის დაავებებას და ყოველ-
ბვარ სეუბაურ სიტიუციამი ხმა იაარჩუბებს გამომსახველობას.

მოქსილიება - ხმის ისეთი მბტიმარებობაა, რიბა მას მუტილია მოიციას
მაქსილიაური ეიამატიში ბირიბადი საქსალი ტომბიბიბა, მენაბლებელი ბაბად
და მარად ტომბამბე, გამოიციუბას სხვადასხვა ტომბილიური სალებიბები,
აქერის სიბლიერე ცვალის მაქსილიაური ფორტეპაი აუცილებელი აიამბიბე. მსა-
ბიობის ხმას, რიბელიც ჭლობს ამბაბვარ ზვისებებს, ბუბიღება აროტიესიონი-
აური ზვალაბირიხიბ გამომსახველი ვუბოოთ, რამბენაბაც ასეუ ხმას მუტილია
ბრავალეუროგამი სიტივიციი მოქსიებება.

შესასრულებელი რეღების ძრავაღფრთვებმა მსახიობისაჲან მიოხხუცს
დაოსტავებან სუაქვეს, ხინს და წარმოქმნის საკოხომი. მუცველეუბის ჭეძ-
პებინს სხვადასხვაჲგარბა, დაზბანის სხვადასხვაჲგარბი აკუსტოკა და სიფი-
ფი მსახიობისაჲან მიოხხუცს ხინს საშუალეუბაჲ მიბანდასახელ გამოცუებუბას,
რაც შესაძლებელია კარგად დამოზჩილებული სუაქვეს დროს.

დღენსაჲვის არსებობს ხინს წარმოქმნის რრი ჟეოგრა: მიოქლასტოკური
/კუაქურ-ელასტოკური/ და ნეოლოქოქიაქვესკული, რრმელსაც ჭრანტი მუცინეფრ -
ის, ამ ჟეოგრაის ჟუდედეებლის ნუსონის სახელს უწოდებენ.

პირველი ჟეოგრაის ჯანახმაჲ, ხმა იბადება ბოზბინ სახით სივებზე ჰაჲ-
რის წავეს ზეგავლენით, რრმელიც იწვევს მათს რხევას.

ნუსონის ჟეოგრაის მიხედვით, ხინს დაბადება და მისი სიმილიე დამო-
კიდებელია მამოქრავებელი ნეოქული იმაჲლსებზე, რრმელიც ცენტრალურ ნეოქული
სისტემასხანაჲ დაკავთილებელი. ნუსონი სახით სიმიბინს მუქარბაჲი ჯამას-
ხვაგებნს რრ ჭრანს: ნეოქული იმაჲლსებინს ზეგავლენით სიმიბინს მამოქრავებელი
ჯახსმას (I ჟამა) და ჭილჭველებიამ ამოქიბინარე ჰაჲრმაკადის ზეგავლენით
მაჲს სრული ჯახსმას.

რამდედადაც დღეს რრმცე ეს ჟეოგრაი ჯანტველებანს აოქლობს, სასწავლო
პროცესში საფრთა მათი ჯანსებულებებინს ჯახვალსბინებმა. მასალაჲა,
ნუსონის ჟეოგრაიამ ჯამოქიბინარე, აკვილებელია ისე წარმიარბთს ხმაზე მუ-
ქარბა, რრმი მიოხხუცს გრველქვეარნი ნეოქული დაფიქტუბა და დაქარბულია, რაც
ხელს უქლის ხინს დაბადებინს ფიქტოლოგიურ და ფიქტოლოგიურ პროცესს. ამას-
თან, მარბალია სუაქვეს არის ხინს წარმოქმნის აკვილებელი პირბა, მაც-
რამ არ შეიძლება ის ჰავხვალთ მისი ქირობაჲ ფაქტობაჲ, არ არის საფრთ
მასზე ზედეჲაჲა ჯამახვილების სტრუქტურის გუქარბებმა. კვლევის მიუდგამ
დაბიჭოცებელია, რრმი, ჟუბა, ხინს სიძლიერე სუაქვეს სიძლიერეზეა დამო-
კიდებელი, მასრამი ჟარბი ჰაჲრმაკადის დროს სახით ანარატი კარგავს კარ-
გი ხინს წარმოქმნის უნარს.

ამ აბრს იზიარებს ბევრი ღაბაშვიდრთვე მცემიერი და პედაგოგი.

"ჭრადიკული, სუბექვა სიძღვრისსახვის გველბე მინიშნელოვან ფაქტორად მინახადა, - ხერს გ. ჟარხალაშვილი "ფონიასტრისის საკითხებში". სიძღვრის ხელწვებას სუბექვის ხელწვებად ზველოპან /ფ. ლამარტო და ძველი იტალიური ჭრადიკა/. ძღუს ასუბი მებედელება ევეს იწვევს. რად უნდა ვარდაპ ქტინებს ტანვიხარბეველი სასუბექტი ორგანოს უსახებში მობღვრალს, იგი ვერ უბრუბველფის სასიძღვრო ხმის სწორად წარმოქმნას. ამიტომ, სიძღვრათი ტამოსადატია მხლოდ ისუბი სახის სუბექვა, რმდელო მლონაპა სასიძღვრო ბტერად ამ მუხიკალურ ტომად ტადიქვევა /ტრანსფორმირება/ ე. ი. მობღვრალს უნდა პტინებს მლონობიხი სუბექვა, პირველი რიგში უნდა ტვახსოვებს, რომ სასიძღვრო სუბექვა ფონიასტრისის ძღუს დაკავაქირბეველი ხორხის მუხობას-შაპი და საარტკულიკო აპარატთან. ამიტომ, სასიძღვრო სუბექვის ტამობუბავებია ქვიძღება მხლოდ სიძღვრის ძღუს და იხარჯება სახილ ნაპრალში. სუბექვა სიძღვრის და მებვევებების ძღუს პრინციპული ტანსხვატება არა მარტო მშვიდი, სასიკოცლო, არამებე გოველტვარნი ფიზიკური და ტომებრვი მუხობის სუბექვისსატან".¹

ბტერასთან დაკავაქირბეველი სუბექვას უბრებებე საფონიკო /ბტრდაველი სიჭვეა "phone" - ბტერა/ სუბექვას. იგი ტამსხვატება ფიზიკოლოგიური სუბექვისსატან.

რ ა ვ ვ რ ვ ე ბ ა შ 2

სიჭუხის და მებვევებების პრეკსი ტადვაბადა უბრეაბუხს ე. ი. ჯერ დავეტოთ ფერი ჩვენს ფიზიკოლოგიურ სუბექვას მებებე პი წარმოტვტებადა ლექსი. მავალიშად:

- ტოკავდა, ტოკავდა, პატარა მარტივი,
- პატარა ნარტივი, კოხვა და ფაქტივი.

-----

¹ ჟარხალაშვილი გ., ფონიასტრისის საკითხებში, მბ., "საბჭოთა სავარჯდელო", 1973, ტვ. 104

ბინს დაყვირთ ხორციელებმა. სუბიექტის კომპლექსი ნიშნავს იშინს უნარს, რომ
 ფილტვებში სწრაფად ამ ბელ მტკანანად შეივსოს ჰაერით: ისუბიექტი სწრაფად
 ამ ბელ მტკანანად მიდგომისარეობის კვალობაზე, შეაჩვიო სუბიექტს და განაახლ-
 ლ სუბიექტის პირობისი ადრე შესუბიექტული ჰაერის დაკარგვადა, ხმის წარ-
 მტკანანისადვის განიფრთხი ჩვეულებრივი სუბიექტს; ისუბიექტი მივინდა და ისუბი
 სინიფრთხი, რთვრეც ტექსტს ამ ტრანსპარენცია; ისუბიექტი იმტკანანად, რომ
 ღრმა სუბიექტს დატკანანად არ მტკანანად, ისუ განიფრთხი სუბიექტს, რომ მინს
 მათადი არ შემიტკანანად, ისუბიექტი ისუ ბუბიექტს და დაუბიქტებლად, რომ
 მსმინებლად ვერ შემიტკანანად სუბიექტს და სუბიექტის დაკლებობა, ისუბიექტი ისუ,
 რომ არ ჩაბიქტ ტრანსპარენცია ბელსმეტიტკანანად კრთხი პირობებში!

მიტკანანებშინს ფრთს ჰაერის ხარჯსა სხვადასხვატკანანად; იტი დაბიქტებ-
 ბიქტად ბიქტის ხანისაზე, მინს პირობისაზე, ადაბიქტის ასაკზე, სუბიექტს, გან-
 ტკანანად, სუბიექტს და უბიქტს სხვა ტკანანად.

ფიზიოლოგიური სუბიექტის ფრთს შესუბიექტის და ამოსუბიექტის ხანტკანან-
 კობა ბიქტის ტკანანად, მათში, რთვს ეს ხანტკანანობა მიტკანანებშინს პირობისი
 სუბიქტს განსხვავებულობა. შესუბიექტის ხანტკანანობა განიფრთხი დაკლებობა
 ამოსუბიექტის ხანტკანანობაზე. დატკანანობა, რომ შესუბიექტისას იხარჯება
 ნახვარის ამ მიტკანანები სუბიქტს, ამოსუბიექტისას კი - 3-4 სუბიქტებში ვრთ
 ტკანანად.

ფიზიოლოგი ბიქტი ტკანანად შეიქტება სუბიექტსად ასუ განიფრთხი:

ფიზიოლოგიური სუბიექტისას

ადაბიქტის სუბიქტს ატკანანობად, ტკანანობიქტად. ჩასუბიექტის და ამო-
 სუბიექტის ხანტკანანობა ბიქტისას. სუბიქტის პირობისი ელემენტებშინს ბიქტის-
 ბიქტობა ასუტკანანად: შესუბიექტს-ამოსუბიექტს-ასუტკანანად-შესუბიექტს და ა. მ.

საფრთხილი სუბიექტისას

ადაბიქტის შეტკანანებლად არტკანანობებს სუბიექტის პირობისს: შესუბიექტს
 მიტკანანად, სწრაფი, ამოსუბიექტს შენიტკანანად. სუბიექტის პირობისი ელემენტებ-

1 ბ ი კ ლ ა ნ მ ე ნ ი ბ ., ქართული სასაბიქტი მიტკანანებმა, "გან-
 ნახვარის", 1979, ტვ. 62

ծնա: Միջազգային-ամուսնաշխարհ - ամուսնաշխարհային ճգնաժամի ժամանակահատվածում, իսկ թարգմանության ժամանակահատվածում և ընդհանուր միջազգային շարժումների մասին իրենց դերը կատարելու և իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

Թ Ա Յ Ե Ո Ր Գ Յ Թ Ա Ի Յ

Բազմազան ու ճանաչողական աշխարհային ստեղծագործության շարժումների և բազմազանության մասին իրենց դերը կատարելու և իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

Աշխարհային ժամանակակից ճգնաժամի ժամանակահատվածում, իսկ թարգմանության ժամանակահատվածում և ընդհանուր միջազգային շարժումների մասին իրենց դերը կատարելու և իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

Երևանում թարգմանության ժամանակահատվածում և ընդհանուր միջազգային շարժումների մասին իրենց դերը կատարելու և իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

Գեորգիանոսյանը, արևմտաստեղծ իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

Երևանում թարգմանության ժամանակահատվածում և ընդհանուր միջազգային շարժումների մասին իրենց դերը կատարելու և իրենց անհատականությանը լիարժեք զգացումներ տալու համար:

1 Ե Ո Ր Գ Յ Թ Ա Ի Յ, ԲԱՅԱԿՆԵՐ, ԵՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԳՐԱԴԱՐԱՆ, ԵՅ. 63

მეცად. იქმინება თეატრულია, თეატრის ადამიანი "სურვილთქმეველად" მსახურს. ამასთან ჰაერის მეფეებმა ხდება ავტომატურად, რადგან ფიზიკო-ტექნიკა ააჯან /თუ ის არ ემხვევა ინტონაციურს/ არ ალექმინა რეგორე ააჯ-ბა. ამიტომ, სურვილის ხიზი დამატება /ჰაერის მექანიკული, მონერხებუ-ლი მეფეებმა/ არის მეფეებლები, განსაკუთრებით ჩვენ, ექსპრესიული მეფე-ებლები მონიველებთან შეხება.

მსახურის ამირად უბედა ასევე ხარის, ექსპრესიული მეფეებლები გა-მეფეებმა რეგორე სპექტაკლი, ასევე მხატვრული მასალის ნაკრების დროს.

რ ა ვ ე რ ვ ე ბ ა № 4

ა. კლიმატილის "სამამნიველიის დენიაცევილი" სურვილთქმეველად სამუ-შაოდ ხიზად ვიღებთ ალტონის სიზმარს. ამ მანველები ბოლო მანლი ექ-სპრესიულია დეზარება და მექანიკულიდანაც მონახვის მსახურად დამიხს-ცეს: "ეს რაღა ამბავია? რა არის ეს? რა ამბავი ხდება დღეს ამ ხალხში? ვინ მეტრება ამას? რევერენს, მიმკალი! რევერენს მიმკალი! ვინ დამიხსავთ ეს ქაშვილი, დროს-დროსად ეზის რევი მივედინებ? ამის ამვერემ მახვილიც, კვა-ტევიც, მონივე ინტონაცი; მიდობა ექსპ-აქს, ცაქსილკვედებთან, მონი ვლ-ვიეს მიხედვს, მონი დამარისკვი მიხრბის ჰლტონთან, ცხვარე ვიღამ დამი-ავტო მეფეებთან, სასურე ცხვარი, ვინ ქვა? რა ამბავია? ვინ მხერი სჩადის ამას? რა უბა ამ ხალხის, ასე რევი დამიხსავ? რა ამბავი ხდება ამ ვრ-ში? რამ დამარია ვეველა? ვინ დამიხსავთ დარეხ კოდი, სალერი, საქტივი, ქოშვილი, გობი, კოვი, რეონი, კვევი? ვინ მიღება და ირევა ასე უბაჯ-რად? სურე ეხვედა ალტონს და ამრევირეული მხლოდ უკუქრად მილკვირება და მეფის დამივერევილსამამ აქარ იყის, რა ქვას, რა სხვეას".

ა. მელნიველიის მონიველი "ლირსული სასჯელი", მონიველი კორილე ჰვეება უბანთან სადქრბე მევევირის ამბავს, ავტორი, სურვილის დამიხს-რების მიხინი, ივერებს ჩარხულ ამრს, მონიველი დონიველი ამბავი დამიხს-ვას მონიველებთან:

"დამიხსილი მიქმდა, ავტორი მონიველიველი ცხვარსხველი მონიველიის ააჯანა ექსპრესიის კვერთან და ხალხს კრება - რა ექსპრესიის ამანს? სიკვი-

ողոս, - յնաստեա ծաւուծա. 3րդա, ջասրէլըն ժէցըն զանախընտ թա ուղը թա-
սնցրէթոնա ժառնը մամսսսսսսսսս ժաջոն թաժնըլըն... սնլա զամսսսսսսսս ջոս
թա, ժոժոն թնմէջոն յոնընն ըրոն յոնո թնջալո թաջոնաժ. ընթ, թո թաո-
նասոս ջոննըն - իոցըրոլո - թա ոլո, թամթըն իսլըլոա սմ ջնցընսթ, թո
թաոնսսս զաժաջթա, յորոլը, ժնոն իսլըլը"...

ոմոնսժոն, թոմ ժնմընըն զասսսսսսսսս սոնոնժաթո սժոն թառնլոնսսսսս, սմսսսս
սմսսսս ըրոն, սր զաթնջըն ժաժաթո սժոն իսժո, իսսոնոս մսսսսսսսսս ջոս թառ-
ժալո ժրսժա յոնո ինրսժո ջոնսրընսլո մլլլլլլլլլլլլ զաթոնսլլլ, թոնժոնսսս
մսս ինրսժո թամսժոնոն իսսսսսսսսս զամսլլլլլլլլլլլ թասսոնթընա.

սրսսսսսսս սոսսսսսսսս ոլլլլլլլլլլլլ ժլլլլլլլլլլլ սոնոլլլլլլլլլ, թոմլլլլլլ
սոնոնն թամսթընլ իմսս մսոնլլլլլլլ ջոնն իսմլլլլլլլլլ ժլլլլլլլլլ զասսոննընն.
սմս ժո ոմ ժլլլլլլ ժոննոն ժոննոննոննսժոնն իսսոնո սասոնոլլլլլլլլլ սժաթոնն ժաոն-
լլլլլլ իոնոնսժա, ^{h>g} յոնընընըն սոնսսսսսս սրսսսսսսս. սմոնոն իսոննոն
/ընլլլլլլ/ զասսոննընն ըրոն սր ջոն թաջոնոննոն սրսսսսս. մսոնոն սմ
մլլլլլլլլլլլլ ընլլլլ զամոննըննընլլլ մլլլլլլլլլլ իսսսս թաթոնն իսսսսսսսս
մլլլլլլլլլլլլ իսսսսսսսս մոնթոննըն յոնոլլլլլլ. սմոնոն, իսոննոննընն ժլլլլլլլլ
լլլլլլլլլլլ սմսսսսսսս մոնթոննըն յոնոլլլլլլ. սմոնոն, իսոննոննընն ժլլլլլլլլ
լլլլլլլլլլլ ջոննոնոն սրսսսսսսս.

թ ս յ ջ ո ճ ջ ը ս ի 5

թաջոննընն սմս ժո ոմ ժլլլլլլ իոննոնն զամոննըննընն յոնոլլլլլլ
- թա ըրոն ջալլլլլլ ժլլլլլլ իոննոննընն. ջոննոն ջոննոն իսոննոննընն ժլլլ-
լլ "Ը". սմ ժլլլլլլ յոննոնն ըրոն ոննընն ժլլլլլլլլ. ժոննոննընն
սմոննըն թաթոննընն ժլլլլլլլլլ ժլլլլլ իսսսսս. սմ մոննընն ոննընն
"Ը" ժլլլլլ. սնլա մոննըննըն ժլլլլլլ իսոննոննընն ջոս ժլլլլլ. իոննոննըն-
նընն ջոննոն, թաթոննընն յոնոլլլլ զամոնն զաթոն. ժլլլլլ սր սոնն մլլլլլլ.
ժոն իսոննընն ըն թաթոննընն. ժաթոնն ջոննոնն ջոննոնն ջոննոննընն, ջ.
ո. մլլլլ յոննոննընն ժլլլլլ ջոննոն. իսսսս ջոննոնն ժաթոննընն թաթոննընն
թոնն իոննընն, իսսսսսսսսս իոննըննընն; սնլա մլլլլլլլլլլլ իոննընն յոնո
մլլլլլլ ժլլլլլ "Ը".

სუბექტური ანსახეობა მთელი სააოტიკურადიო აპარატის აქტიური მიწა-

ნიღობა.

"Если речь будет верно начата (на глубоком дыхании), обогатится резонансом (с помощью высокого дыхания) получит слитую, выразительную линию звучания (за счет частого дыхания), станет отчетливой (из-за близости дыхания), то оно приобретает такие качества, как полнота, благозвучие, интонационную гибкость, которые обеспечивают хорошую слышимость и выразительность".^I

ბინს რადგენბინსას, სუბექტაზე მუშაობის დროს უნდა გვახსოვდეს, რომ სასუბექტო კუბები, ხორხინს, სახის და აიროს ღრუს კუბები იმყოფებიან ვრ-
შემახუთებას მუდმივ კავშირში და ვრშემახუთაზე ბეძიქუბებებ. რომელიმე ურთი
მთაქმანის ცვლილება გავლენას ახდენს მთელი ბინს აპარატზე. ბეძიქუთი მუ-
სუბექტა იწვევს სახეო სიმების რაობულობას, ხეა კარგავს მისთვის რამა-
ოსისთაბებელი ტემბრს, ალურადობას. ჰაერის არასაკმაირისაფ მესუბექტის დროს
კი ხეა კარგავს ძალას, ალურას, სიზბილეს.

ფილტვების ბეძიქუთი ჰაერით გაფაფვირება არის დიდი მუცლითა ბინს რა-
ფუბების დროს.

დიდი საბჭოთა ექიმი-ლარისტოლოგის დ. დ. რაბოტნიკის აზრით, სიმულ-
რის და მუცფეფელების დროს, დიდი რაოდენობით ჰაერის მესუბექტა არა მუ-
უსარგებლთა, არამდე საბიანოც. ფილტვების ძლიერი გაბუტვა ჰაერით ბრბ-
ქუბაი იწვევს დიდი ხმების და არღვევს ფილტვების სისხლის მიმოქუცვის არო-
ცებს. მიუხედავად ფილტვებში არსებობის დიდი რაოდენობით რაფროფებინსა,
მისგან მუცილება სულისხუთაფ გაბეიქუთებს.

რ ა ვ კ ი რ ე ე ბ ა № 6

ხედაკითხით ახლადმიღებულ სფუბენტს მუბისმიტური მასალა რომელიმე
სცდობამ და რაფაქვირებთ. მუცამხმეფთ რომ მისი ხეა, რომორც ბაველი ცი-

I С а в к о в а Г ., Как сделать голос сценическим, 1975,
стр. 50

ცდის ძროს დადგინდა, რთი უსაფრებო სიძღვრის ძროს გუღვიკერის კრბეში სარბეო დაეშვებო ძროს. სსფრებში სიძღვრის ძროს კი გუღვიკერის კრბეში- მს აკონსტრუქციის ის მიდგომარბობა, რბე მივსრბეციის ძროს წარმოიკვიმს მბაში. ამბსბარ, "სსფრებში" ხმს იგო მბბელო, მიწარი, მიწერი, ხოლო "უსაფრებო" მიღვრისბს, იგივე ხმს ბბბბ მიდგებბელო, უსიგოცბლო, რბმეწარი. ცობ, სწო- რებ რბმეწარი.

რბივეტრბი აკრბტკრბი აწარიბი ამტვიცებბს, რბი სსფრებში მიღვრის ძროს ხმბბი კარბბი ბამოხბბებბ მბბელო სსსიძღვრო ბორობბბი, უსაფრებო სიძღვრის ძროს კი მბბელო ბორობბბის ცობე ეცებბ, რბე იბბბბს უღვრბბობის და მიწის ბბბობის მიდგომბბბს ხმბბი. ე. ი. ცოკბელო "სსფრებში" აწვრბ- ბებბ ამბსკრბციის არბცეის სიძღვრის ძროს. იგი ამბბბუბბბს, ეწიბბბბბ- ბებბ გუღვიკერის რბს კვებბბის ბბბბბბს, ბბბებბბს.

ცბამ ბბბბტვიცა, რბი "სსფრებში" სიძღვრის ძროს მიკერბის რბბობბბ- ბბბბის რბბბა ბებბებბბ, ხოლო "უსაფრებო" ეს ბობბბბბ კვებბეობბს.

ამბბბბ, "სსფრებბის" ბბბბბბბბბბბბ ბბბბბბბ: სსსრბბბი აწარბ- ტის ბბბბბკრბბბელო კრბბბბი ბბბბებბბ, კრბბბბი ბებბბბბბ, მიბბბბბბ და რბბბბბბბბბბბ ბობბბბბ.

რბბბბ ცბბბბბ, "სსფრებბის" მიტრბბბბბ ბრბს არბ ბბბბ კრბბბბი ბებბბბბ, რბბბბ ეს ბბბბბ ბბბბბბ, არბბბ იგი ბრბს რბბბ კრბბბ- ბობბბბბბ და ბბბბბბბბბბ არბ ბბბბბ სსსრბბბი აწარბბბის ბბბბბბბბბ, არბ- ბბბ რბბბბბბბბბბ /ბბბბბკრბბბბ მიკერბის რბბობბბბბბბ/ ბბბბბბბბ.

რბბბ ბბბბბბბ, რბი ამ ბებბბბბბ ბბბბბბბბბბბ აკონსტრუქციის რბ- ბბბბ სიძღვრის ძროს, აბბბბ სბბბბბ მიდგომბბბბბ ძროსბბ. ეს მიტბა რბბ- ბი და ბბბბბბბბბ არბცეისბ და იგი ბბბბბბბბ და სბბბბბბბს ურბბბბბბ- ბბბბ, ბბბბბბბბ, ბბბბბბბბბ მიდგობა ბბბბ ბბბბბბბ.

ბბბბბბბ ბბბბბბ, რბი ბბბბბბბ არბ ბბ იბბ ბბბბ ბბბბბბბბბბბ ბბბ, "სსფრებში" ბბბბბბბბბ ბბბბბბბ ბბბბ მიწერი და სბბბბბბ ბბბბბ. ამ ბბბბბბ ბბბბბბბბბბბბ ბბბბ ბბბბბბ ბბბბბ იბ კრბბბბბბბბ ბბბბბ, რბბბ- ბბბ ბ. ბბბბბბბბბბბ ბბბბბბბბბბბბ სბბბბბბბბბბბ სბბბბბბბბბბბ ბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბბ.

სასცენო მოძრაობის და ცეკვის კახეძრა

ნაზა კაპაძე

ურთისი მასწავლებელი, როცენის მ/მ

საქონილო წეს-ჩვეულებანი ძველი ქართული მხერლოზის ძველები
/XVII-XVIII საუკუნეებში/

ქართული ხალხს, უძველესი დროიდან მოცულეული, მუხუჭუჭაებანი, დაუ-
ცავს და ჩვენს დრომდე მოუჭაბანი ზადისი ბძე-ჩვეულებანი. ბძე-ჩვეულებანი
აღწერა მინოჭანტლია ქართული ხელოვნების საბანძუნი.

XVII-XVIII საუკუნეების ღებრაჭურელი მანარმოებებში ქართული მხერ-
ლოზს უხვად აქვს აღწერილი ზადანბნი დროის წეს-ჩვეულებანი. მათ შორის
გუჯრუბანი იქვეს საქონილო წეს-ჩვეულებანი და საბახაობანი.

გამოჩენილია ქართველი მხერლოზი არჩილი (1647-1713) ზადისი მანარ-
მოებებში გუბეგუბად გვიღამქრა ირანული რრინეჭაგინის მინააღბეჭ და პირ-
ველია ქართული პოებანი ქართული კლი მუნიჭაბა. მან დიდი სიჭხუველით აჭ-
ენიქრა XVII საუკუნის მუორე მახერის და XVIII საუკუნის დასაჭისის სა-
ქართველის ისტორიული სიბამიველი და ზადისი დროისაზის მუდარებნი მოქიბა-
ვე პოეტისული იღებნი იქადაბა.

გენიმუხაბ II (1700-1762) ზადისი ღებრაჭურელი მუდოქეებებში XVIII
საუკუნის მხერლოზის ღიარნი მარმოჭაგებელია. იგი რვადისტი მხერლოზა და
არჩილის სკოლას მინეკუჭაგება. ზადისი მანარმოებებში აჭენიქრა იმდროინდელ
საქართველოს, ღამსავეჭებნით კახეზის გუბრეჭაგია, მოცეჭა უამრავი მ-
საღა ზადისი დროის ბაე-ჩვეულების დეჭადური აღწერილსა.

XVIII საუკუნის საქართველოს გუოდაღური საბოჭაგებების ბაეობის, გო-
გაჭხოღებების და ზგახური ღრბეგებების უხე მასაღას იბღეჭა ზუამბვის "მამ-
მადანბანი" ისტორიული მოქმა, რრმეღეჭ ღიარნი მინეჭანი საკარო პოეტიისა.

ასევე კუთხილად-ქორწილთ დამთავრდა ამბავი, როდესაც ღვანდამ დაიწყო -
 მის გამოუჭვამავან ქარხელ-კახეთის მეფეს მოცუქელებში და სხეოვან მეფის ასულის,
 თამარის ხელი. მეფემ და დედოფალმა თანხმობა მიუთხვადეს. ღვანდამ მინიშ-
 ნებების ხელით თამარს ძვირფასი ქვეში გაუტანა.¹

მემორჩვენილთა სხვადასხვა სახის წერილებიც, რომლებსაც საჭუთალებითაც
 ვიცნობთ, რომ იმითად ქორწილებში ხეობოდა მეფის ამ სასაჭოვცემიულო პირების
 ჩარევით, რაც კუთხილად ბოლოვებოდა, ჟუმიცა, ბიჭჯურ ამავცე წერილებოც
 ვიცნობთ, რომ იმითად გაუტებოდა და დიდი უსიამოვნებოც ხეობოდა.

დამოყვებების წიგნიც, რომელიც დაწერილთა 1663 წელს ვიცნობთ, რომ -
 "წიგნი მოტყუილ ჩვენი ჯავახიშვილიან ქახიხოსრომ და მელიქამ ჩვენიან ბახუ-
 ჭამი, ბერძან და ბეჟან და სხვაიან მომავალიან ჩვენიან და სხვათა მომა-
 ვალთა შევეთთა ასე და ამა პირსა ბეჟან, რომ ჩვენიშვის კარგთა და კარგის
 მტოში იყავით, ამისშვის შევეთი მოყვებოდა და ურთობა მივინებოთ და ხელ-
 მწიფის მეფის მასწავლებლის ბრძანებოთა ჩემი ქალი შევენის შვილს გოგონის
 მოხელე და დამოყვებოთ და ამითა მიტან ჩვენი საწყვინი და თასაყველი
 საქმიე აღარა დატვიტოთ რა".²

არის მემორჩვენილთ ასეთი სახის სიგელი, რომელიც თასაყვები ხეობა,
 რომ მავი ბეღის პაჭორობა, დაიწყოთა და სასაჭოროთს თამბებელია
 თავადი ჩიჩუამი, მეფე აღუქსანდრეს სხეოვან ქსნის ერისთავის ასული - თა-
 ვისი შვილითაშვის, კეკელიასაშვის. მეფემ თანხმობა მისცა. მალე თავადი ჩი-
 ჩუა მოულოდნელად თარბილიცა. თავიდა გოგონის დრო. თავად აქაქსას მითა-
 ხოვეს მეფე აღუქსანდრეს და, ჟუთა, რამდენივე ხნის მიმდებ თავადი კე-
 კელიამ გარტო, რომ მეფე აღუქსანდრემ მამამისის მიერ ამორჩეული ქალის
 - - - - -

1 ფემანგი, მასწავლებლიანი, სახელგამი, ფილიპის, 1935, გვ. 32-38
 2 საქარხველის სიძველენი, საქარხველის საინფორიო და საეპოტოლოგიო
 საბოტოლოგის გამოცემა ექ. თავადიშვილს რედაქტორობით, ტ. II, ფილი-
 პის, 1909, გვ. 89

Սահմանափակումներով օրվային ժամանակում իրականացվող հետազոտությունները, որոնք կատարվում են հիմնականում արհեստագործական մեթոդներով, չեն կարողանում բացահայտել և քննադատել իրականությանը: Որոշ հարցերում արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների: Այսպիսով, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների: Այսպիսով, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Չնայած այն հանգամանակին, որ հիմնականում արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների, սակայն դրանք կարող են հանգեցնել նաև ճիշտ եզրակացությունների:

Սակայն, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Այսպիսով, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Սակայն, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Այսպիսով, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Սակայն, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

Այսպիսով, արհեստագործական մեթոդներով կատարվող հետազոտությունները կարող են հանգեցնել սխալ եզրակացությունների:

1 արհեստագործական մեթոդներով, հեղ. 8

2 արհեստագործական մեթոդներով, հեղ. 175

3 արհեստագործական մեթոդներով, հեղ. 48

4 ԵՊՀ, հեղ. 41, 46

სი, ფანინი, გობი და მინის ყურფელი, რომლებიც სხვადასხვა დროს იყვნენ
მორჩულ-მოკაბილები. არჩილ თავის "მეგობარი" ხაზს უსვამს - ღვინის
სმის დროს უნდა რაყრაკი იხმოდეს, ღვინო უნდა აკარკაროთ და დაღვინს დროს
ბრწყინმა არ უნდა აქანდებიან გვერდზე მჯდომიო.

კუროთ და ფანინთ, სხვებილთაჲ, სასივლს ვინ აწიუწიუბებსა.¹
და მათ ღვინოსა ფინიქლიანის მსივე, კუროთ აკარკარებ.²
მეტიეტიყვინი მიწარმევით დასებსა ღვინით საფსება.³
ოქროთ მიწარმეის ყურფელი, აწივი იმეომებს მიმასა,
დაღვინს გობა ოქროსი სხუა და სხუა უკუფსისა.
მსივლთა ეფრია ვიქვიბი საფსე, არ დასაბარია.⁴

ბიძეობის დღეს ქალის ოჯახი ვიღაც მომბადებელი ხვედობდა სიძის მოს-
ვლას. სჭევიერის დახვედრა ტრადიციული წესით მიმდინარეობდა.

პატარძალს გაუწილიყვინ ამას (რაც მის ღირსებად ითვლებოდა). ამასი
ჩაუბრავდათა სამკაულებს და თავზე დვირფას ჯილას დაადგამდა, ფარჩის
კაბაში გამოწვობილი, დვირფასი სამკაულებით მორჩული საპატარძლო სჭევიერებ-
თან გადოდა, რომლებსაც სპეციალურად ეპატივებოდათ.

სამკაულოთა მოკაბიულს ქალს დასმევი, დასხვევი სხვაბილთა
უსულოანსა ჭარბედა ეშალოს ხმირაჲ ამასიკა.⁵

სიძე-პატარძლის საწახავად საჩუქრებით მიდოდათ. მისაჭამი ითვლე-
ბოდა დვირფასი ქვები, სამკაულები და ვეზირულია.

-----

1 არჩილი, საქარხველოს მეგობარი, სტრ. 50, არჩილიანი ტ. 1

2 არჩილი, გაბასებია კაცისა და სოფლისა, სტრ. 155, იქვე ტ. 1

3 მეტიურაბი, სარკე მეტიულთა, სტრ. 490

4 ფეშანგი, მამბახარისანი, სტრ. 53, 207, 778

5 მეტიურაბი, სარკე მეტიულთა, სტრ. 446

ժառնգելու արժեքը միտաբար մտնախառն ժողովրդական,
 միջին մարդկային սովորներն ունեցող միտաբար
 միտաբար ժառնգելու արժեքը միտաբար միտաբար
 և միտաբար միտաբար միտաբար միտաբար միտաբար¹

Մասնավորապես ժողովրդական սովորներն ունեցող, սովորներն ունեցող
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող

չորս ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող²

Մասնավորապես ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող³

ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող³

Մասնավորապես ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող,
 ժողովրդական սովորներն ունեցող, ժողովրդական սովորներն ունեցող

"Многоко имело символическое значение и в свадебном обряде Гру-

1 ժողովրդական, ժողովրդական, ժողովրդական, 443

2 ժողովրդական, ժողովրդական, ժողովրդական, 142

3 ժողովրդական, ժողովրդական, ժողովրդական, 451

ში. Когда жениха приводили на смогрини к невесте, то он, садясь рядом с ней, клал ей на колени яблоко. Невеста сбрасывала яблоко, но взглядом давала понять жениху, что-бы он снова положил ей яблоко на колени.

Таким образом дарение яблока как со стороны девушки, так и со стороны парня символизирует выбор, предпочтение, любовь. Невольно вспоминается золотое яблоко из греческих мифов.¹

ამ მიზნის მიზანსი ასეა: ღრუას გვირმა პეღეტი ჰაგის ქორნიღი არ დაჰაჭოთა უჰაბხიოგინს ქაღღეღეღი ირინა. ეს მან იწინა და მუა ქეღეღის ღრის ღეღეღებს მიზნის ჩამოაგეო ზქრის ვაქო ნარქეღი: "უმივეღიერეს". სამმა ქაღღეღეღმა ჰეღამ, ათინამ და აფრეღეღამ ნარქეღა ნაიკიხეს და მი-არქეღეს პარისს - ვის უბა რეღეღა ეს ზქრის ვაქო? პარისმა უპირაჭესომა აფრეღეღას მიაკუჯენა. მესაძღეღეღა ვაქოს პაჭარდაღს ვაღაში დაჭორეღამ ჩეღეს ქარჭეღ საქორნილო ნესში ამ მიზნოან მიფინარეღებს. ვაქო უბა ვრ-გის პაჭარდაღს რეგორე "უმივეღიერეს".

ვაქოს დაჭორეღის მუღეღეს სასიძო პაჭარდაღს თთბე გაჰეღეღეღა ბეჰეღის და იწეღეღა დიდი იხიი. სიღეღა, ეღესეღის ზეღა, ხეღეღა და ვეღა-მა-მაი.

რა შეუღეღა იხიი და ღეღინსა მიჰაჭეღამი,
მუჰიოთაგამ კეღამი და ხმა-ჭეღიღა ამღეღეღამი,
ზეღამ მუჰასიიღი ეღესეღი ღეღინსა და ქაღს ქეღამი.²

ამის შემდეგ ქაღ აძღეღა ვაჟს ჰაბხიოგინს, სიძე ვეღეს ჩინამე ჰეღეღეღა საეღეს. ამ ღრის მას მიარქეღეღეღეღი ღეღინსა საგეს დიდი ჰასს, სა-დაც ვაჟი ქაღს ჰემას ჩაჭეღა. დასეღა ჰასს და ხეღასხეღიოთ ჰემას ძეღეღ-

-----

1 Джанелидзе Л., Грузинский театр, стр. 155, 1559

2 ზეღეღეღამი, ქეღა სრინსა, სჭრ. 452

მრავლებდა. ქალის ამის სიგრძელს ბოლო მინიჭებულა ჰქონდა ამ ცერემონია-
 ლის მესრულდებისათვის და აღმათ ამიგომაც ქარხველი ქალები გრძელი ამას
 ატარებდნენ, ვინაიდან ღვიძობი მათი ჩაფრა ბოლო ატვივისცემად იხველებოდა.
 ფმა სასუსს მასში ჩაიჭრის ქალსა გიშრის ამებსათ,
 და მიმ დაიდეს ღვიძოს, ამას გრძელსა ხელსახოცითა სწმებდათ.
 ტახტებინასს კი, ნიშნობის წესისამებრ, ქალი-ვაჟი ხელსახოციებს
 სცვიდნენ.

ტახტებინას მოჭრამბის დინისა რას ნახვენ, რეებსი!
 და ფმა ქალს ხელსახოცს შეუცვიოს, ეკეროს მოქარგებოს.¹

ამ სტროფით შევედილია ციტირება, რომ საპატარძლო აღმათ საეციადუ-
 რად ქარხვედა მათისი მუდისათვის მისარამივე ხელსახოცს. ამასვე აღნიშ-
 მავს ივ. ჯავახიშვილი, როდესაც წერს, რომ "ხელსახოციები დანიშნულების-
 დატვირთვად განსხვავებული იყოფნენ. რა ფემა უნდა, ყოველიერთად სახმარო
 და საბეობო, ანდა სამახსოვროდ მისაცემი ხელსახოციები ურდნაირი არ იქნე-
 ბოდა. ჩვეულებრივ, საცოლი-საქმროს შესაცვლილი ხელსახოცი "მოქარგების"
 შემბადებელი და ნაკერი უნდა ყოფილიყო. რასაკვირველია ის მოქარგელი იქ-
 ნებოდა."²

ხელსახოციების ტაცვი კიდევ ძველებდა რუსების ნიშნობის წესჩვეულებ-
 ბების ჩატარების აღწერათი. "В последний момент "запорушение" скреп-
 ляется тем, что жених дарит невесте платок, которым ее затем и пок-
 рывает, оберегая от взоров посторонних и обручальное кольцо. Она
 все это принимает нехотя, наконец надевает кольцо на палец и в свое
 очередь, дарит жениху красный платочек. Он отирает им себе уста и
 впервые целует ее".³

1 მედიურადი, სარკე მექულა, სტრ. 454, 455
 2 ჯავახიშვილი ივ., მასალები ქარხველი ერის მატერიადუნი კულტურის
 ისტორიისათვის, ტვ. 133-43
 3 Всеволодский В., История Русского театра, том I, стр. 140
 Театр. Кино - печать, 1929. Сербия, публикация А. Лунагарского

"მიგვეით და წარვიძღვასავე მიხვად ცხვირთი ტოჩიას-გარედაჲ, რაცა ჩვენი კერძო მამიჯო იყო. ჩემის ქალსახვის მიხვად მიგვიცემია მათიჲ მითხა, ბარითა წყლითა, მისქვილითა, საძოვრითა, ცხენითა, სათიბითა, ვეღო-თა, ვენახითა, მათიჲ საძილეობითა, ტბითა, რუთა, ყოველსა მისის სამარ-ჯილათითა, რაცა ჩვემ კერძად მქონებულაო ყოფილიყვნეთ, ჩვენის ქალსახ-ვის მიგვიცემია მიხვად."¹

მიხვის სიგებში ყურადღებას იქცევებ: ფალსაშამებში, საფურებში, პი-რის მარგალიტებში, ფელოს ჯაფებში, ბეფებში და მძინჭანებში.

ქმნის ერისსახვის ასეულს აწას მიხიხვებინს სიჲ:

1-ნაღვანი 4000 ხოჭორის მარგალიტითა. მისის პატროსმის ჯვალთა, იატყაბითა, ბურმუხითა და ფირუზითა.

კიდევ ქუთი კარგი და პატროსანი ჯაღვანი. 15000-ის ხოჭორის მარგა-ლიტითა, 1-პატროსანის ცივის ბურმუხითა, მისის შეფერებულს ღალითა და ბურმუხითა და 3000-ის კლიტითა.

პირის მარგალიტი კარგი და პატროსანი 83-მარცვლი.

კიდევ 1-პატროსანი საფური ბაჟახშამის ღალსა, მისის 2-ის მარგა-ლიტითა, მისის 2-ის ნიშაბურის ფირუზითა, მისის პატროსანის ჯინჯილიყს, 40-სა ფრამტი-ფარსამტის იატყაბითა, მისის ფირუზქარითა, 4-ს კავითა, მი-სის 4-ს ნიშაბურის ფირუზითა.

1-ფალსაშამი კარგი პატროსანი, 140-ს მსხვილს მარგალიტითა, 12-ს ფრამტი-ფარსამტისა იატყაბითა, 13-ს ბურმუხითა, 12-ს ნიშაბურის ფირუზი-თა, მისის 5-ს ფირუზქარის თიხრითა, მისის 5-ს იატყაბითა, მისის 20-ს იქროს თიხრითა;

1-მურასა მარგალიტის ფელოს ჯაფი, 35-ს ნიშაბურის ფირუზითა და ჯვალთა, 60-ს მსხვილს მარგალიტითა, მისის მუჰაშახის იქროს ამბარჩითა და მისის პატროსანის ჯვალბითა;

-----

1 საფურჯელოს სიძველეები, ტ. 11, გვ. 37

კიდევ ოქროს ველის ჯაფგი, მისის მუწასას მიწაქრისა, ამბარჩიოა,
3-ს ჰაჭოხანის, დიპროვანის ვრთელის ფრამბი-ფარსამბის ნაჭყბიოა.

კიდევ 1-ჰაჭოხანის ფრამბი-ფარსამბის მეფრის ნაჭყბიოა, 1-ს ჰა-
ჭოხანის შაფახანის ღაღოა;

კიდევ ველის ჯაფგი ოქროსი, მისის ფრუჭუჭრისა, ამბარჩიოა, 13-ს
შაფახანის ღაღოა, 11- მუწამუჭოა;

1-ჰარბი და ჰაჭოხანის ბეფედი აღმასისა;

კიდევ 4-ფრამბი-ფარსამბის ფრამბი ნაჭყბის ბეფედი;

კიდევ 1-ჰარბი ბეფედი, ფრამბი-ფარსამბის ღაღო ნაჭყბისა;

კიდევ 1-ბეფედი ჰარბი და ჰაჭოხანის შაფახანის ღაღოა;

კიდევ ბეფედი 3-მუწამუჭოა;

კიდევ ბეფედი ფრამბი-ფარსამბის მარჯალოა;

კიდევ ბეფედი ფრამბი-ფარსამბის ფრამბი ნაჭყბისა;

ბეფედი პირის ჩამოსაფრედი, 3000-ს ხოჭორის მარჯალოა 15-ს ფრამ-
ბი-ფარსამბის ნაჭყბიოა, 15-ს მიწამუჭრის ფრამბი და სხვა.¹

ქსანის ვრთისაფრის დაფრის ასურის ელემის მიწისის მიწისიოა:

ნაღრამი ჰაღს აფრასბედი მიწისი სირმიო ნაჭყბი;

ჩოღა ჰაჭოხანის მუწასად მუწამუჭო ვრთის დიპის ღაღო, ფარამბიო რე-
ხის ნაჭყბიოა, რისს მუწამუჭოა, მუწამუჭო პირის ვრთის დიპის ღაღოს ნაჭყ-
ბიოა, რისს ღაღოა, რისს მუწამუჭოა; მუწამუჭო მეფრის ფრამბი ნაჭყბიოა,
რისს მუწამუჭოა, ფარამბიო ამიო ნაჭყბიოა, მუწამუჭო პირი ამიო
ნაჭყბიოა მიწამუჭრის ფრამბიოა;

რისს ვრთი 6.2-ის ხოჭორის მარჯალოა, რისს დიპის მარჯალოა,
რისს ღაღოა, ოქროს მეფრისიოა, რისს მუწასას ჰარამბიოა, რისს ნაჭყ-
ბიოა, რისს მუწამუჭოა, რისს ჰაღიო მისის ხოჭორის მარჯალოა სინისიოა
და ოქროს მეფრისიოა;

-----

¹ სავარაუდოდ სინისიოა, რისს 11, მ. 437-438

პირის მარტალოცისა 200 ჯონჯილი, 4- კაცი;

ამინსაგადებში 5, სამ-სამ ცობტრინანი, 3000-ის მადის მარტალოცით, 36-ის ოქროს მილით, 72-ის იატყნით, 74-ის ბუბუბით, მისის ოქროს ქუ-
ლიტობით.¹

ამუკა მათობიძვილის მიხედვის ნიჭიდან:

ახალუხი ფურადის დარბაზბითსა 9, ცობმიზისა 3, ლეხრი 1, ბრტყელი-
ფეხვილისფერი 1, ისფერი 2, ჩინი 1, მინვანე 1, ფურადი დარბაზს ახალუხი
1, ცობმიზი 2, ნარნიჯი 2, ხობზის ფელი 1.

კაბა ისპანის დიზისა ფეხვილი და პატროსაპი 1, ძვირის ფურბუჭარის
ტილაძურის ოქროს ლილთა, მისის ოქროს ხრიკუბითა, ნიშვილის ისპანის ნაქ-
სოვისა კაბა 1, ფეხვილი ოქროს ქსოვილის კაბა 1, ტილაძურის ტყლეტბას
ოქროს ლილთა და ხრიკითა, ისპანის ნაქსოვის კაბა 1. ტილაძურის ჩალოღუ-
ლითა და ჩრიკუბითა-ფრანგის ატლასის კაბა ჩაფერი 1, ორის არპითა, ცხრის
წყვილის ოქროს ჩაფრასტითა და ხრიკუბითა-დარბაზ ბაბითს კაბა 9, 3-ნიშვილი,
3-ისფერი, 3-მინვანე მისის ლილთა და ხრიკუბითა, მარღუ ჩაქანის კაბა 5.
სადა ჩაქანის კაბა 9, ნიშვილი 1, ნარნიჯისა 2, ხობზის ფელი 3, ფურბუჭის-
ფერი 2. ფურადის დარბაზს კაბა 9.

ქაბიბი 1, კარგი პატროსანის სიასამურით დაბეწვილი; ქაბიბი ისპა-
ნის ფეხვილი დიზისა 1. კიდეც ცობმიზის ხარის, ქაბიბი კურდული დაბეწ-
ვილი.

ფეხვილი 1 მარტალოცისა დიდი აწიითა მრავლის ათასის ხომორის მარტა-
ლოცითა, ცობმიზის ფეხვილსა ატლასზე ნაკვრი, კარგსა პატროსანის სიასა-
მურით დაბეწვილი, 4-წყვილის ოქროს მურასას ქუთუბალითა, შიგ სხეცის
4-ცობმიზი იატყნით, 4-ის ნიშვილის ფურბუჭი, სხვა მრავლის იატყნითა და
ფურბუჭითა შვიკული, მარტალოცის ფეხვილითა, ოქროს სიმბოღებითა, ოქროს ქსო-
ვილის შიშვილებითა. ხალსად ნაკვრი და პატროსანი ფეხვი-კაბა 1 სიასამურის

1 საქარხველის სიძველეთი, ტომი III, გვ. 491

დაბეჭდილი მისის მარტალოცის ქურთუბალებითა, ოქროს სიბსიღებითა, ოქროქსო-
ვილის ზოწრებით, - უბედვ ! კობინს ჭყავ-კაბა, კურდღლით დაბეჭდილი, მისის
ქურთუბალებითა და ოქროქსოვილის ზოწრებითა და სხვა.¹

1713 წელს დაბეჭდილ მშობის სიამში, რთმელოც ქსანის ურისადგის დავი-
თის ასურ ეღენესადგის გაუჭანებითა, დიგებთ: "მშობისადგები აუთი, სამ-სამი
გოჭგროანი, სამი ახასის მადის მარტალოცით, ოცდახუთქსსუტის ოქროს მითით,
სამოცდათორმეტის იაგუბით, სამოცდათორმეტის ზურმუხტით, მისის ოქროს ქუ-
ლიჩებით. აიწინს მარტალოცებით თხასი ჯიბჯილით და თხანი კაცით. იაღვამი
მადს ატლასბეფ, მძიმი სირმით ნაკური, ჯილუ ააგოთსამი მურასად პემკული
ურთის დივის დალით, გარმემო თხანის იაგუბით, ორის ზურმუხტით, ბეითი ზღლის
ფეხი ჰეივის იაგუბით, თხანის ზურმუხტის გარმემო აშია, წვერცის იაგუბით,
მურე პირის აშია წვერცის სიამბეის ფირუბით, თხანი ფოტი სამოცდათორის ხო-
მორის მარტალოცით, ორის დივის მარტალოცით, ორის დალით ოქროს თეორიებითა.
ორის მურასასს ჯიბჯილით, თხანის იაგუბით, თხანის ზურმუხტით, ორის კაცით
მისის მარტალოცით სიამბილითა და ოქროს თეორიებითა."²

არც ააუკა მათგობივეილისადგის დაუკლა ოკახს სამკაულებიან გაჭანებთა,
რთმელოც 1712 წელს შედგებილ მშობებშიან მრგმით დალიამ დაბეჭდილით არის
ჩამოხველი. აი, მთგი მათგამი:

"იაღვამი ურთი კარგი და ააგოთსამი, მრადლის ხოწრის მარტალოცითა, აიბ
სხედს ბეწრე კარგი ზურმუხტი და იაგუბი მისის ოქროს თეორიებითა. მარტა-
ლოცის ქელი ურთი, მრადლის ხოწრის მარტალოცითა ნაკური, სიამბილით. ჯილუ
ურთი და ააგოთსამი, აიბ მის ყირმიში იაგუბი მადახმანისა ფრამც-ფასადი
ორი, ყირმიში დალი მადახმანისა მვიდი, ააგოთსამი ზურმუხტი თხანი, ყრუფე-
ლი იაგუბი ურთი, ზადისის ორის ოქროს მურასასს ჯიბჯილითა, ორის მურასას
მეოთხი, ზადით უსხედს ორი თბილი მარტალოცით, ზექსსუტე ააგოთსამი ზურმუხტი,
- - - - -

1 საქათვდელის სიძველეთი, ტ. III, გვ. 486-487
2 ი ბ გ ვ , გვ. 491

ასსა აქვენი საჭიდად ღირს მინდო და მუროსა¹.

ამასთან ერთად, სანიჭურველთა იხილ, რა ამ სიღვიძრ ვიხდომ, რა მბი-
მდომი ქალს მჯახი მის მსახურ პენსონარსაჲ ატადა, რომელიჲჲ ზადისი ქ-
ნება მიჰყვებოდა თან. ურთ მესჯად, იმ ქონებასაჲ ქალის მჯახი ამბადებდა.
მაგალითად ქსანის ვინსაჲს ამას გადავლეს:

"1-გამივლე, 2-პირისფარვეთ, 1-მორაღ, 2-მივრომავე, 1-გამივლე გო-
გო, 1-მინიქიფე". (საქარაზღველს სიძველეში, ტ. II, გვ. 434).

ქსანის ვინსაჲს ასულს ეღებეს მიწიხვედში გადავლეს:

"1-გამივლე, 1-ქალიხლეველი ფილველურის ქალი, 1-პირისფარვეთი, 1-
მორაღ, 1-მივრომავე, 1-მიხლეველი, 1-ფარვეთი, 1-მიხლეველი შიჯი, 1-მინიქი-
ფე აზიანქიველი ფილველური შაშა". (საქარაზღველს სიძველეში, ტ. III, გვ. 500).

ამეკა ბაგოპიველინს გამივლელა სიხ ურთ ჭარხად არის მოცემული.

"1-გამივლე, 1-პირისფარვეთი, 2-მივრომავე, 1-მიხლეველი მორაღ, 2-
მიხლეველი, 3-უმრთისი მიხლეველი, 1-გამივლელს მსახლე, 3-მივროქიფე ნახა-
რიველი ბეჟანი, საფანელი ამილასი და რესანელი გორტი - მაგის შვიდარე-
შელს განისამოსნათა. 1-მუმილას - მაგისველი ბეჟა - მისის სვეარებელს
ორის ხელი განისამოსნათა. 1-მორაღ ხელიველი დაჟა - მისის სვეარებელს
ორის ხელი განისამოსნათა" (საქარაზღველს სიძველეში, ტ. III, გვ. 469-491).

დუშანტი ძალაჲ მოკლეჲ ადგილებს იმ მბიხუბს, რომელიჲ ქარაღის მი-
ფე ზადის მივრე ასულს გადასა. იგი მინრთ იმერეთის მიფე ბაგრატი. სი-
ამი ჩაბოხველითა: ჯამი, ვიქა, მქრთს და ვერცხლის სასმინსებნი. ცხუმი ზადი-
სი მოკამეველობა, მოფრელი ღაბაში და კიდევ განვერბილი მივრამი. ვარტი
ალარეთი (ნაბიის ვარჯასავეთ ქონი) მრბაველი (ორპირისაზოიანი საფრეი) მო-
ფეაილი.

-----

¹ დუშანტი, შაჰნავაზიანი, სფრ. №4

რავს შემიხატეს ზეგირი (ძვირფე), რომელსაც ქვემოთაწარეს ორხოვენი (ორანი-
რინი საფენი); **ორხოვე** ოქსიანი (ოქსოქსოვილია ხავერდი) იყო შეკურნილი.
ბევ იყო მიწველილ ჭახტი. ეს ჭახტი, მიფე-ააჭარძოლსაფის იყო განკუთვნი-
ლი (ფეშანტი, "შაჰნავაზიანი", სტრ. 164).

სამეჭრელონი კი სპეციალურად ამზადებდნენ ქალს დასაჯობი ადგილს,
რომელსაც აქვს ხიჟტანი ზღოვნი. ბევ განააჭარძებდნენ სარასანის-დგირ-
ფასი ქსოვილის განასაფარებელს, რომელსაც ორთხილი და ჯვარღმარტალით ამ-
შველებდნენ (ფეშანტი, შაჰნავაზიანი, სტრ. 155).

ქობნილის ცრეს ქალს ოჯახი იჭრებდნოქან სპეციალურად მოჰატიფ-
ბული საჰატიფებულ სტუმრები, ნახესავენი და ახლობლები, რომლებიც მიდო-
რული ჭანსაფილით ძირჯვლ-მოკაბიულნი მიდიოდნენ.

გაფენებს, ქალს ცერ-შაშა მოაწვევს ბევრსა სულბსა
ფაფაფა, რაზინსეღა, სულ მათსა სახლეველსა.

მორჯენი ვაღნი, ვიხ მბენი, წვეულნი ქალს სახლეშა.¹

ქობნილის ჩაჭარბის ყოველი წერილმანის, მისი ჩაჭარბის ცეჭალურ
აქწერას განაძვეს ფეიშურამ II ფენის "სარკე ჯემელაში".

ბევში აქწემიულ ნაწარმებშიცამ გამომიქანარე, საერაოდ, ქობნილის ჩა-
ჭარბა იწვებოდა ნაყის ფენის სახლოდან წამისეღოთ. სიძეს უღამებს მანაფ
შეურებაფენი; დგირფას, კობსაფ მორჯემულ ჭანსაფმელს ჩაიფვაშა, გაძოვი-
ფოდა სახლოდან და საამურად მოსასმენი რჯსეველს ღვესების ჯემაბე ქვემო-
აჯებოდა საჭანვებოდ მორჯულ იქნას, გვერდით აქვთ-იქო მანერები ამოუ-
ძებოქან, მინ შეკაბიული მარჯეფა (საგაფაროცო იქენი) გაქლევებოდა და
"მანერულს" ძემოქანბილით გამიქემარჯებოდა ჰაჭარძოლს სახლოსკვამ.

ბნოქან სასიძო ქალს სახლში შაზარბელს ატანენიდა, რომელიც აქნო-
ბებოდა საჰაჭარძოლს ოჯახს შეფის მოახლოვემას... შაზარბელს ცენოს და-
ღვიმებდნენ, ხალხს მიარჩიეფოქან საჩქურად და მხარს ფარბის მანერით
აქვსეფოქან (სამიქლავე სახლელომბე დასამაგრებელი არ იყო, იგი მერზე მთა-

-----

¹ ფეიშურამი, სარკე ჯემელა, სტრ. 463-7

რის ქვეშ იკვანძებოდა).¹ მადრუკოს მემოდახილთ მიფე ქალის სახელს
უგოთი მუდოთა და ნიფუბოთა ქალის გადაცემის წესი. ქალის მამა ამ ძმა
მოუფრანა სასიძოს ქალს, დაუჩოქებოთ ცალ მუხლზე და, რთორც ლეიმურა-
ში აღნიშნავს, ქალს რჩვე ხელს სასიძოს გადასცემოდა.

ქალს ჰყავს მამა, ანუ ძმა, იმ ზე ადგებინს ღუხსაო,
წინ დაუჩოქებს ცალ მუხლზე, რის გამოარჩმევს ხელსაო,
და ფმას ქალს ხელსა ხელთა მისცემის და აშარებოსაო.²

იგი ხვეწანის მემიფე მდოთ ადგებოდა და დეოთაღს საფორისაჲც
გაუძლევებოდა.

სადარბო მესელა ღვესი მესიო, წინაწინ მუთახმებუო ღანბიფეფ-
რთოთ სრეღებოდა, საფორის კარს მცვეღებო უდნეა, საფორიო ამ ცურემო-
ნიოსაღვის იფო სპეციალურად გამოგებუო. საფორის იაგაკო ხალჩიო იფო
მოფენიო; ხოლო მიფე-დეოთღელს დასადგომი ადგილზე ღარჩის ნაფერი იფო გა-
დაფარებუო. კარის ზეუბღლად მცვეღელ დახვეღებო და რჩევს საწხღებს
მისცემო ხელში. საფარბო კურთხევის წესის ირის კვეღზე მიფუფება არა-
ვის მვეღო. რეცსაჲ მცვეღელ საკურთხეველ გერიგვიწებს მოთხსეფა, ირ-
კვეღო, რთი გერიგვიწებს მოღარე იქამიფე არ აძლევო, საამა მთისაჲჲ
გასამჩრეღოს არ მიიღებო. ხოლო ამ ცურემოშიის ჩაგარღბის მემიფე გერი-
გვიწებს მცვეღელ გადასცემო. ამასობაში მიფე-დეოთაღო მცვეღელ მირაჩ-
ბას აძლევო, რთიღს მიღებინს მემიფე მცვეღელ რჩევს ღვეზე გერიგვიწებს
დააფამო. საფორიდან გამოსვლის დროს იგი კარბჭესაჲ დახვეღებოდა.
იგი ხმალს მირაბჯადა საფორის კარს და მადრუკოს ხმადე მიფე-დეოთაღს
ქვეშ გამოგარებოდა.

ამ საფორიდაჲვე გამოვღებ ისეფ მადრუკოს ღქამებო,
ხმალს ამოიღებს ეკიბი, მირაბჯებს საფორის კარზეო,
* აიგ გაგარებებს რჩაფე ქვეშ ამოიღებუ ხმალზეო.³

1 ლეიმურაში, საოკე ღქამებო, სტრ. 470-71

2 ი ძ ვ ე , სტრ. 473

3 ი ძ ვ ე , სტრ. 479

հատարեցին լրերմոմոսովոն Կա ռոմ ցն սնց ոցո, սմնս մըմըքո Կհոհոմոնոս

ցոքեմ:

չոհ Բոնոլոցոմ, Սոնցըլո, Բոքոնո լմըհո պըցնս,
Կա մնս յնսն: "Եսմոնչոս!"-ո յցցոնմ յչոնն, մըքցնս.

Մըքցն մոհոլոք ռնմըքնմը Սոնցոթոմըլոն Կոլընոն Մըմըքո մոհոմըց-
քնցն հասն. սմ Սոնմոնն յչոնոն Սնսմքո. Մըմըքո յն հոսո Մըմոհոլոքո Սոք-
ոնն ճցըլո մըքոն. յչոնոն Եսմոնչոքոմ Կոցոն ճցըրոքո մչոքոն, ոն Կոցոն
ճցըրոքո մչոքոն Կա ս.Մ. Ռոմըլոհո Սոնցըլոնսոք Կըլ-չոհոնոնոն Եմոմոլոն սնս-
Կըլըքո. Ռոքոնսոք յնց մոլոնո մչոքոնոք Կոլըլո Կոնն, սմոն Մըմըքո ոն-
ցընքո Կոնոնո, Մոնոնոն, լըլոնոնոն Կըլոն, Սոմըլոն Կա Կըլոն-Կոնոնոն,
Ռոնոնո Եսմոնչոքո ոցո Եսմոնչո Սոքոն Կա Բոնոնոնոն.

չոհոն ոնքոքոն Եսմոնչոն սնց Կոնոն Ռոլոնոնոն,
ճցոնոնոն Կոնոնոն Կա Մըմըքոն Կըլոն-Կըլոնոն,
Կա յնոնոնոն Եսմոնչոնոն, մոն Բոնոնոն սն Կըլոնոնոն.
սմ Կոնոն Բոնոնոն մըլոնոն Բոնոնոնոն Մոնոնոնոն,
Կոնոն ոլոն, մոնոնոնոն, մոն սոնն մըքոն Կոնոնոն.¹
Կա մոնոնոնոնոն Սոնցըն Սոնոնոնոն, մոն յնոն Կըլոնոնոնոն.
սոնցընոնոն մոնոնոն, ցոն Կոցոն մոնոնոն Կըլոնոնոն,
... Եսմոնչոքոն Եսմոնչոն մոնոն-Կոնոնոն, Սոնոնոն,
Կա մոնոնոնոն Կոնոնոնոն Կոնոնոնոն Սոնոնոն.
Մոնոնոնոնոն Կոնոնոն մոնոնոն, ոնոնոնոն Կըլոնոն Կոնոնոն;
Կոնոնոն Կա յն Եսմոնչոն, մոնոն Կոնոնոն սնո Կըլոնոն;
Կոնոնոնոն մոնոնոնոն Կոնոնոն Կըլոնոն Կոնոնոն.²

Սոնոն Կոնոնոն Կոցոն մոնոնոնոն Կոնոնոնոնոն, մոնոն Սոնոնոն Սոնոն-
ոն Կոնոնոն մոնոնոնոնոն.

1 Կըլոնոնոն, Սոնոն Կըլոնոն, Սոն. 490, 494, 500
2 Կոնոնոն, Սոն. 500, 504, 505

Մեղքացեալ ժողովուրդի համար յիշատակ յարմարագոյն խորհրդով յարմարագոյն,
բարեկամութեամբ ըստ յարմարագոյն շարժումս. երկու ժողով, որոնցմէսց ժողովուրդ
մարմին ղարկարմարմին "ճամբար սնունդ" յարմարագոյն.

Մեղքացեալ ժողովուրդ ինչպէս որ - ճամբարսն ինչպէս,
ըստ յարմարագոյն, ժողով սնունդ յարմարագոյն, իսկ "ճամբար սնունդ"
հարմարագոյն յարմարագոյն - "ճամբար" - ինչպէս յարմարագոյն.!

Սի ժողովուրդի յարմարագոյն յարմարագոյն ինչպէս որ - յարմարագոյն
ձեռնարկ սնունդ. ձեռնարկ սնունդ յարմարագոյն, ինչպէս որ - յարմարագոյն
ժողովուրդ, ժողովուրդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ, ժողովուրդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ, ժողովուրդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ, ժողովուրդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ, ժողովուրդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն

Ինչ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն,
ձեռնարկ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն,
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն,
ըստ յարմարագոյն, յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն.

ձեռնարկ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն
ժողովուրդ սնունդ յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն յարմարագոյն

1 Գրանցում, Միջնակարգ դպրոց, Երև. 206

2 Գրանցում, Միջնակարգ դպրոց, Երև. 507, 508, 510

საქართველოში ერთ აწინს წესად, პალეცტი საცენსო.

რაკი პალეცტი, თავ-თავის მსმეცს აკოცებენ პირზედა,

ფეხზედ ტახავდეს პალეცა, მოქმაცებენ ღიბანება.

მეძებენ კვლაც ღიბანი ტახალებიო. მუა ღიბისი ერთს მეფე ტაქოდა
პარბაბიოდა, რომეცსაც ეკიბი და მასპინძელი მიჭვცებოდა. სიციხს პარბაბ-
ში ხელახლა პაბოქმეცისას სტუმრები კიბცეს სამი თასს დასცლოდაც. ამის
მეძებენ კიბცეს ერთი თასს პალეცტი, რომეცსაც მეძებენაირად სრულებოდა:
სტუმრისი ორივე მსმეცსა პცებოდა ორ-ორი სტუმარი, ჯერ მაცურები იძვებდებენ,
მეფე-ფეოტაღს წინი დაწოქებდებენ, დასცლოცენ თასს და კვლაც აცციღს უბ-
რქაბებდებენ. თასის დაცლოს მეძებენ, მეფეს სტუმრიდან მაცურეოთ აცციღებდებენ,
რომეცსაც სანოლო ოთახისავენი მიცციოდა. მას თან მიჭვცებოდა ეკიბი, მაცურები,
პარბაბები სტუმრები და მასპინძელი მამაკაცები. სანოლო ოთახში მეფემავე
მეძებენაირად მთახილეს სანოლოთან დახვებოდა, სიბე სამეფო ტანისაყმეცს
ტახიბეოდა, ახალუხზე ექრთავს ჩაიყვამიდა და ფეოტაღს ღიბისს დაწვებდა.
სამამი პატარძალი სანოლო ოთახში მეფეოდა სიბესთან მეფე მამაკაცები ტა-
მაცრებდებენ ღიბისს.

წავიბეს მეფე სანოლა, მაცურეო ტაქიბებინსა.

ქვემე პაცებელი მბად აწინს, ფეხზედ ფასს მეფეოქმაცე-და.¹

აბცენ იქ მსმეცსი კაცები, სტუმრა დაწვებენ ქალბნსა,

ახალუხზედა ექრთავსა ჩაიყვამის ივეცსაო,

დაჯებმა, სამამი მოქვსა, მოქვცისი ფეოტაღსაო,

მეფეცენ მაცურები იქმაცე, კიბცეს პალეცეს თასსაო.

პარბაბში სტუმრასთან რჩებოდა ფეოტაღო და ცველა სტუმარი ქალი, რომ-
ლებიც მას სახოცებდენ რაიმე ეფამა; რამეცნივე ხანს მეძებენ ფეოტაღო ცვე-
ლა იქ მეფეცს ქალბნის თახიბლებით სანოლო ოთახისავენი წავიბეოდა. პატარძლის
ოთახში მეცცლა და ცველა მამაკაცის იქიდან ტამოსცლა ეწაბრეოდა ხებეო-
და. ფეოტაღს მიხეციბენ საქორწილო გვირგვინს და მის წაცცლა მსუჯე

- - - - -

1 მეციმურაბი, სანკე მექვლთა, სტრ. 514, 515, 519, 520

ազնագան՝ ղսսսրհսցոսցւմ. յսփսրուսւո փոհոթոս. յցմոցոց ցցցւսոն ոնոսփոցոցմ-
 օմցւոմ մցոցո-օցոցոթսսն օս րոսսսսն մսրոսն օսփոցոցոցմոցմոցմ յսսոն սցոսսսսսս յր-
 սսոց. հցնոսսսմցմոհ, փսր մցսոցմոց օսհոթոցմոց մցոց ոմցցմոցս օցոցոթոցն մոհոթոցո-
 ոնն մոսնսնս, յսնոն մոհոցոցոնն մցոնսնս օս րոցոցոնն փսսնսնս. Սցմոցոց յս-
 ոսն օս րոհսմոցմոցս փսսոցոցս. սոցոց սոցոցոցն մսցոցոցն փսսսսցոցս, րոցոց-
 րոց յսնոն փսսօսսո մցցոցոցս օս րոհոցցոցոց - մցոցո-օցոցոթսսո սսսոցոցոց հցցոցո-
 ցս. մցոցո յսսն մսրոցոցոց մոցոցոցոցոցս. Սցմոցոց օցոցոցոցն օցոցս սրոցմոց րոս-
 սոն յսրն օս ոհցցոցոցս րսմոնսոցցս. րսմոնսոցցոց սրնոց փսմոցոցսհցցոցոցս ոցսսոց,
 րոցոց սոցոց-սսփսսոցոցնսոցոց սր մոցոցսոց օսոցոցոցոնն սսսոցոցոցս. սոցոցոց, րո-
 ցոցսոց սսհոցոց րոսսոնն յսրոց փսցոցոցոցս, յսսոցոց, մսսսոցոցոցոցոց օս սփոցոցոցոց
 մցցոցոցոցոցոց րոսսսոց, փսրն Սցմոցոցսոցոցոցոցոց սսսոցոց օս փսսոցոցոցոցոց մցոցո-
 ցոցոցոցսսն սրոցոցոցոցոց.

յրոհոցոցն մցոցոց օցոցն սոցոց սսցոցն սսսոցոց մցոցոցոցոցն հսսսսցցոցոցոց ոց-
 մսցցոցոցս. յսսն սսմցոցոցոցոց-սսցոցոցոցոցոց փսնսսցոցոցոց, փսսցոց-սսոցոց մոհոցոց-
 օցոցս, ցցցւսոն փոհոցոց սցոցոցոցոցոց, մցնոսսսմցմոհ, մսցոցոց մսն օցս մոց-
 ցցցոցոցոցս. յսսն սսսոցոցս մսմոցոցոցոցոցոց, սոցոց մոցոցոցոցս, սցոց փսսոցոցոց-
 օս օս փսսոցոց մցոցոցս. սմ փոցն մսցոցոցոց մցոցոցոցոցոցոցոց մսցոցոցոցոց:
 "հսսցոց սոցոցն հսրոցոցոցոց" օս մցոցո-օցոցոցոց փսսոցոցոցոց մցոցոցոցոց:
 մսոց յսմոցոց մսցոցոցոց մոցոցոցոցոցոցոց ոցսս.

հցնոցս-փսն փսսոցոցոց սհ յսսն մսցոցոց ցոցոցս օցսսս,
 օս սցոցն մոցոցոցոցոցն, հցոցոցոց մցոցոցոցն, մցոց փսսոցոցոց սոցոցոցոցոց!
 մցոցոցոցոցոցոց մսցոցոցոցս մսսոցոց, սոցոց օցսսսոց;
 հսսցոց սոցոցն հսրոցոցոցոցս,—"ոցն մցոցոցոցոց սրոցոց".

րոցոցոցոց սոցոցն սսսոցն մոցոցոցոցոցոցոցոց, մցոց սոցոցոցոցոց փսսսոց-
 օցոցն օս փոցոցոց օցոցոց փսսոցոցոցոցոց. սոցոցն րոցոցոց փսսոցոցոցոց օցոցս սոց-
 օցոցոց րոցոցոց, մսսոցոցոցոցն սսսոցոց սսսոցոցոցոց օս փսրոցոցն մսցոցոց փսսոց-
 -----

1 փոցոցոցոց, սսսոց փսսոցոցոց, սցոց. 522, 521, 531

և մեռն, ընդոտն ղապընդոնմըս ևս ֲսանախըրեմըս շքամցը Ժանեցքիւնըս.

ևս մոցս, սնարեմն; Մըզնս ֲըքսմ սրօքոս լըրեոս.

Եսնաոս Յոնեցքիւն միմիցս, ֲզարհոտ շքեցքըն մեարևաո,

ընդոտն սնմցքըն սպեցս, շմեց հայքընըն ֲզասնաո.

Պըքսնայ մեռնեմըն սրօքսն մոմըր շքեմըս, քըքոքսն ոնց ֲսա-
Ե. շքսնայքն քընըքնն ևս յոմեքնայք հայոքնայքընըն. ըլլեցնն ժըլոտ,
Մայրըլոն մոմնոտ ևս հոհալընըն ղաքքընընըն ղմաս. Մըզը-քըքոքսն
Ենն ընըքնն մոքընընըն, իրմըննայք ֲզարհն մոքընըն. Զայնն սանըն
Յոնցն սայրընըն լայք շմըս մոմնընըն, ընըն Մընցընն Եոն մայրըն
Մայրըն սոմընն - "Մոնցնայքն ոքո յոմեմը" - մըքընըն. Ես սոմըն, իր-
ղոնքն ըքքն, մոնցնըն մոմնն շքս քոքընըն, ինսնայ ղընընընն մընըն
Նըքընըն սքսնընըն:

Մոնցնայքն իրնընն ըլլեքն, Մըննայքն Ենն սնոս:
"Մոնցնայքն ոքո յոմեմը" ևս մընընըն սմոնս,
Մայրըլոն սրոն մայրըլոն մոմնայքն մոննս,
ևս հոհալընն ֲսամընըն, քըքն ֲըքսն լայնն.¹

Զայնն ոքսնն քնայքնն ֲզարհն լոս. ընըն քըքնն ղնընընըն հայ-
Յոնըն, ֲզարքս քըքնընն, իրմըննայք մոնցնն Մըննընընըն Ենն ևս ղա-
քնընընն քնընն - մոնցնընն սնոն. մընընըն իրնընընըն սքսնըն, շքսնըն
քն մըքն քըքոքսն ղնընընըն հայոքնայքն.

Սանընն մըննընըն յարնըն ֲզարքնըն իրնըն-քըքնընն ֲզանընընըն (քնայքննայքնընն). Մըզը-քըքոքսն շքամ մոն-
ընընն մոքընըն-այքըն, իրմընըն ոնցնըն նայքնն հոնընընն ոնընըն. Մըզը-
քըքոքնն ֲզանընըն ղաքքնայքնըն ոքո ֲզարհնն ֲզաննայքնընըն. Ենննայքն,
Ես ֲզաննայքնընըն ֲզարքննայքնն ըլլեքնն. Զայքնն Զայնն ֲըքսն ֲզանընը-
նըն, իրմըննայք սպըն մայրընըն ֲզանն այքն. (ևս ֲզաննն նայքննայքնն ոքո

1 Մընընըն, սարքն ղըքնըն, Նըք. 532, 533, 534, 536

საბჭოე ომებაჟი. ამჟღად იხიბი მარტოი რჩეშოქაქე და ალარავი ამუხე-

დაჟ.

სარაიის ფრსა ეფოთალს მორმეცედი, მოამბაქესო,
და იაღუაშს ხურევა გეოგეიბიჟი, აჟ აფარებედი შაქესო.
ეფოთალს ფარჩეა ქაღეი, კაგი სუა ახეღს მიფესო,
ფაღე სხეღს ქაღეი და კაგი. მას მიქსამესა რამესო.

მესამე რამესაჟი ჟაგის ჟესი კეჟიდა. რეფესაჟი ქაღ-ჯაჟი საბოე ომება-
ი მარეფოქაქე, რამეფიბიე ხინს მიმეღე მიფე ისეჟი გამოგეიბი და ჟესი-
სამეღეი ქაღს მიფეშაქეიბი და მგეიფას მარჩე ფარჩის მარეღს, რემეღსაჟი მიღე-
ბეღეი ლეიბი მიმეღასე ეფოთალს საბიის გეიბიდა გამაფარეიბედი. ეს
ფარჩა ჟესიჟი მიმეღეს გამეღეს ეკუფეიბი.

და ჟესი საბოეიბი ჟარ ჟაჟა - ასე არს დანესეიბი.
ჟამიჟა, ფარჩას მიმეღესი მინიქსა აჩა-ნასოიბი,
მიღებეღეი მიმეღეს, ქაღი ჟესს საბი-ნასოიბი ნაბოიბი,
ჟარფასეიბი ფარჩასა, რარჩასა, კარჩას ნასოიბი
და გამეღეს ერეჟეი ის ფარჩა - ასეა დანესეიბი.

ქორეიბი დაშეღეიბი (ქაღის რახიბი დაშეღეი) მიმეღესე ეფეს,
ბოეო მიქსამე რამეიბი საბი ეღის ჟაგის მიმეღეს, ქაღი ლეიბიბი ადეღეი-
და და ამის მიმეღეს ეიბი დასაქეიბეიბი ქაღის მიმეღეს ჟაჟის რახიბი საბ-
ღეი. ესეი ჟაგის მიმეღესე.

მიქსამეს ეფესა ადეღეიბი, ჟაგს დახრის სორეხეიბიბიბი,
ქაღის მიმეღეიბი ჟაჟეიბი - ფრ არს - აქა ჟესისაჟი,
და აჟ ჟაგის მიმეღესე ჟაგ-ჟაგეი, ადესეიბს საბოეიბისაჟი.¹
გამოიბიბიბიბი მიმეღეი, ქაღაჟა ჟაგეიბი;
საჟამეიბიბიბი ადესეიბს, მიმეღეს მიმეღესე ჟაგეიბი.
ჟესიბიბი ბიბიბი მიმეღეს, ეიბიბი რახიბიბი ბიბიბი.²

ეიბიბიბი ბიბიბი რახიბიბი ბიბიბი-მიმეღესეიბი ბიბიბი ბიბიბი მიმეღესე-

1 ადესეიბი, საბოე მიმეღესე, სფ. 557, 558, 561, 562, 563
2 რახიბი, მიმეღესეიბი, სფ. 802

ლუბლინი, ამიტომი ურჩილი აქ დროსტარებინს ღვაღსაჭრინისთ უფრო დიდ დღე-სასწაულად გადანიტყვიდა ბოლში. ხშირად ეს დროსტარებმა საკმაოდ ხანგრძლივად გრძელდებოდა. მათალითად, რთდესაც ღერიუაბმა ტერიველის ქალიძვილი ცოლად შეირთო და კახეში ჩამოიყვანა, მათი ურჩილი, რთგორც არჩილი წერს:

მუმი რჩითყ დღეშიდის ზედა-ზედ სმია, დინი, არ შოსვემება.¹

იმი დროს ქანტველებს დროსტარებინს შრავალეროვანი სამუაღებში ჭეინდათ: შეხიბირი ცეკვასა და სიძიერანი, იანტრუმიტებში დაკვირბი, მანრის და დეჟისი ღეშაში, მარდის და ჭადრაციის ღამამში, შურთაოშასა და ღამახში, ჯირიშასა და მადროშაში. ამიტომი, კასაკვირი არც არის, რომ რჩითყ დღეს სიამოვნებამი აჭარებდებენ.

ღამტერლიბითი დეგლებინსა და ღმთგრავიული მასალების შესწავლის შედეგად ჩვენ შეგვიძლია მათად წარმოვიფიქროთ, ღუ რა წესით ღარდებოდა XVII-XVIII საუკუნებში ქანტული ნიშნობა და ურჩილი.

ასეღი სახის მასალათა შესწავლა საშუალებას მოგვცემს კონოსტროფებსა და ღვატრებს სანდო მასალა მივაწოდოთ ქანტული წეს-ჩვეულებების სწორად წარმოსახვისათვის.

-----

¹ არჩილი, გაშასებმა ღეიმურაბინსა და რუსთაველისა, სტრ. 292, ტ. II

ვა. თ. ბ. შ. რ. ბ. ს. ბ. ს. ბ. შ. ბ. ბ. ბ.

შვაჭრისა და კინოს ღებრისა და ისტორიის სამეცნიერო სექტორი

ჯანა იოსელიანი

სტრისი მკვნიერნი თანამშრომელი, ხელკვნიერთა მკვნიერთა კანკიანი

" ს გ ი მ ი ნ ი თ ი "

საქარხველის სსრ შ. რუსთაველის სახელობის შვაჭრადუნი ინსტიტუტის სამეცნიერო-კვლიერი სექტორის ხაიბურ სანახარდათა მემისწავლეობა ექსპე- დინიამი 1978 წლის სექტემბრის ღვეში, ღვეში სვანთაში, მესჭიის რანიში სხვადასხვა სოჭლის მაცხოვრებლებიანი (სოჭ. ლახრში - იოსელიანი; კლ- ლა 88 წლის, სიფიანი 70 წლის, გრია 46 წლის; სოჭ. ჟაბეში - მესარიანი 71 წლის; სოჭ. მუსუბი - რაჭვიანი 78 წლის, ღველის ნა- ვერიანი, წილკანიანი არ ხანსი) ტიკო და რანიერი უნი, ჯერ არსად და არა- ვის მიერ აღწერილი და მესწავლეელი დღესასწაული, რიშვილია "სვიმინი" ენიერი. მკვნიერი მხარობელი (სიფიანი დ გრია იოსელიანი) მას "ღამირი" დანი. ღველი წლის რ შვერვად სოჭ. ლახრში (მესჭიის რანიში) ენიერი ეს დღესასწაული. ამ დღესასწაულისათვის სოჭლის მცხოვრებ- ლნი თარიღის ნიანსნი რიშვი. ვინიანი ლახრში არვის ხეში არ იმ- რიერი (მარტინიანი ადრიანი, მღვის დნიანი 2000 მესწავლი), სოჭლიანი მიანი სვანთის სხვა რანიში, სჭიანი არვის ხის ღვეში, კნიერი კრია და ხანიერი. 2 ღვერვად, რიშვი იქია, მხლო მამაკნიანი ანი- ან მხარისცილი (თარიღიანი) ექსპინიანი, ლახრში, რიშვილი სოჭლის მარტინი მხარე ამერიერი. თამი მიანი არვის ხის (სვანური "ახარი") კნიერი. აქვე რანი სხვა სოჭლიანი მხლო სჭვიში. ველიანი რანი მეს- სარიანი აქვის მხარეანი რანიანი, მღვის არანი, მღვის ღული, მღვის რანი მს- ტინიანი. დღესასწაულის მასანიერი მხარე ველიანი სხვადასხვა რანი

კონსტრუქტორს; ეს ოჯახი აჭარის მამიაკაცებში შეესაბინა ვაჟი და მისი, ვერძი, ამ
 ცხვარს; ეკლესიის ეზოში ირჩვევი კვისარს და სამი ვეტირის. კვისარსი გრძობი
 უკეთია, ხანდახან ნახაძირი აქვს სახეზე წასმული. ღამზე აცხიკვირ დაჯდის
 ჭყავს (ლოტიკორი მიჯნული ჯიხვის ჭყავის ქურქს ასახელებს), ხელო აძლე-
 ვენი პის ნიჰარს-ფილოსს, მუმივეტ ხაღი იწვებს (ლოცვას, ვეტირები კი ატ-
 რიკებში შეიშინებენ). ელვინ ვერძი, ცხვარს, ამ დახას. ეკლესიის ეზოში
 იმარჯვება სახელებელი პურმარელი, იწვება ღვთის სიმღერა, ჭურხელი. მუმი-
 ვეტი სოფელში ანჯებენ ცხვარს, საკასუხოდ მუმიოთ, ეკლესიის ეზოშიც ამოტა-
 ნილი არვის ხის კომბინაციან ანჯებენ ღიფ კომბის. კვისარსი და ხაღი ირ-
 ჩიკვირ მიტოქულიბს, რომელიც მიიქან სოფელში, რაჟა მიტოქაპარაკი მუმი-
 წაულის მასანძელი ოჯახს. მიტოქულიბი სოფელ-პასუხში, მახვილკომბინებრა-
 ში გამარჯვებენ უნდა იყვინენ, ისინი ჩამოქონი სოფელში, ხაღიც ნელ-ნელ-
 ლ ემივება ეკლესიის ეზოში, ცხვარს ჭყავს იწვებს მასანძელის სახელს სადარ-
 ბაში მესასვლელთან, მთავარ კართან. მიტოქულიბს აქ უკვირ გამარჯვებ მასანძ-
 ელში მანქანა; მასანძელი იმარჯვ არ უწვებენ მათ სახელში. ამას
 "მირქია-მიტვირა" ეწოდება. კარს დაუჭირია, მასანძელი არ უწვებს კვის-
 რის წარმადებელიბს, მიტოქულიბი ამინებენ, ძალს ცხვარსოთ. არც მასანძ-
 ელში რჩებოან ვაღში, მიიქან შეჯიბრი მახვილკომბინებრაში, სოფელ-პასუხ-
 ში. ბოლოს და ბოლოს ჭვირ კვისარსი ჩაუწივება ამ კამარში და ზიკვირის ცხე-
 ლ საშეკლება რიკა ამოიქურება, ჭაღის მიტვირახულებს კარს, ხაღი იყინის,
 მასანძელს გამარჯვებ საწვებში, უწივებენ მიტვირ ხაღს და ისე უწვებენ
 სახელში. სახელში მესვლისას, კვისარსი და სოფელიში კვირის საშეკერ უნდა
 შეიშინებენ, ამას აქვთი ჰქვია. მუმივეტი კვისარსისაჯვის არჩიკვირ ქალს, იმ
 სოფელს ახალი ააჭარდაღს, რომელიც ვეტირებში უნდა მიიქავინ; მიტვირება
 ძალიან უჭამებელიც ხეობა და ააჭარდაღი კვისარსს ცხვარს მიტვირება. კვისარს
 უხარია, იყინის, ეჭვირება ააჭარდაღს, ახელ-მახელ არავის იკარებს, ჯან-
 საკუთრებშიც ემინია ახალგაზრდა კაცების, ეჭვიანობს, დასდევს ფაღოსი და
 უწვების მათ. მერე ჯიხვიანი სოფელთან, კვისარს "ცოლს" მწვერებე უსვამენ.
 ამ დროს კიდეც მიტვირ მისიჯვის ორი სხვა "ცოლი", რომელიც უწვი მხეველი-

թն արհամ ըս զմսաԽրճծնոմ մաս. զս "Երուզնի" յրոսարն ար թոսնոմն. Սրճծ
 ըճ յրոսարո ծաճցրոն ճըծնոմն; սճճծմա, համոյցրոն ոճաԽն մանրոճա ըս
 Եճճծո, ԽաԼոն ճաճն յճոսն. ոճճծմա ճրճԽճճ, ճրոճո ըԼճԻճոն, ճաճԻճա
 յրոսարնա. զս ըճսանճաճճ, ճոճոճո ոճճճ, արհոն սճճն սճճճոճո. ճր
 ճանսճճոճճլոս, արհանսճճճլո ոճճճճո, ճոճճ ճանճճճ ըսճճճն ճամո-
 ճանա. ոճո մըսնսճճն սայոճոճն, մըճաճճն, ըճսանճաճճն մարճոճոճն,
 ճըսոճանճաճ ճրաննճոճանոնս ըս ճոճճոնն ճրնճճնն ճնճոճ սմոճոճն. ճոճ-
 ճըճն ճրոնս, ըսնսճճնոն, ճոճո ճոճճմըճա ըճսանճաճճ ըսնճ ըս մանն
 2 ճըճճճն, արճ ոն սոնն ճոճոճո, ճոճո ճճճն սմ ըճսանճաճճն "ճըճո-
 նոճ". ոճնն զս յճսճոճոճճ ճրնոճ "ճըճոճոճն", ճոճ մըճոճնոճոն
 սոճնսն. ճոճ. յամճճոճ սմոճ սճճճմոճճճն ոճ ճաճճոճոն, ճոճճնսն,
 ճամոճճն, ճոճնճոճ ըմարճճըճն-ճրոնն ոճճճճն ճճսճոճոճ ըս ճո-
 մըճճոն ոճճոճն սամոճսճոճնոն սայոճոճն. ըճսնսն յո ճըճոճնոճ
 ճճճճնոճ ճաճոճ զս ըճո ճոճն, ճոճն, ճըճնննն ընճճոճոճ սմ ճաճ-
 ճրոճոճն ըճոն ոճս Խճճ յրոսարո, մաճ ըճնսն "ճըճոն ըսհար" - յրոս-
 արոն ճըճն ճճճն.

յրոնն արհճն յոճճըճն սոճոճաճան ըս Երնճոճնոնսն սմ ըճ-
 սանճաճճն. ճաճարճոն, ճոճ ման սմոճսն ճճճն "ճըճոնոճ" (ճըճնս
 ճոճ ըոճնոճն սմ ըճսանճաճճն "ճամճոճնսն" ըս ճոճոճն սոճոճոճն-
 սն յոճոճն). ըճսանճաճճն ճոճճոճոճ հարհճոճն ճրնսճոճն ոճճոն
 ճաճննն ըոճսճոճոճ-ճոճնոճ ճոճննն ըս սճճոճ ըսճճնոճ ոճոնոճ-
 սոճոճն մոճոնն. մոնն սճճոճ ճոճնոճոճ ճոճոճն, ըս մըճճն
 ճոճննն, ճըճն սո ոճճնն. ճոճնոճնսն ճոճննն ոճոճոճնոճոճ-
 ոն սանսն, ճոճնոճ մըսնոնսն սճոճնոճն մաճոնն, ճըճոնն սն ճննս ճո-
 մըճնոճ ճըճոնն ճրաննճոճն. ճրոնն ճոճնոճ, զս ըճսանճաճճն սայոճոճ-
 ճնննննն ըս ճրոնն ըս ճոճնոճնննննն.

ს ო ბ ა ა რ ს ო

I. რედაქციის უფლები - 75

ფერერ გუგუშვილი	3
ბერაძე ბუჩაძე	6
ფიქოვაძე	9
ავაზი ბიჭვაძე	10
ოქსიძე ივანე	11
ფიქოვაძე	14
უკო უფლები	15
А. В. Луначарский, А. Н. Тихонов	19
Карел Маргинек	19
შალვა ამირანაშვილი	20
Ю. А. Дмитриев	21
Вл. Блок	22
Н. Карманов, В. Дудин	23
А. Д. Авдеев	24
И. Шосгак	24
ჟურნ. "Театр", 1950, № 3	25
დაგესტანის სტუდენტები	
Д. Джanelidze	25

II. უფლები - ინტერვიუები

რედაქციის უფლები - უმანვი მხედობის მამულთა კრფე მათგანშიცოქის ღარმამი კორი მამულთა მამულთა მხედობები	27
--	----

ქ ა ვ ი თ ვ თ ბ ა ხ ი ძ ე - ვალერიას ტრია თეატრის	
განახლებილსაფების ბრძოლაში (1902-1903 წლების სეზონი) - -	42
ბ ი თ რ ბ ი რ თ რ ი ძ ე - იოსებ იმედაშვილი - - - - -	55
ბ ი თ რ მ ა შ ა ვ ა რ ი ა ნ ი - ვიოლეტი ბოკუბის რუა-	
მატყობის სამამულო ომის პერიოდის ქართული თეატრი - - - -	63
მ ა ტ რ რ ე ვ ი ძ ე - ბარათაშვილის მემკვიდრე - - - - -	83
Д о н а р а К а н д е л а к и -Драматургия на	
страницах русской прессы Грузии (часть II) - - - - -	108
III. ს ბ ა ვ ც ე ლ ბ ი ს მ ე თ თ რ ე უ რ ი ს ს ა ვ ი თ ხ ე ბ ე ბ ი	
ბ ა ბ ე ლ ი ა ბ ი ვ თ რ ა ი მ ე ვ ი რ ი - ქართული	
სასივრცო მუშაველების სახელმძღვანელო სამსახიობო და სა-	
რეჟისორთ საჯაროლობების მეთრე კურსისსაფების (შენახალი) - - -	164
ბ ა ტ რ ჩ ი ტ ა ნ ა - სუბექტის არმბლებიშისსაფების	
სასივრცო მუშაველების სწავლებლაში - - - - -	183
ბ ა ტ ა ვ ა მ რ ე ლ ა ვ ი - საუთონილო წეს-ჩვეულებათი	
ძველი ქართული მხერლობის ძველებში (XVII-XVIII საუკუთავე-	
ბი) - - - - -	200
V. ხ ა რ ხ უ რ ი ს ა ნ ა ხ ა თ ბ ა ბ ი	
გ ა ბ ა ი თ ს ე რ ი ა ნ ი - "სვიმინში" - - - - -	232

ГРУЗИНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕАТРАЛЬНЫЙ
ИНСТИТУТ ИМ. Ш. РУСТАВЕЛИ

ТЕАТРОВЕДЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

Т. XI

Тбилиси - 1981

ბელომწერლითა დასაბუჯჲარ 25/XII-81 წ.

ბარაუგა წარმოუბას 30/XII-81 წ.

ქარაღჲის ბიბა 60/84 1/16

ბაბუჯჲი ჟაბახი 9,90

იბუჯჲება საქარბუჯჲელს სსრ მინისტრთა საბუჯჲს რაშომცემლობათა,
პოეტრბადიისა და წიგნიბ ვაწრბინს საუბუჯჲა სახელმწიფო კომიტე-
ტის რაიგენილებიბ

ჟასი 95 კაა.

Зак. 39

УД 01437ა

Тираж 300

Тбилисская книжная фабрика Государственного Комитета Совета
Министров Грузинской ССР по делам издательств, полиграфии и
книжной торговли, пр. Дружбы, 7

23.1/54

